v. Aster
Just

Wolf Baudissin.
von Professor Friedrich Delitzsch 1890.

953.40
94,05
859.35

81,55
Jo. u. 3
Ei. d. 9,50

ספר ירמיה

LIBER JEREMIAE.

נביאים אחרונים

ספר ירמיה

LIBER JEREMIAE.

TEXTUM MASORETICUM ACCURATISSIME
EXPRESSIT, E FONTIBUS MASORAE VARIE ILLUSTRAVIT,
NOTIS CRITICIS CONFIRMAVIT

S. BAER.

PRAEFATUS EST EDENDI OPERIS ADJUTOR

FR. DELITZSCH.

EX OFFICINA BERNHARDI TAUCHNITZ.
LIPSIAE 1890.

PRAEFATIO

FRANCISCI DELITZSCH.

Libri sacri a S. Baerio ad auctoritatem Masorae castigati, qui hucusque prodierunt, sunt hice: Genesis 1869, Jesaia 1872, Iobus 1875, Duodecim 1878, Psalmi 1880, Proverbia 1880, Daniel et Ezra 1882, Ezechiel 1884, Quinque Volumina 1886, Chronica 1888. In singulis horum librorum praefationibus rationem reddidimus de apparatu paullatim aucto quo Baerius in iis elaborandis usus est. In recensendo textu Jeremiae haec subsidia accesserunt.

1) Codex bibliothecae civitatis Moguntinae No. 130 membranaceus formae maximae grandibus literis exaratus a scriptore ut videtur Germanico seculi fere duodecimi. Hic codex libros Josuae, Judicum, Samuelis, Regum, Jeremiae et Ezechielis exhibet vocalibus et accentibus instructos, sed (si Chethib et Keri exceperis) sine Masora, quam scriptor, ut spatium relictum ostendit, addere in animo habebat, sed casu aliquo impeditus est. Perlustratio hujus codicis certe aliquos fructus tulit. Cf. Jer. 14, 14. 39, 3 atque etiam ad Gen. 12, 8.

2) Multi majoris momenti est Targum Prophetarum quod dicitur Reuchlinianum, quod antehac Pforzemi, nunc Caroliruhae sub No. 55 asservatur in bibliotheca Magniducatus Badensis. Singulari favore Brambachii, supremi bibliothecarii, Baerio concessum est, ut hunc codicem per duos menses in ipsa domo sua perscrutari atque in usum suum convertere possit. Hic est ille ipse codex ex quo Paulus de Lagarde Gottingensis, vir mirifice literatus, Targum Prophetarum edidit (Lipsiae, Teubner 1872). Textus quem exhibet vocalibus destitutus est, neque editor de indole codicis sufficienter rationem reddidit. De hebraico textu accuratius agentes ea quae ibi breviter disseruit utiliter suppleturos nos arbitramur.

Codex constat 382 foliis membranaceis in forma quarta majori et continet omnes Nebiim cum paraphrasi Chaldaica Jonathani idque ita ut singulos versus hebraicos illico sequatur Chaldaica paraphrasis. Unaquaeque pagina bipartita est in binas columnas. Singulae columnae 30—32 lineis constant. Literae altitudinem habent quatuor mm. Forma earum eadem est quae in codicibus priscis germanicis atque gallicis. Textus punctatus est atque etiam targumicus accentibus instructus. Intervalla columnarum atque margo notis Masorae parvae referta sunt. Etiam infra columnas hic illic notae ex Masora magna adscriptae sunt vel etiam variae lectiones textus Targumici, quorum plurimae desumptae sunt e Targume Hierosolymitano deperdito (תרגום ירושלמי, cf. Zunz, *Gottesdienstliche Vorträge* p. 77).[1]

Textum Scripturae Sacrae inde a folio 383 sequuntur quinque poëmata araramaica variorum auctorum, composita eo consilio ut lectioni pericoparum propheticarum tamquam prooemia praecedant (רשויות קודם הפטרה);[2] accedunt alia quaedam quae ad has Haphtaras pertinent atque encomium paraphrastae Jonathan, haec omnia manu ejusdem scriptoris. Sub fine ipsius textus Prophetarum reperitur in folio 382 iisdem literis eodemque atramento sine ulla rasura haecce epigrapha:

נשתלם זה ספר נביאים תרגום וקרא
על ידי זרח בר יהודה זוטר ספרא
בשנת ד׳ א׳ תתסו׳ ליצירה

[1] Varias lectiones Paulus de Lagarde in editionem suam recepit, speramus autem eum non aegre laturum, si aliquot errores qui ei surrepserunt corrigamus. E. c. p. VI lin. 21 pro יאיל legas יאיר, p. VII lin. 6 pro בגלי l. בגלל, lin. 7 pro אבד l. אברהם, lin. 16 pro הסטר l. הספר, lin. 26 pro דמתכניא l. דמתבניא, p. X lin. 23 pro זיר l. מן, lin. 26 pro רחמותא l. דחיותא, p. XI lin. 11 pro מבסרנין l. מסרהבין, p. XIV lin. 31 pro דמדכירך l. דִמְדַכְּרָין, p. XVI lin. 28 pro בפיחתיה l. בְּפַחֲתֵיה, p. XX lin. 23 pro ולא l. ולכא, p. XXII lin. 7 pro תלתא l. חַלְּתָא, p. XXVI lin. 26 pro ודהון l. וכדון, p. XXXII lin. 20 pro מפקן l. פסקן; p. XVIII lin. 21 Targum quod incipit והיכן כתיב ad דאוריתא in lin. 25 transferendum est.

[2] Etiam in codice No. 2 bibliothecae civitatis Lipsiensis addita sunt ejusmodi poëmata lectionem pericoparum propheticarum aperientia, quamquam non aramaica, sed hebraica.

ובתתרלח לחורבן בית הבחירה
ויזכינו ללמוד בהם וללמד בלי פגע וצרה
ויתקיים בי הכתוב לא ימוש ספר התורה
הזה מפיך והגית בו יומם ולילה למען
תשמור לעשות ככל הכתוב בו כי
אז תצליח את דרכיך
ואז תשכיל.

Inde apparet quendam Serach bar Jehuda, qui modeste se זוטר[1] „parvum“ nuncupat, codicem absolvisse anno 4866 creationis mundi (=1106), qui annus est 1038us post excidium templi secundi, quod teste chronologia Judaica factum est anno 3828 creationis mundi, i. e. 68 post Chr. Itaque hic codex ante 784 annos exaratus est. Est unus de priscis illis codicibus qui ante aetatem Maimonideam orti sunt.

Praeterea in fine additus est catalogus pericoparum propheticarum a manu posteriori atramento rubro, non sine discrepantiis a vulgari usu quae observatione dignae sunt.

Denique in primo folio codicis atque in postremo binae inscriptiones exstant, quae hucusque neglectae sunt propter singularem scriptionis cursivae formam, accedit quod insuper satis expalluerunt. Baerius multum in his inscriptionibus desudavit atque sententiam earum eruisse sibi videtur. Prima inscriptio in pagina 1 summa sic ab eo legitur:

שלי אבגדור יזי"י בכמ"ר דניאל
זצ"ל שבא לחלקי כשחלקנו
הספרים עם כ"מ אחיי יי"ן
ר"ת אלול שנ' קכ"ח.

Altera in eadem pagina sinistrorsum legitur:

יחיאל בכמה"ר יקותיאל
הרופא ישר'ו.

Multo major est inscriptio in quam folium 384[a] desinit:

שלי מנחם בכמ"ר שלמה נ"ע בכמ"ר נתן הנביא
הרופא מב"ע מביתאל שהגיע לחלקי כשחלקתי עם
מוריי דודיי שאר הספרים וזה היה נערך לערכי

[1] Scriptor nuncupat semet ipsum זוטר ספרא, quod Hezelius aliique perperam vertunt „Soter scriptor.“ Verti oportet „parvus (=קטן, צעיר) scriptor.“

עשרה דוק׳ זה׳ אע״בֵ ביוק׳ הדוק׳ ה׳ יזכני להגות בו אני
וזרעי וזרע זרעי עד סוף כל הדורות והיה חלוקת
הספרים שלנו יום א׳ כֵ׳ ימים לחדש תשרי שנת
חמשת אלפים ומאתים לבריאת עולם והיים
ושלום יהיה לנו ולכל ישראל אכי״ר.

Paulo brevior inscriptio paginae aversae 384 b:

מודה אני יצחק יזיי״א בכמה״ר מנחם נבתוי״א כמו שמכרתי
זה הנביאים תרגום למ״כ יקותיאל ומחליט באי׳ אונאה זה לזה
וזה לזה אפי׳ היה שוה אלף זוז וקבלתי המעות מידו ועלי
לפטרו מכל טענה וערער הכל שריר וקיים.

Baerius hasce inscriptiones earumque abbreviaturas in singulari commentatione explicuit, quam bibliothecae Magniducatus asservandam tradidit. Colligitur ex iis inscriptionibus, codicem inde ab anno 1368 usque ad 1498 in possessione diversarum personarum fuisse, semper autem clarrissimae illius familiae Romanae degli Mansi sive Piatelli (הענוים)[1], a qua Reuchlinus eum, ut ipse codici inscripsit, 1498 pretio duodecim florenorum aureorum Rhen. emendo nactus est.

Reliquum est, ut nonnulla dicamus de punctatione codicis, quae a pervulgata varie discrepat. Pathach furtivum nusquam ponitur. Vice ejus fungitur simplex Scheba sub gutturali, e. c. וְתָקוֹעְ, מַדּוּעְ, שִׁלֵּחְ; sed nonnunquam ante hoc Scheba Pathach scil. furtivum interpositum est, uti e. c. in יְהוֹשֻׁעַ, כְּנֹחַ. Ubicunque Vav vel Cheth in exitu vocabuli vim consonae habet, Scheba ei subscriptum est, et ubi in Jod desinit, punctum vocalis Chirek adscribitur, e. c. אֵלָיוְ, בָּנָיוְ, חֲסִידָיוְ, יִבְטַחְ, מִזְבֵּחְ, בָּמוֹתַיִ, יָדַיִ, רַגְלַיִ. Ubi Scheba compositum ad He, Cheth vel Resch accedit, Scheba non juxta vocalem suam, sed supra vocalem in ipsa litera injecta est, e. c. אַחֲרֵי, חֲזַק, הָאֳהֱלָה, וּלְבֶהֱמַת, חֳדָשִׁים. Kamez correptum (קמץ חטוף) eandem formam habet quam Chateph Kamez, utrumque a Kamez producto apposito Scheba distinguitur, e. c. עָבְרָם, פָּקְדֵי, שָׁמְעוֹ, יָרָבְעָם, חָפְנִי. Verum hic scribendi modus omnium priscorum codicum necnon veterum editionum communis est ac propterea a Baerio receptus. Vide notam ad Iob. 17, 9.

---

[1] Ad eandem gentem se refert Rabbi Nathan, auctor lexici Aruch. Illud מביתאל quod in antepenultima inscriptionum occurrit idem tecte significat quod e gente Piatelli.

In usu dagessationis codex Reuchlini admodum prodigus est uti prisci codices ad unum omnes. Fere unaquaeque syllaba initialis dagessata est et ne Aleph quidem illud Dagesch respuit, e. c. מֹשֶׁה, טֶּרֶם, נָּתַן, לָּכֶם, נָּפְלָה, לַלְוִיִּם, אֲחֻזָּתָם אֹיְבֵיהֶם, הָאֵלֶּה, תִּקְוַת, שָׁאוּל, צְּבָאוֹת, אָמַר, אֶל, אֶת, אוֹר. Quin quod Dagesch etiam ibi impingitur, ubi nova syllaba non orditur, uti e. c. לִשְׁנַיִם, וּמִשְׁפָּט, וּלְמִשְׁפְּחוֹת נִשְׁבַּע וְאֵל (cf. Strack in libro *Catalog der hebr. Bibelhandschriften* p. 121 ad No. 86).

Formae velut וַיִּשְׂרָאֵל, וְיִתֵּן, וַיִּבְחֲרוּ, וְיִשְׁרֹק in hoc codice more Naphtalitico contracte scribuntur.

Etiam accentuatio habet suas proprietates. Figura Dargae similis est catenulae deorsum dependentis secundum nomen ejus priscum שישלא „catena."[1] Ubicunque accentus semel positus de syllaba tonica incerto relinqueret, in syllaba tonica repetitus est, velut e. c. עֹמְדִים, יְהוֹשֻׁעַ, הַיַּרְדֵּן, וְהָיוּ, וַיָּבֹאוּ, וַיִּבֶן, סֵפֶר, וַתֹּאמֶר, אָנֹכִי.[2] Quoties Legarmeh occurrit, semper in margine adnotatur לג׳ (לגרמה); eodem modo ne quis de signo Pasek fallatur, adscribitur פסק. Etiam ad textum targumicum notae istae adjectae sunt.

In ipsa accentuatione invenimus nonnulla, quae praecepta Ben-Naphtali sequuntur, veluti quod accentus Teres (טרס), qui nostro scribendi modo in Geresch et Gerschajim dividitur, hic semper una sola virgula constat, e. c. הַדָּבָר, וְאַתָּה, וְאַתֶּם, עֲכָן, עֲבָרוּ, וַיִּשְׁחָטֵם, וְהִשְׁבַּתִּי, cf. *Manuel du lecteur* p. 93: ואמרו שבן נפתלי אינו עושה לעולם אלא טרס אחד.

Collocatio Gajae vulgaribus regulis adstricta est. Ubi autem Gaja ad Scheba initiale accedit (certe secundum sententiam Ben-Naphtali), in margine semper addita est nota גע׳ (געיא) sive גע׳ אחה״ע, hoc est, Gaja apud Scheba sequente gutturali, e. c. וְעַד־הַנָּהָר cum nota: גע׳; וְהַחִיִּיתֶם cum nota: גע׳ אחה״ע; וְהַנְּשִׂיאִם cum nota: גע׳; בַּהֲנוֹת cum nota: גע׳ אחה״ע.

---

[1] Aliter Guil. Wickes, sed rei parum convenienter. Duo accentus nomina speciem signi spectant, שישלא antiquiorem speciem, דרגא „scala" ad speciem nunc usitatam ⅀.

[2] Alii quoque veteres codices hanc accentuum sive praepositivorum sive postpositivorum duplicationem exhibent. In editionibus impressis neglecta est, excepto Paschta. Heidenheimius vero, quem Baerius secutus est, eam rursus introduxit, ut erronea vocabuli pronunciatio praecaveretur, cf. Praefatio ad Genesin et Wickes, טעמי כ׳א ספרים p. 12.

Praeterea notatu dignum est, vocali Kamez in בָּתִּים, בָּתֵּי recte Metheg adjectum esse, et בֵּיתְאֵל, בְּבֵיתְאֵל ubique non tanquam duo vocabula, sed sine Makkeph scripta esse.

Multae discrepantiae codicis a textu recepto, si eas accuratius examinaveris, orientalem textus recensionem (מדנחאי) repraesentant, e. c. 1 Reg. 3, 12 כדברֶךָ cum nota: חסר י׳; 14, 3 וְלָקַחְתְּ; 16, 19 הטאתָו adscripta nota: הטאתָיו ק׳; Jud. 9, 33 אֶל־העיר cum nota: עַל פליג. Sic certo etiam Masora ad Jos. 19, 51 adjecta explananda est: י״ח בטעם קרני פרה וירח בן יומו; namque Masora nostra tantummodo sedecim ejusmodi locos enumerat. Huc pertinent etiam 1 Sam. 2, 14 יעשֶׂה cum nota: יעשׂו ק׳, contra Masoram nostram; 1 Sam. 30, 30 בְּבֹר cum nota: חסר ו׳; 2 Sam. 22, 45 יִשְּׁמְעוּ superne punctatum cum nota: ט׳ו נקודות בקריאה, alia.

Certum est, hunc codicem tum propter antiquitatem, tum propter integritatem[1] et passim adnotatam varietatem lectionis (notandum est, versus duos dubios Jos. 21, 35 neque in textu, neque in Targum exstare) magnae criticae autoritatis esse, at reticere non licet, vocalisationem minore fide dignam esse. Scriptor vel punctator (si miram dagessationem non consideraveris) saepe Kamez et Pathach, Zere et Segol permiscuit, velut נָתָתִּי pro נְתַתִּי, וְאֶצְמִיתֵם, וַצֶּאָה, הֶמָּה, הֶנָּה, עָלֶינוּ, מֶקִים, הַנּוֹתֶן, לְנוֹשֶׂא, מְבַקְשֵׁי, אוֹיְבֶיהֶם, בָּבֶל, אַחֲרֶיךָ, וּמֵאֹיְבָי, (pro וּמֵאֹיְבַי), קוֹדְשׁוֹ (pro קָדְשׁוֹ), alia. Etiam in scribendis singulis vocabulis menda irrepserunt, uti e. c. Jer. 6, 13 מִנָּבִיא, 6, 14 בַּת־עַמִּי, 8, 10 וַיְרַפְּאוּ idque repugnante Masora in ipso codice adscripta.

3) De collectaneis, quae Hermannus Strackius noster ex veteribus codicibus Petropolitanis confecit atque liberaliter Baerio concessit, jam in praefationibus ad Psalmos et Teresar diximus. Accessit in elaborando Jeremia catalogus variae punctationis חלופי הנקוד in Prophetis, quem A. Berliner, vir doctissimus, e Codice de Rossi No. 940 (Kenn. 417) exscripsit, quamquam non integrum, sed tantummodo usque ad Jer. 25, 16. Iam abhinc duodecim annis, cum Baerius Dikduke hateamim 1879 cum Strackio ederet, hujus catalogi a Berlinero sibi concessi

[1] Interciderunt unum folium Jos. 10, 12—33 et quinque 1 Sam. 12, 21—17, 1, quae posterius a nescio quodam suppleta sunt.

mentionem fecit. Arripio hanc occasionem, ad librum Jesaiae quasdam varias lectiones ibi praetermissas adjicere:

10, 1 B. A: הַֽחֹקְקִים, B. N: הַחֹֽקְקִים,
14, 13 B. A: בִּֽלְבָבְךָ, B. N: בִֽלְבָבְךָ,
24, 18 B. A: וְהָיָה, B. N: וְֽהָיָה,
36, 7 B. A: הֲלוֹא־הוּא, B. N: הֲֽלוֹא הוּא,
40, 31 B. A: יַעֲלוּ־אֵבֶר, B. N: יַֽעֲלוּ אֵבֶר,
44, 11 B. A: יִתְקַבְּצוּ, B. N: יִֽתְקַבְּצוּ,
45, 3 B. A: כִּי־אֲנִי, B. N: כִּ֣י אֲנִי,
50, 5 B. A: פָּתַח־, B. N: פָּתַח,
52, 2 B. A: הִתְנַעֲרִי, B. N: הִֽתְנַעֲרִי,
54, 9 B. A. כִּי־מֵי, B. N: כִּ֣י מֵי־,
65, 9 B. A: יִשְׁכְּנוּ־, B. N: יִֽשְׁכְּנוּ־.

Hinc cognoscitur necesse esse ut in textu nostro Jesaiano 36, 7. 40, 31 accentuatio Naphtalitica cum accentuatione Ben Ascheri commutetur. Addimus duo alia corrigenda: 49, 10 huncce in modum interpungendum est: הוּמְתֶּ֫יךָ נִגְדִּי תָּמִיד; 55, 10 legas וְנָתַן cum Mercha in postrema. — Scripturis controversis p. 89 ex fide codicis Babylonici et Kimchii in Comm. inseri oportet: 54, 9. Occident. כִּי־מֵי תרין מלין, Orient. כִּימֵי מלה חדא.

Haec habui, quae ab editore ipso suppeditata Baeriano Jeremiae praemitterem. Quoties recens editio alicujus libri communi opera ad finem perducta est, identidem Baerium obsecravi atque obtestatus sum, ut me auxilio hucusque praestito solveret; sed semper ei contigit, me huic labori, praesertim cum mihi non injucundus esset, rursus adstringere, donec ad hunc librum Jeremiae perventum est. Ibi valetudo mea funditus corruit. Malum hypogastricum, quo multis decenniis laboro, desiit in paralysin dorsi et pedum, atque quatuor fere mensibus abhinc lecto alligatus sum, ita ut vires me deficerent, eam partem libri quae receptas scriptiones vindicat ita transformare, ut prelo subjici possit. At contigit mihi esse tam felici, ut Gustavus Dalmanus,[1]

[1] Librorum hucusque a G. Dalmano editorum nomina haec sunt: *Traditio Rabbinorum veterrima de librorum Veteris Testamenti ordine atque origine* (1884), *Die Tötung Ungläubiger nach talmudisch-rabbinischem Recht* (1885), *Jüdisches Fremdenrecht* (1886), *Der leidende und der sterbende Messias der Synagoge* (1888), *Jüdisch deutsche Volkslieder* (1888), *Der Gottesname Adonaj und seine Geschichte* (1889), *Jesaja Kap. 53, das Prophetenwort vom Sühnleiden des Heilsmittlers* (1890).

amicus meus, literarum Hebraicarum et Rabbinicarum peritissimus, in locum meum succederet, adsentiente ipso Baerio, qui magnopere gaudet, quod meo loco alium adjutorem operis sui critici nactus est.

Tituli quos singulis columnis superscripsi ea sententia nituntur, quam in praefatione operis Workmaniani *The Text of Jeremiah* (Edinb. 1889) exposui et comprobasse mihi videor: redactorem postremum, cui librum Jeremiae hebraicum sic ut in manibus habemus conformatum debemus, eum in novem partes digessisse, quae neglecto ordine chronologico communi argumento continentur, quod tituli nostri summam brevitatem requirentes leviter indicant.

Pertractaturi Baerianas textus ad fidem Masorae Tiberiensis recensiti vindicias speraveramus saepius occasionem oborturam esse Versionis Septuagintaviralis conferendae et ad explorandam textus Jeremiani veritatem adhibendae. Sed haec spes propemodum nos fefellit. Non possum non assentiri S. R. Drivero (*The Expositor* 1889), textum Graecum Hebraico (Masoretico) multo esse inferiorem et longe plurimarum discrepantiarum causas esse vel intelligentiae defectum vel arbitrii licentiam. Attamen cum Hollenbergio in *Theol. Litteraturzeitung* 1889 No. 23 amico nostro Canadensi grati sumus, quod de dignitate Versionis Alex. recte aestumandae admodum meruit; etenim nemo conspectum ejus tabellarium, fructum profecto immensi laboris, perlustrare potest, quin pernoscat, textum Alexandrinum masoretico neque antiquitate neque bonitate antecellere, exceptis quibusdam locis, iisque paucis, qui revera restituendae genuinae textus Jeremiani speciei inserviunt.

Quot vicissitudines liber Jeremiae expertus est! Quam dissimilis sibimet ipsi factus in Aegypto! Editio nostra exhibet eum textum qui primis seculis post Christum natum in scholis Palaestinae et Babyloniae traditus et sancitus est. Editio hellenistici textus, ex qua varias lectiones classicorum testium uno obtutu conspicere possimus, ad exemplum vere nitidi illius Psalterii secundum LXX, quod nuper H. B. Swete mandatu syndicorum Cantabrigensium edidit (*The Psalms in Greek according to the Septuagint*, Cantabrig. 1889), nondum exstat. Interim gaudemus accurata collatione Vaticani et Sinaitici quam Eberhardo Nestlio debemus.

Lipsiae, versus finem Januarii MDCCCXC.

Liber Jeremiae. ספר ירמיהו

1 א

דִּבְרֵי יִרְמְיָהוּ בֶּן־חִלְקִיָּהוּ מִן־הַכֹּהֲנִים אֲשֶׁר בַּעֲנָתוֹת א
בְּאֶרֶץ בִּנְיָמִן׃ אֲשֶׁר הָיָה דְבַר־יְהוָה אֵלָיו בִּימֵי יֹאשִׁיָּהוּ 2
בֶן־אָמוֹן מֶלֶךְ יְהוּדָה בִּשְׁלֹשׁ־עֶשְׂרֵה שָׁנָה לְמָלְכוֹ׃ וַיְהִי 3
בִּימֵי יְהוֹיָקִים בֶּן־יֹאשִׁיָּהוּ מֶלֶךְ יְהוּדָה עַד־תֹּם עַשְׁתֵּי־עֶשְׂרֵה
שָׁנָה לְצִדְקִיָּהוּ בֶן־יֹאשִׁיָּהוּ מֶלֶךְ יְהוּדָה עַד־גְּלוֹת יְרוּשָׁלַםִ
בַּחֹדֶשׁ הַחֲמִישִׁי׃ פ
וַיְהִי דְבַר־יְהוָה אֵלַי לֵאמֹר׃ בְּטֶרֶם אֶצָּוֹרְךָ בַבֶּטֶן יְדַעְתִּיךָ 4 ה
וּבְטֶרֶם תֵּצֵא מֵרֶחֶם הִקְדַּשְׁתִּיךָ נָבִיא לַגּוֹיִם נְתַתִּיךָ׃ וָאֹמַר 6
אֲהָהּ אֲדֹנָי יֱהוִה הִנֵּה לֹא־יָדַעְתִּי דַּבֵּר כִּי־נַעַר אָנֹכִי׃ וַיֹּאמֶר 7
יְהוָה אֵלַי אַל־תֹּאמַר נַעַר אָנֹכִי כִּי עַל־כָּל־אֲשֶׁר אֶשְׁלָחֲךָ
תֵּלֵךְ וְאֵת כָּל־אֲשֶׁר אֲצַוְּךָ תְּדַבֵּר׃ אַל־תִּירָא מִפְּנֵיהֶם 8
כִּי־אִתְּךָ אֲנִי לְהַצִּלֶךָ נְאֻם־יְהוָה׃ וַיִּשְׁלַח יְהוָה אֶת־יָדוֹ 9
וַיַּגַּע עַל־פִּי וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵלַי הִנֵּה נָתַתִּי דְבָרַי בְּפִיךָ׃
רְאֵה הִפְקַדְתִּיךָ ׀ הַיּוֹם הַזֶּה עַל־הַגּוֹיִם וְעַל־הַמַּמְלָכוֹת לִנְתוֹשׁ י
וְלִנְתוֹץ וּלְהַאֲבִיד וְלַהֲרוֹס לִבְנוֹת וְלִנְטוֹעַ׃ פ
וַיְהִי דְבַר־יְהוָה אֵלַי לֵאמֹר מָה־אַתָּה רֹאֶה יִרְמְיָהוּ וָאֹמַר 11
מַקֵּל שָׁקֵד אֲנִי רֹאֶה׃ וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵלַי הֵיטַבְתָּ לִרְאוֹת כִּי־ 12
שֹׁקֵד אֲנִי עַל־דְּבָרִי לַעֲשֹׂתוֹ׃ ס וַיְהִי דְבַר־יְהוָה ׀ אֵלַי 13
שֵׁנִית לֵאמֹר מָה אַתָּה רֹאֶה וָאֹמַר סִיר נָפוּחַ אֲנִי רֹאֶה וּפָנָיו
מִפְּנֵי צָפוֹנָה׃ וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵלָי מִצָּפוֹן תִּפָּתַח הָרָעָה עַל 14
כָּל־יֹשְׁבֵי הָאָרֶץ׃ כִּי ׀ הִנְנִי קֹרֵא לְכָל־מִשְׁפְּחוֹת מַמְלְכוֹת טו
צָפוֹנָה נְאֻם־יְהוָה וּבָאוּ וְנָתְנוּ אִישׁ כִּסְאוֹ פֶּתַח ׀ שַׁעֲרֵי

---

v. 5 יתיר ו'.

יְרוּשָׁלַ͏ִם וְעַל כָּל־חוֹמֹתֶיהָ סָבִיב וְעַל כָּל־עָרֵי יְהוּדָה׃
16 וְדִבַּרְתִּי מִשְׁפָּטַי אוֹתָם עַל כָּל־רָעָתָם אֲשֶׁר עֲזָבוּנִי וַיְקַטְּרוּ
17 לֵאלֹהִים אֲחֵרִים וַיִּשְׁתַּחֲווּ לְמַעֲשֵׂי יְדֵיהֶם׃ וְאַתָּה תֶּאְזֹר
מָתְנֶיךָ וְקַמְתָּ וְדִבַּרְתָּ אֲלֵיהֶם אֵת כָּל־אֲשֶׁר אָנֹכִי אֲצַוֶּךָּ
18 אַל־תֵּחַת מִפְּנֵיהֶם פֶּן־אֲחִתְּךָ לִפְנֵיהֶם׃ וַאֲנִי הִנֵּה נְתַתִּיךָ
הַיּוֹם לְעִיר מִבְצָר וּלְעַמּוּד בַּרְזֶל וּלְחֹמוֹת נְחֹשֶׁת עַל־כָּל־
19 הָאָרֶץ לְמַלְכֵי יְהוּדָה לְשָׂרֶיהָ לְכֹהֲנֶיהָ וּלְעַם הָאָרֶץ׃ וְנִלְחֲמוּ
אֵלֶיךָ וְלֹא יוּכְלוּ־לָךְ כִּי־אִתְּךָ אֲנִי נְאֻם־יְהוָה לְהַצִּילֶךָ׃ ס

ב 2

א 2 וַיְהִי דְבַר־יְהוָה אֵלַי לֵאמֹר׃ הָלֹךְ וְקָרָאתָ בְאָזְנֵי יְרוּשָׁלַ͏ִם
לֵאמֹר כֹּה אָמַר יְהוָה זָכַרְתִּי לָךְ חֶסֶד נְעוּרַיִךְ אַהֲבַת
3 כְּלוּלֹתָיִךְ לֶכְתֵּךְ אַחֲרַי בַּמִּדְבָּר בְּאֶרֶץ לֹא זְרוּעָה׃ קֹדֶשׁ
יִשְׂרָאֵל לַיהוָה רֵאשִׁית תְּבוּאָתֹה כָּל־אֹכְלָיו יֶאְשָׁמוּ רָעָה
תָּבֹא אֲלֵיהֶם נְאֻם־יְהוָה׃ פ
4 שִׁמְעוּ דְבַר־יְהוָה בֵּית יַעֲקֹב וְכָל־מִשְׁפְּחוֹת בֵּית יִשְׂרָאֵל׃
ה כֹּה ׀ אָמַר יְהוָה מַה־מָּצְאוּ אֲבוֹתֵיכֶם בִּי עָוֶל כִּי רָחֲקוּ
6 מֵעָלָי וַיֵּלְכוּ אַחֲרֵי הַהֶבֶל וַיֶּהְבָּלוּ׃ וְלֹא אָמְרוּ אַיֵּה יְהוָה
הַמַּעֲלֶה אֹתָנוּ מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם הַמּוֹלִיךְ אֹתָנוּ בַּמִּדְבָּר בְּאֶרֶץ
עֲרָבָה וְשׁוּחָה בְּאֶרֶץ צִיָּה וְצַלְמָוֶת בְּאֶרֶץ לֹא־עָבַר בָּהּ
7 אִישׁ וְלֹא־יָשַׁב אָדָם שָׁם׃ וָאָבִיא אֶתְכֶם אֶל־אֶרֶץ הַכַּרְמֶל
לֶאֱכֹל פִּרְיָהּ וְטוּבָהּ וַתָּבֹאוּ וַתְּטַמְּאוּ אֶת־אַרְצִי וְנַחֲלָתִי
8 שַׂמְתֶּם לְתוֹעֵבָה׃ הַכֹּהֲנִים לֹא אָמְרוּ אַיֵּה יְהוָה וְתֹפְשֵׂי
הַתּוֹרָה לֹא יְדָעוּנִי וְהָרֹעִים פָּשְׁעוּ בִי וְהַנְּבִאִים נִבְּאוּ
9 בַבַּעַל וְאַחֲרֵי לֹא־יוֹעִלוּ הָלָכוּ׃ לָכֵן עֹד אָרִיב אִתְּכֶם נְאֻם־
י יְהוָה וְאֶת־בְּנֵי בְנֵיכֶם אָרִיב׃ כִּי עִבְרוּ אִיֵּי כִתִּיִּים וּרְאוּ
11 וְקֵדָר שִׁלְחוּ וְהִתְבּוֹנְנוּ מְאֹד וּרְאוּ הֵן הָיְתָה כָּזֹאת׃ הַהֵימִיר
גּוֹי אֱלֹהִים וְהֵמָּה לֹא אֱלֹהִים וְעַמִּי הֵמִיר כְּבוֹדוֹ בְּלוֹא
12 יוֹעִיל׃ שֹׁמּוּ שָׁמַיִם עַל־זֹאת וְשַׂעֲרוּ חָרְבוּ מְאֹד נְאֻם־יְהוָה׃
13 כִּי־שְׁתַּיִם רָעוֹת עָשָׂה עַמִּי אֹתִי עָזְבוּ מְקוֹר ׀ מַיִם חַיִּים
לַחְצֹב לָהֶם בֹּארוֹת בֹּארֹת נִשְׁבָּרִים אֲשֶׁר לֹא־יָכִלוּ הַמָּיִם׃

v. 3 תבואתו קרי.

הַעֶבֶד יִשְׂרָאֵל אִם־יְלִיד בַּיִת הוּא מַדּוּעַ הָיָה לָבַז׃ עָלָיו 14 טו
יִשְׁאֲגוּ כְפִרִים נָתְנוּ קוֹלָם וַיָּשִׁיתוּ אַרְצוֹ לְשַׁמָּה עָרָיו נִצְּתָה
מִבְּלִי יֹשֵׁב׃ גַּם־בְּנֵי־נֹף וְתַחְפְּנֵס יִרְעוּךְ קָדְקֹד׃ הֲלוֹא־זֹאת 16 17
תַּעֲשֶׂה־לָּךְ עָזְבֵךְ אֶת־יְהוָה אֱלֹהַיִךְ בְּעֵת מוֹלִכֵךְ בַּדָּרֶךְ׃
וְעַתָּה מַה־לָּךְ לְדֶרֶךְ מִצְרַיִם לִשְׁתּוֹת מֵי שִׁחוֹר וּמַה־לָּךְ 18
לְדֶרֶךְ אַשּׁוּר לִשְׁתּוֹת מֵי נָהָר׃ תְּיַסְּרֵךְ רָעָתֵךְ וּמְשֻׁבוֹתַיִךְ 19
תּוֹכִחֻךְ וּדְעִי וּרְאִי כִּי־רַע וָמָר עָזְבֵךְ אֶת־יְהוָה אֱלֹהָיִךְ וְלֹא
פַחְדָּתִי אֵלַיִךְ נְאֻם־אֲדֹנָי יֱהוִה צְבָאוֹת׃ כִּי מֵעוֹלָם שָׁבַרְתִּי כ
עֻלֵּךְ נִתַּקְתִּי מוֹסְרוֹתַיִךְ וַתֹּאמְרִי לֹא אֶעֱבוֹד כִּי עַל־כָּל־
גִּבְעָה גְּבֹהָה וְתַחַת כָּל־עֵץ רַעֲנָן אַתְּ צֹעָה זֹנָה׃ וְאָנֹכִי 21
נְטַעְתִּיךְ שׂוֹרֵק כֻּלֹּה זֶרַע אֱמֶת וְאֵיךְ נֶהְפַּכְתְּ לִי סוּרֵי
הַגֶּפֶן נָכְרִיָּה׃ כִּי אִם־תְּכַבְּסִי בַּנֶּתֶר וְתַרְבִּי־לָךְ בֹּרִית נִכְתָּם 22
עֲוֹנֵךְ לְפָנַי נְאֻם אֲדֹנָי יֱהוִה׃ אֵיךְ תֹּאמְרִי לֹא נִטְמֵאתִי 23
אַחֲרֵי הַבְּעָלִים לֹא הָלַכְתִּי רְאִי דַרְכֵּךְ בַּגַּיְא דְּעִי מֶה עָשִׂית
בִּכְרָה קַלָּה מְשָׂרֶכֶת דְּרָכֶיהָ׃ פֶּרֶה ׀ לִמֻּד מִדְבָּר בְּאַוַּת 24
נַפְשָׁו שָׁאֲפָה רוּחַ תַּאֲנָתָהּ מִי יְשִׁיבֶנָּה כָּל־מְבַקְשֶׁיהָ לֹא
יִיעָפוּ בְּחָדְשָׁהּ יִמְצָאוּנְהָ׃ מִנְעִי רַגְלֵךְ מִיָּחֵף וּגוֹרְנֵךְ כה
מִצִּמְאָה וַתֹּאמְרִי נוֹאָשׁ לוֹא כִּי־אָהַבְתִּי זָרִים וְאַחֲרֵיהֶם
אֵלֵךְ׃ כְּבֹשֶׁת גַּנָּב כִּי יִמָּצֵא כֵּן הֹבִישׁוּ בֵּית יִשְׂרָאֵל הֵמָּה 26
מַלְכֵיהֶם שָׂרֵיהֶם וְכֹהֲנֵיהֶם וּנְבִיאֵיהֶם׃ אֹמְרִים לָעֵץ אָבִי 27
אַתָּה וְלָאֶבֶן אַתְּ יְלִדְתָּנִי כִּי־פָנוּ אֵלַי עֹרֶף וְלֹא פָנִים וּבְעֵת
רָעָתָם יֹאמְרוּ קוּמָה וְהוֹשִׁיעֵנוּ׃ וְאַיֵּה אֱלֹהֶיךָ אֲשֶׁר עָשִׂיתָ 28
לָּךְ יָקוּמוּ אִם־יוֹשִׁיעוּךָ בְּעֵת רָעָתֶךָ כִּי מִסְפַּר עָרֶיךָ הָיוּ
אֱלֹהֶיךָ יְהוּדָה׃ ס לָמָּה תָרִיבוּ אֵלָי כֻּלְּכֶם פְּשַׁעְתֶּם 29
בִּי נְאֻם־יְהוָה׃ לַשָּׁוְא הִכֵּיתִי אֶת־בְּנֵיכֶם מוּסָר לֹא לָקָחוּ ל
אָכְלָה חַרְבְּכֶם נְבִיאֵיכֶם כְּאַרְיֵה מַשְׁחִית׃ הַדּוֹר אַתֶּם רְאוּ 31
דְבַר־יְהוָה הֲמִדְבָּר הָיִיתִי לְיִשְׂרָאֵל אִם אֶרֶץ מַאְפֵּלְיָה
מַדּוּעַ אָמְרוּ עַמִּי רַדְנוּ לוֹא־נָבוֹא עוֹד אֵלֶיךָ׃ הֲתִשְׁכַּח 32
בְּתוּלָה עֶדְיָהּ כַּלָּה קִשֻּׁרֶיהָ וְעַמִּי שְׁכֵחוּנִי יָמִים אֵין מִסְפָּר׃

v. 14 פתח בס״פ. v. 15 נצתו קרי. v. 16 ותחפנחס קרי.
v. 19 קמץ בזקף. v. 20 אעבור קרי. v. 21 כלו קרי.
v. 24 נפשה ק׳. v. 25 וגרונך ק׳. v. 27 ילדתנו ק׳. v. 31 ב׳ פתח.

33 מַה־תֵּיטִבִי דַּרְכֵּךְ לְבַקֵּשׁ אַהֲבָה לָכֵן גַּם אֶת־הָרָעוֹת לִמַּדְתִּי
34 אֶת־דְּרָכָיִךְ׃ גַּם בִּכְנָפַיִךְ נִמְצְאוּ דַּם נַפְשׁוֹת אֶבְיוֹנִים נְקִיִּים
לה לֹא־בַמַּחְתֶּרֶת מְצָאתִים כִּי עַל־כָּל־אֵלֶּה׃ וַתֹּאמְרִי כִּי נִקֵּיתִי
אַךְ שָׁב אַפּוֹ מִמֶּנִּי הִנְנִי נִשְׁפָּט אוֹתָךְ עַל־אָמְרֵךְ לֹא
36 חָטָאתִי׃ מַה־תֵּזְלִי מְאֹד לְשַׁנּוֹת אֶת־דַּרְכֵּךְ גַּם מִמִּצְרַיִם
37 תֵּבֹשִׁי כַּאֲשֶׁר־בֹּשְׁתְּ מֵאַשּׁוּר׃ גַּם מֵאֵת זֶה תֵּצְאִי וְיָדַיִךְ
עַל־רֹאשֵׁךְ כִּי־מָאַס יְהוָה בְּמִבְטַחַיִךְ וְלֹא תַצְלִיחִי לָהֶם׃

3 ג

א לֵאמֹר הֵן יְשַׁלַּח אִישׁ אֶת־אִשְׁתּוֹ וְהָלְכָה מֵאִתּוֹ וְהָיְתָה
לְאִישׁ אַחֵר הֲיָשׁוּב אֵלֶיהָ עוֹד הֲלוֹא חָנוֹף תֶּחֱנַף הָאָרֶץ
2 הַהִיא וְאַתְּ זָנִית רֵעִים רַבִּים וְשׁוֹב אֵלַי נְאֻם־יְהוָה׃ שְׂאִי
עֵינַיִךְ עַל־שְׁפָיִם וּרְאִי אֵיפֹה לֹא שֻׁגַּלְתְּ עַל־דְּרָכִים יָשַׁבְתְּ
לָהֶם כַּעֲרָבִי בַּמִּדְבָּר וַתַּחֲנִיפִי אֶרֶץ בִּזְנוּתַיִךְ וּבְרָעָתֵךְ׃
3 וַיִּמָּנְעוּ רְבִבִים וּמַלְקוֹשׁ לוֹא הָיָה וּמֵצַח אִשָּׁה זוֹנָה הָיָה
4 לָךְ מֵאַנְתְּ הִכָּלֵם׃ הֲלוֹא מֵעַתָּה קָרָאתִי לִי אָבִי אַלּוּף נְעֻרַי
ה אָתָּה׃ הֲיִנְטֹר לְעוֹלָם אִם־יִשְׁמֹר לָנֶצַח הִנֵּה דִבַּרְתִּי וַתַּעֲשִׂי
6 הָרָעוֹת וַתּוּכָל׃ ס וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵלַי בִּימֵי יֹאשִׁיָּהוּ
הַמֶּלֶךְ הֲרָאִיתָ אֲשֶׁר עָשְׂתָה מְשֻׁבָה יִשְׂרָאֵל הֹלְכָה הִיא
7 עַל־כָּל־הַר גָּבֹהַּ וְאֶל־תַּחַת כָּל־עֵץ רַעֲנָן וַתִּזְנִי־שָׁם׃ וָאֹמַר
אַחֲרֵי עֲשׂוֹתָהּ אֶת־כָּל־אֵלֶּה אֵלַי תָּשׁוּב וְלֹא־שָׁבָה וַתִּרְאֶה
8 בָּגוֹדָה אֲחוֹתָהּ יְהוּדָה׃ וָאֵרֶא כִּי עַל־כָּל־אֹדוֹת אֲשֶׁר נִאֲפָה
מְשֻׁבָה יִשְׂרָאֵל שִׁלַּחְתִּיהָ וָאֶתֵּן אֶת־סֵפֶר כְּרִיתֻתֶיהָ אֵלֶיהָ
9 וְלֹא יָרְאָה בֹּגֵדָה יְהוּדָה אֲחוֹתָהּ וַתֵּלֶךְ וַתִּזֶן גַּם־הִיא׃ וְהָיָה
מִקֹּל זְנוּתָהּ וַתֶּחֱנַף אֶת־הָאָרֶץ וַתִּנְאַף אֶת־הָאֶבֶן וְאֶת־הָעֵץ׃
י וְגַם בְּכָל־זֹאת לֹא־שָׁבָה אֵלַי בָּגוֹדָה אֲחוֹתָהּ יְהוּדָה בְּכָל־
11 לִבָּהּ כִּי אִם־בְּשֶׁקֶר נְאֻם־יְהוָה׃ וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵלַי צִדְּקָה
12 נַפְשָׁהּ מְשֻׁבָה יִשְׂרָאֵל מִבֹּגֵדָה יְהוּדָה׃ הָלֹךְ וְקָרָאתָ אֶת־
הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה צָפוֹנָה וְאָמַרְתָּ שׁוּבָה מְשֻׁבָה יִשְׂרָאֵל נְאֻם־
יְהוָה לוֹא־אַפִּיל פָּנַי בָּכֶם כִּי־חָסִיד אֲנִי נְאֻם־יְהוָה לֹא אֶטּוֹר
13 לְעוֹלָם׃ אַךְ דְּעִי עֲוֺנֵךְ כִּי בַּיהוָה אֱלֹהַיִךְ פָּשָׁעַתְּ וַתְּפַזְּרִי

v. 33 לִמַּדְתְּ ק׳ v. 2 שֻׁכַּבְתְּ ק׳ v. 4 קָרָאת ק׳ v. 5 דִּבַּרְתְּ ק׳
v. 7 וַתֵּרֶא ק׳ v. 9 קמץ בטפחא

אֶת־דְּרָכַיִךְ לַזָּרִים תַּחַת כָּל־עֵץ רַעֲנָן וּבְקוֹלִי לֹא־שְׁמַעְתֶּם
נְאֻם־יְהוָה׃ שׁוּבוּ בָנִים שׁוֹבָבִים נְאֻם־יְהוָה כִּי אָנֹכִי בָּעַלְתִּי 14
בָכֶם וְלָקַחְתִּי אֶתְכֶם אֶחָד מֵעִיר וּשְׁנַיִם מִמִּשְׁפָּחָה וְהֵבֵאתִי
אֶתְכֶם צִיּוֹן׃ וְנָתַתִּי לָכֶם רֹעִים כְּלִבִּי וְרָעוּ אֶתְכֶם דֵּעָה טו
וְהַשְׂכֵּיל׃ וְהָיָה כִּי תִרְבּוּ וּפְרִיתֶם בָּאָרֶץ בַּיָּמִים הָהֵמָּה 16
נְאֻם־יְהוָה לֹא־יֹאמְרוּ עוֹד אֲרוֹן בְּרִית יְהוָה וְלֹא יַעֲלֶה עַל־
לֵב וְלֹא יִזְכְּרוּ־בוֹ וְלֹא יִפְקֹדוּ וְלֹא יֵעָשֶׂה עוֹד׃ בָּעֵת הַהִיא 17
יִקְרְאוּ לִירוּשָׁלִַם כִּסֵּא יְהוָה וְנִקְווּ אֵלֶיהָ כָל־הַגּוֹיִם לְשֵׁם
יְהוָה לִירוּשָׁלִָם וְלֹא־יֵלְכוּ עוֹד אַחֲרֵי שְׁרִרוּת לִבָּם הָרָע׃
ס בַּיָּמִים הָהֵמָּה יֵלְכוּ בֵית־יְהוּדָה עַל־בֵּית יִשְׂרָאֵל 18
וְיָבֹאוּ יַחְדָּו מֵאֶרֶץ צָפוֹן עַל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר הִנְחַלְתִּי אֶת־
אֲבוֹתֵיכֶם׃ וְאָנֹכִי אָמַרְתִּי אֵיךְ אֲשִׁיתֵךְ בַּבָּנִים וְאֶתֶּן־לָךְ 19
אֶרֶץ חֶמְדָּה נַחֲלַת צְבִי צִבְאוֹת גּוֹיִם וָאֹמַר אָבִי תִּקְרְאִו־לִי
וּמֵאַחֲרַי לֹא תָשׁוּבִו׃ אָכֵן בָּגְדָה אִשָּׁה מֵרֵעָהּ כֵּן בְּגַדְתֶּם בִּי כ
בֵּית יִשְׂרָאֵל נְאֻם־יְהוָה׃ קוֹל עַל־שְׁפָיִים נִשְׁמָע בְּכִי תַחֲנוּנֵי 21
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל כִּי הֶעֱווּ אֶת־דַּרְכָּם שָׁכְחוּ אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵיהֶם׃
שׁוּבוּ בָּנִים שׁוֹבָבִים אֶרְפָּה מְשׁוּבֹתֵיכֶם הִנְנוּ אָתָנוּ לָךְ כִּי 22
אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ׃ אָכֵן לַשֶּׁקֶר מִגְּבָעוֹת הָמוֹן הָרִים אָכֵן 23
בַּיהוָה אֱלֹהֵינוּ תְּשׁוּעַת יִשְׂרָאֵל׃ וְהַבֹּשֶׁת אָכְלָה אֶת־יְגִיעַ 24
אֲבוֹתֵינוּ מִנְּעוּרֵינוּ אֶת־צֹאנָם וְאֶת־בְּקָרָם אֶת־בְּנֵיהֶם וְאֶת־
בְּנוֹתֵיהֶם׃ נִשְׁכְּבָה בְּבָשְׁתֵּנוּ וּתְכַסֵּנוּ כְּלִמָּתֵנוּ כִּי לַיהוָה כה
אֱלֹהֵינוּ חָטָאנוּ אֲנַחְנוּ וַאֲבוֹתֵינוּ מִנְּעוּרֵינוּ וְעַד־הַיּוֹם הַזֶּה
וְלֹא שָׁמַעְנוּ בְּקוֹל יְהוָה אֱלֹהֵינוּ׃ פ

ד 4

אִם־תָּשׁוּב יִשְׂרָאֵל ׀ נְאֻם־יְהוָה אֵלַי תָּשׁוּב וְאִם־תָּסִיר א
שִׁקּוּצֶיךָ מִפָּנַי וְלֹא תָנוּד׃ וְנִשְׁבַּעְתָּ חַי־יְהוָה בֶּאֱמֶת בְּמִשְׁפָּט 2
וּבִצְדָקָה וְהִתְבָּרְכוּ בוֹ גּוֹיִם וּבוֹ יִתְהַלָּלוּ׃ ס כִּי־כֹה ׀ אָמַר 3
יְהוָה לְאִישׁ יְהוּדָה וְלִירוּשָׁלִַם נִירוּ לָכֶם נִיר וְאַל־תִּזְרְעוּ
אֶל־קֹצִים׃ הִמֹּלוּ לַיהוָה וְהָסִרוּ עָרְלוֹת לְבַבְכֶם אִישׁ יְהוּדָה 4
וְיֹשְׁבֵי יְרוּשָׁלִָם פֶּן־תֵּצֵא כָאֵשׁ חֲמָתִי וּבָעֲרָה וְאֵין מְכַבֶּה

v. 19 תִּקְרְאִי ק׳. ibid. תָשׁוּבִי ק׳. v. 21 קמץ בזקף.

ה מִפְּנֵי רֹעַ מַעַלְלֵיכֶם׃ הַגִּידוּ בִיהוּדָה וּבִירוּשָׁלַ͏ִם הַשְׁמִיעוּ
וְאִמְרוּ וְתִקְעוּ שׁוֹפָר בָּאָרֶץ קִרְאוּ מַלְאוּ וְאִמְרוּ הֵאָסְפוּ
6 וְנָבוֹאָה אֶל־עָרֵי הַמִּבְצָר׃ שְׂאוּ־נֵס צִיּוֹנָה הָעִיזוּ אַל־תַּעֲמֹדוּ
7 כִּי רָעָה אָנֹכִי מֵבִיא מִצָּפוֹן וְשֶׁבֶר גָּדוֹל׃ עָלָה אַרְיֵה מִסֻּבְּכוֹ
וּמַשְׁחִית גּוֹיִם נָסַע יָצָא מִמְּקֹמוֹ לָשׂוּם אַרְצֵךְ לְשַׁמָּה עָרַיִךְ
8 תִּצֶּינָה מֵאֵין יוֹשֵׁב׃ עַל־זֹאת חִגְרוּ שַׂקִּים סִפְדוּ וְהֵילִילוּ כִּי
9 לֹא־שָׁב חֲרוֹן אַף־יְהוָה מִמֶּנּוּ׃ ס וְהָיָה בַיּוֹם הַהוּא
נְאֻם־יְהוָה יֹאבַד לֵב־הַמֶּלֶךְ וְלֵב הַשָּׂרִים וְנָשַׁמּוּ הַכֹּהֲנִים
י וְהַנְּבִאִים יִתְמָהוּ׃ וָאֹמַר אֲהָהּ ׀ אֲדֹנָי יְהוִה אָכֵן הַשֵּׁא
הִשֵּׁאתָ לָעָם הַזֶּה וְלִירוּשָׁלַ͏ִם לֵאמֹר שָׁלוֹם יִהְיֶה לָכֶם
11 וְנָגְעָה חֶרֶב עַד־הַנָּפֶשׁ׃ בָּעֵת הַהִיא יֵאָמֵר לָעָם־הַזֶּה
וְלִירוּשָׁלַ͏ִם רוּחַ צַח שְׁפָיִם בַּמִּדְבָּר דֶּרֶךְ בַּת־עַמִּי לוֹא לִזְרוֹת
12 וְלוֹא לְהָבַר׃ רוּחַ מָלֵא מֵאֵלֶּה יָבוֹא לִי עַתָּה גַּם־אֲנִי אֲדַבֵּר
13 מִשְׁפָּטִים אוֹתָם׃ הִנֵּה ׀ כַּעֲנָנִים יַעֲלֶה וְכַסּוּפָה מַרְכְּבוֹתָיו
14 קַלּוּ מִנְּשָׁרִים סוּסָיו אוֹי לָנוּ כִּי שֻׁדָּדְנוּ׃ כַּבְּסִי מֵרָעָה לִבֵּךְ
יְרוּשָׁלַ͏ִם לְמַעַן תִּוָּשֵׁעִי עַד־מָתַי תָּלִין בְּקִרְבֵּךְ מַחְשְׁבוֹת
טו אוֹנֵךְ׃ כִּי קוֹל מַגִּיד מִדָּן וּמַשְׁמִיעַ אָוֶן מֵהַר אֶפְרָיִם׃
16 הַזְכִּירוּ לַגּוֹיִם הִנֵּה הַשְׁמִיעוּ עַל־יְרוּשָׁלַ͏ִם נֹצְרִים בָּאִים מֵאֶרֶץ
17 הַמֶּרְחָק וַיִּתְּנוּ עַל־עָרֵי יְהוּדָה קוֹלָם׃ כְּשֹׁמְרֵי שָׂדַי הָיוּ
18 עָלֶיהָ מִסָּבִיב כִּי־אֹתִי מָרָתָה נְאֻם יְהוָה׃ דַּרְכֵּךְ וּמַעֲלָלַיִךְ
עָשׂוֹ אֵלֶּה לָךְ זֹאת רָעָתֵךְ כִּי מָר כִּי נָגַע עַד־לִבֵּךְ׃ פ
19 מֵעַי ׀ מֵעַי ׀ אֹחוּלָה קִירוֹת לִבִּי הֹמֶה־לִּי לִבִּי לֹא אַחֲרִשׁ
כ כִּי קוֹל שׁוֹפָר שָׁמַעַתְּ נַפְשִׁי תְּרוּעַת מִלְחָמָה׃ שֶׁבֶר עַל־
שֶׁבֶר נִקְרָא כִּי שֻׁדְּדָה כָּל־הָאָרֶץ פִּתְאֹם שֻׁדְּדוּ אֹהָלַי רֶגַע
21 יְרִיעֹתָי׃ עַד־מָתַי אֶרְאֶה־נֵּס אֶשְׁמְעָה קוֹל שׁוֹפָר׃ ס
22 כִּי ׀ אֱוִיל עַמִּי אוֹתִי לֹא יָדָעוּ בָּנִים סְכָלִים הֵמָּה וְלֹא
נְבוֹנִים הֵמָּה חֲכָמִים הֵמָּה לְהָרַע וּלְהֵיטִיב לֹא יָדָעוּ׃
23 רָאִיתִי אֶת־הָאָרֶץ וְהִנֵּה־תֹהוּ וָבֹהוּ וְאֶל־הַשָּׁמַיִם וְאֵין אוֹרָם׃
24 רָאִיתִי הֶהָרִים וְהִנֵּה רֹעֲשִׁים וְכָל־הַגְּבָעוֹת הִתְקַלְקָלוּ׃
כה 26 רָאִיתִי וְהִנֵּה אֵין הָאָדָם וְכָל־עוֹף הַשָּׁמַיִם נָדָדוּ׃ רָאִיתִי

v. 5 תִּקְעוּ ק׳. v. 11 פתח בס״פ. v. 18 קמץ בזקף. v. 19 אחילה ק׳.
ibid. שמעת ק׳.

וְהִנֵּה הַכַּרְמֶל הַמִּדְבָּר וְכָל־עָרָיו נִתְּצוּ מִפְּנֵי יְהוָה מִפְּנֵי
חֲרוֹן אַפּוֹ׃ פ
כִּי־כֹה אָמַר יְהוָה שְׁמָמָה תִהְיֶה כָּל־הָאָרֶץ וְכָלָה לֹא 27
אֶעֱשֶׂה׃ עַל־זֹאת תֶּאֱבַל הָאָרֶץ וְקָדְרוּ הַשָּׁמַיִם מִמָּעַל עַל 28
כִּי דִבַּרְתִּי זַמֹּתִי וְלֹא נִחַמְתִּי וְלֹא־אָשׁוּב מִמֶּנָּה׃ מִקּוֹל פָּרָשׁ 29
וְרֹמֵה קֶשֶׁת בֹּרַחַת כָּל־הָעִיר בָּאוּ בֶּעָבִים וּבַכֵּפִים עָלוּ כָּל־
הָעִיר עֲזוּבָה וְאֵין־יוֹשֵׁב בָּהֵן אִישׁ׃ וְאַתִּי שָׁדוּד מַה־תַּעֲשִׂי ל
כִּי־תִלְבְּשִׁי שָׁנִי כִּי־תַעְדִּי עֲדִי־זָהָב כִּי־תִקְרְעִי בַפּוּךְ עֵינַיִךְ
לַשָּׁוְא תִּתְיַפִּי מָאֲסוּ־בָךְ עֹגְבִים נַפְשֵׁךְ יְבַקֵּשׁוּ׃ כִּי קוֹל 31
כְּחוֹלָה שָׁמַעְתִּי צָרָה כְּמַבְכִּירָה קוֹל בַּת־צִיּוֹן תִּתְיַפֵּחַ
תְּפָרֵשׂ כַּפֶּיהָ אוֹי־נָא לִי כִּי־עָיְפָה נַפְשִׁי לַהֹרְגִים׃ ס

ה 5

שׁוֹטְטוּ בְּחוּצוֹת יְרוּשָׁלַםִ וּרְאוּ־נָא וּדְעוּ וּבַקְשׁוּ בִרְחוֹבוֹתֶיהָ א
אִם־תִּמְצְאוּ אִישׁ אִם־יֵשׁ עֹשֶׂה מִשְׁפָּט מְבַקֵּשׁ אֱמוּנָה וְאֶסְלַח
לָהּ׃ וְאִם חַי־יְהוָה יֹאמֵרוּ לָכֵן לַשֶּׁקֶר יִשָּׁבֵעוּ׃ יְהוָה עֵינֶיךָ 2 3
הֲלוֹא לֶאֱמוּנָה הִכִּיתָה אֹתָם וְלֹא־חָלוּ כִּלִּיתָם מֵאֲנוּ קַחַת
מוּסָר חִזְּקוּ פְנֵיהֶם מִסֶּלַע מֵאֲנוּ לָשׁוּב׃ וַאֲנִי אָמַרְתִּי אַךְ 4
דַּלִּים הֵם נוֹאֲלוּ כִּי לֹא יָדְעוּ דֶּרֶךְ יְהוָה מִשְׁפַּט אֱלֹהֵיהֶם׃
אֵלֲכָה־לִּי אֶל־הַגְּדֹלִים וַאֲדַבְּרָה אוֹתָם כִּי הֵמָּה יָדְעוּ דֶּרֶךְ ה
יְהוָה מִשְׁפַּט אֱלֹהֵיהֶם אַךְ הֵמָּה יַחְדָּו שָׁבְרוּ עֹל נִתְּקוּ
מוֹסֵרוֹת׃ עַל־כֵּן הִכָּם אַרְיֵה מִיַּעַר זְאֵב עֲרָבוֹת יְשָׁדְדֵם נָמֵר 6
שֹׁקֵד עַל־עָרֵיהֶם כָּל־הַיּוֹצֵא מֵהֵנָּה יִטָּרֵף כִּי רַבּוּ פִּשְׁעֵיהֶם
עָצְמוּ מְשֻׁבוֹתֵיהֶם׃ אֵי לָזֹאת אֶסְלוֹחַ־לָךְ בָּנַיִךְ עֲזָבוּנִי 7
וַיִּשָּׁבְעוּ בְּלֹא אֱלֹהִים וָאַשְׂבִּעַ אוֹתָם וַיִּנְאָפוּ וּבֵית זוֹנָה
יִתְגּוֹדָדוּ׃ סוּסִים מְוֻזָּנִים מַשְׁכִּים הָיוּ אִישׁ אֶל־אֵשֶׁת רֵעֵהוּ 8
יִצְהָלוּ׃ הַעַל־אֵלֶּה לוֹא־אֶפְקֹד נְאֻם־יְהוָה וְאִם בְּגוֹי אֲשֶׁר־ 9
כָּזֶה לֹא תִתְנַקֵּם נַפְשִׁי׃ ס עֲלוּ בְשָׁרוֹתֶיהָ וְשַׁחֵתוּ וְכָלָה י
אַל־תַּעֲשׂוּ הָסִירוּ נְטִישׁוֹתֶיהָ כִּי לוֹא לַיהוָה הֵמָּה׃ כִּי בָגוֹד 11
בָּגְדוּ בִּי בֵּית יִשְׂרָאֵל וּבֵית יְהוּדָה נְאֻם־יְהוָה׃ כִּחֲשׁוּ בַּיהוָה 12
וַיֹּאמְרוּ לוֹא־הוּא וְלֹא־תָבוֹא עָלֵינוּ רָעָה וְחֶרֶב וְרָעָב לוֹא
נִרְאֶה׃ וְהַנְּבִיאִים יִהְיוּ לְרוּחַ וְהַדִּבֵּר אֵין בָּהֶם כֹּה יֵעָשֶׂה 13

v. 30 וְאַתְּ ק׳. v. 7 אסלח ק׳. v. 8 מְיֻזָּנִים ק׳.

14 לָהֶם׃ ס לָכֵן כֹּה־אָמַר יְהוָה אֱלֹהֵי צְבָאוֹת יַעַן דַּבֶּרְכֶם
אֶת־הַדָּבָר הַזֶּה הִנְנִי נֹתֵן דְּבָרַי בְּפִיךָ לְאֵשׁ וְהָעָם הַזֶּה עֵצִים
טו וַאֲכָלָתַם׃ הִנְנִי מֵבִיא עֲלֵיכֶם גּוֹי מִמֶּרְחָק בֵּית יִשְׂרָאֵל נְאֻם־
יְהוָה גּוֹי ׀ אֵיתָן הוּא גּוֹי מֵעוֹלָם הוּא גּוֹי לֹא־תֵדַע לְשֹׁנוֹ וְלֹא
16 17 תִשְׁמַע מַה־יְּדַבֵּר׃ אַשְׁפָּתוֹ כְּקֶבֶר פָּתוּחַ כֻּלָּם גִּבּוֹרִים׃ וְאָכַל
קְצִירְךָ וְלַחְמֶךָ יֹאכְלוּ בָּנֶיךָ וּבְנוֹתֶיךָ יֹאכַל צֹאנְךָ וּבְקָרֶךָ
יֹאכַל גַּפְנְךָ וּתְאֵנָתֶךָ יְרֹשֵׁשׁ עָרֵי מִבְצָרֶיךָ אֲשֶׁר אַתָּה בֹּטֵחַ
18 בָּהֵנָּה בֶּחָרֶב׃ וְגַם בַּיָּמִים הָהֵמָּה נְאֻם־יְהוָה לֹא־אֶעֱשֶׂה
19 אִתְּכֶם כָּלָה׃ וְהָיָה כִּי תֹאמְרוּ תַּחַת מֶה עָשָׂה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ
לָנוּ אֶת־כָּל־אֵלֶּה וְאָמַרְתָּ אֲלֵיהֶם כַּאֲשֶׁר עֲזַבְתֶּם אוֹתִי וַתַּעַבְדוּ
אֱלֹהֵי נֵכָר בְּאַרְצְכֶם כֵּן תַּעַבְדוּ זָרִים בְּאֶרֶץ לֹא לָכֶם׃ ס
כ הַגִּידוּ זֹאת בְּבֵית יַעֲקֹב וְהַשְׁמִיעוּהָ בִיהוּדָה לֵאמֹר׃
21 שִׁמְעוּ־נָא זֹאת עַם־סָכָל וְאֵין לֵב עֵינַיִם לָהֶם וְלֹא יִרְאוּ
22 אָזְנַיִם לָהֶם וְלֹא יִשְׁמָעוּ׃ הַאוֹתִי לֹא־תִירָאוּ נְאֻם־יְהוָה אִם
מִפָּנַי לֹא תָחִילוּ אֲשֶׁר־שַׂמְתִּי חוֹל גְּבוּל לַיָּם חָק־עוֹלָם וְלֹא
יַעַבְרֶנְהוּ וַיִּתְגָּעֲשׁוּ וְלֹא יוּכָלוּ וְהָמוּ גַלָּיו וְלֹא יַעַבְרֻנְהוּ׃
23 24 וְלָעָם הַזֶּה הָיָה לֵב סוֹרֵר וּמוֹרֶה סָרוּ וַיֵּלֵכוּ׃ וְלוֹא־אָמְרוּ
בִלְבָבָם נִירָא נָא אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵינוּ הַנֹּתֵן גֶּשֶׁם וֹיֹרֶה וּמַלְקוֹשׁ
כה בְּעִתּוֹ שְׁבֻעֹת חֻקּוֹת קָצִיר יִשְׁמָר־לָנוּ׃ עֲוֹנוֹתֵיכֶם הִטּוּ־אֵלֶּה
26 וְחַטֹּאותֵיכֶם מָנְעוּ הַטּוֹב מִכֶּם׃ כִּי־נִמְצְאוּ בְעַמִּי רְשָׁעִים
27 יָשׁוּר כְּשַׁךְ יְקוּשִׁים הִצִּיבוּ מַשְׁחִית אֲנָשִׁים יִלְכֹּדוּ׃ כִּכְלוּב
מָלֵא עוֹף כֵּן בָּתֵּיהֶם מְלֵאִים מִרְמָה עַל־כֵּן גָּדְלוּ וַיַּעֲשִׁירוּ׃
28 שָׁמְנוּ עָשְׁתוּ גַּם עָבְרוּ דִבְרֵי־רָע דִּין לֹא־דָנוּ דִּין יָתוֹם
29 וְיַצְלִיחוּ וּמִשְׁפַּט אֶבְיוֹנִים לֹא שָׁפָטוּ׃ הַעַל־אֵלֶּה לֹא־אֶפְקֹד
ל נְאֻם־יְהוָה אִם בְּגוֹי אֲשֶׁר־כָּזֶה לֹא תִתְנַקֵּם נַפְשִׁי׃ ס שַׁמָּה
31 וְשַׁעֲרוּרָה נִהְיְתָה בָּאָרֶץ׃ הַנְּבִאִים נִבְּאוּ בַשֶּׁקֶר וְהַכֹּהֲנִים
יִרְדּוּ עַל־יְדֵיהֶם וְעַמִּי אָהֲבוּ כֵן וּמַה־תַּעֲשׂוּ לְאַחֲרִיתָהּ׃

ו 6

א הָעִזוּ ׀ בְּנֵי בִנְיָמִן מִקֶּרֶב יְרוּשָׁלַם וּבִתְקוֹעַ תִּקְעוּ שׁוֹפָר וְעַל־
בֵּית הַכֶּרֶם שְׂאוּ מַשְׂאֵת כִּי רָעָה נִשְׁקְפָה מִצָּפוֹן וְשֶׁבֶר
2 3 גָּדוֹל׃ הַנָּוָה וְהַמְּעֻנָּגָה דָּמִיתִי בַּת־צִיּוֹן׃ אֵלֶיהָ יָבֹאוּ רֹעִים

v. 24 יוֹרֶה ק'. v. 25 מלא ו'.

וְעֶדְרֵיהֶם תָּקְעוּ עָלֶיהָ אֹהָלִים סָבִיב רָעוּ אִישׁ אֶת־יָדוֹ׃
4 קַדְּשׁוּ עָלֶיהָ מִלְחָמָה קוּמוּ וְנַעֲלֶה בַצָּהֳרָיִם אוֹי לָנוּ כִּי־פָנָה
ה הַיּוֹם כִּי יִנָּטוּ צִלְלֵי־עָרֶב׃ קוּמוּ וְנַעֲלֶה בַּלָּיְלָה וְנַשְׁחִיתָה
6 אַרְמְנוֹתֶיהָ׃ ס כִּי כֹה אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת כִּרְתוּ עֵצָה
וְשִׁפְכוּ עַל־יְרוּשָׁלַ͏ִם סֹלְלָה הִיא הָעִיר הָפְקַד כֻּלָּהּ עֹשֶׁק
7 בְּקִרְבָּהּ׃ ◦ כְּהָקִיר בַּוִר מֵימֶיהָ כֵּן הֵקֵרָה רָעָתָהּ חָמָס וָשֹׁד
8 יִשָּׁמַע בָּהּ עַל־פָּנַי תָּמִיד חֳלִי וּמַכָּה׃ הִוָּסְרִי יְרוּשָׁלַ͏ִם פֶּן־תֵּקַע
נַפְשִׁי מִמֵּךְ פֶּן־אֲשִׂימֵךְ שְׁמָמָה אֶרֶץ לוֹא נוֹשָׁבָה׃ פ
9 כֹּה אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת עוֹלֵל יְעוֹלְלוּ כַגֶּפֶן שְׁאֵרִית יִשְׂרָאֵל
י הָשֵׁב יָדְךָ כְּבוֹצֵר עַל־סַלְסִלּוֹת׃ עַל־מִי אֲדַבְּרָה וְאָעִידָה
וְיִשְׁמָעוּ הִנֵּה עֲרֵלָה אָזְנָם וְלֹא יוּכְלוּ לְהַקְשִׁיב הִנֵּה דְבַר־
11 יְהוָה הָיָה לָהֶם לְחֶרְפָּה לֹא יַחְפְּצוּ־בוֹ׃ וְאֵת חֲמַת יְהוָה ׀
מָלֵאתִי נִלְאֵיתִי הָכִיל שְׁפֹךְ עַל־עוֹלָל בַּחוּץ וְעַל סוֹד בַּחוּרִים
12 יַחְדָּו כִּי גַם־אִישׁ עִם־אִשָּׁה יִלָּכֵדוּ זָקֵן עִם־מְלֵא יָמִים׃ וְנָסַבּוּ
בָתֵּיהֶם לַאֲחֵרִים שָׂדוֹת וְנָשִׁים יַחְדָּו כִּי־אַטֶּה אֶת־יָדִי עַל־
13 יֹשְׁבֵי הָאָרֶץ נְאֻם־יְהוָה׃ כִּי מִקְּטַנָּם וְעַד־גְּדוֹלָם כֻּלּוֹ בּוֹצֵעַ
14 בָּצַע וּמִנָּבִיא וְעַד־כֹּהֵן כֻּלּוֹ עֹשֶׂה שָּׁקֶר׃ וַיְרַפְּאוּ אֶת־שֶׁבֶר
טו עַמִּי עַל־נְקַלָּה לֵאמֹר שָׁלוֹם ׀ שָׁלוֹם וְאֵין שָׁלוֹם׃ הוֹבִשׁוּ
כִּי תוֹעֵבָה עָשׂוּ גַּם־בּוֹשׁ לֹא־יֵבוֹשׁוּ גַּם־הַכְלִים לֹא יָדָעוּ לָכֵן
יִפְּלוּ בַנֹּפְלִים בְּעֵת־פְּקַדְתִּים יִכָּשְׁלוּ אָמַר יְהוָה׃ פ
16 כֹּה אָמַר יְהוָה עִמְדוּ עַל־דְּרָכִים וּרְאוּ וְשַׁאֲלוּ ׀ לִנְתִבוֹת עוֹלָם
אֵי־זֶה דֶרֶךְ הַטּוֹב וּלְכוּ־בָהּ וּמִצְאוּ מַרְגּוֹעַ לְנַפְשְׁכֶם וַיֹּאמְרוּ
17 לֹא נֵלֵךְ׃ וַהֲקִמֹתִי עֲלֵיכֶם צֹפִים הַקְשִׁיבוּ לְקוֹל שׁוֹפָר
18 וַיֹּאמְרוּ לֹא נַקְשִׁיב׃ לָכֵן שִׁמְעוּ הַגּוֹיִם וּדְעִי עֵדָה אֶת־אֲשֶׁר־
19 בָּם׃ שִׁמְעִי הָאָרֶץ הִנֵּה אָנֹכִי מֵבִיא רָעָה אֶל־הָעָם הַזֶּה פְּרִי
מַחְשְׁבוֹתָם כִּי עַל־דְּבָרַי לֹא הִקְשִׁיבוּ וְתוֹרָתִי וַיִּמְאֲסוּ־בָהּ׃
כ לָמָּה־זֶּה לִי לְבוֹנָה מִשְּׁבָא תָבוֹא וְקָנֶה הַטּוֹב מֵאֶרֶץ מֶרְחָק
21 עֹלוֹתֵיכֶם לֹא לְרָצוֹן וְזִבְחֵיכֶם לֹא־עָרְבוּ לִי׃ לָכֵן כֹּה אָמַר
יְהוָה הִנְנִי נֹתֵן אֶל־הָעָם הַזֶּה מִכְשֹׁלִים וְכָשְׁלוּ בָם אָבוֹת
22 וּבָנִים יַחְדָּו שָׁכֵן וְרֵעוֹ יֹאבֵדוּ׃ ס כֹּה אָמַר יְהוָה הִנֵּה עַם

v. 5 קמץ בזקף. v. 7 חצי המקרא. ibid. בַּיִר ק׳. v. 10 קמץ בזקף.
v. 21 וְאבדו.

23 בָּ֥א מֵאֶ֖רֶץ צָפ֑וֹן וְג֣וֹי גָּד֔וֹל יֵע֖וֹר מִיַּרְכְּתֵי־אָֽרֶץ׃ קֶ֣שֶׁת וְכִיד֗וֹן
יַחֲזִ֙יקוּ֙ אַכְזָרִ֥י הוּא֙ וְלֹ֣א יְרַחֵ֔מוּ קוֹלָם֙ כַּיָּ֣ם יֶהֱמֶ֔ה וְעַל־סוּסִ֖ים
24 יִרְכָּ֑בוּ עָר֗וּךְ כְּאִישׁ֙ לַמִּלְחָמָ֔ה עָלַ֖יִךְ בַּת־צִיּֽוֹן׃ שָׁמַ֥עְנוּ אֶת־
כה שָׁמְע֖וֹ רָפ֣וּ יָדֵ֑ינוּ צָרָה֙ הֶחֱזִקַ֔תְנוּ חִ֖יל כַּיּוֹלֵדָֽה׃ אַל־תֵּֽצְאִי֙
26 הַשָּׂדֶ֔ה וּבַדֶּ֖רֶךְ אַל־תֵּלֵ֑כִי כִּ֚י חֶ֣רֶב לְאֹיֵ֔ב מָג֖וֹר מִסָּבִֽיב׃ בַּת־
עַמִּ֣י חִגְרִי־שָׂ֗ק וְהִתְפַּלְּשִׁ֣י בָאֵ֔פֶר אֵ֤בֶל יָחִיד֙ עֲשִׂי־לָ֔ךְ מִסְפַּ֖ד
27 תַּמְרוּרִ֑ים כִּ֣י פִתְאֹ֔ם יָבֹ֥א הַשֹּׁדֵ֖ד עָלֵֽינוּ׃ בָּח֛וֹן נְתַתִּ֥יךָ בְעַמִּ֖י
28 מִבְצָ֑ר וְתֵדַ֕ע וּבָחַנְתָּ֖ אֶת־דַּרְכָּֽם׃ כֻּלָּם֙ סָרֵ֣י סֽוֹרְרִ֔ים הֹלְכֵ֥י
29 רָכִ֖יל נְחֹ֣שֶׁת וּבַרְזֶ֑ל כֻּלָּ֥ם מַשְׁחִיתִ֖ים הֵֽמָּה׃ נָחַ֣ר מַפֻּ֔חַ
ל מֵאֵשׁתַּ֖ם עֹפָ֑רֶת לַשָּׁוְא֙ צָרַ֣ף צָר֔וֹף וְרָעִ֖ים לֹ֥א נִתָּֽקוּ׃ כֶּ֣סֶף
נִמְאָ֔ס קָרְא֖וּ לָהֶ֑ם כִּֽי־מָאַ֥ס יְהוָ֖ה בָּהֶֽם׃ ס

ז 7

א 2 הַדָּבָר֙ אֲשֶׁ֣ר הָיָ֣ה אֶֽל־יִרְמְיָ֔הוּ מֵאֵ֥ת יְהוָ֖ה לֵאמֹֽר׃ עֲמֹ֗ד בְּשַׁ֙עַר֙
בֵּ֣ית יְהוָ֔ה וְקָרָ֣אתָ שָּׁ֔ם אֶת־הַדָּבָ֖ר הַזֶּ֑ה וְאָמַרְתָּ֞ שִׁמְע֣וּ דְבַר־
יְהוָ֗ה כָּל־יְהוּדָה֙ הַבָּאִים֙ בַּשְּׁעָרִ֣ים הָאֵ֔לֶּה לְהִֽשְׁתַּחֲוֺ֖ת לַיהוָֽה׃
3 כֹּֽה־אָמַ֞ר יְהוָ֤ה צְבָאוֹת֙ אֱלֹהֵ֣י יִשְׂרָאֵ֔ל הֵיטִ֥יבוּ דַרְכֵיכֶ֖ם
4 וּמַעַלְלֵיכֶ֑ם וַאֲשַׁכְּנָ֣ה אֶתְכֶ֔ם בַּמָּק֖וֹם הַזֶּֽה׃ אַל־תִּבְטְח֣וּ לָכֶ֔ם
אֶל־דִּבְרֵ֥י הַשֶּׁ֖קֶר לֵאמֹ֑ר הֵיכַ֤ל יְהוָה֙ הֵיכַ֣ל יְהוָ֔ה הֵיכַ֥ל יְהוָ֖ה
ה הֵֽמָּה׃ כִּ֤י אִם־הֵיטֵיב֙ תֵּיטִ֔יבוּ אֶת־דַּרְכֵיכֶ֖ם וְאֶת־מַֽעַלְלֵיכֶ֑ם
6 אִם־עָשׂ֤וֹ תַֽעֲשׂוּ֙ מִשְׁפָּ֔ט בֵּ֥ין אִ֖ישׁ וּבֵ֥ין רֵעֵֽהוּ׃ גֵּ֣ר יָת֤וֹם
וְאַלְמָנָה֙ לֹ֣א תַעֲשֹׁ֔קוּ וְדָ֣ם נָקִ֔י אַֽל־תִּשְׁפְּכ֖וּ בַּמָּק֣וֹם הַזֶּ֑ה וְאַחֲרֵ֙י
7 אֱלֹהִ֧ים אֲחֵרִ֛ים לֹ֥א תֵלְכ֖וּ לְרַ֥ע לָכֶֽם׃ וְשִׁכַּנְתִּ֤י אֶתְכֶם֙ בַּמָּק֣וֹם
הַזֶּ֔ה בָּאָ֕רֶץ אֲשֶׁ֥ר נָתַ֖תִּי לַאֲבֽוֹתֵיכֶ֑ם לְמִן־עוֹלָ֖ם וְעַד־עוֹלָֽם׃
8 הִנֵּ֤ה אַתֶּם֙ בֹּטְחִ֣ים לָכֶ֔ם עַל־דִּבְרֵ֖י הַשָּׁ֑קֶר לְבִלְתִּ֖י הוֹעִֽיל׃
9 הֲגָנֹ֤ב ׀ רָצֹ֙חַ֙ וְנָאֹ֔ף וְהִשָּׁבֵ֥עַ לַשֶּׁ֖קֶר וְקַטֵּ֣ר לַבָּ֑עַל וְהָלֹ֗ךְ אַחֲרֵ֛י
י אֱלֹהִ֥ים אֲחֵרִ֖ים אֲשֶׁ֥ר לֹֽא־יְדַעְתֶּֽם׃ וּבָאתֶ֞ם וַעֲמַדְתֶּ֣ם לְפָנַ֗י
בַּבַּ֤יִת הַזֶּה֙ אֲשֶׁ֣ר נִֽקְרָא־שְׁמִ֣י עָלָ֔יו וַאֲמַרְתֶּ֖ם נִצַּ֑לְנוּ לְמַ֣עַן
11 עֲשׂ֔וֹת אֵ֥ת כָּל־הַתּוֹעֵב֖וֹת הָאֵֽלֶּה׃ הַֽמְעָרַ֣ת פָּרִצִ֗ים הָיָ֞ה הַבַּ֧יִת
הַזֶּ֛ה אֲשֶׁר־נִקְרָֽא־שְׁמִ֥י עָלָ֖יו בְּעֵינֵיכֶ֑ם גַּ֧ם אָנֹכִ֛י הִנֵּ֥ה רָאִ֖יתִי
12 נְאֻם־יְהוָֽה׃ כִּ֣י לְכוּ־נָ֗א אֶל־מְקוֹמִי֙ אֲשֶׁ֣ר בְּשִׁיל֔וֹ אֲשֶׁ֨ר שִׁכַּ֧נְתִּי

v. 25 תצאו ק׳. ibid. תלכו ק׳. v. 26 קמץ בפשטא.
v. 29 מֵאֵשׁ תַּם קרי. v. 10 פתח באתנח.

שְׁמִי שָׁם בָּרִאשׁוֹנָה וּרְאוּ אֵת אֲשֶׁר־עָשִׂיתִי לוֹ מִפְּנֵי רָעַת
13 עַמִּי יִשְׂרָאֵל׃ וְעַתָּה יַעַן עֲשׂוֹתְכֶם אֶת־כָּל־הַמַּעֲשִׂים הָאֵלֶּה
נְאֻם־יְהוָה וָאֲדַבֵּר אֲלֵיכֶם הַשְׁכֵּם וְדַבֵּר וְלֹא שְׁמַעְתֶּם וָאֶקְרָא
14 אֶתְכֶם וְלֹא עֲנִיתֶם׃ וְעָשִׂיתִי לַבַּיִת ׀ אֲשֶׁר נִקְרָא־שְׁמִי עָלָיו
אֲשֶׁר אַתֶּם בֹּטְחִים בּוֹ וְלַמָּקוֹם אֲשֶׁר־נָתַתִּי לָכֶם וְלַאֲבוֹתֵיכֶם
טו כַּאֲשֶׁר עָשִׂיתִי לְשִׁלוֹ׃ וְהִשְׁלַכְתִּי אֶתְכֶם מֵעַל פָּנָי כַּאֲשֶׁר
16 הִשְׁלַכְתִּי אֶת־כָּל־אֲחֵיכֶם אֵת כָּל־זֶרַע אֶפְרָיִם׃ וְאַתָּה
אַל־תִּתְפַּלֵּל ׀ בְּעַד־הָעָם הַזֶּה וְאַל־תִּשָּׂא בַעֲדָם רִנָּה וּתְפִלָּה
17 וְאַל־תִּפְגַּע־בִּי כִּי־אֵינֶנִּי שֹׁמֵעַ אֹתָךְ׃ הַאֵינְךָ רֹאֶה מָה הֵמָּה
18 עֹשִׂים בְּעָרֵי יְהוּדָה וּבְחֻצוֹת יְרוּשָׁלִָם׃ הַבָּנִים מְלַקְּטִים עֵצִים
וְהָאָבוֹת מְבַעֲרִים אֶת־הָאֵשׁ וְהַנָּשִׁים לָשׁוֹת בָּצֵק לַעֲשׂוֹת
כַּוָּנִים לִמְלֶכֶת הַשָּׁמַיִם וְהַסֵּךְ נְסָכִים לֵאלֹהִים אֲחֵרִים לְמַעַן
19 הַכְעִסֵנִי׃ הַאֹתִי הֵם מַכְעִסִים נְאֻם־יְהוָה הֲלוֹא אֹתָם לְמַעַן
כ בֹּשֶׁת פְּנֵיהֶם׃ לָכֵן כֹּה־אָמַר ׀ אֲדֹנָי יֱהוִה הִנֵּה אַפִּי וַחֲמָתִי
נִתֶּכֶת אֶל־הַמָּקוֹם הַזֶּה עַל־הָאָדָם וְעַל־הַבְּהֵמָה וְעַל־עֵץ
21 הַשָּׂדֶה וְעַל־פְּרִי הָאֲדָמָה וּבָעֲרָה וְלֹא תִכְבֶּה׃ ס כֹּה
אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל עֹלוֹתֵיכֶם סְפוּ עַל־זִבְחֵיכֶם
22 וְאִכְלוּ בָשָׂר׃ כִּי לֹא־דִבַּרְתִּי אֶת־אֲבוֹתֵיכֶם וְלֹא צִוִּיתִים
23 בְּיוֹם הוֹצִיאָו אוֹתָם מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם עַל־דִּבְרֵי עוֹלָה וָזָבַח׃ כִּי
אִם־אֶת־הַדָּבָר הַזֶּה צִוִּיתִי אוֹתָם לֵאמֹר שִׁמְעוּ בְקוֹלִי וְהָיִיתִי
לָכֶם לֵאלֹהִים וְאַתֶּם תִּהְיוּ־לִי לְעָם וַהֲלַכְתֶּם בְּכָל־הַדֶּרֶךְ
24 אֲשֶׁר אֲצַוֶּה אֶתְכֶם לְמַעַן יִיטַב לָכֶם׃ וְלֹא שָׁמְעוּ וְלֹא־הִטּוּ
אֶת־אָזְנָם וַיֵּלְכוּ בְּמֹעֵצוֹת בִּשְׁרִרוּת לִבָּם הָרָע וַיִּהְיוּ לְאָחוֹר
כה וְלֹא לְפָנִים׃ לְמִן־הַיּוֹם אֲשֶׁר יָצְאוּ אֲבוֹתֵיכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם
עַד הַיּוֹם הַזֶּה וָאֶשְׁלַח אֲלֵיכֶם אֶת־כָּל־עֲבָדַי הַנְּבִיאִים יוֹם
26 הַשְׁכֵּם וְשָׁלֹחַ׃ וְלוֹא שָׁמְעוּ אֵלַי וְלֹא הִטּוּ אֶת־אָזְנָם וַיַּקְשׁוּ
27 אֶת־עָרְפָּם הֵרֵעוּ מֵאֲבוֹתָם׃ וְדִבַּרְתָּ אֲלֵיהֶם אֶת־כָּל־הַדְּבָרִים
הָאֵלֶּה וְלֹא יִשְׁמְעוּ אֵלֶיךָ וְקָרָאתָ אֲלֵיהֶם וְלֹא יַעֲנוּכָה׃
28 וְאָמַרְתָּ אֲלֵיהֶם זֶה הַגּוֹי אֲשֶׁר לוֹא־שָׁמְעוּ בְּקוֹל יְהוָה אֱלֹהָיו
וְלֹא לָקְחוּ מוּסָר אָבְדָה הָאֱמוּנָה וְנִכְרְתָה מִפִּיהֶם׃ ס
29 גָּזִּי נִזְרֵךְ וְהַשְׁלִיכִי וּשְׂאִי עַל־שְׁפָיִם קִינָה כִּי

v. 22 הוֹצִיאִי ק׳.

ל מָאַ֣ס יְהוָ֔ה וַיִּטֹּ֖שׁ אֶת־דּ֥וֹר עֶבְרָתֽוֹ׃ כִּֽי־עָשׂ֨וּ בְנֵי־יְהוּדָ֥ה הָרַ֛ע
בְּעֵינַ֖י נְאֻם־יְהוָ֑ה שָׂ֣מוּ שִׁקּֽוּצֵיהֶ֗ם בַּבַּ֛יִת אֲשֶׁר־נִקְרָא־שְׁמִ֥י
31 עָלָ֖יו לְטַמְּאֽוֹ׃ וּבָנ֞וּ בָּמ֣וֹת הַתֹּ֗פֶת אֲשֶׁר֙ בְּגֵ֣יא בֶן־הִנֹּ֔ם
לִשְׂרֹ֛ף אֶת־בְּנֵיהֶ֥ם וְאֶת־בְּנֹתֵיהֶ֖ם בָּאֵ֑שׁ אֲשֶׁר֙ לֹ֣א צִוִּ֔יתִי
32 וְלֹ֥א עָלְתָ֖ה עַל־לִבִּֽי׃ ס לָכֵ֞ן הִנֵּ֤ה יָמִים֙ בָּאִ֔ים נְאֻם־יְהוָ֔ה
וְלֹא־יֵאָמֵ֨ר ע֤וֹד הַתֹּ֙פֶת֙ וְגֵ֣יא בֶן־הִנֹּ֔ם כִּ֖י אִם־גֵּ֣יא הַהֲרֵגָ֑ה
33 וְקָבְר֥וּ בְתֹ֖פֶת מֵאֵ֥ין מָקֽוֹם׃ וְֽהָ֨יְתָ֜ה נִבְלַ֨ת הָעָ֤ם הַזֶּה֙
לְמַֽאֲכָ֔ל לְע֥וֹף הַשָּׁמַ֖יִם וּלְבֶהֱמַ֣ת הָאָ֑רֶץ וְאֵ֖ין מַחֲרִֽיד׃
34 וְהִשְׁבַּתִּ֣י ׀ מֵעָרֵ֣י יְהוּדָ֗ה וּמֵֽחֻצוֹת֙ יְר֣וּשָׁלִַ֔ם ק֤וֹל שָׂשׂוֹן֙ וְק֣וֹל
שִׂמְחָ֔ה ק֥וֹל חָתָ֖ן וְק֣וֹל כַּלָּ֑ה כִּ֥י לְחָרְבָּ֖ה תִּהְיֶ֥ה הָאָֽרֶץ׃

ח 8

א בָּעֵ֣ת הַהִ֣יא נְאֻם־יְהוָ֡ה וְיוֹצִ֡יאוּ אֶת־עַצְמ֣וֹת מַלְכֵי־יְהוּדָה֩
וְאֶת־עַצְמֽוֹת־שָׂרָ֡יו וְאֶת־עַצְמ֣וֹת הַכֹּהֲנִים֩ וְאֵ֨ת ׀ עַצְמ֜וֹת
2 הַנְּבִיאִ֗ים וְאֵ֛ת עַצְמ֥וֹת יוֹשְׁבֵֽי־יְרוּשָׁלִָ֖ם מִקִּבְרֵיהֶֽם׃ וּשְׁטָחוּם֩
לַשֶּׁ֨מֶשׁ וְלַיָּרֵ֜חַ וּלְכֹ֣ל ׀ צְבָ֣א הַשָּׁמַ֗יִם אֲשֶׁ֨ר אֲהֵב֜וּם וַאֲשֶׁ֣ר
עֲבָד֗וּם וַאֲשֶׁר֙ הָלְכ֣וּ אַחֲרֵיהֶ֔ם וַאֲשֶׁ֣ר דְּרָשׁ֔וּם וַאֲשֶׁ֥ר הִשְׁתַּחֲו֖וּ
לָהֶ֑ם לֹ֤א יֵאָֽסְפוּ֙ וְלֹ֣א יִקָּבֵ֔רוּ לְדֹ֛מֶן עַל־פְּנֵ֥י הָאֲדָמָ֖ה יִהְיֽוּ׃
3 וְנִבְחַ֥ר מָ֙וֶת֙ מֵֽחַיִּ֔ים לְכֹ֗ל הַשְּׁאֵרִית֙ הַנִּשְׁאָרִ֔ים מִן־הַמִּשְׁפָּחָ֥ה
הָרָעָ֖ה הַזֹּ֑את בְּכָל־הַמְּקֹמ֤וֹת הַנִּשְׁאָרִים֙ אֲשֶׁ֣ר הִדַּחְתִּ֣ים שָׁ֔ם
4 נְאֻ֖ם יְהוָ֥ה צְבָאֽוֹת׃ וְאָמַרְתָּ֣ אֲלֵיהֶ֗ם כֹּ֚ה אָמַ֣ר יְהוָ֔ה הֲיִפְּל֖וּ
ה וְלֹ֣א יָק֑וּמוּ אִם־יָשׁ֖וּב וְלֹ֥א יָשֽׁוּב׃ מַדּ֨וּעַ שׁוֹבְבָ֜ה הָעָ֥ם הַזֶּ֛ה
יְרוּשָׁלִַ֖ם מְשֻׁבָ֣ה נִצַּ֑חַת הֶחֱזִ֙יקוּ֙ בַּתַּרְמִ֔ת מֵאֲנ֖וּ לָשֽׁוּב׃
6 הִקְשַׁ֣בְתִּי וָאֶשְׁמָ֗ע לוֹא־כֵ֣ן יְדַבֵּ֔רוּ אֵ֣ין אִ֗ישׁ נִחָם֙ עַל־רָ֣עָת֔וֹ
לֵאמֹ֖ר מֶ֣ה עָשִׂ֑יתִי כֻּלֹּ֗ה שָׁ֚ב בִּמְר֣וּצָתָ֔ם כְּס֥וּס שׁוֹטֵ֖ף
7 בַּמִּלְחָמָֽה׃ גַּם־חֲסִידָ֣ה בַשָּׁמַ֗יִם יָֽדְעָה֙ מֽוֹעֲדֶ֔יהָ וְתֹ֤ר וְסוּס֙
וְעָג֔וּר שָׁמְר֖וּ אֶת־עֵ֣ת בֹּאָ֑נָה וְעַמִּ֕י לֹ֣א יָֽדְע֔וּ אֵ֖ת מִשְׁפַּ֥ט
8 יְהוָֽה׃ אֵיכָ֤ה תֹֽאמְרוּ֙ חֲכָמִ֣ים אֲנַ֔חְנוּ וְתוֹרַ֥ת יְהוָ֖ה אִתָּ֑נוּ
9 אָכֵן֙ הִנֵּ֣ה לַשֶּׁ֣קֶר עָשָׂ֔ה עֵ֖ט שֶׁ֥קֶר סֹפְרִֽים׃ הֹבִ֣שׁוּ חֲכָמִ֔ים
חַ֖תּוּ וַיִּלָּכֵ֑דוּ הִנֵּ֤ה בִדְבַר־יְהוָה֙ מָאָ֔סוּ וְחָכְמַת־מֶ֖ה לָהֶֽם׃

v. 1 יוֹצִיאוּ ק׳. ibid. קמץ בטפחא. v. 5 פתח באתנח.
v. 6 קמץ בפשטא. ibid. כֻּלּוֹ ק׳. ibid. בִּמְרוּצָתָם ק׳.
v. 7 וְסִיס ק׳.

י לָכֵן אֶתֵּן אֶת־נְשֵׁיהֶם לַאֲחֵרִים שְׂדוֹתֵיהֶם לְיוֹרְשִׁים כִּי מִקָּטֹן
וְעַד־גָּדוֹל כֻּלֹּה בֹּצֵעַ בָּצַע מִנָּבִיא וְעַד־כֹּהֵן כֻּלֹּה עֹשֶׂה שָּׁקֶר׃
11 וַיְרַפּוּ אֶת־שֶׁבֶר בַּת־עַמִּי עַל־נְקַלָּה לֵאמֹר שָׁלוֹם ׀ שָׁלוֹם
12 וְאֵין שָׁלוֹם׃ הֹבִשׁוּ כִּי תוֹעֵבָה עָשׂוּ גַּם־בּוֹשׁ לֹא־יֵבֹשׁוּ
וְהִכָּלֵם לֹא יָדָעוּ לָכֵן יִפְּלוּ בַנֹּפְלִים בְּעֵת פְּקֻדָּתָם יִכָּשְׁלוּ
אָמַר יְהוָה׃ פ
אָסֹף אֲסִיפֵם נְאֻם־יְהוָה אֵין עֲנָבִים בַּגֶּפֶן וְאֵין תְּאֵנִים בַּתְּאֵנָה
14 וְהֶעָלֶה נָבֵל וָאֶתֵּן לָהֶם יַעַבְרוּם׃ עַל־מָה אֲנַחְנוּ יֹשְׁבִים
הֵאָסְפוּ וְנָבוֹא אֶל־עָרֵי הַמִּבְצָר וְנִדְּמָה־שָּׁם כִּי יְהוָה
טו אֱלֹהֵינוּ הֲדִמָּנוּ וַיַּשְׁקֵנוּ מֵי־רֹאשׁ כִּי חָטָאנוּ לַיהוָה׃ קַוֵּה
16 לְשָׁלוֹם וְאֵין טוֹב לְעֵת מַרְפֵּה וְהִנֵּה בְעָתָה׃ מִדָּן נִשְׁמַע
נַחְרַת סוּסָיו מִקּוֹל מִצְהֲלוֹת אַבִּירָיו רָעֲשָׁה כָּל־הָאָרֶץ
17 וַיָּבוֹאוּ וַיֹּאכְלוּ אֶרֶץ וּמְלוֹאָהּ עִיר וְיֹשְׁבֵי בָהּ׃ כִּי הִנְנִי
מְשַׁלֵּחַ בָּכֶם נְחָשִׁים צִפְעֹנִים אֲשֶׁר אֵין־לָהֶם לָחַשׁ וְנִשְּׁכוּ
18 אֶתְכֶם נְאֻם־יְהוָה׃ ס מַבְלִיגִיתִי עֲלֵי יָגוֹן עָלַי לִבִּי
19 דַוָּי׃ הִנֵּה־קוֹל שַׁוְעַת בַּת־עַמִּי מֵאֶרֶץ מַרְחַקִּים הַיהוָה אֵין
בְּצִיּוֹן אִם־מַלְכָּהּ אֵין בָּהּ מַדּוּעַ הִכְעִסוּנִי בִּפְסִלֵיהֶם בְּהַבְלֵי
כ 21 נֵכָר׃ עָבַר קָצִיר כָּלָה קָיִץ וַאֲנַחְנוּ לוֹא נוֹשָׁעְנוּ׃ עַל־שֶׁבֶר
22 בַּת־עַמִּי הָשְׁבָּרְתִּי קָדַרְתִּי שַׁמָּה הֶחֱזִקָתְנִי׃ הַצֳּרִי אֵין
בְּגִלְעָד אִם־רֹפֵא אֵין שָׁם כִּי מַדּוּעַ לֹא עָלְתָה אֲרֻכַת בַּת־עַמִּי׃
23 מִי־יִתֵּן רֹאשִׁי מַיִם וְעֵינִי מְקוֹר דִּמְעָה וְאֶבְכֶּה יוֹמָם
וָלַיְלָה אֵת חַלְלֵי בַת־עַמִּי׃ ס

ט 9

א מִי־יִתְּנֵנִי בַמִּדְבָּר מְלוֹן אֹרְחִים וְאֶעֶזְבָה אֶת־עַמִּי וְאֵלְכָה
2 מֵאִתָּם כִּי כֻלָּם מְנָאֲפִים עֲצֶרֶת בֹּגְדִים׃ וַיַּדְרְכוּ אֶת־לְשׁוֹנָם
קַשְׁתָּם שֶׁקֶר וְלֹא לֶאֱמוּנָה גָּבְרוּ בָאָרֶץ כִּי מֵרָעָה אֶל־רָעָה ׀
3 יָצָאוּ וְאֹתִי לֹא־יָדָעוּ נְאֻם־יְהוָה׃ אִישׁ מֵרֵעֵהוּ הִשָּׁמֵרוּ
וְעַל־כָּל־אָח אַל־תִּבְטָחוּ כִּי כָל־אָח עָקוֹב יַעְקֹב וְכָל־רֵעַ רָכִיל
4 יַהֲלֹךְ׃ וְאִישׁ בְּרֵעֵהוּ יְהָתֵלּוּ וֶאֱמֶת לֹא יְדַבֵּרוּ לִמְּדוּ לְשׁוֹנָם
דַּבֶּר־שֶׁקֶר הַעֲוֵה נִלְאוּ׃ שִׁבְתְּךָ בְּתוֹךְ מִרְמָה בְּמִרְמָה מֵאֲנוּ
6 דַעַת־אוֹתִי נְאֻם־יְהוָה׃ ס לָכֵן כֹּה אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת הִנְנִי

v. 10 כֻּלּוֹ ק׳. v. 21 פתח באתנח.

7 צ֥וֹרְפָ֖ם וּבְחַנְתִּ֑ים כִּי־אֵ֣יךְ אֶֽעֱשֶׂ֔ה מִפְּנֵ֖י בַּת־עַמִּֽי׃ חֵ֥ץ שׁ֛וֹחֵט
לְשׁוֹנָ֖ם מִרְמָ֣ה דִבֵּ֑ר בְּפִ֗יו שָׁל֤וֹם אֶת־רֵעֵ֙הוּ֙ יְדַבֵּ֔ר וּבְקִרְבּ֖וֹ
8 יָשִׂ֥ים אָרְבּֽוֹ׃ הַעַל־אֵ֥לֶּה לֹֽא־אֶפְקָד־בָּ֖ם נְאֻם־יְהוָ֑ה אִ֚ם בְּג֣וֹי
9 אֲשֶׁר־כָּזֶ֔ה לֹ֥א תִתְנַקֵּ֖ם נַפְשִֽׁי׃ ס עַל־הֶ֨הָרִ֜ים אֶשָּׂ֧א בְכִ֣י
וָנֶ֗הִי וְעַל־נְא֤וֹת מִדְבָּר֙ קִינָ֔ה כִּ֤י נִצְּתוּ֙ מִבְּלִי־אִ֣ישׁ עֹבֵ֔ר וְלֹ֥א
שָׁמְע֖וּ ק֣וֹל מִקְנֶ֑ה מֵע֤וֹף הַשָּׁמַ֙יִם֙ וְעַד־בְּהֵמָ֔ה נָדְד֖וּ הָלָֽכוּ׃
י וְנָתַתִּ֧י אֶת־יְרוּשָׁלִַ֛ם לְגַלִּ֖ים מְע֣וֹן תַּנִּ֑ים וְאֶת־עָרֵ֧י יְהוּדָ֛ה אֶתֵּ֥ן
11 שְׁמָמָ֖ה מִבְּלִ֥י יוֹשֵֽׁב׃ ס מִֽי־הָאִ֤ישׁ הֶחָכָם֙ וְיָבֵ֣ן אֶת־זֹ֔את
וַאֲשֶׁ֨ר דִּבֶּ֧ר פִּֽי־יְהוָ֛ה אֵלָ֖יו וְיַגִּדָ֑הּ עַל־מָה֙ אָבְדָ֣ה הָאָ֔רֶץ
12 נִצְּתָ֥ה כַמִּדְבָּ֖ר מִבְּלִ֥י עֹבֵֽר׃ ס וַיֹּ֣אמֶר יְהוָ֔ה עַל־עָזְבָם֙ אֶת־
תּ֣וֹרָתִ֔י אֲשֶׁ֥ר נָתַ֖תִּי לִפְנֵיהֶ֑ם וְלֹא־שָׁמְע֥וּ בְקוֹלִ֖י וְלֹא־הָ֥לְכוּ־
13 בָֽהּ׃ וַיֵּ֣לְכ֔וּ אַחֲרֵ֖י שְׁרִר֣וּת לִבָּ֑ם וְאַֽחֲרֵי֙ הַבְּעָלִ֔ים אֲשֶׁ֥ר לִמְּד֖וּם
14 אֲבוֹתָֽם׃ ס לָכֵ֡ן כֹּֽה־אָמַ֞ר יְהוָ֤ה צְבָאוֹת֙ אֱלֹהֵ֣י יִשְׂרָאֵ֔ל
הִנְנִ֧י מַאֲכִילָ֛ם אֶת־הָעָ֥ם הַזֶּ֖ה לַעֲנָ֑ה וְהִשְׁקִיתִ֖ים מֵי־רֹֽאשׁ׃
טו וַהֲפִֽיצוֹתִים֙ בַּגּוֹיִ֔ם אֲשֶׁר֙ לֹ֣א יָֽדְע֔וּ הֵ֖מָּה וַאֲבוֹתָ֑ם וְשִׁלַּחְתִּ֤י
16 אַֽחֲרֵיהֶם֙ אֶת־הַחֶ֔רֶב עַ֖ד כַּלּוֹתִ֥י אוֹתָֽם׃ ס כֹּ֤ה אָמַר֙ יְהוָ֣ה
צְבָא֔וֹת הִתְבּוֹנְנ֥וּ וְקִרְא֛וּ לַמְקוֹנְנ֖וֹת וּתְבוֹאֶ֑ינָה וְאֶל־הַחֲכָמ֥וֹת
17 שִׁלְח֖וּ וְתָבֽוֹאנָה׃ וּתְמַהֵ֕רְנָה וְתִשֶּׂ֥נָה עָלֵ֖ינוּ נֶ֑הִי וְתֵרַ֤דְנָה
18 עֵינֵ֙ינוּ֙ דִּמְעָ֔ה וְעַפְעַפֵּ֖ינוּ יִזְּלוּ־מָֽיִם׃ כִּ֣י ק֥וֹל נְהִ֛י נִשְׁמַ֥ע
מִצִּיּ֖וֹן אֵ֣יךְ שֻׁדָּ֑דְנוּ בֹּ֤שְׁנוּ מְאֹד֙ כִּֽי־עָזַ֣בְנוּ אָ֔רֶץ כִּ֥י הִשְׁלִ֖יכוּ
19 מִשְׁכְּנוֹתֵֽינוּ׃ ס כִּֽי־שְׁמַ֤עְנָה נָשִׁים֙ דְּבַר־יְהוָ֔ה וְתִקַּ֥ח
אָזְנְכֶ֖ם דְּבַר־פִּ֑יו וְלַמֵּ֤דְנָה בְנֽוֹתֵיכֶם֙ נֶ֔הִי וְאִשָּׁ֥ה רְעוּתָ֖הּ
כ קִינָֽה׃ כִּי־עָ֤לָה מָ֙וֶת֙ בְּחַלּוֹנֵ֔ינוּ בָּ֖א בְּאַרְמְנוֹתֵ֑ינוּ לְהַכְרִ֤ית
21 עוֹלָל֙ מִח֔וּץ בַּחוּרִ֖ים מֵרְחֹבֽוֹת׃ דַּבֵּ֗ר כֹּ֚ה נְאֻם־יְהוָ֔ה
וְנָֽפְלָה֙ נִבְלַ֣ת הָֽאָדָ֔ם כְּדֹ֖מֶן עַל־פְּנֵ֣י הַשָּׂדֶ֑ה וּכְעָמִ֛יר מֵאַחֲרֵ֥י
הַקֹּצֵ֖ר וְאֵ֥ין מְאַסֵּֽף׃ פ
22 כֹּ֣ה ׀ אָמַ֣ר יְהוָ֗ה אַל־יִתְהַלֵּ֤ל חָכָם֙ בְּחָכְמָת֔וֹ וְאַל־יִתְהַלֵּ֥ל
23 הַגִּבּ֖וֹר בִּגְבֽוּרָת֑וֹ אַל־יִתְהַלֵּ֥ל עָשִׁ֖יר בְּעָשְׁרֽוֹ׃ כִּ֣י אִם־בְּזֹ֞את
יִתְהַלֵּ֣ל הַמִּתְהַלֵּ֗ל הַשְׂכֵּל֮ וְיָדֹ֣עַ אוֹתִי֒ כִּ֚י אֲנִ֣י יְהוָ֔ה עֹ֥שֶׂה
חֶ֛סֶד מִשְׁפָּ֥ט וּצְדָקָ֖ה בָּאָ֑רֶץ כִּֽי־בְאֵ֥לֶּה חָפַ֖צְתִּי נְאֻם־
יְהוָֽה׃ פ

v. 7 שָׁחוּט ק׳. v. 18 קמץ בזקף.

24 הִנֵּה יָמִים בָּאִים נְאֻם־יְהוָה וּפָקַדְתִּי עַל־כָּל־מוּל בְּעָרְלָה׃
כה עַל־מִצְרַיִם וְעַל־יְהוּדָה וְעַל־אֱדוֹם וְעַל־בְּנֵי עַמּוֹן וְעַל־מוֹאָב
וְעַל כָּל־קְצוּצֵי פֵאָה הַיֹּשְׁבִים בַּמִּדְבָּר כִּי כָל־הַגּוֹיִם
עֲרֵלִים וְכָל־בֵּית יִשְׂרָאֵל עַרְלֵי־לֵב׃ ס

10 י

א שִׁמְעוּ אֶת־הַדָּבָר אֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה עֲלֵיכֶם בֵּית יִשְׂרָאֵל׃
2 כֹּה ׀ אָמַר יְהוָה אֶל־דֶּרֶךְ הַגּוֹיִם אַל־תִּלְמָדוּ וּמֵאֹתוֹת הַשָּׁמַיִם
3 אַל־תֵּחָתּוּ כִּי־יֵחַתּוּ הַגּוֹיִם מֵהֵמָּה׃ כִּי־חֻקּוֹת הָעַמִּים הֶבֶל
4 הוּא כִּי־עֵץ מִיַּעַר כְּרָתוֹ מַעֲשֵׂה יְדֵי־חָרָשׁ בַּמַּעֲצָד׃ בְּכֶסֶף
וּבְזָהָב יְיַפֵּהוּ בְּמַסְמְרוֹת וּבְמַקָּבוֹת יְחַזְּקוּם וְלוֹא יָפִיק׃
ה כְּתֹמֶר מִקְשָׁה הֵמָּה וְלֹא יְדַבֵּרוּ נָשׂוֹא יִנָּשׂוּא כִּי לֹא יִצְעָדוּ
אַל־תִּירְאוּ מֵהֶם כִּי־לֹא יָרֵעוּ וְגַם־הֵיטֵיב אֵין אוֹתָם׃
6 7 מֵאֵין כָּמוֹךָ יְהוָה גָּדוֹל אַתָּה וְגָדוֹל שִׁמְךָ בִּגְבוּרָה׃ מִי לֹא
יִרָאֲךָ מֶלֶךְ הַגּוֹיִם כִּי לְךָ יָאָתָה כִּי בְכָל־חַכְמֵי הַגּוֹיִם וּבְכָל־
8 מַלְכוּתָם מֵאֵין כָּמוֹךָ׃ וּבְאַחַת יִבְעֲרוּ וְיִכְסָלוּ מוּסַר הֲבָלִים
9 עֵץ הוּא׃ כֶּסֶף מְרֻקָּע מִתַּרְשִׁישׁ יוּבָא וְזָהָב מֵאוּפָז מַעֲשֵׂה
חָרָשׁ וִידֵי צוֹרֵף תְּכֵלֶת וְאַרְגָּמָן לְבוּשָׁם מַעֲשֵׂה חֲכָמִים כֻּלָּם׃
י וַיהוָה אֱלֹהִים אֱמֶת הוּא־אֱלֹהִים חַיִּים וּמֶלֶךְ עוֹלָם מִקִּצְפּוֹ
תִּרְעַשׁ הָאָרֶץ וְלֹא־יָכִלוּ גוֹיִם זַעְמוֹ׃ פ
11 כִּדְנָה תֵּאמְרוּן לְהוֹם אֱלָהַיָּא דִּי־שְׁמַיָּא וְאַרְקָא לָא עֲבַדוּ
יֵאבַדוּ מֵאַרְעָא וּמִן־תְּחוֹת שְׁמַיָּא אֵלֶּה׃ פ
12 עֹשֵׂה אֶרֶץ בְּכֹחוֹ מֵכִין תֵּבֵל בְּחָכְמָתוֹ וּבִתְבוּנָתוֹ נָטָה
13 שָׁמָיִם׃ לְקוֹל תִּתּוֹ הֲמוֹן מַיִם בַּשָּׁמַיִם וַיַּעֲלֶה נְשִׂאִים מִקְצֵה
14 °אָרֶץ בְּרָקִים לַמָּטָר עָשָׂה וַיּוֹצֵא רוּחַ מֵאֹצְרֹתָיו׃ נִבְעַר
כָּל־אָדָם מִדַּעַת הֹבִישׁ כָּל־צוֹרֵף מִפָּסֶל כִּי שֶׁקֶר נִסְכּוֹ וְלֹא־
טו רוּחַ בָּם׃ הֶבֶל הֵמָּה מַעֲשֵׂה תַּעְתֻּעִים בְּעֵת פְּקֻדָּתָם יֹאבֵדוּ׃
16 לֹא כְאֵלֶּה חֵלֶק יַעֲקוֹב כִּי־יוֹצֵר הַכֹּל הוּא וְיִשְׂרָאֵל שֵׁבֶט
17 נַחֲלָתוֹ יְהוָה צְבָאוֹת שְׁמוֹ׃ ס אִסְפִּי מֵאֶרֶץ כִּנְעָתֵךְ
18 יוֹשֶׁבְתִּי° בַּמָּצוֹר׃ כִּי־כֹה אָמַר יְהוָה הִנְנִי קוֹלֵעַ אֶת־
יוֹשְׁבֵי הָאָרֶץ בַּפַּעַם הַזֹּאת וַהֲצֵרוֹתִי לָהֶם לְמַעַן יִמְצָאוּ׃ ס

v. 2 קמץ בזקף. v. 11 פתח באתנח. v. 13 הָאָרֶץ ק׳.
v. 17 יוֹשֶׁבֶת ק׳.

19 אוֹי לִי עַל־שִׁבְרִי נַחְלָה מַכָּתִי וַאֲנִי אָמַרְתִּי אַךְ זֶה חֳלִי
כ וְאֶשָּׂאֶנּוּ׃ אָהֳלִי שֻׁדָּד וְכָל־מֵיתָרַי נִתָּקוּ בָּנַי יְצָאֻנִי וְאֵינָם
21 אֵין־נֹטֶה עוֹד אָהֳלִי וּמֵקִים יְרִיעוֹתָי׃ כִּי נִבְעֲרוּ הָרֹעִים
וְאֶת־יְהוָה לֹא דָרָשׁוּ עַל־כֵּן לֹא הִשְׂכִּילוּ וְכָל־מַרְעִיתָם
22 נָפוֹצָה׃ ס קוֹל שְׁמוּעָה הִנֵּה בָאָה וְרַעַשׁ גָּדוֹל מֵאֶרֶץ
צָפוֹן לָשׂוּם אֶת־עָרֵי יְהוּדָה שְׁמָמָה מְעוֹן תַּנִּים׃ ס
23 יָדַעְתִּי יְהוָה כִּי לֹא לָאָדָם דַּרְכּוֹ לֹא־לְאִישׁ הֹלֵךְ וְהָכִין אֶת־
24 צַעֲדוֹ׃ יַסְּרֵנִי יְהוָה אַךְ בְּמִשְׁפָּט אַל־בְּאַפְּךָ פֶּן־תַּמְעִטֵנִי׃
כה שְׁפֹךְ חֲמָתְךָ עַל־הַגּוֹיִם אֲשֶׁר לֹא־יְדָעוּךָ וְעַל מִשְׁפָּחוֹת
אֲשֶׁר בְּשִׁמְךָ לֹא קָרָאוּ כִּי־אָכְלוּ אֶת־יַעֲקֹב וַאֲכָלֻהוּ
וַיְכַלֻּהוּ וְאֶת־נָוֵהוּ הֵשַׁמּוּ׃ פ

יא 11

א 2 הַדָּבָר אֲשֶׁר הָיָה אֶל־יִרְמְיָהוּ מֵאֵת יְהוָה לֵאמֹר׃ שִׁמְעוּ
אֶת־דִּבְרֵי הַבְּרִית הַזֹּאת וְדִבַּרְתָּם אֶל־אִישׁ יְהוּדָה וְעַל־יֹשְׁבֵי
3 יְרוּשָׁלִָם׃ וְאָמַרְתָּ אֲלֵיהֶם כֹּה־אָמַר יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל
4 אָרוּר הָאִישׁ אֲשֶׁר לֹא יִשְׁמַע אֶת־דִּבְרֵי הַבְּרִית הַזֹּאת׃ אֲשֶׁר
צִוִּיתִי אֶת־אֲבוֹתֵיכֶם בְּיוֹם הוֹצִיאִי־אוֹתָם מֵאֶרֶץ־מִצְרַיִם
מִכּוּר הַבַּרְזֶל לֵאמֹר שִׁמְעוּ בְקוֹלִי וַעֲשִׂיתֶם אוֹתָם כְּכֹל אֲשֶׁר־
אֲצַוֶּה אֶתְכֶם וִהְיִיתֶם לִי לְעָם וְאָנֹכִי אֶהְיֶה לָכֶם לֵאלֹהִים׃
ה לְמַעַן הָקִים אֶת־הַשְּׁבוּעָה אֲשֶׁר־נִשְׁבַּעְתִּי לַאֲבוֹתֵיכֶם לָתֵת
לָהֶם אֶרֶץ זָבַת חָלָב וּדְבַשׁ כַּיּוֹם הַזֶּה וָאַעַן וָאֹמַר אָמֵן ׀
6 יְהוָה׃ ס וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵלַי קְרָא אֶת־כָּל־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה
בְּעָרֵי יְהוּדָה וּבְחֻצוֹת יְרוּשָׁלִַם לֵאמֹר שִׁמְעוּ אֶת־דִּבְרֵי
7 הַבְּרִית הַזֹּאת וַעֲשִׂיתֶם אוֹתָם׃ כִּי הָעֵד הַעִדֹתִי בַּאֲבוֹתֵיכֶם
בְּיוֹם הַעֲלוֹתִי אוֹתָם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם וְעַד־הַיּוֹם הַזֶּה הַשְׁכֵּם
8 וְהָעֵד לֵאמֹר שִׁמְעוּ בְּקוֹלִי׃ וְלֹא שָׁמְעוּ וְלֹא־הִטּוּ אֶת־אָזְנָם
וַיֵּלְכוּ אִישׁ בִּשְׁרִירוּת לִבָּם הָרָע וָאָבִיא עֲלֵיהֶם אֶת־כָּל־דִּבְרֵי
9 הַבְּרִית־הַזֹּאת אֲשֶׁר־צִוִּיתִי לַעֲשׂוֹת וְלֹא עָשׂוּ׃ ס וַיֹּאמֶר
י יְהוָה אֵלַי נִמְצָא־קֶשֶׁר בְּאִישׁ יְהוּדָה וּבְיֹשְׁבֵי יְרוּשָׁלִָם׃ שָׁבוּ
עַל־עֲוֺנֹת אֲבוֹתָם הָרִאשֹׁנִים אֲשֶׁר מֵאֲנוּ לִשְׁמוֹעַ אֶת־דְּבָרַי
וְהֵמָּה הָלְכוּ אַחֲרֵי אֱלֹהִים אֲחֵרִים לְעָבְדָם הֵפֵרוּ בֵית־יִשְׂרָאֵל

v. 20 קמץ בזקף. v. 25 פתח בס״פ.

וּבֵית יְהוּדָה אֶת־בְּרִיתִי אֲשֶׁר כָּרַתִּי אֶת־אֲבוֹתָם׃ ס לָכֵן 11
כֹּה אָמַר יְהוָה הִנְנִי מֵבִיא אֲלֵיהֶם רָעָה אֲשֶׁר לֹא־יוּכְלוּ
לָצֵאת מִמֶּנָּה וְזָעֲקוּ אֵלַי וְלֹא אֶשְׁמַע אֲלֵיהֶם׃ וְהָלְכוּ עָרֵי 12
יְהוּדָה וְיֹשְׁבֵי יְרוּשָׁלַםִ וְזָעֲקוּ אֶל־הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר הֵם מְקַטְּרִים
לָהֶם וְהוֹשֵׁעַ לֹא־יוֹשִׁיעוּ לָהֶם בְּעֵת רָעָתָם׃ כִּי מִסְפַּר עָרֶיךָ 13
הָיוּ אֱלֹהֶיךָ יְהוּדָה וּמִסְפַּר חֻצוֹת יְרוּשָׁלַםִ שַׂמְתֶּם מִזְבְּחוֹת
לַבֹּשֶׁת מִזְבְּחוֹת לְקַטֵּר לַבָּעַל׃ ס וְאַתָּה אַל־תִּתְפַּלֵּל בְּעַד־ 14
הָעָם הַזֶּה וְאַל־תִּשָּׂא בַעֲדָם רִנָּה וּתְפִלָּה כִּי ׀ אֵינֶנִּי שֹׁמֵעַ
בְּעֵת קָרְאָם אֵלַי בְּעַד רָעָתָם׃ ס מֶה לִידִידִי בְּבֵיתִי עֲשׂוֹתָהּ טו
הַמְזִמָּתָה הָרַבִּים וּבְשַׂר־קֹדֶשׁ יַעַבְרוּ מֵעָלָיִךְ כִּי רָעָתֵכִי אָז
תַּעֲלֹזִי׃ זַיִת רַעֲנָן יְפֵה פְרִי־תֹאַר קָרָא יְהוָה שְׁמֵךְ לְקוֹל ׀ 16
הֲמוּלָּה גְדֹלָה הִצִּית אֵשׁ עָלֶיהָ וְרָעוּ דָּלִיּוֹתָיו׃ וַיהוָה צְבָאוֹת 17
הַנּוֹטֵעַ אוֹתָךְ דִּבֶּר עָלַיִךְ רָעָה בִּגְלַל רָעַת בֵּית־יִשְׂרָאֵל וּבֵית
יְהוּדָה אֲשֶׁר עָשׂוּ לָהֶם לְהַכְעִסֵנִי לְקַטֵּר לַבָּעַל׃ ס וַיהוָה 18
הוֹדִיעַנִי וָאֵדָעָה אָז הִרְאִיתַנִי מַעַלְלֵיהֶם׃ וַאֲנִי כְּכֶבֶשׂ אַלּוּף 19
יוּבַל לִטְבוֹחַ וְלֹא־יָדַעְתִּי כִּי־עָלַי ׀ חָשְׁבוּ מַחֲשָׁבוֹת נַשְׁחִיתָה
עֵץ בְּלַחְמוֹ וְנִכְרְתֶנּוּ מֵאֶרֶץ חַיִּים וּשְׁמוֹ לֹא־יִזָּכֵר עוֹד׃
וַיהוָה צְבָאוֹת שֹׁפֵט צֶדֶק בֹּחֵן כְּלָיוֹת וָלֵב אֶרְאֶה נִקְמָתְךָ כ
מֵהֶם כִּי אֵלֶיךָ גִּלִּיתִי אֶת־רִיבִי׃ ס לָכֵן כֹּה־אָמַר יְהוָה 21
עַל־אַנְשֵׁי עֲנָתוֹת הַמְבַקְשִׁים אֶת־נַפְשְׁךָ לֵאמֹר לֹא תִנָּבֵא
בְּשֵׁם יְהוָה וְלֹא תָמוּת בְּיָדֵנוּ׃ ס לָכֵן כֹּה אָמַר יְהוָה 22
צְבָאוֹת הִנְנִי פֹקֵד עֲלֵיהֶם הַבַּחוּרִים יָמֻתוּ בַחֶרֶב בְּנֵיהֶם
וּבְנוֹתֵיהֶם יָמֻתוּ בָּרָעָב׃ וּשְׁאֵרִית לֹא תִהְיֶה לָהֶם כִּי־אָבִיא 23
רָעָה אֶל־אַנְשֵׁי עֲנָתוֹת שְׁנַת פְּקֻדָּתָם׃ ס

יב 12

צַדִּיק אַתָּה יְהוָה כִּי אָרִיב אֵלֶיךָ אַךְ מִשְׁפָּטִים אֲדַבֵּר אוֹתָךְ א
מַדּוּעַ דֶּרֶךְ רְשָׁעִים צָלֵחָה שָׁלוּ כָּל־בֹּגְדֵי בָגֶד׃ נְטַעְתָּם גַּם־ 2
שֹׁרָשׁוּ יֵלְכוּ גַּם־עָשׂוּ פֶרִי קָרוֹב אַתָּה בְּפִיהֶם וְרָחוֹק
מִכִּלְיוֹתֵיהֶם׃ וְאַתָּה יְהוָה יְדַעְתָּנִי תִּרְאֵנִי וּבָחַנְתָּ לִבִּי אִתָּךְ 3
הַתִּקֵם כְּצֹאן לְטִבְחָה וְהַקְדִּשֵׁם לְיוֹם הֲרֵגָה׃ ס עַד־מָתַי 4
תֶּאֱבַל הָאָרֶץ וְעֵשֶׂב כָּל־הַשָּׂדֶה יִיבָשׁ מֵרָעַת יֹשְׁבֵי־בָהּ סָפְתָה

v. 16 דגש אחר שורק.

ה בְּהֵמוֹת וָעוֹף כִּי אָמְרוּ לֹא יִרְאֶה אֶת־אַחֲרִיתֵנוּ׃ כִּי אֶת־
רַגְלִים ׀ רַצְתָּה וַיַּלְאוּךָ וְאֵיךְ תְּתַחֲרֶה אֶת־הַסּוּסִים וּבְאֶרֶץ
6 שָׁלוֹם אַתָּה בוֹטֵחַ וְאֵיךְ תַּעֲשֶׂה בִּגְאוֹן הַיַּרְדֵּן׃ כִּי גַם־אַחֶיךָ
וּבֵית־אָבִיךָ גַּם־הֵמָּה בָּגְדוּ בָךְ גַּם־הֵמָּה קָרְאוּ אַחֲרֶיךָ מָלֵא
7 אַל־תַּאֲמֵן בָּם כִּי־יְדַבְּרוּ אֵלֶיךָ טוֹבוֹת׃ ס עָזַבְתִּי אֶת־בֵּיתִי
נָטַשְׁתִּי אֶת־נַחֲלָתִי נָתַתִּי אֶת־יְדִדוּת נַפְשִׁי בְּכַף אֹיְבֶיהָ׃
8 הָיְתָה־לִּי נַחֲלָתִי כְּאַרְיֵה בַיָּעַר נָתְנָה עָלַי בְּקוֹלָהּ עַל־כֵּן
9 שְׂנֵאתִיהָ׃ הַעַיִט צָבוּעַ נַחֲלָתִי לִי הַעַיִט סָבִיב עָלֶיהָ לְכוּ
י אִסְפוּ כָּל־חַיַּת הַשָּׂדֶה הֵתָיוּ לְאָכְלָה׃ ס רֹעִים רַבִּים
שִׁחֲתוּ כַרְמִי בֹּסְסוּ אֶת־חֶלְקָתִי נָתְנוּ אֶת־חֶלְקַת חֶמְדָּתִי
11 לְמִדְבַּר שְׁמָמָה׃ שָׂמָהּ לִשְׁמָמָה אָבְלָה עָלַי שְׁמֵמָה נָשַׁמָּה
12 כָּל־הָאָרֶץ כִּי אֵין אִישׁ שָׂם עַל־לֵב׃ עַל־כָּל־שְׁפָיִם בַּמִּדְבָּר
בָּאוּ שֹׁדְדִים כִּי חֶרֶב לַיהוָה אֹכְלָה מִקְצֵה אֶרֶץ וְעַד־קְצֵה
13 הָאָרֶץ אֵין שָׁלוֹם לְכָל־בָּשָׂר׃ זָרְעוּ חִטִּים וְקֹצִים קָצָרוּ
נֶחְלוּ לֹא יוֹעִלוּ וּבֹשׁוּ מִתְּבוּאֹתֵיכֶם מֵחֲרוֹן אַף־יְהוָה׃ ס
14 כֹּה ׀ אָמַר יְהוָה עַל־כָּל־שְׁכֵנַי הָרָעִים הַנֹּגְעִים בַּנַּחֲלָה
אֲשֶׁר־הִנְחַלְתִּי אֶת־עַמִּי אֶת־יִשְׂרָאֵל הִנְנִי נֹתְשָׁם מֵעַל
טו אַדְמָתָם וְאֶת־בֵּית יְהוּדָה אֶתּוֹשׁ מִתּוֹכָם׃ וְהָיָה אַחֲרֵי
נָתְשִׁי אוֹתָם אָשׁוּב וְרִחַמְתִּים וַהֲשִׁבֹתִים אִישׁ לְנַחֲלָתוֹ
16 וְאִישׁ לְאַרְצוֹ׃ וְהָיָה אִם־לָמֹד יִלְמְדוּ אֶת־דַּרְכֵי עַמִּי לְהִשָּׁבֵעַ
בִּשְׁמִי חַי־יְהוָה כַּאֲשֶׁר לִמְּדוּ אֶת־עַמִּי לְהִשָּׁבֵעַ בַּבָּעַל וְנִבְנוּ
17 בְּתוֹךְ עַמִּי׃ וְאִם לֹא יִשְׁמָעוּ וְנָתַשְׁתִּי אֶת־הַגּוֹי הַהוּא נָתוֹשׁ
וְאַבֵּד נְאֻם־יְהוָה׃ ס

יג 13

א כֹּה־אָמַר יְהוָה אֵלַי הָלוֹךְ וְקָנִיתָ לְּךָ אֵזוֹר פִּשְׁתִּים וְשַׂמְתּוֹ
2 עַל־מָתְנֶיךָ וּבַמַּיִם לֹא תְבִאֵהוּ׃ וָאֶקְנֶה אֶת־הָאֵזוֹר כִּדְבַר
3 יְהוָה וָאָשִׂם עַל־מָתְנָי׃ ס וַיְהִי דְבַר־יְהוָה אֵלַי שֵׁנִית
4 לֵאמֹר׃ קַח אֶת־הָאֵזוֹר אֲשֶׁר קָנִיתָ אֲשֶׁר עַל־מָתְנֶיךָ וְקוּם
ה לֵךְ פְּרָתָה וְטָמְנֵהוּ שָׁם בִּנְקִיק הַסָּלַע׃ וָאֵלֵךְ וָאֶטְמְנֵהוּ
6 בִּפְרָת כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אוֹתִי׃ ס וַיְהִי מִקֵּץ יָמִים רַבִּים
וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵלַי קוּם לֵךְ פְּרָתָה וְקַח מִשָּׁם אֶת־הָאֵזוֹר
7 אֲשֶׁר צִוִּיתִיךָ לְטָמְנוֹ שָׁם׃ וָאֵלֵךְ פְּרָתָה וָאֶחְפֹּר וָאֶקַּח אֶת־

הָאֵזוֹר מִן־הַמָּקוֹם אֲשֶׁר־טְמַנְתִּיו שָׁמָּה וְהִנֵּה נִשְׁחַת הָאֵזוֹר
לֹא יִצְלַח לַכֹּל׃ פ
8 9 וַיְהִי דְבַר־יְהוָה אֵלַי לֵאמֹר׃ כֹּה אָמַר יְהוָה כָּכָה אַשְׁחִית
י אֶת־גְּאוֹן יְהוּדָה וְאֶת־גְּאוֹן יְרוּשָׁלִַם הָרָב׃ הָעָם הַזֶּה הָרָע
הַמֵּאֲנִים ׀ לִשְׁמוֹעַ אֶת־דְּבָרַי הַהֹלְכִים בִּשְׁרִרוּת לִבָּם וַיֵּלְכוּ
אַחֲרֵי אֱלֹהִים אֲחֵרִים לְעָבְדָם וּלְהִשְׁתַּחֲוֺת לָהֶם וִיהִי
11 כָּאֵזוֹר הַזֶּה אֲשֶׁר לֹא־יִצְלַח לַכֹּל׃ כִּי כַּאֲשֶׁר יִדְבַּק הָאֵזוֹר
אֶל־מָתְנֵי־אִישׁ כֵּן הִדְבַּקְתִּי אֵלַי אֶת־כָּל־בֵּית יִשְׂרָאֵל וְאֶת־
כָּל־בֵּית יְהוּדָה נְאֻם־יְהוָה לִהְיוֹת לִי לְעָם וּלְשֵׁם וְלִתְהִלָּה
12 וּלְתִפְאָרֶת וְלֹא שָׁמֵעוּ׃ ס וְאָמַרְתָּ אֲלֵיהֶם אֶת־הַדָּבָר
הַזֶּה כֹּה־אָמַר יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל כָּל־נֵבֶל יִמָּלֵא יָיִן
וְאָמְרוּ אֵלֶיךָ הֲיָדֹעַ לֹא נֵדַע כִּי כָל־נֵבֶל יִמָּלֵא יָיִן׃ ס
13 וְאָמַרְתָּ אֲלֵיהֶם כֹּה־אָמַר יְהוָה הִנְנִי מְמַלֵּא אֶת־כָּל־
יֹשְׁבֵי הָאָרֶץ הַזֹּאת וְאֶת־הַמְּלָכִים הַיֹּשְׁבִים לְדָוִד עַל־כִּסְאוֹ
וְאֶת־הַכֹּהֲנִים וְאֶת־הַנְּבִאִים וְאֵת כָּל־יֹשְׁבֵי יְרוּשָׁלִָם שִׁכָּרוֹן׃
14 וְנִפַּצְתִּים אִישׁ אֶל־אָחִיו וְהָאָבוֹת וְהַבָּנִים יַחְדָּו נְאֻם־יְהוָה
לֹא־אֶחְמוֹל וְלֹא־אָחוּס וְלֹא אֲרַחֵם מֵהַשְׁחִיתָם׃ פ
טו 16 שִׁמְעוּ וְהַאֲזִינוּ אַל־תִּגְבָּהוּ כִּי יְהוָה דִּבֵּר׃ תְּנוּ לַיהוָה
אֱלֹהֵיכֶם כָּבוֹד בְּטֶרֶם יַחְשִׁךְ וּבְטֶרֶם יִתְנַגְּפוּ רַגְלֵיכֶם עַל־הָרֵי
17 נָשֶׁף וְקִוִּיתֶם לְאוֹר וְשָׂמָהּ לְצַלְמָוֶת יְשִׁית לַעֲרָפֶל׃ וְאִם לֹא
תִשְׁמָעוּהָ בְּמִסְתָּרִים תִּבְכֶּה נַפְשִׁי מִפְּנֵי גֵוָה וְדָמֹעַ תִּדְמַע
18 וְתֵרַד עֵינִי דִּמְעָה כִּי נִשְׁבָּה עֵדֶר יְהוָה׃ אֱמֹר לַמֶּלֶךְ
וְלַגְּבִירָה הַשְׁפִּילוּ שֵׁבוּ כִּי יָרַד מַרְאֲשׁוֹתֵיכֶם עֲטֶרֶת
19 תִּפְאַרְתְּכֶם׃ עָרֵי הַנֶּגֶב סֻגְּרוּ וְאֵין פֹּתֵחַ הָגְלָת יְהוּדָה כֻּלָּהּ
כ הָגְלָת שְׁלוֹמִים׃ שְׂאִי עֵינֵיכֶם וּרְאִי הַבָּאִים מִצָּפוֹן אַיֵּה
21 הָעֵדֶר נִתַּן־לָךְ צֹאן תִּפְאַרְתֵּךְ׃ מַה־תֹּאמְרִי כִּי־יִפְקֹד עָלַיִךְ
וְאַתְּ לִמַּדְתְּ אֹתָם עָלַיִךְ אַלֻּפִים לְרֹאשׁ הֲלוֹא חֲבָלִים יֹאחֱזוּךְ
22 כְּמוֹ אֵשֶׁת לֵדָה׃ וְכִי תֹאמְרִי בִּלְבָבֵךְ מַדּוּעַ קְרָאֻנִי אֵלֶּה
23 בְּרֹב עֲוֺנֵךְ נִגְלוּ שׁוּלַיִךְ נֶחְמְסוּ עֲקֵבָיִךְ׃ הֲיַהֲפֹךְ כּוּשִׁי עוֹרוֹ
וְנָמֵר חֲבַרְבֻּרֹתָיו גַּם־אַתֶּם תּוּכְלוּ לְהֵיטִיב לִמֻּדֵי הָרֵעַ׃

---

v. 13 קמץ בטפחא. v. 16 וְשִׁית ק׳. v. 20 שְׂאוּ ק׳.
ibid. וּרְאוּ ק׳.

24 כה וַאֲפִיצֵם כְּקַשׁ עוֹבֵר לְרוּחַ מִדְבָּר׃ זֶה גוֹרָלֵךְ מְנָת־מִדַּיִךְ
26 מֵאִתִּי נְאֻם־יְהוָה אֲשֶׁר שָׁכַחַתְּ אוֹתִי וַתִּבְטְחִי בַּשָּׁקֶר׃ וְגַם־
27 אֲנִי חָשַׂפְתִּי שׁוּלַיִךְ עַל־פָּנָיִךְ וְנִרְאָה קְלוֹנֵךְ׃ נִאֻפַיִךְ
וּמִצְהֲלוֹתַיִךְ זִמַּת זְנוּתֵךְ עַל־גְּבָעוֹת בַּשָּׂדֶה רָאִיתִי שִׁקּוּצָיִךְ
אוֹי לָךְ יְרוּשָׁלַ͏ִם לֹא תִטְהֲרִי אַחֲרֵי מָתַי עֹד׃ ס

יד 14

א אֲשֶׁר הָיָה דְבַר־יְהוָה אֶל־יִרְמְיָהוּ עַל־דִּבְרֵי הַבַּצָּרוֹת׃
2 אָבְלָה יְהוּדָה וּשְׁעָרֶיהָ אֻמְלְלוּ קָדְרוּ לָאָרֶץ וְצִוְחַת יְרוּשָׁלַ͏ִם
3 עָלָתָה׃ וְאַדִּרֵיהֶם שָׁלְחוּ צְעוֹרֵיהֶם לַמָּיִם בָּאוּ עַל־גֵּבִים
לֹא־מָצְאוּ מַיִם שָׁבוּ כְלֵיהֶם רֵיקָם בֹּשׁוּ וְהָכְלְמוּ וְחָפוּ רֹאשָׁם׃
4 בַּעֲבוּר הָאֲדָמָה חַתָּה כִּי לֹא־הָיָה גֶשֶׁם בָּאָרֶץ בֹּשׁוּ אִכָּרִים
ה חָפוּ רֹאשָׁם׃ כִּי גַם־אַיֶּלֶת בַּשָּׂדֶה יָלְדָה וְעָזוֹב כִּי לֹא־הָיָה
6 דֶּשֶׁא׃ וּפְרָאִים עָמְדוּ עַל־שְׁפָיִם שָׁאֲפוּ רוּחַ כַּתַּנִּים כָּלוּ
7 עֵינֵיהֶם כִּי אֵין־עֵשֶׂב׃ אִם־עֲוֹנֵינוּ עָנוּ בָנוּ יְהוָה עֲשֵׂה לְמַעַן
8 שְׁמֶךָ כִּי־רַבּוּ מְשׁוּבֹתֵינוּ לְךָ חָטָאנוּ׃ מִקְוֵה יִשְׂרָאֵל מוֹשִׁיעוֹ
9 בְּעֵת צָרָה לָמָּה תִהְיֶה כְּגֵר בָּאָרֶץ וּכְאֹרֵחַ נָטָה לָלוּן׃ לָמָּה
תִהְיֶה כְּאִישׁ נִדְהָם כְּגִבּוֹר לֹא־יוּכַל לְהוֹשִׁיעַ וְאַתָּה בְקִרְבֵּנוּ
י יְהוָה וְשִׁמְךָ עָלֵינוּ נִקְרָא אַל־תַּנִּחֵנוּ׃ ס כֹּה־אָמַר יְהוָה
לָעָם הַזֶּה כֵּן אָהֲבוּ לָנוּעַ רַגְלֵיהֶם לֹא חָשָׂכוּ וַיהוָה לֹא רָצָם
11 עַתָּה יִזְכֹּר עֲוֹנָם וְיִפְקֹד חַטֹּאתָם׃ ס וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵלָי
12 אַל־תִּתְפַּלֵּל בְּעַד־הָעָם הַזֶּה לְטוֹבָה׃ כִּי יָצֻמוּ אֵינֶנִּי שֹׁמֵעַ
אֶל־רִנָּתָם וְכִי יַעֲלוּ עֹלָה וּמִנְחָה אֵינֶנִּי רֹצָם כִּי בַּחֶרֶב
13 וּבָרָעָב וּבַדֶּבֶר אָנֹכִי מְכַלֶּה אוֹתָם׃ וָאֹמַר אֲהָהּ ׀ אֲדֹנָי יְהוִה
הִנֵּה הַנְּבִאִים אֹמְרִים לָהֶם לֹא־תִרְאוּ חֶרֶב וְרָעָב לֹא־יִהְיֶה
לָכֶם כִּי־שְׁלוֹם אֱמֶת אֶתֵּן לָכֶם בַּמָּקוֹם הַזֶּה׃ פ
14 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵלַי שֶׁקֶר הַנְּבִאִים נִבְּאִים בִּשְׁמִי לֹא שְׁלַחְתִּים
וְלֹא צִוִּיתִים וְלֹא דִבַּרְתִּי אֲלֵיהֶם חֲזוֹן שֶׁקֶר וְקֶסֶם וֶאֱלוֹל
טו וְתַרְמוּת לִבָּם הֵמָּה מִתְנַבְּאִים לָכֶם׃ ס לָכֵן כֹּה־אָמַר
יְהוָה עַל־הַנְּבִאִים הַנִּבְּאִים בִּשְׁמִי וַאֲנִי לֹא־שְׁלַחְתִּים
וְהֵמָּה אֹמְרִים חֶרֶב וְרָעָב לֹא יִהְיֶה בָּאָרֶץ הַזֹּאת בַּחֶרֶב

---

v. 2 צ׳ זעירא. v. 3 צְעִירֵיהֶם ק׳. v. 14 ואֱלִיל ק׳. ibid. ותרמִית ק׳.

16 בָּרָעָב יִתַּמּוּ הַנְּבִאִים הָהֵמָּה׃ וְהָעָם אֲשֶׁר־הֵמָּה נִבְּאִים
לָהֶם יִהְיוּ מֻשְׁלָכִים בְּחֻצוֹת יְרוּשָׁלַ͏ִם מִפְּנֵי ׀ הָרָעָב
וְהַחֶרֶב וְאֵין מְקַבֵּר לָהֵמָּה הֵמָּה נְשֵׁיהֶם וּבְנֵיהֶם וּבְנֹתֵיהֶם
17 וְשָׁפַכְתִּי עֲלֵיהֶם אֶת־רָעָתָם׃ וְאָמַרְתָּ אֲלֵיהֶם אֶת־הַדָּבָר
הַזֶּה תֵּרַדְנָה עֵינַי דִּמְעָה לַיְלָה וְיוֹמָם וְאַל־תִּדְמֶינָה כִּי
שֶׁבֶר גָּדוֹל נִשְׁבְּרָה בְּתוּלַת בַּת־עַמִּי מַכָּה נַחְלָה מְאֹד׃
18 אִם־יָצָאתִי הַשָּׂדֶה וְהִנֵּה חַלְלֵי־חֶרֶב וְאִם בָּאתִי הָעִיר וְהִנֵּה
תַּחֲלוּאֵי רָעָב כִּי גַם־נָבִיא גַם־כֹּהֵן סָחֲרוּ אֶל־אֶרֶץ וְלֹא
19 יָדָעוּ׃ ס הֲמָאֹס מָאַסְתָּ אֶת־יְהוּדָה אִם־בְּצִיּוֹן גָּעֲלָה
נַפְשֶׁךָ מַדּוּעַ הִכִּיתָנוּ וְאֵין לָנוּ מַרְפֵּא קַוֵּה לְשָׁלוֹם וְאֵין טוֹב
כ וּלְעֵת מַרְפֵּא וְהִנֵּה בְעָתָה׃ יָדַעְנוּ יְהוָה רִשְׁעֵנוּ עֲוֺן אֲבוֹתֵינוּ
21 כִּי חָטָאנוּ לָךְ׃ אַל־תִּנְאַץ לְמַעַן שִׁמְךָ אַל־תְּנַבֵּל כִּסֵּא כְבוֹדֶךָ
22 זְכֹר אַל־תָּפֵר בְּרִיתְךָ אִתָּנוּ׃ הֲיֵשׁ בְּהַבְלֵי הַגּוֹיִם מַגְשִׁמִים
וְאִם־הַשָּׁמַיִם יִתְּנוּ רְבִבִים הֲלֹא אַתָּה־הוּא יְהוָה אֱלֹהֵינוּ
וּנְקַוֶּה־לָּךְ כִּי־אַתָּה עָשִׂיתָ אֶת־כָּל־אֵלֶּה׃ פ

15 טו

א וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵלַי אִם־יַעֲמֹד מֹשֶׁה וּשְׁמוּאֵל לְפָנַי אֵין
2 נַפְשִׁי אֶל־הָעָם הַזֶּה שַׁלַּח מֵעַל־פָּנַי וְיֵצֵאוּ׃ וְהָיָה כִּי־יֹאמְרוּ
אֵלֶיךָ אָנָה נֵצֵא וְאָמַרְתָּ אֲלֵיהֶם כֹּה־אָמַר יְהוָה אֲשֶׁר לַמָּוֶת
לַמָּוֶת וַאֲשֶׁר לַחֶרֶב לַחֶרֶב וַאֲשֶׁר לָרָעָב לָרָעָב וַאֲשֶׁר לַשְּׁבִי
3 לַשֶּׁבִי׃ וּפָקַדְתִּי עֲלֵיהֶם אַרְבַּע מִשְׁפָּחוֹת נְאֻם־יְהוָה אֶת־
הַחֶרֶב לַהֲרֹג וְאֶת־הַכְּלָבִים לִסְחֹב וְאֶת־עוֹף הַשָּׁמַיִם וְאֶת־
4 בֶּהֱמַת הָאָרֶץ לֶאֱכֹל וּלְהַשְׁחִית׃ וּנְתַתִּים לְזַוֲעָה לְכֹל
מַמְלְכוֹת הָאָרֶץ בִּגְלַל מְנַשֶּׁה בֶן־יְחִזְקִיָּהוּ מֶלֶךְ יְהוּדָה עַל
ה אֲשֶׁר־עָשָׂה בִּירוּשָׁלָ͏ִם׃ כִּי מִי־יַחְמֹל עָלַיִךְ יְרוּשָׁלַ͏ִם וּמִי יָנוּד
6 לָךְ וּמִי יָסוּר לִשְׁאֹל לְשָׁלֹם לָךְ׃ אַתְּ נָטַשְׁתְּ אֹתִי נְאֻם־יְהוָה
אָחוֹר תֵּלֵכִי וָאַט אֶת־יָדִי עָלַיִךְ וָאַשְׁחִיתֵךְ נִלְאֵיתִי הִנָּחֵם׃
7 וָאֶזְרֵם בְּמִזְרֶה בְּשַׁעֲרֵי הָאָרֶץ שִׁכַּלְתִּי אִבַּדְתִּי אֶת־עַמִּי
8 מִדַּרְכֵיהֶם לוֹא שָׁבוּ׃ עָצְמוּ־לִי אַלְמְנוֹתָו מֵחוֹל יַמִּים הֵבֵאתִי
לָהֶם עַל־אֵם בָּחוּר שֹׁדֵד בַּצָּהֳרָיִם הִפַּלְתִּי עָלֶיהָ פִּתְאֹם עִיר
9 וּבֶהָלוֹת׃ אֻמְלְלָה יֹלֶדֶת הַשִּׁבְעָה נָפְחָה נַפְשָׁהּ בָּאה שִׁמְשָׁהּ

v. 4 לְזַעֲוָה ק׳   v. 8 אלמנותָיו ק׳   v. 9 בָּא ק׳

בְּעֹד יוֹמָם בּוֹשָׁה וְחָפֵרָה וּשְׁאֵרִיתָם לַחֶרֶב אֶתֵּן לִפְנֵי
י אֹיְבֵיהֶם נְאֻם־יְהוָה׃ ס אוֹי־לִי אִמִּי כִּי יְלִדְתִּנִי אִישׁ
רִיב וְאִישׁ מָדוֹן לְכָל־הָאָרֶץ לֹא־נָשִׁיתִי וְלֹא־נָשׁוּ־בִי כֻּלֹּה
11 מְקַלְלַוְנִי׃ אָמַר יְהוָה אִם־לֹא שֵׁרוֹתִךָ לְטוֹב אִם־לוֹא ׀
12 הִפְגַּעְתִּי בְךָ בְּעֵת רָעָה וּבְעֵת צָרָה אֶת־הָאֹיֵב׃ הֲיָרֹעַ בַּרְזֶל ׀
13 בַּרְזֶל מִצָּפוֹן וּנְחֹשֶׁת׃ חֵילְךָ וְאוֹצְרוֹתֶיךָ לָבַז אֶתֵּן לֹא בִמְחִיר
14 וּבְכָל־חַטֹּאותֶיךָ וּבְכָל־גְּבוּלֶיךָ׃ וְהַעֲבַרְתִּי אֶת־אֹיְבֶיךָ
בְּאֶרֶץ לֹא יָדָעְתָּ כִּי־אֵשׁ קָדְחָה בְאַפִּי עֲלֵיכֶם תּוּקָד׃ ס
טו אַתָּה יָדַעְתָּ יְהוָה זָכְרֵנִי וּפָקְדֵנִי וְהִנָּקֶם לִי מֵרֹדְפַי
16 אַל־לְאֶרֶךְ אַפְּךָ תִּקָּחֵנִי דַּע שְׂאֵתִי עָלֶיךָ חֶרְפָּה׃ נִמְצְאוּ
דְבָרֶיךָ וָאֹכְלֵם וַיְהִי דְבָרֶיךָ לִי לְשָׂשׂוֹן וּלְשִׂמְחַת לְבָבִי כִּי־
17 נִקְרָא שִׁמְךָ עָלַי יְהוָה אֱלֹהֵי צְבָאוֹת׃ לֹא־יָשַׁבְתִּי בְסוֹד־
מְשַׂחֲקִים וָאֶעְלֹז מִפְּנֵי יָדְךָ בָּדָד יָשַׁבְתִּי כִּי־זַעַם מִלֵּאתָנִי׃
18 לָמָּה הָיָה כְאֵבִי נֶצַח וּמַכָּתִי אֲנוּשָׁה מֵאֲנָה הֵרָפֵא הָיוֹ
19 תִהְיֶה לִי כְּמוֹ אַכְזָב מַיִם לֹא נֶאֱמָנוּ׃ ס לָכֵן כֹּה־אָמַר
יְהוָה אִם־תָּשׁוּב וַאֲשִׁיבְךָ לְפָנַי תַּעֲמֹד וְאִם־תּוֹצִיא יָקָר
מִזּוֹלֵל כְּפִי תִהְיֶה יָשֻׁבוּ הֵמָּה אֵלֶיךָ וְאַתָּה לֹא־תָשׁוּב
כ אֲלֵיהֶם׃ וּנְתַתִּיךָ לָעָם הַזֶּה לְחוֹמַת נְחֹשֶׁת בְּצוּרָה וְנִלְחֲמוּ
אֵלֶיךָ וְלֹא יוּכְלוּ־לָךְ כִּי־אִתְּךָ אֲנִי לְהוֹשִׁיעֲךָ וּלְהַצִּילֶךָ נְאֻם־
21 יְהוָה׃ וְהִצַּלְתִּיךָ מִיַּד רָעִים וּפְדִתִיךָ מִכַּף עָרִצִים׃ ס

יו 16

א 2 וַיְהִי דְבַר־יְהוָה אֵלַי לֵאמֹר׃ לֹא־תִקַּח לְךָ אִשָּׁה וְלֹא־יִהְיוּ
3 לְךָ בָּנִים וּבָנוֹת בַּמָּקוֹם הַזֶּה׃ כִּי־כֹה ׀ אָמַר יְהוָה עַל־
הַבָּנִים וְעַל־הַבָּנוֹת הַיִּלּוֹדִים בַּמָּקוֹם הַזֶּה וְעַל־אִמֹּתָם הַיֹּלְדוֹת
4 אוֹתָם וְעַל־אֲבוֹתָם הַמּוֹלִדִים אוֹתָם בָּאָרֶץ הַזֹּאת׃ מְמוֹתֵי
תַחֲלֻאִים יָמֻתוּ לֹא יִסָּפְדוּ וְלֹא יִקָּבֵרוּ לְדֹמֶן עַל־פְּנֵי הָאֲדָמָה
יִהְיוּ וּבַחֶרֶב וּבָרָעָב יִכְלוּ וְהָיְתָה נִבְלָתָם לְמַאֲכָל לְעוֹף
ה הַשָּׁמַיִם וּלְבֶהֱמַת הָאָרֶץ׃ ס כִּי־כֹה ׀ אָמַר יְהוָה אַל־תָּבוֹא
בֵּית מַרְזֵחַ וְאַל־תֵּלֵךְ לִסְפּוֹד וְאַל־תָּנֹד לָהֶם כִּי־אָסַפְתִּי אֶת־
שְׁלוֹמִי מֵאֵת הָעָם הַזֶּה נְאֻם־יְהוָה אֶת־הַחֶסֶד וְאֶת־הָרַחֲמִים׃
6 וּמֵתוּ גְדֹלִים וּקְטַנִּים בָּאָרֶץ הַזֹּאת לֹא יִקָּבֵרוּ וְלֹא־יִסְפְּדוּ

v. 10 כֻּלּוֹ ק׳. ibid. פתח בס״פ. v. 11 שֵׁרִיתִךָ ק׳. v. 16 דְּבָרְךָ ק׳.

לָהֶם֙ וְלֹ֣א יִתְגֹּדַ֔ד וְלֹ֥א יִקָּרֵ֖חַ לָהֶֽם׃ 7 וְלֹֽא־יִפְרְס֥וּ לָהֶ֛ם עַל־אֵ֖בֶל
לְנַחֲמ֣וֹ עַל־מֵ֑ת וְלֹא־יַשְׁק֤וּ אוֹתָם֙ כּ֣וֹס תַּנְחוּמִ֔ים עַל־אָבִ֖יו
וְעַל־אִמּֽוֹ׃ 8 וּבֵית־מִשְׁתֶּ֥ה לֹא־תָב֖וֹא לָשֶׁ֣בֶת אוֹתָ֑ם לֶאֱכֹ֖ל
וְלִשְׁתּֽוֹת׃ ס 9 כִּי֩ כֹ֨ה אָמַ֜ר יְהוָ֤ה צְבָאוֹת֙ אֱלֹהֵ֣י יִשְׂרָאֵ֔ל הִנְנִ֨י
מַשְׁבִּ֜ית מִן־הַמָּק֥וֹם הַזֶּ֛ה לְעֵינֵיכֶ֖ם וּבִימֵיכֶ֑ם ק֤וֹל שָׂשׂוֹן֙ וְק֣וֹל
שִׂמְחָ֔ה ק֥וֹל חָתָ֖ן וְק֥וֹל כַּלָּֽה׃ י וְהָיָ֗ה כִּ֤י תַגִּיד֙ לָעָ֣ם הַזֶּ֔ה אֵ֥ת
כָּל־הַדְּבָרִ֖ים הָאֵ֑לֶּה וְאָמְר֣וּ אֵלֶ֗יךָ עַל־מֶה֩ דִבֶּ֨ר יְהוָ֜ה עָלֵ֗ינוּ
אֵ֣ת כָּל־הָרָעָ֤ה הַגְּדוֹלָה֙ הַזֹּ֔את וּמֶ֤ה עֲוֹנֵ֙נוּ֙ וּמֶ֣ה חַטָּאתֵ֔נוּ אֲשֶׁ֥ר
חָטָ֖אנוּ לַיהוָ֥ה אֱלֹהֵֽינוּ׃ 11 וְאָמַרְתָּ֣ אֲלֵיהֶ֗ם עַל֩ אֲשֶׁר־עָזְב֨וּ
אֲבוֹתֵיכֶ֤ם אוֹתִי֙ נְאֻם־יְהוָ֔ה וַיֵּלְכ֗וּ אַֽחֲרֵי֙ אֱלֹהִ֣ים אֲחֵרִ֔ים
וַיַּֽעַבְד֖וּם וַיִּֽשְׁתַּחֲו֣וּ לָהֶ֑ם וְאֹתִ֣י עָזָ֔בוּ וְאֶת־תּוֹרָתִ֖י לֹ֥א שָׁמָֽרוּ׃
12 וְאַתֶּ֛ם הֲרֵעֹתֶ֥ם לַעֲשׂ֖וֹת מֵאֲבֽוֹתֵיכֶ֑ם וְהִנְּכֶ֣ם הֹלְכִ֗ים אִ֚ישׁ אַחֲרֵי֙
שְׁרִר֣וּת לִבּֽוֹ־הָרָ֔ע לְבִלְתִּ֖י שְׁמֹ֥עַ אֵלָֽי׃ 13 וְהֵטַלְתִּ֣י אֶתְכֶ֗ם מֵעַל֙
הָאָ֣רֶץ הַזֹּ֔את עַל־הָאָ֕רֶץ אֲשֶׁר֙ לֹ֣א יְדַעְתֶּ֔ם אַתֶּ֖ם וַאֲבוֹתֵיכֶ֑ם
וַעֲבַדְתֶּם־שָׁ֞ם אֶת־אֱלֹהִ֤ים אֲחֵרִים֙ יוֹמָ֣ם וָלַ֔יְלָה אֲשֶׁ֛ר לֹֽא־אֶתֵּ֥ן
לָכֶ֖ם חֲנִינָֽה׃ ס 14 לָכֵ֛ן הִנֵּה־יָמִ֥ים בָּאִ֖ים נְאֻם־יְהוָ֑ה וְלֹא־
יֵאָמֵ֥ר עוֹד֙ חַי־יְהוָ֔ה אֲשֶׁ֧ר הֶעֱלָ֛ה אֶת־בְּנֵ֥י יִשְׂרָאֵ֖ל מֵאֶ֥רֶץ
מִצְרָֽיִם׃ טו כִּ֣י אִם־חַי־יְהוָ֗ה אֲשֶׁ֨ר הֶעֱלָ֜ה אֶת־בְּנֵ֤י יִשְׂרָאֵל֙
מֵאֶ֣רֶץ צָפ֔וֹן וּמִכֹּל֙ הָֽאֲרָצ֔וֹת אֲשֶׁ֥ר הִדִּיחָ֖ם שָׁ֑מָּה וַהֲשִׁבֹתִים֙
עַל־אַדְמָתָ֔ם אֲשֶׁ֥ר נָתַ֖תִּי לַאֲבוֹתָֽם׃ ס 16 הִנְנִ֨י שֹׁלֵ֜חַ
לְדַוָּגִ֥ים רַבִּ֛ים נְאֻם־יְהוָ֖ה וְדִיג֑וּם וְאַֽחֲרֵי־כֵ֗ן אֶשְׁלַח֙ לְרַבִּ֣ים
צַיָּדִ֔ים וְצָד֞וּם מֵעַ֤ל כָּל־הַר֙ וּמֵעַ֣ל כָּל־גִּבְעָ֔ה וּמִנְּקִיקֵ֖י
הַסְּלָעִֽים׃ 17 כִּ֤י עֵינַי֙ עַל־כָּל־דַּרְכֵיהֶ֔ם לֹ֥א נִסְתְּר֖וּ מִלְּפָנָ֑י וְלֹֽא־
נִצְפַּ֥ן עֲוֹנָ֖ם מִנֶּ֥גֶד עֵינָֽי׃ 18 וְשִׁלַּמְתִּ֣י רִֽאשׁוֹנָ֗ה מִשְׁנֵ֤ה עֲוֹנָם֙
וְחַטָּאתָ֔ם עַ֖ל חַלְּלָ֣ם אֶת־אַרְצִ֑י בְּנִבְלַ֤ת שִׁקּֽוּצֵיהֶם֙ וְתוֹעֲבוֹתֵיהֶ֔ם
מָלְא֖וּ אֶת־נַחֲלָתִֽי׃ פ
19 יְהוָ֞ה עֻזִּ֧י וּמָעֻזִּ֛י וּמְנוּסִ֖י בְּי֣וֹם צָרָ֑ה אֵלֶיךָ֙ גּוֹיִ֣ם יָבֹ֔אוּ
מֵאַפְסֵי־אָ֔רֶץ וְיֹאמְר֗וּ אַךְ־שֶׁ֙קֶר֙ נָחֲל֣וּ אֲבוֹתֵ֔ינוּ הֶ֖בֶל וְאֵֽין־
בָּ֥ם מוֹעִֽיל׃ כ הֲיַעֲשֶׂה־לּ֥וֹ אָדָ֖ם אֱלֹהִ֑ים וְהֵ֖מָּה לֹ֥א אֱלֹהִֽים׃
21 לָכֵן֙ הִנְנִ֣י מוֹדִיעָ֔ם בַּפַּ֣עַם הַזֹּ֔את אוֹדִיעֵ֥ם אֶת־יָדִ֖י וְאֶת־גְּבוּרָתִ֑י
וְיָדְע֖וּ כִּֽי־שְׁמִ֥י יְהוָֽה׃ ס

v. 16 לדיָּגים. v. 19 קמץ בזקף.

יז 17

א חַטַּאת יְהוּדָה כְּתוּבָה בְּעֵט בַּרְזֶל בְּצִפֹּרֶן שָׁמִיר חֲרוּשָׁה
2 עַל־לוּחַ לִבָּם וּלְקַרְנוֹת מִזְבְּחוֹתֵיכֶם׃ כִּזְכֹּר בְּנֵיהֶם מִזְבְּחוֹתָם
3 וַאֲשֵׁרֵיהֶם עַל־עֵץ רַעֲנָן עַל גְּבָעוֹת הַגְּבֹהוֹת׃ הֲרָרִי בַּשָּׂדֶה
חֵילְךָ כָל־אוֹצְרוֹתֶיךָ לָבַז אֶתֵּן בָּמֹתֶיךָ בְּחַטָּאת בְּכָל־גְּבוּלֶיךָ׃
4 וְשָׁמַטְתָּה וּבְךָ מִנַּחֲלָתְךָ אֲשֶׁר נָתַתִּי לָךְ וְהַעֲבַדְתִּיךָ אֶת־
אֹיְבֶיךָ בָּאָרֶץ אֲשֶׁר לֹא־יָדָעְתָּ כִּי־אֵשׁ קְדַחְתֶּם בְּאַפִּי עַד־עוֹלָם
ה תּוּקָד׃ ס כֹּה ׀ אָמַר יְהוָה אָרוּר הַגֶּבֶר אֲשֶׁר יִבְטַח בָּאָדָם
6 וְשָׂם בָּשָׂר זְרֹעוֹ וּמִן־יְהוָה יָסוּר לִבּוֹ׃ וְהָיָה כְּעַרְעָר בָּעֲרָבָה
וְלֹא יִרְאֶה כִּי־יָבוֹא טוֹב וְשָׁכַן חֲרֵרִים בַּמִּדְבָּר אֶרֶץ מְלֵחָה
7 וְלֹא תֵשֵׁב׃ ס בָּרוּךְ הַגֶּבֶר אֲשֶׁר יִבְטַח בַּיהוָה וְהָיָה
8 יְהוָה מִבְטַחוֹ׃ וְהָיָה כְּעֵץ ׀ שָׁתוּל עַל־מַיִם וְעַל־יוּבַל יְשַׁלַּח
שָׁרָשָׁיו וְלֹא יִרְאֶ כִּי־יָבֹא חֹם וְהָיָה עָלֵהוּ רַעֲנָן וּבִשְׁנַת
9 בַּצֹּרֶת לֹא יִדְאָג וְלֹא יָמִישׁ מֵעֲשׂוֹת פֶּרִי׃ עָקֹב הַלֵּב מִכֹּל
י וְאָנֻשׁ הוּא מִי יֵדָעֶנּוּ׃ אֲנִי יְהוָה חֹקֵר לֵב בֹּחֵן כְּלָיוֹת וְלָתֵת
11 לְאִישׁ כִּדְרָכוֹ כִּפְרִי מַעֲלָלָיו׃ קֹרֵא דָגַר וְלֹא יָלָד עֹשֶׂה
עֹשֶׁר וְלֹא בְמִשְׁפָּט בַּחֲצִי יָמָו יַעַזְבֶנּוּ וּבְאַחֲרִיתוֹ יִהְיֶה נָבָל׃
12 13 כִּסֵּא כָבוֹד מָרוֹם מֵרִאשׁוֹן מְקוֹם מִקְדָּשֵׁנוּ׃ מִקְוֵה יִשְׂרָאֵל
יְהוָה כָּל־עֹזְבֶיךָ יֵבֹשׁוּ יְסוּרַי בָּאָרֶץ יִכָּתֵבוּ כִּי עָזְבוּ מְקוֹר
14 מַיִם־חַיִּים אֶת־יְהוָה׃ ס רְפָאֵנִי יְהוָה וְאֵרָפֵא הוֹשִׁיעֵנִי
טו וְאִוָּשֵׁעָה כִּי תְהִלָּתִי אָתָּה׃ הִנֵּה־הֵמָּה אֹמְרִים אֵלַי אַיֵּה
16 דְבַר־יְהוָה יָבוֹא נָא׃ וַאֲנִי לֹא־אַצְתִּי ׀ מֵרֹעֶה אַחֲרֶיךָ וְיוֹם
אָנוּשׁ לֹא הִתְאַוֵּיתִי אַתָּה יָדָעְתָּ מוֹצָא שְׂפָתַי נֹכַח פָּנֶיךָ
17 18 הָיָה׃ אַל־תִּהְיֵה־לִי לִמְחִתָּה מַחֲסִי־אַתָּה בְּיוֹם רָעָה׃ יֵבֹשׁוּ
רֹדְפַי וְאַל־אֵבֹשָׁה אָנִי יֵחַתּוּ הֵמָּה וְאַל־אֵחַתָּה אָנִי הָבִיא
19 עֲלֵיהֶם יוֹם רָעָה וּמִשְׁנֶה שִׁבָּרוֹן שָׁבְרֵם׃ ס כֹּה־אָמַר
יְהוָה אֵלַי הָלֹךְ וְעָמַדְתָּ בְּשַׁעַר בְּנֵי־עָם אֲשֶׁר יָבֹאוּ בוֹ
כ מַלְכֵי יְהוּדָה וַאֲשֶׁר יֵצְאוּ בוֹ וּבְכֹל שַׁעֲרֵי יְרוּשָׁלָםִ׃ וְאָמַרְתָּ
אֲלֵיהֶם שִׁמְעוּ דְּבַר־יְהוָה מַלְכֵי יְהוּדָה וְכָל־יְהוּדָה וְכֹל
21 יֹשְׁבֵי יְרוּשָׁלָםִ הַבָּאִים בַּשְּׁעָרִים הָאֵלֶּה׃ כֹּה אָמַר יְהוָה

v. 8 יראֶה ק׳. ibid. קמץ בזקף. v. 10 כדרכָיו ק׳. v. 11 קמץ בזקף.
ibid. יָמָיו ק׳. v. 13 וְסורי ק׳. v. 17 ר׳ בצרי. v. 19 הָעָם ק׳.

הִשָּׁמְרוּ בְּנַפְשׁוֹתֵיכֶם וְאַל־תִּשְׂאוּ מַשָּׂא בְּיוֹם הַשַּׁבָּת וַהֲבֵאתֶם
22 בְּשַׁעֲרֵי יְרוּשָׁלִָם׃ וְלֹא־תוֹצִיאוּ מַשָּׂא מִבָּתֵּיכֶם בְּיוֹם הַשַּׁבָּת
וְכָל־מְלָאכָה לֹא תַעֲשׂוּ וְקִדַּשְׁתֶּם אֶת־יוֹם הַשַּׁבָּת כַּאֲשֶׁר
23 צִוִּיתִי אֶת־אֲבוֹתֵיכֶם׃ וְלֹא שָׁמְעוּ וְלֹא הִטּוּ אֶת־אָזְנָם
24 וַיַּקְשׁוּ אֶת־עָרְפָּם לְבִלְתִּי שׁוֹמֹעַ וּלְבִלְתִּי קַחַת מוּסָר׃ וְהָיָה
אִם־שָׁמֹעַ תִּשְׁמְעוּן אֵלַי נְאֻם־יְהוָה לְבִלְתִּי ׀ הָבִיא מַשָּׂא
בְּשַׁעֲרֵי הָעִיר הַזֹּאת בְּיוֹם הַשַּׁבָּת וּלְקַדֵּשׁ אֶת־יוֹם הַשַּׁבָּת
כה לְבִלְתִּי עֲשׂוֹת־בֹּה כָּל־מְלָאכָה׃ וּבָאוּ בְשַׁעֲרֵי הָעִיר הַזֹּאת
מְלָכִים ׀ וְשָׂרִים יֹשְׁבִים עַל־כִּסֵּא דָוִד רֹכְבִים ׀ בָּרֶכֶב וּבַסּוּסִים
הֵמָּה וְשָׂרֵיהֶם אִישׁ יְהוּדָה וְיֹשְׁבֵי יְרוּשָׁלִָם וְיָשְׁבָה הָעִיר
26 הַזֹּאת לְעוֹלָם׃ וּבָאוּ מֵעָרֵי־יְהוּדָה וּמִסְּבִיבוֹת יְרוּשָׁלִַם
וּמֵאֶרֶץ בִּנְיָמִן וּמִן־הַשְּׁפֵלָה וּמִן־הָהָר וּמִן־הַנֶּגֶב מְבִאִים
27 עֹלָה וְזֶבַח וּמִנְחָה וּלְבוֹנָה וּמְבִאֵי תוֹדָה בֵּית יְהוָה׃ וְאִם־
לֹא תִשְׁמְעוּ אֵלַי לְקַדֵּשׁ אֶת־יוֹם הַשַּׁבָּת וּלְבִלְתִּי ׀ שְׂאֵת מַשָּׂא
וּבֹא בְּשַׁעֲרֵי יְרוּשָׁלִַם בְּיוֹם הַשַּׁבָּת וְהִצַּתִּי אֵשׁ בִּשְׁעָרֶיהָ
וְאָכְלָה אַרְמְנוֹת יְרוּשָׁלִַם וְלֹא תִכְבֶּה׃ ס

18 יח

א 2 הַדָּבָר אֲשֶׁר הָיָה אֶל־יִרְמְיָהוּ מֵאֵת יְהוָה לֵאמֹר׃ קוּם
3 וְיָרַדְתָּ בֵּית הַיּוֹצֵר וְשָׁמָּה אַשְׁמִיעֲךָ אֶת־דְּבָרָי׃ וָאֵרֵד בֵּית
4 הַיּוֹצֵר וְהִנֵּהוּ עֹשֶׂה מְלָאכָה עַל־הָאָבְנָיִם׃ וְנִשְׁחַת הַכְּלִי
אֲשֶׁר הוּא עֹשֶׂה בַּחֹמֶר בְּיַד הַיּוֹצֵר וְשָׁב וַיַּעֲשֵׂהוּ כְּלִי אַחֵר
ה כַּאֲשֶׁר יָשַׁר בְּעֵינֵי הַיּוֹצֵר לַעֲשׂוֹת׃ ס וַיְהִי דְבַר־יְהוָה אֵלַי
6 לֵאמוֹר׃ הֲכַיּוֹצֵר הַזֶּה לֹא־אוּכַל לַעֲשׂוֹת לָכֶם בֵּית יִשְׂרָאֵל
נְאֻם־יְהוָה הִנֵּה כַחֹמֶר בְּיַד הַיּוֹצֵר כֵּן־אַתֶּם בְּיָדִי בֵּית יִשְׂרָאֵל׃
7 ס רֶגַע אֲדַבֵּר עַל־גּוֹי וְעַל־מַמְלָכָה לִנְתוֹשׁ וְלִנְתוֹץ
8 וּלְהַאֲבִיד׃ וְשָׁב הַגּוֹי הַהוּא מֵרָעָתוֹ אֲשֶׁר דִּבַּרְתִּי עָלָיו
9 וְנִחַמְתִּי עַל־הָרָעָה אֲשֶׁר חָשַׁבְתִּי לַעֲשׂוֹת לוֹ׃ ס וְרֶגַע
י אֲדַבֵּר עַל־גּוֹי וְעַל־מַמְלָכָה לִבְנֹת וְלִנְטֹעַ׃ וְעָשָׂה הָרָעה
בְּעֵינַי לְבִלְתִּי שְׁמֹעַ בְּקוֹלִי וְנִחַמְתִּי עַל־הַטּוֹבָה אֲשֶׁר אָמַרְתִּי
11 לְהֵיטִיב אוֹתוֹ׃ ס וְעַתָּה אֱמָר־נָא אֶל־אִישׁ־יְהוּדָה וְעַל־

---

v. 23 שְׁמוֹעַ ק׳. v. 24 בּוֹ ק׳. v. 3 וְהִנֵּה הוּא ק׳. v. 10 הָרַע ק׳.

יוֹשְׁבֵי יְרוּשָׁלַםִ לֵאמֹר כֹּה אָמַר יְהוָה הִנֵּה אָנֹכִי יוֹצֵר עֲלֵיכֶם
רָעָה וְחֹשֵׁב עֲלֵיכֶם מַחֲשָׁבָה שׁוּבוּ נָא אִישׁ מִדַּרְכּוֹ הָרָעָה
12 וְהֵיטִיבוּ דַרְכֵיכֶם וּמַעַלְלֵיכֶם׃ וְאָמְרוּ נוֹאָשׁ כִּי־אַחֲרֵי
13 מַחְשְׁבוֹתֵינוּ נֵלֵךְ וְאִישׁ שְׁרִרוּת לִבּוֹ־הָרָע נַעֲשֶׂה׃ ס לָכֵן
כֹּה אָמַר יְהוָה שַׁאֲלוּ־נָא בַּגּוֹיִם מִי שָׁמַע כָּאֵלֶּה שַׁעֲרֻרִת
14 עָשְׂתָה מְאֹד בְּתוּלַת יִשְׂרָאֵל׃ הֲיַעֲזֹב מִצּוּר שָׂדַי שֶׁלֶג לְבָנוֹן
טו אִם־יִנָּתְשׁוּ מַיִם זָרִים קָרִים נוֹזְלִים׃ כִּי־שְׁכֵחֻנִי עַמִּי לַשָּׁוְא
יְקַטֵּרוּ וַיַּכְשִׁלוּם בְּדַרְכֵיהֶם שְׁבוּלֵי עוֹלָם לָלֶכֶת נְתִיבוֹת
16 דֶּרֶךְ לֹא סְלוּלָה׃ לָשׂוּם אַרְצָם לְשַׁמָּה שְׁרוּקֹת עוֹלָם כֹּל
17 עוֹבֵר עָלֶיהָ יִשֹּׁם וְיָנִיד בְּרֹאשׁוֹ׃ כְּרוּחַ־קָדִים אֲפִיצֵם לִפְנֵי
18 אוֹיֵב עֹרֶף וְלֹא־פָנִים אֶרְאֵם בְּיוֹם אֵידָם׃ ס וַיֹּאמְרוּ לְכוּ
וְנַחְשְׁבָה עַל־יִרְמְיָהוּ מַחֲשָׁבוֹת כִּי לֹא־תֹאבַד תּוֹרָה מִכֹּהֵן
וְעֵצָה מֵחָכָם וְדָבָר מִנָּבִיא לְכוּ וְנַכֵּהוּ בַלָּשׁוֹן וְאַל־נַקְשִׁיבָה
19 אֶל־כָּל־דְּבָרָיו׃ הַקְשִׁיבָה יְהוָה אֵלָי וּשְׁמַע לְקוֹל יְרִיבָי׃
כ הַיְשֻׁלַּם תַּחַת־טוֹבָה רָעָה כִּי־כָרוּ שׁוּחָה לְנַפְשִׁי זְכֹר ׀ עָמְדִי
לְפָנֶיךָ לְדַבֵּר עֲלֵיהֶם טוֹבָה לְהָשִׁיב אֶת־חֲמָתְךָ מֵהֶם׃
21 לָכֵן תֵּן אֶת־בְּנֵיהֶם לָרָעָב וְהַגִּרֵם עַל־יְדֵי־חֶרֶב וְתִהְיֶנָה
נְשֵׁיהֶם שַׁכֻּלוֹת וְאַלְמָנוֹת וְאַנְשֵׁיהֶם יִהְיוּ הֲרֻגֵי מָוֶת
22 בַּחוּרֵיהֶם מֻכֵּי־חֶרֶב בַּמִּלְחָמָה׃ תִּשָּׁמַע זְעָקָה מִבָּתֵּיהֶם כִּי־
תָבִיא עֲלֵיהֶם גְּדוּד פִּתְאֹם כִּי־כָרוּ שִׁיחָה לְלָכְדֵנִי וּפַחִים
23 טָמְנוּ לְרַגְלָי׃ וְאַתָּה יְהוָה יָדַעְתָּ אֶת־כָּל־עֲצָתָם עָלַי לַמָּוֶת
אַל־תְּכַפֵּר עַל־עֲוֺנָם וְחַטָּאתָם מִלְּפָנֶיךָ אַל־תֶּמְחִי וְהָיוּ
מֻכְשָׁלִים לְפָנֶיךָ בְּעֵת אַפְּךָ עֲשֵׂה בָהֶם׃ ס

יט 19

א כֹּה אָמַר יְהוָה הָלֹךְ וְקָנִיתָ בַקְבֻּק יוֹצֵר חָרֶשׂ וּמִזִּקְנֵי הָעָם
2 וּמִזִּקְנֵי הַכֹּהֲנִים׃ וְיָצָאתָ אֶל־גֵּיא בֶן־הִנֹּם אֲשֶׁר פֶּתַח שַׁעַר
הַחַרְסוֹת וְקָרָאתָ שָּׁם אֶת־הַדְּבָרִים אֲשֶׁר־אֲדַבֵּר אֵלֶיךָ׃
3 וְאָמַרְתָּ שִׁמְעוּ דְבַר־יְהוָה מַלְכֵי יְהוּדָה וְיֹשְׁבֵי יְרוּשָׁלָםִ
כֹּה־אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל הִנְנִי מֵבִיא רָעָה
4 עַל־הַמָּקוֹם הַזֶּה אֲשֶׁר כָּל־שֹׁמְעָהּ תִּצַּלְנָה אָזְנָיו׃ יַעַן ׀ אֲשֶׁר

v. 15 שְׁבִילֵי ק׳. v. 16 שְׁרִיקֹת ק׳. v. 22 שׁוּחָה ק׳.
v. 23 וְיִהְיוּ ק׳. v. 2 הַחַרְסִית ק׳.

עֲזָבֻ֗נִי וַיְנַכְּר֞וּ אֶת־הַמָּק֤וֹם הַזֶּה֙ וַיְקַטְּרוּ־בוֹ֙ לֵאלֹהִ֣ים אֲחֵרִ֔ים
אֲשֶׁ֧ר לֹא־יְדָע֛וּם הֵ֥מָּה וַאֲבוֹתֵיהֶ֖ם וּמַלְכֵ֣י יְהוּדָ֑ה וּמָֽלְא֛וּ אֶת־
הַמָּק֥וֹם הַזֶּ֖ה דַּ֥ם נְקִיִּֽם׃ וּבָנ֞וּ אֶת־בָּמ֣וֹת הַבַּ֗עַל לִשְׂרֹ֧ף אֶת־ ה
בְּנֵיהֶ֛ם בָּאֵ֖שׁ עֹל֣וֹת לַבָּ֑עַל אֲשֶׁ֤ר לֹֽא־צִוִּ֙יתִי֙ וְלֹ֣א דִבַּ֔רְתִּי וְלֹ֥א
עָלְתָ֖ה עַל־לִבִּֽי׃ ס לָכֵ֞ן הִנֵּ֤ה יָמִים֙ בָּאִ֔ים נְאֻם־יְהוָ֔ה וְלֹא־ 6
יִקָּרֵא֩ לַמָּק֨וֹם הַזֶּ֥ה ע֛וֹד הַתֹּ֖פֶת וְגֵ֣יא בֶן־הִנֹּ֑ם כִּ֥י אִם־גֵּ֖יא
הַהֲרֵגָֽה׃ וּ֠בַקֹּתִי אֶת־עֲצַ֨ת יְהוּדָ֣ה וִירוּשָׁלַ֘͏ִם֮ בַּמָּק֣וֹם הַזֶּה֒ 7
וְהִפַּלְתִּ֤ים בַּחֶ֙רֶב֙ לִפְנֵ֣י אֹֽיְבֵיהֶ֔ם וּבְיַ֖ד מְבַקְשֵׁ֣י נַפְשָׁ֑ם וְנָתַתִּ֤י
אֶת־נִבְלָתָם֙ לְמַֽאֲכָ֔ל לְע֥וֹף הַשָּׁמַ֖יִם וּלְבֶהֱמַ֥ת הָאָֽרֶץ׃ וְשַׂמְתִּי֙ 8
אֶת־הָעִ֣יר הַזֹּ֔את לְשַׁמָּ֖ה וְלִשְׁרֵקָ֑ה כֹּ֚ל עֹבֵ֣ר עָלֶ֔יהָ יִשֹּׁ֥ם וְיִשְׁרֹ֖ק
עַל־כָּל־מַכֹּתֶֽהָ׃ וְהַאֲכַלְתִּ֞ים אֶת־בְּשַׂ֣ר בְּנֵיהֶ֗ם וְאֵת֙ בְּשַׂ֣ר 9
בְּנֹתֵיהֶ֔ם וְאִ֥ישׁ בְּשַׂר־רֵעֵ֖הוּ יֹאכֵ֑לוּ בְּמָצוֹר֙ וּבְמָצ֔וֹק אֲשֶׁ֨ר
יָצִ֥יקוּ לָהֶ֛ם אֹֽיְבֵיהֶ֖ם וּמְבַקְשֵׁ֥י נַפְשָֽׁם׃ וְשָׁבַרְתָּ֖ הַבַּקְבֻּ֑ק לְעֵינֵי֙ י
הָאֲנָשִׁ֔ים הַהֹלְכִ֖ים אוֹתָֽךְ׃ וְאָמַרְתָּ֨ אֲלֵיהֶ֜ם כֹּה־אָמַ֣ר ׀ יְהוָ֣ה 11
צְבָא֗וֹת כָּ֣כָה אֶשְׁבֹּ֞ר אֶת־הָעָ֤ם הַזֶּה֙ וְאֶת־הָעִ֣יר הַזֹּ֔את כַּאֲשֶׁ֤ר
יִשְׁבֹּר֙ אֶת־כְּלִ֣י הַיּוֹצֵ֔ר אֲשֶׁ֛ר לֹא־יוּכַ֥ל לְהֵרָפֵ֖ה ע֑וֹד וּבְתֹ֣פֶת
יִקְבְּר֔וּ מֵאֵ֥ין מָק֖וֹם לִקְבּֽוֹר׃ כֵּ֣ן אֶֽעֱשֶׂ֛ה לַמָּק֥וֹם הַזֶּ֖ה נְאֻם־ 12
יְהוָ֖ה וּלְיֽוֹשְׁבָ֑יו וְלָתֵ֛ת אֶת־הָעִ֥יר הַזֹּ֖את כְּתֹֽפֶת׃ וְהָי֞וּ בָּתֵּ֣י 13
יְרוּשָׁלַ֗͏ִם וּבָתֵּי֙ מַלְכֵ֣י יְהוּדָ֔ה כִּמְק֥וֹם הַתֹּ֖פֶת הַטְּמֵאִ֑ים לְכֹ֣ל
הַ֠בָּתִּים אֲשֶׁ֨ר קִטְּר֜וּ עַל־גַּגֹּתֵיהֶ֗ם לְכֹל֙ צְבָ֣א הַשָּׁמַ֔יִם וְהַסֵּ֥ךְ
נְסָכִ֖ים לֵאלֹהִ֥ים אֲחֵרִֽים׃ ס וַיָּבֹ֤א יִרְמְיָ֙הוּ֙ מֵהַתֹּ֔פֶת אֲשֶׁ֨ר 14
שְׁלָח֧וֹ יְהוָ֛ה שָׁ֖ם לְהִנָּבֵ֑א וַֽיַּעֲמֹד֙ בַּחֲצַ֣ר בֵּית־יְהוָ֔ה וַיֹּ֖אמֶר
אֶל־כָּל־הָעָֽם׃ ס כֹּֽה־אָמַ֞ר יְהוָ֣ה צְבָא֗וֹת אֱלֹהֵ֣י יִשְׂרָאֵל֒ טו
הִנְנִ֨י מֵבִ֜י אֶל־הָעִ֤יר הַזֹּאת֙ וְעַל־כָּל־עָרֶ֔יהָ אֵ֚ת כָּל־הָ֣רָעָ֔ה אֲשֶׁ֥ר
דִּבַּ֖רְתִּי עָלֶ֑יהָ כִּ֤י הִקְשׁוּ֙ אֶת־עָרְפָּ֔ם לְבִלְתִּ֖י שְׁמ֥וֹעַ אֶת־דְּבָרָֽי׃

20 כ

וַיִּשְׁמַע֙ פַּשְׁח֣וּר בֶּן־אִמֵּ֔ר הַכֹּהֵ֔ן וְהֽוּא־פָקִ֥יד נָגִ֖יד בְּבֵ֣ית יְהוָ֑ה א
אֶֽת־יִרְמְיָ֔הוּ נִבָּ֖א אֶת־הַדְּבָרִ֥ים הָאֵֽלֶּה׃ וַיַּכֶּה֙ פַּשְׁח֔וּר אֵ֖ת 2
יִרְמְיָ֣הוּ הַנָּבִ֑יא וַיִּתֵּ֨ן אֹת֜וֹ עַל־הַמַּהְפֶּ֗כֶת אֲשֶׁ֨ר בְּשַׁ֤עַר בִּנְיָמִן֙
הָֽעֶלְי֔וֹן אֲשֶׁ֖ר בְּבֵ֣ית יְהוָ֑ה וַיְהִי֙ מִֽמָּחֳרָ֔ת וַיֹּצֵ֥א פַשְׁח֛וּר אֶֽת־ 3

---

v. 15 מֵבִיא ק׳.

יִרְמְיָהוּ מִן־הַמַּהְפָּכֶת וַיֹּאמֶר אֵלָיו יִרְמְיָהוּ לֹא פַשְׁחוּר קָרָא
4 יְהוָה שְׁמֶךָ כִּי אִם־מָגוֹר מִסָּבִיב׃ ס כִּי כֹה אָמַר יְהוָה
הִנְנִי נֹתֶנְךָ לְמָגוֹר לְךָ וּלְכָל־אֹהֲבֶיךָ וְנָפְלוּ בְּחֶרֶב אֹיְבֵיהֶם
וְעֵינֶיךָ רֹאוֹת וְאֶת־כָּל־יְהוּדָה אֶתֵּן בְּיַד מֶלֶךְ־בָּבֶל וְהִגְלָם
ה בָּבֶלָה וְהִכָּם בֶּחָרֶב׃ וְנָתַתִּי אֶת־כָּל־חֹסֶן הָעִיר הַזֹּאת וְאֶת־
כָּל־יְגִיעָהּ וְאֶת־כָּל־יְקָרָהּ וְאֵת כָּל־אוֹצְרוֹת מַלְכֵי יְהוּדָה אֶתֵּן
6 בְּיַד אֹיְבֵיהֶם וּבְזָזוּם וּלְקָחוּם וֶהֱבִיאוּם בָּבֶלָה׃ וְאַתָּה פַשְׁחוּר
וְכֹל־יֹשְׁבֵי בֵיתֶךָ תֵּלְכוּ בַּשֶּׁבִי וּבָבֶל תָּבוֹא וְשָׁם תָּמוּת וְשָׁם
תִּקָּבֵר אַתָּה וְכָל־אֹהֲבֶיךָ אֲשֶׁר־נִבֵּאתָ לָהֶם בַּשָּׁקֶר׃ פ
7 פִּתִּיתַנִי יְהוָה וָאֶפָּת חֲזַקְתַּנִי וַתּוּכָל הָיִיתִי לִשְׂחוֹק כָּל־
8 הַיּוֹם כֻּלֹּה לֹעֵג לִי׃ כִּי־מִדֵּי אֲדַבֵּר אֶזְעָק חָמָס וָשֹׁד אֶקְרָא
9 כִּי־הָיָה דְבַר־יְהוָה לִי לְחֶרְפָּה וּלְקֶלֶס כָּל־הַיּוֹם׃ וְאָמַרְתִּי
לֹא־אֶזְכְּרֶנּוּ וְלֹא־אֲדַבֵּר עוֹד בִּשְׁמוֹ וְהָיָה בְלִבִּי כְּאֵשׁ בֹּעֶרֶת
י עָצֻר בְּעַצְמֹתָי וְנִלְאֵיתִי כַּלְכֵל וְלֹא אוּכָל׃ כִּי שָׁמַעְתִּי דִּבַּת
רַבִּים מָגוֹר מִסָּבִיב הַגִּידוּ וְנַגִּידֶנּוּ כֹּל אֱנוֹשׁ שְׁלֹמִי שֹׁמְרֵי
צַלְעִי אוּלַי יְפֻתֶּה וְנוּכְלָה לוֹ וְנִקְחָה נִקְמָתֵנוּ מִמֶּנּוּ׃
11 וַיהוָה אוֹתִי כְּגִבּוֹר עָרִיץ עַל־כֵּן רֹדְפַי יִכָּשְׁלוּ וְלֹא יֻכָלוּ
12 בֹּשׁוּ מְאֹד כִּי־לֹא הִשְׂכִּילוּ כְּלִמַּת עוֹלָם לֹא תִשָּׁכֵחַ׃ וַיהוָה
צְבָאוֹת בֹּחֵן צַדִּיק רֹאֶה כְלָיוֹת וָלֵב אֶרְאֶה נִקְמָתְךָ מֵהֶם כִּי
אֵלֶיךָ גִּלִּיתִי אֶת־רִיבִי׃ פ
13 שִׁירוּ לַיהוָה הַלְלוּ אֶת־יְהוָה כִּי הִצִּיל אֶת־נֶפֶשׁ אֶבְיוֹן מִיַּד
14 מְרֵעִים׃ ס אָרוּר הַיּוֹם אֲשֶׁר יֻלַּדְתִּי בּוֹ יוֹם אֲשֶׁר־יְלָדַתְנִי
טו אִמִּי אַל־יְהִי בָרוּךְ׃ אָרוּר הָאִישׁ אֲשֶׁר בִּשַּׂר אֶת־אָבִי לֵאמֹר
16 יֻלַּד־לְךָ בֵּן זָכָר שַׂמֵּחַ שִׂמְּחָהוּ׃ וְהָיָה הָאִישׁ הַהוּא כֶּעָרִים
אֲשֶׁר־הָפַךְ יְהוָה וְלֹא נִחָם וְשָׁמַע זְעָקָה בַּבֹּקֶר וּתְרוּעָה
17 בְּעֵת צָהֳרָיִם׃ אֲשֶׁר לֹא־מוֹתְתַנִי מֵרָחֶם וַתְּהִי־לִי אִמִּי
18 קִבְרִי וְרַחְמָהּ הֲרַת עוֹלָם׃ לָמָּה זֶּה מֵרֶחֶם יָצָאתִי לִרְאוֹת
עָמָל וְיָגוֹן וַיִּכְלוּ בְּבֹשֶׁת יָמָי׃ ס

כא 21

א הַדָּבָר אֲשֶׁר־הָיָה אֶל־יִרְמְיָהוּ מֵאֵת יְהוָה בִּשְׁלֹחַ אֵלָיו
הַמֶּלֶךְ צִדְקִיָּהוּ אֶת־פַּשְׁחוּר בֶּן־מַלְכִּיָּה וְאֶת־צְפַנְיָה בֶן־

v. 7 כֻּלּוֹ ק׳. v. 8 קמץ בזקף.

מַעֲשֵׂיָה הַכֹּהֵן לֵאמֹר׃ דְּרָשׁ־נָא בַעֲדֵנוּ אֶת־יְהוָה כִּי 2
נְבוּכַדְרֶאצַּר מֶלֶךְ־בָּבֶל נִלְחָם עָלֵינוּ אוּלַי יַעֲשֶׂה יְהוָה אוֹתָנוּ
כְּכָל־נִפְלְאֹתָיו וְיַעֲלֶה מֵעָלֵינוּ׃ ס וַיֹּאמֶר יִרְמְיָהוּ אֲלֵיהֶם 3
כֹּה תֹאמְרֻן אֶל־צִדְקִיָּהוּ׃ כֹּה־אָמַר יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל 4
הִנְנִי מֵסֵב אֶת־כְּלֵי הַמִּלְחָמָה אֲשֶׁר בְּיֶדְכֶם אֲשֶׁר אַתֶּם
נִלְחָמִים בָּם אֶת־מֶלֶךְ בָּבֶל וְאֶת־הַכַּשְׂדִּים הַצָּרִים עֲלֵיכֶם
מִחוּץ לַחוֹמָה וְאָסַפְתִּי אוֹתָם אֶל־תּוֹךְ הָעִיר הַזֹּאת׃
וְנִלְחַמְתִּי אֲנִי אִתְּכֶם בְּיָד נְטוּיָה וּבִזְרוֹעַ חֲזָקָה וּבְאַף וּבְחֵמָה ה
וּבְקֶצֶף גָּדוֹל׃ וְהִכֵּיתִי אֶת־יוֹשְׁבֵי הָעִיר הַזֹּאת וְאֶת־הָאָדָם 6
וְאֶת־הַבְּהֵמָה בְּדֶבֶר גָּדוֹל יָמֻתוּ׃ וְאַחֲרֵי־כֵן נְאֻם־יְהוָה אֶתֵּן 7
אֶת־צִדְקִיָּהוּ מֶלֶךְ־יְהוּדָה וְאֶת־עֲבָדָיו ׀ וְאֶת־הָעָם וְאֶת־
הַנִּשְׁאָרִים בָּעִיר הַזֹּאת מִן־הַדֶּבֶר ׀ מִן־הַחֶרֶב וּמִן־הָרָעָב בְּיַד
נְבוּכַדְרֶאצַּר מֶלֶךְ־בָּבֶל וּבְיַד אֹיְבֵיהֶם וּבְיַד מְבַקְשֵׁי נַפְשָׁם
וְהִכָּם לְפִי־חֶרֶב לֹא־יָחוּס עֲלֵיהֶם וְלֹא יַחְמֹל וְלֹא יְרַחֵם׃
וְאֶל־הָעָם הַזֶּה תֹּאמַר כֹּה אָמַר יְהוָה הִנְנִי נֹתֵן לִפְנֵיכֶם 8
אֶת־דֶּרֶךְ הַחַיִּים וְאֶת־דֶּרֶךְ הַמָּוֶת׃ הַיֹּשֵׁב בָּעִיר הַזֹּאת יָמוּת 9
בַּחֶרֶב וּבָרָעָב וּבַדָּבֶר וְהַיּוֹצֵא וְנָפַל עַל־הַכַּשְׂדִּים הַצָּרִים
עֲלֵיכֶם יְחָיָה וְהָיְתָה־לּוֹ נַפְשׁוֹ לְשָׁלָל׃ כִּי־שַׂמְתִּי פָנַי בָּעִיר י
הַזֹּאת לְרָעָה וְלֹא לְטוֹבָה נְאֻם־יְהוָה בְּיַד מֶלֶךְ־בָּבֶל תִּנָּתֵן
וּשְׂרָפָהּ בָּאֵשׁ׃ ס וּלְבֵית מֶלֶךְ יְהוּדָה שִׁמְעוּ דְּבַר־יְהוָה׃ 11
בֵּית דָּוִד כֹּה אָמַר יְהוָה דִּינוּ לַבֹּקֶר מִשְׁפָּט וְהַצִּילוּ גָזוּל 12
מִיַּד עוֹשֵׁק פֶּן־תֵּצֵא כָאֵשׁ חֲמָתִי וּבָעֲרָה וְאֵין מְכַבֶּה מִפְּנֵי
רֹעַ מַעַלְלֵיהֶם׃ הִנְנִי אֵלַיִךְ יֹשֶׁבֶת הָעֵמֶק צוּר הַמִּישֹׁר נְאֻם־ 13
יְהוָה הָאֹמְרִים מִי־יֵחַת עָלֵינוּ וּמִי יָבוֹא בִּמְעוֹנוֹתֵינוּ׃
וּפָקַדְתִּי עֲלֵיכֶם כִּפְרִי מַעַלְלֵיכֶם נְאֻם־יְהוָה וְהִצַּתִּי אֵשׁ 14
בְּיַעְרָהּ וְאָכְלָה כָּל־סְבִיבֶיהָ׃ ס

22 כב

כֹּה אָמַר יְהוָה רֵד בֵּית־מֶלֶךְ יְהוּדָה וְדִבַּרְתָּ שָּׁם אֶת־הַדָּבָר א
הַזֶּה׃ וְאָמַרְתָּ שְׁמַע דְּבַר־יְהוָה מֶלֶךְ יְהוּדָה הַיֹּשֵׁב עַל־כִּסֵּא 2
דָּוִד אַתָּה וַעֲבָדֶיךָ וְעַמְּךָ הַבָּאִים בַּשְּׁעָרִים הָאֵלֶּה׃ כֹּה ׀ אָמַר 3

v. 9 וְחָיָה ק׳.   v. 12 מעלליכֶם ק׳.

יְהוָה עֲשׂוּ מִשְׁפָּט וּצְדָקָה וְהַצִּילוּ גָזוּל מִיַּד עָשׁוֹק וְגֵר יָתוֹם
וְאַלְמָנָה אַל־תֹּנוּ אַל־תַּחְמֹסוּ וְדָם נָקִי אַל־תִּשְׁפְּכוּ בַּמָּקוֹם
4 הַזֶּה׃ כִּי אִם־עָשׂוֹ תַּעֲשׂוּ אֶת־הַדָּבָר הַזֶּה וּבָאוּ בְשַׁעֲרֵי הַבַּיִת
הַזֶּה מְלָכִים יֹשְׁבִים לְדָוִד עַל־כִּסְאוֹ רֹכְבִים בָּרֶכֶב וּבַסּוּסִים
ה הוּא וַעֲבָדָו וְעַמּוֹ׃ וְאִם לֹא תִשְׁמְעוּ אֶת־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה בִּי
6 נִשְׁבַּעְתִּי נְאֻם־יְהוָה כִּי־לְחָרְבָּה יִהְיֶה הַבַּיִת הַזֶּה׃ ס כִּי־
כֹה ׀ אָמַר יְהוָה עַל־בֵּית מֶלֶךְ יְהוּדָה גִּלְעָד אַתָּה לִי רֹאשׁ
7 הַלְּבָנוֹן אִם־לֹא אֲשִׁיתְךָ מִדְבָּר עָרִים לֹא נוֹשָׁבָה׃ וְקִדַּשְׁתִּי
עָלֶיךָ מַשְׁחִתִים אִישׁ וְכֵלָיו וְכָרְתוּ מִבְחַר אֲרָזֶיךָ וְהִפִּילוּ עַל־
8 הָאֵשׁ׃ וְעָבְרוּ גּוֹיִם רַבִּים עַל הָעִיר הַזֹּאת וְאָמְרוּ אִישׁ אֶל־
9 רֵעֵהוּ עַל־מֶה עָשָׂה יְהוָה כָּכָה לָעִיר הַגְּדוֹלָה הַזֹּאת׃ וְאָמְרוּ
עַל אֲשֶׁר עָזְבוּ אֶת־בְּרִית יְהוָה אֱלֹהֵיהֶם וַיִּשְׁתַּחֲווּ לֵאלֹהִים
י אֲחֵרִים וַיַּעַבְדוּם׃ ס אַל־תִּבְכּוּ לְמֵת וְאַל־תָּנֻדוּ לוֹ בְּכוּ
11 בָכוֹ לַהֹלֵךְ כִּי לֹא יָשׁוּב עוֹד וְרָאָה אֶת־אֶרֶץ מוֹלַדְתּוֹ׃ כִּי כֹה
אָמַר־יְהוָה אֶל־שַׁלֻּם בֶּן־יֹאשִׁיָּהוּ מֶלֶךְ יְהוּדָה הַמֹּלֵךְ תַּחַת
יֹאשִׁיָּהוּ אָבִיו אֲשֶׁר יָצָא מִן־הַמָּקוֹם הַזֶּה לֹא־יָשׁוּב שָׁם עוֹד׃
12 כִּי בִּמְקוֹם אֲשֶׁר־הִגְלוּ אֹתוֹ שָׁם יָמוּת וְאֶת־הָאָרֶץ הַזֹּאת לֹא
יִרְאֶה־עוֹד׃ פ
13 הוֹי בֹּנֶה בֵיתוֹ בְּלֹא־צֶדֶק וַעֲלִיּוֹתָיו בְּלֹא מִשְׁפָּט בְּרֵעֵהוּ
14 יַעֲבֹד חִנָּם וּפֹעֲלוֹ לֹא יִתֶּן־לוֹ׃ הָאֹמֵר אֶבְנֶה־לִּי בֵּית מִדּוֹת
וַעֲלִיּוֹת מְרֻוָּחִים וְקָרַע לוֹ חַלּוֹנָי וְסָפוּן בָּאֶרֶז וּמָשׁוֹחַ בַּשָּׁשַׁר׃
טו הֲתִמְלֹךְ כִּי אַתָּה מְתַחֲרֶה בָאָרֶז אָבִיךָ הֲלוֹא אָכַל וְשָׁתָה
16 וְעָשָׂה מִשְׁפָּט וּצְדָקָה אָז טוֹב לוֹ׃ דָּן דִּין־עָנִי וְאֶבְיוֹן אָז טוֹב
17 הֲלוֹא־הִיא הַדַּעַת אֹתִי נְאֻם־יְהוָה׃ כִּי אֵין עֵינֶיךָ וְלִבְּךָ
כִּי אִם־עַל־בִּצְעֶךָ וְעַל דַּם־הַנָּקִי לִשְׁפּוֹךְ וְעַל־הָעֹשֶׁק וְעַל־
18 הַמְּרוּצָה לַעֲשׂוֹת׃ ס לָכֵן כֹּה־אָמַר יְהוָה אֶל־יְהוֹיָקִים
בֶּן־יֹאשִׁיָּהוּ מֶלֶךְ יְהוּדָה לֹא־יִסְפְּדוּ לוֹ הוֹי אָחִי וְהוֹי
19 אָחוֹת לֹא־יִסְפְּדוּ לוֹ הוֹי אָדוֹן וְהוֹי הֹדֹה׃ קְבוּרַת חֲמוֹר
כ יִקָּבֵר סָחוֹב וְהַשְׁלֵךְ מֵהָלְאָה לְשַׁעֲרֵי יְרוּשָׁלָםִ׃ ס עֲלִי
הַלְּבָנוֹן וּצְעָקִי וּבַבָּשָׁן תְּנִי קוֹלֵךְ וְצַעֲקִי מֵעֲבָרִים כִּי נִשְׁבְּרוּ

v. 4 ועבדיו ק'. v. 6 נושבו ק'. v. 14 קמץ בזקף. ibid. פתח בס"פ.
v. 18 הדו ק'. v. 20 קמץ בזקף.

כָּל־מְאַהֲבָיִךְ׃ דִּבַּרְתִּי אֵלַיִךְ בְּשַׁלְוֹתַיִךְ אָמַרְתְּ לֹא אֶשְׁמָע זֶה 21
דַּרְכֵּךְ מִנְּעוּרַיִךְ כִּי לֹא־שָׁמַעַתְּ בְּקוֹלִי׃ כָּל־רֹעַיִךְ תִּרְעֶה־רּוּחַ 22
וּמְאַהֲבַיִךְ בַּשְּׁבִי יֵלֵכוּ כִּי אָז תֵּבֹשִׁי וְנִכְלַמְתְּ מִכֹּל רָעָתֵךְ׃
יֹשַׁבְתְּי בַּלְּבָנוֹן מְקֻנַּנְתְּי בָּאֲרָזִים מַה־נֵּחַנְתְּ בְּבֹא־לָךְ חֲבָלִים 23
חִיל כַּיֹּלֵדָה׃ חַי־אָנִי נְאֻם־יְהוָה כִּי אִם־יִהְיֶה כָּנְיָהוּ בֶן־ 24
יְהוֹיָקִים מֶלֶךְ יְהוּדָה חוֹתָם עַל־יַד יְמִינִי כִּי מִשָּׁם אֶתְּקֶנְךָּ׃
וּנְתַתִּיךָ בְּיַד מְבַקְשֵׁי נַפְשֶׁךָ וּבְיַד אֲשֶׁר־אַתָּה יָגוֹר מִפְּנֵיהֶם כה
וּבְיַד נְבוּכַדְרֶאצַּר מֶלֶךְ־בָּבֶל וּבְיַד הַכַּשְׂדִּים׃ וְהֵטַלְתִּי אֹתְךָ 26
וְאֶת־אִמְּךָ אֲשֶׁר יְלָדַתְךָ עַל הָאָרֶץ אַחֶרֶת אֲשֶׁר לֹא־יֻלַּדְתֶּם
שָׁם וְשָׁם תָּמוּתוּ׃ וְעַל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר הֵם מְנַשְּׂאִים אֶת־נַפְשָׁם 27
לָשׁוּב שָׁם שָׁמָּה לֹא יָשׁוּבוּ׃ ס הַעֶצֶב נִבְזֶה נָפוּץ הָאִישׁ 28
הַזֶּה כָּנְיָהוּ אִם־כְּלִי אֵין־חֵפֶץ בּוֹ מַדּוּעַ הוּטְלוּ הוּא וְזַרְעוֹ
וְהֻשְׁלְכוּ עַל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר לֹא־יָדָעוּ׃ אֶרֶץ אֶרֶץ אָרֶץ שִׁמְעִי 29
דְּבַר־יְהוָה׃ כֹּה ׀ אָמַר יְהוָה כִּתְבוּ אֶת־הָאִישׁ הַזֶּה עֲרִירִי ל
גֶּבֶר לֹא־יִצְלַח בְּיָמָיו כִּי לֹא יִצְלַח מִזַּרְעוֹ אִישׁ יֹשֵׁב עַל־
כִּסֵּא דָוִד וּמֹשֵׁל עוֹד בִּיהוּדָה׃ ס

23 כג

הוֹי רֹעִים מְאַבְּדִים וּמְפִצִים אֶת־צֹאן מַרְעִיתִי נְאֻם־יְהוָה׃ א
לָכֵן כֹּה־אָמַר יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל עַל־הָרֹעִים הָרֹעִים אֶת־עַמִּי 2
אַתֶּם הֲפִצֹתֶם אֶת־צֹאנִי וַתַּדִּחוּם וְלֹא פְקַדְתֶּם אֹתָם הִנְנִי
פֹקֵד עֲלֵיכֶם אֶת־רֹעַ מַעַלְלֵיכֶם נְאֻם־יְהוָה׃ וַאֲנִי אֲקַבֵּץ 3
אֶת־שְׁאֵרִית צֹאנִי מִכֹּל הָאֲרָצוֹת אֲשֶׁר־הִדַּחְתִּי אֹתָם שָׁם
וַהֲשִׁבֹתִי אֶתְהֶן עַל־נְוֵהֶן וּפָרוּ וְרָבוּ׃ וַהֲקִמֹתִי עֲלֵיהֶם 4
רֹעִים וְרָעוּם וְלֹא־יִירְאוּ עוֹד וְלֹא־יֵחַתּוּ וְלֹא יִפָּקֵדוּ נְאֻם־
יְהוָה׃ ס הִנֵּה יָמִים בָּאִים נְאֻם־יְהוָה וַהֲקִמֹתִי לְדָוִד ה
צֶמַח צַדִּיק וּמָלַךְ מֶלֶךְ וְהִשְׂכִּיל וְעָשָׂה מִשְׁפָּט וּצְדָקָה
בָּאָרֶץ׃ בְּיָמָיו תִּוָּשַׁע יְהוּדָה וְיִשְׂרָאֵל יִשְׁכֹּן לָבֶטַח וְזֶה־שְּׁמוֹ 6
אֲשֶׁר־יִקְרְאוֹ יְהוָה ׀ צִדְקֵנוּ׃ ס לָכֵן הִנֵּה־יָמִים בָּאִים 7
נְאֻם־יְהוָה וְלֹא־יֹאמְרוּ עוֹד חַי־יְהוָה אֲשֶׁר הֶעֱלָה אֶת־בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם׃ כִּי אִם־חַי־יְהוָה אֲשֶׁר הֶעֱלָה וַאֲשֶׁר 8

v. 22 ר׳ ברגש. v. 23 יתיר י׳.

הֵבִיא אֶת־זֶרַע בֵּית יִשְׂרָאֵל מֵאֶרֶץ צָפוֹנָה וּמִכֹּל הָאֲרָצוֹת
אֲשֶׁר הִדַּחְתִּים שָׁם וְיָשְׁבוּ עַל־אַדְמָתָם׃ פ
9 לַנְּבִאִים נִשְׁבַּר לִבִּי בְקִרְבִּי רָחֲפוּ כָּל־עַצְמוֹתַי הָיִיתִי כְּאִישׁ
שִׁכּוֹר וּכְגֶבֶר עֲבָרוֹ יָיִן מִפְּנֵי יְהוָה וּמִפְּנֵי דִּבְרֵי קָדְשׁוֹ׃
י כִּי מְנָאֲפִים מָלְאָה הָאָרֶץ כִּי־מִפְּנֵי אָלָה אָבְלָה הָאָרֶץ
יָבְשׁוּ נְאוֹת מִדְבָּר וַתְּהִי מְרוּצָתָם רָעָה וּגְבוּרָתָם לֹא־כֵן׃
11 כִּי־גַם־נָבִיא גַם־כֹּהֵן חָנֵפוּ גַּם־בְּבֵיתִי מָצָאתִי רָעָתָם נְאֻם־
12 יְהוָה׃ לָכֵן יִהְיֶה דַרְכָּם לָהֶם כַּחֲלַקְלַקּוֹת בָּאֲפֵלָה יִדַּחוּ
וְנָפְלוּ בָהּ כִּי־אָבִיא עֲלֵיהֶם רָעָה שְׁנַת פְּקֻדָּתָם נְאֻם־יְהוָה׃
13 וּבִנְבִיאֵי שֹׁמְרוֹן רָאִיתִי תִפְלָה הִנַּבְּאוּ בַבַּעַל וַיַּתְעוּ אֶת־
14 עַמִּי אֶת־יִשְׂרָאֵל׃ וּבִנְבִאֵי יְרוּשָׁלַםִ רָאִיתִי שַׁעֲרוּרָה נָאוֹף
וְהָלֹךְ בַּשֶּׁקֶר וְחִזְּקוּ יְדֵי מְרֵעִים לְבִלְתִּי שָׁבוּ אִישׁ מֵרָעָתוֹ
טו הָיוּ־לִי כֻלָּם כִּסְדֹם וְיֹשְׁבֶיהָ כַּעֲמֹרָה׃ ס לָכֵן כֹּה־אָמַר
יְהוָה צְבָאוֹת עַל־הַנְּבִאִים הִנְנִי מַאֲכִיל אוֹתָם לַעֲנָה
וְהִשְׁקִתִים מֵי־רֹאשׁ כִּי מֵאֵת נְבִיאֵי יְרוּשָׁלַםִ יָצְאָה חֲנֻפָּה
16 לְכָל־הָאָרֶץ׃ ס כֹּה־אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת אַל־תִּשְׁמְעוּ
עַל־דִּבְרֵי הַנְּבִאִים הַנִּבְּאִים לָכֶם מַהְבִּלִים הֵמָּה אֶתְכֶם
17 חֲזוֹן לִבָּם יְדַבֵּרוּ לֹא מִפִּי יְהוָה׃ אֹמְרִים אָמוֹר לִמְנַאֲצַי
דִּבֶּר יְהוָה שָׁלוֹם יִהְיֶה לָכֶם וְכֹל הֹלֵךְ בִּשְׁרִרוּת לִבּוֹ
18 אָמְרוּ לֹא־תָבוֹא עֲלֵיכֶם רָעָה׃ כִּי מִי עָמַד בְּסוֹד יְהוָה
וְיֵרֶא וְיִשְׁמַע אֶת־דְּבָרוֹ מִי־הִקְשִׁיב דְּבָרִי וַיִּשְׁמָע׃ ס
19 הִנֵּה ׀ סַעֲרַת יְהוָה חֵמָה יָצְאָה וְסַעַר מִתְחוֹלֵל עַל רֹאשׁ
כ רְשָׁעִים יָחוּל׃ לֹא יָשׁוּב אַף־יְהוָה עַד־עֲשֹׂתוֹ וְעַד־הֲקִימוֹ
21 מְזִמּוֹת לִבּוֹ בְּאַחֲרִית הַיָּמִים תִּתְבּוֹנְנוּ בָהּ בִּינָה׃ לֹא־
שָׁלַחְתִּי אֶת־הַנְּבִאִים וְהֵם רָצוּ לֹא־דִבַּרְתִּי אֲלֵיהֶם וְהֵם
22 נִבָּאוּ׃ וְאִם־עָמְדוּ בְּסוֹדִי וְיַשְׁמִעוּ דְבָרַי אֶת־עַמִּי וִישִׁבוּם
23 מִדַּרְכָּם הָרָע וּמֵרֹעַ מַעַלְלֵיהֶם׃ ס הַאֱלֹהֵי מִקָּרֹב אָנִי
24 נְאֻם־יְהוָה וְלֹא אֱלֹהֵי מֵרָחֹק׃ אִם־יִסָּתֵר אִישׁ בַּמִּסְתָּרִים וַאֲנִי
לֹא־אֶרְאֶנּוּ נְאֻם־יְהוָה הֲלֹא אֶת־הַשָּׁמַיִם וְאֶת־הָאָרֶץ אֲנִי
כה מָלֵא נְאֻם־יְהוָה׃ שָׁמַעְתִּי אֵת אֲשֶׁר־אָמְרוּ הַנְּבִאִים הַנִּבְּאִים
26 בִּשְׁמִי שֶׁקֶר לֵאמֹר חָלַמְתִּי חָלָמְתִּי׃ עַד־מָתַי הֲיֵשׁ בְּלֵב

v. 18 דברו ק׳.

הַנְּבִאִים נִבְּאֵי הַשָּׁקֶר וּנְבִיאֵי תַּרְמִת לִבָּם׃ הַחֹשְׁבִים 27
לְהַשְׁכִּיחַ אֶת־עַמִּי שְׁמִי בַּחֲלוֹמֹתָם אֲשֶׁר יְסַפְּרוּ אִישׁ לְרֵעֵהוּ
כַּאֲשֶׁר שָׁכְחוּ אֲבוֹתָם אֶת־שְׁמִי בַּבָּעַל׃ הַנָּבִיא אֲשֶׁר־אִתּוֹ 28
חֲלוֹם יְסַפֵּר חֲלוֹם וַאֲשֶׁר דְּבָרִי אִתּוֹ יְדַבֵּר דְּבָרִי אֱמֶת מַה־
לַתֶּבֶן אֶת־הַבָּר נְאֻם־יְהוָה׃ הֲלוֹא כֹה דְבָרִי כָּאֵשׁ נְאֻם־יְהוָה 29
וּכְפַטִּישׁ יְפֹצֵץ סָלַע׃ ס לָכֵן הִנְנִי עַל־הַנְּבִאִם נְאֻם־יְהוָה ל
מְגַנְּבֵי דְבָרַי אִישׁ מֵאֵת רֵעֵהוּ׃ הִנְנִי עַל־הַנְּבִיאִם נְאֻם־יְהוָה 31
הַלֹּקְחִים לְשׁוֹנָם וַיִּנְאֲמוּ נְאֻם׃ הִנְנִי עַל־נִבְּאֵי חֲלֹמוֹת שֶׁקֶר 32
נְאֻם־יְהוָה וַיְסַפְּרוּם וַיַּתְעוּ אֶת־עַמִּי בְּשִׁקְרֵיהֶם וּבְפַחֲזוּתָם
וְאָנֹכִי לֹא־שְׁלַחְתִּים וְלֹא צִוִּיתִים וְהוֹעֵיל לֹא־יוֹעִילוּ לָעָם־
הַזֶּה נְאֻם־יְהוָה׃ וְכִי־יִשְׁאָלְךָ הָעָם הַזֶּה אוֹ־הַנָּבִיא אוֹ־כֹהֵן 33
לֵאמֹר מַה־מַּשָּׂא יְהוָה וְאָמַרְתָּ אֲלֵיהֶם אֶת־מַה־מַּשָּׂא וְנָטַשְׁתִּי
אֶתְכֶם נְאֻם־יְהוָה׃ וְהַנָּבִיא וְהַכֹּהֵן וְהָעָם אֲשֶׁר יֹאמַר מַשָּׂא 34
יְהוָה וּפָקַדְתִּי עַל־הָאִישׁ הַהוּא וְעַל־בֵּיתוֹ׃ כֹּה תֹאמְרוּ אִישׁ לה
עַל־רֵעֵהוּ וְאִישׁ אֶל־אָחִיו מֶה־עָנָה יְהוָה וּמַה־דִּבֶּר יְהוָה׃
וּמַשָּׂא יְהוָה לֹא תִזְכְּרוּ־עוֹד כִּי הַמַּשָּׂא יִהְיֶה לְאִישׁ דְּבָרוֹ 36
וַהֲפַכְתֶּם אֶת־דִּבְרֵי אֱלֹהִים חַיִּים יְהוָה צְבָאוֹת אֱלֹהֵינוּ׃ כֹּה 37
תֹאמַר אֶל־הַנָּבִיא מֶה־עָנָךְ יְהוָה וּמַה־דִּבֶּר יְהוָה׃ וְאִם־מַשָּׂא 38
יְהוָה תֹּאמֵרוּ לָכֵן כֹּה אָמַר יְהוָה יַעַן אֲמָרְכֶם אֶת־הַדָּבָר
הַזֶּה מַשָּׂא יְהוָה וָאֶשְׁלַח אֲלֵיכֶם לֵאמֹר לֹא תֹאמְרוּ מַשָּׂא
יְהוָה׃ ס לָכֵן הִנְנִי וְנָשִׁיתִי אֶתְכֶם נָשֹׁא וְנָטַשְׁתִּי אֶתְכֶם 39
וְאֶת־הָעִיר אֲשֶׁר נָתַתִּי לָכֶם וְלַאֲבוֹתֵיכֶם מֵעַל פָּנָי׃ וְנָתַתִּי מ
עֲלֵיכֶם חֶרְפַּת עוֹלָם וּכְלִמּוּת עוֹלָם אֲשֶׁר לֹא תִשָּׁכֵחַ׃ ס

כד 24

הִרְאַנִי יְהוָה וְהִנֵּה שְׁנֵי דּוּדָאֵי תְאֵנִים מוּעָדִים לִפְנֵי הֵיכַל א
יְהוָה אַחֲרֵי הַגְלוֹת נְבוּכַדְרֶאצַּר מֶלֶךְ־בָּבֶל אֶת־יְכָנְיָהוּ בֶן־
יְהוֹיָקִים מֶלֶךְ־יְהוּדָה וְאֶת־שָׂרֵי יְהוּדָה וְאֶת־הֶחָרָשׁ וְאֶת־
הַמַּסְגֵּר מִירוּשָׁלִַם וַיְבִאֵם בָּבֶל׃ הַדּוּד אֶחָד תְּאֵנִים טֹבוֹת מְאֹד 2
כִּתְאֵנֵי הַבַּכֻּרוֹת וְהַדּוּד אֶחָד תְּאֵנִים רָעוֹת מְאֹד אֲשֶׁר לֹא־
תֵאָכַלְנָה מֵרֹעַ׃ ס וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵלַי מָה־אַתָּה רֹאֶה 3
יִרְמְיָהוּ וָאֹמַר תְּאֵנִים הַתְּאֵנִים הַטֹּבוֹת טֹבוֹת מְאֹד וְהָרָעוֹת
רָעוֹת מְאֹד אֲשֶׁר לֹא־תֵאָכַלְנָה מֵרֹעַ׃ ס וַיְהִי דְבַר־יְהוָה 4

ה אֵלַי לֵאמֹר׃ כֹּה־אָמַר יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל כַּתְּאֵנִים הַטֹּבוֹת
הָאֵלֶּה כֵּן־אַכִּיר אֶת־גָּלוּת יְהוּדָה אֲשֶׁר שִׁלַּחְתִּי מִן־הַמָּקוֹם
6 הַזֶּה אֶרֶץ כַּשְׂדִּים לְטוֹבָה׃ וְשַׂמְתִּי עֵינִי עֲלֵיהֶם לְטוֹבָה
וַהֲשִׁבֹתִים עַל־הָאָרֶץ הַזֹּאת וּבְנִיתִים וְלֹא אֶהֱרֹס וּנְטַעְתִּים
7 וְלֹא אֶתּוֹשׁ׃ וְנָתַתִּי לָהֶם לֵב לָדַעַת אֹתִי כִּי אֲנִי יְהוָה וְהָיוּ־לִי
לְעָם וְאָנֹכִי אֶהְיֶה לָהֶם לֵאלֹהִים כִּי־יָשֻׁבוּ אֵלַי בְּכָל־לִבָּם׃ ס
8 וְכַתְּאֵנִים הָרָעוֹת אֲשֶׁר לֹא־תֵאָכַלְנָה מֵרֹעַ כִּי־כֹה ׀ אָמַר
יְהוָה כֵּן אֶתֵּן אֶת־צִדְקִיָּהוּ מֶלֶךְ־יְהוּדָה וְאֶת־שָׂרָיו וְאֵת ׀
שְׁאֵרִית יְרוּשָׁלִַם הַנִּשְׁאָרִים בָּאָרֶץ הַזֹּאת וְהַיֹּשְׁבִים בְּאֶרֶץ
9 מִצְרָיִם׃ וּנְתַתִּים לְזַוְעָה לְרָעָה לְכֹל מַמְלְכוֹת הָאָרֶץ לְחֶרְפָּה
וּלְמָשָׁל לִשְׁנִינָה וְלִקְלָלָה בְּכָל־הַמְּקֹמוֹת אֲשֶׁר־אַדִּיחֵם שָׁם׃
י וְשִׁלַּחְתִּי בָם אֶת־הַחֶרֶב אֶת־הָרָעָב וְאֶת־הַדָּבֶר עַד־תֻּמָּם
מֵעַל הָאֲדָמָה אֲשֶׁר־נָתַתִּי לָהֶם וְלַאֲבוֹתֵיהֶם׃ פ

כה 25

א הַדָּבָר אֲשֶׁר־הָיָה עַל־יִרְמְיָהוּ עַל־כָּל־עַם יְהוּדָה בַּשָּׁנָה
הָרְבִעִית לִיהוֹיָקִים בֶּן־יֹאשִׁיָּהוּ מֶלֶךְ יְהוּדָה הִיא הַשָּׁנָה
2 הָרִאשֹׁנִית לִנְבוּכַדְרֶאצַּר מֶלֶךְ בָּבֶל׃ אֲשֶׁר דִּבֶּר יִרְמְיָהוּ
הַנָּבִיא עַל־כָּל־עַם יְהוּדָה וְאֶל כָּל־יֹשְׁבֵי יְרוּשָׁלִַם לֵאמֹר׃
3 מִן־שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה שָׁנָה לְיֹאשִׁיָּהוּ בֶן־אָמוֹן מֶלֶךְ יְהוּדָה וְעַד ׀
הַיּוֹם הַזֶּה זֶה שָׁלֹשׁ וְעֶשְׂרִים שָׁנָה הָיָה דְבַר־יְהוָה אֵלָי
4 וָאֲדַבֵּר אֲלֵיכֶם אַשְׁכֵּים וְדַבֵּר וְלֹא שְׁמַעְתֶּם׃ וְשָׁלַח יְהוָה
אֲלֵיכֶם אֶת־כָּל־עֲבָדָיו הַנְּבִאִים הַשְׁכֵּם וְשָׁלֹחַ וְלֹא שְׁמַעְתֶּם
ה וְלֹא־הִטִּיתֶם אֶת־אָזְנְכֶם לִשְׁמֹעַ׃ לֵאמֹר שׁוּבוּ־נָא אִישׁ מִדַּרְכּוֹ
הָרָעָה וּמֵרֹעַ מַעַלְלֵיכֶם וּשְׁבוּ עַל־הָאֲדָמָה אֲשֶׁר נָתַן יְהוָה
6 לָכֶם וְלַאֲבוֹתֵיכֶם לְמִן־עוֹלָם וְעַד־עוֹלָם׃ וְאַל־תֵּלְכוּ אַחֲרֵי
אֱלֹהִים אֲחֵרִים לְעָבְדָם וּלְהִשְׁתַּחֲוֺת לָהֶם וְלֹא־תַכְעִיסוּ אוֹתִי
7 בְּמַעֲשֵׂה יְדֵיכֶם וְלֹא אָרַע לָכֶם׃ וְלֹא־שְׁמַעְתֶּם אֵלַי נְאֻם־
8 יְהוָה לְמַעַן הַכְעִסוּנִי בְּמַעֲשֵׂה יְדֵיכֶם לְרַע לָכֶם׃ ס לָכֵן
כֹּה אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת יַעַן אֲשֶׁר לֹא־שְׁמַעְתֶּם אֶת־דְּבָרָי׃
9 הִנְנִי שֹׁלֵחַ וְלָקַחְתִּי אֶת־כָּל־מִשְׁפְּחוֹת צָפוֹן נְאֻם־יְהוָה וְאֶל־

v. 9 לְזַעֲוָה ק׳. v. 7 הִכְעִסֻנִי ק׳.

נְבוּכַדְרֶאצַּר מֶלֶךְ־בָּבֶל עַבְדִּי וַהֲבִאֹתִים עַל־הָאָרֶץ הַזֹּאת
וְעַל־יֹשְׁבֶיהָ וְעַל כָּל־הַגּוֹיִם הָאֵלֶּה סָבִיב וְהַחֲרַמְתִּים
וְשַׂמְתִּים לְשַׁמָּה וְלִשְׁרֵקָה וּלְחָרְבוֹת עוֹלָם׃ וְהַאֲבַדְתִּי מֵהֶם י
קוֹל שָׂשׂוֹן וְקוֹל שִׂמְחָה קוֹל חָתָן וְקוֹל כַּלָּה קוֹל רֵחַיִם וְאוֹר
נֵר׃ וְהָיְתָה כָּל־הָאָרֶץ הַזֹּאת לְחָרְבָּה לְשַׁמָּה וְעָבְדוּ הַגּוֹיִם 11
הָאֵלֶּה אֶת־מֶלֶךְ בָּבֶל שִׁבְעִים שָׁנָה׃ וְהָיָה כִמְלֹאות שִׁבְעִים 12
שָׁנָה אֶפְקֹד עַל־מֶלֶךְ־בָּבֶל וְעַל־הַגּוֹי הַהוּא נְאֻם־יְהוָה אֶת־
עֲוֹנָם וְעַל־אֶרֶץ כַּשְׂדִּים וְשַׂמְתִּי אֹתוֹ לְשִׁמְמוֹת עוֹלָם׃
וְהֵבֵאוֹתִי עַל־הָאָרֶץ הַהִיא אֶת־כָּל־דְּבָרַי אֲשֶׁר־דִּבַּרְתִּי עָלֶיהָ 13
אֵת כָּל־הַכָּתוּב בַּסֵּפֶר הַזֶּה אֲשֶׁר־נִבָּא יִרְמְיָהוּ עַל־כָּל־
הַגּוֹיִם׃ כִּי עָבְדוּ־בָם גַּם־הֵמָּה גּוֹיִם רַבִּים וּמְלָכִים גְּדוֹלִים 14
וְשִׁלַּמְתִּי לָהֶם כְּפָעֳלָם וּכְמַעֲשֵׂה יְדֵיהֶם׃ ס כִּי כֹה אָמַר טו
יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אֵלַי קַח אֶת־כּוֹס הַיַּיִן הַחֵמָה הַזֹּאת
מִיָּדִי וְהִשְׁקִיתָה אֹתוֹ אֶת־כָּל־הַגּוֹיִם אֲשֶׁר אָנֹכִי שֹׁלֵחַ אוֹתְךָ
אֲלֵיהֶם׃ וְשָׁתוּ וְהִתְגֹּעֲשׁוּ וְהִתְהֹלָלוּ מִפְּנֵי הַחֶרֶב אֲשֶׁר אָנֹכִי 16
שֹׁלֵחַ בֵּינֹתָם׃ וָאֶקַּח אֶת־הַכּוֹס מִיַּד יְהוָה וָאַשְׁקֶה אֶת־כָּל־ 17
הַגּוֹיִם אֲשֶׁר־שְׁלָחַנִי יְהוָה אֲלֵיהֶם׃ אֶת־יְרוּשָׁלַםִ וְאֶת־עָרֵי 18
יְהוּדָה וְאֶת־מְלָכֶיהָ אֶת־שָׂרֶיהָ לָתֵת אֹתָם לְחָרְבָּה לְשַׁמָּה
לִשְׁרֵקָה וְלִקְלָלָה כַּיּוֹם הַזֶּה׃ אֶת־פַּרְעֹה מֶלֶךְ־מִצְרַיִם וְאֶת־ 19
עֲבָדָיו וְאֶת־שָׂרָיו וְאֶת־כָּל־עַמּוֹ׃ וְאֵת כָּל־הָעֶרֶב וְאֵת כָּל־ כ
מַלְכֵי אֶרֶץ הָעוּץ וְאֵת כָּל־מַלְכֵי אֶרֶץ פְּלִשְׁתִּים וְאֶת־אַשְׁקְלוֹן
וְאֶת־עַזָּה וְאֶת־עֶקְרוֹן וְאֵת שְׁאֵרִית אַשְׁדּוֹד׃ אֶת־אֱדוֹם וְאֶת־ 21
מוֹאָב וְאֶת־בְּנֵי עַמּוֹן׃ וְאֵת כָּל־מַלְכֵי צֹר וְאֵת כָּל־מַלְכֵי 22
צִידוֹן וְאֵת מַלְכֵי הָאִי אֲשֶׁר בְּעֵבֶר הַיָּם׃ אֶת־דְּדָן וְאֶת־תֵּימָא 23
וְאֶת־בּוּז וְאֵת כָּל־קְצוּצֵי פֵאָה׃ וְאֵת כָּל־מַלְכֵי עֲרָב וְאֵת כָּל־ 24
מַלְכֵי הָעֶרֶב הַשֹּׁכְנִים בַּמִּדְבָּר׃ וְאֵת ׀ כָּל־מַלְכֵי זִמְרִי וְאֵת כה
כָּל־מַלְכֵי עֵילָם וְאֵת כָּל־מַלְכֵי מָדָי׃ וְאֵת ׀ כָּל־מַלְכֵי הַצָּפוֹן 26
הַקְּרֹבִים וְהָרְחֹקִים אִישׁ אֶל־אָחִיו וְאֵת כָּל־הַמַּמְלְכוֹת
הָאָרֶץ אֲשֶׁר עַל־פְּנֵי הָאֲדָמָה וּמֶלֶךְ שֵׁשַׁךְ יִשְׁתֶּה אַחֲרֵיהֶם׃
וְאָמַרְתָּ אֲלֵיהֶם כֹּה־אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל שְׁתוּ 27
וְשִׁכְרוּ וּקְיוּ וְנִפְלוּ וְלֹא תָקוּמוּ מִפְּנֵי הַחֶרֶב אֲשֶׁר אָנֹכִי שֹׁלֵחַ

v. 13 וְהֵבֵאתִי ק׳. v. 27 וְקִיוּ ק׳.

28 בֵּינֵיכֶם׃ וְהָיָה כִּי יְמָאֲנוּ לָקַחַת־הַכּוֹס מִיָּדְךָ לִשְׁתּוֹת
29 וְאָמַרְתָּ אֲלֵיהֶם כֹּה אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת שָׁתוֹ תִשְׁתּוּ׃ כִּי הִנֵּה
בָעִיר אֲשֶׁר נִקְרָא־שְׁמִי עָלֶיהָ אָנֹכִי מֵחֵל לְהָרַע וְאַתֶּם הִנָּקֵה
תִנָּקוּ לֹא תִנָּקוּ כִּי חֶרֶב אֲנִי קֹרֵא עַל־כָּל־יֹשְׁבֵי הָאָרֶץ נְאֻם
ל יְהוָה צְבָאוֹת׃ וְאַתָּה תִּנָּבֵא אֲלֵיהֶם אֵת כָּל־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה
וְאָמַרְתָּ אֲלֵיהֶם יְהוָה מִמָּרוֹם יִשְׁאָג וּמִמְּעוֹן קָדְשׁוֹ יִתֵּן קוֹלוֹ
שָׁאֹג יִשְׁאַג עַל־נָוֵהוּ הֵידָד כְּדֹרְכִים יַעֲנֶה אֶל כָּל־יֹשְׁבֵי הָאָרֶץ׃
31 בָּא שָׁאוֹן עַד־קְצֵה הָאָרֶץ כִּי רִיב לַיהוָה בַּגּוֹיִם נִשְׁפָּט
הוּא לְכָל־בָּשָׂר הָרְשָׁעִים נְתָנָם לַחֶרֶב נְאֻם־יְהוָה׃ ס
32 כֹּה אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת הִנֵּה רָעָה יֹצֵאת מִגּוֹי אֶל־גּוֹי
33 וְסַעַר גָּדוֹל יֵעוֹר מִיַּרְכְּתֵי־אָרֶץ׃ וְהָיוּ חַלְלֵי יְהוָה בַּיּוֹם
הַהוּא מִקְצֵה הָאָרֶץ וְעַד־קְצֵה הָאָרֶץ לֹא יִסָּפְדוּ וְלֹא יֵאָסְפוּ
34 וְלֹא יִקָּבֵרוּ לְדֹמֶן עַל־פְּנֵי הָאֲדָמָה יִהְיוּ׃ ס הֵילִילוּ
הָרֹעִים וְזַעֲקוּ וְהִתְפַּלְּשׁוּ אַדִּירֵי הַצֹּאן כִּי־מָלְאוּ יְמֵיכֶם לִטְבוֹחַ
לה וּתְפוֹצוֹתִיכֶם וּנְפַלְתֶּם כִּכְלִי חֶמְדָּה׃ וְאָבַד מָנוֹס מִן־הָרֹעִים
36 וּפְלֵיטָה מֵאַדִּירֵי הַצֹּאן׃ קוֹל צַעֲקַת הָרֹעִים וִילְלַת אַדִּירֵי
37 הַצֹּאן כִּי־שֹׁדֵד יְהוָה אֶת־מַרְעִיתָם׃ וְנָדַמּוּ נְאוֹת הַשָּׁלוֹם
38 מִפְּנֵי חֲרוֹן אַף־יְהוָה׃ עָזַב כַּכְּפִיר סֻכּוֹ כִּי־הָיְתָה אַרְצָם
לְשַׁמָּה מִפְּנֵי חֲרוֹן הַיּוֹנָה וּמִפְּנֵי חֲרוֹן אַפּוֹ׃ פ

כ' 26

א בְּרֵאשִׁית מַמְלְכוּת יְהוֹיָקִים בֶּן־יֹאשִׁיָּהוּ מֶלֶךְ יְהוּדָה הָיָה
2 הַדָּבָר הַזֶּה מֵאֵת יְהוָה לֵאמֹר׃ כֹּה ׀ אָמַר יְהוָה עֲמֹד בַּחֲצַר
בֵּית־יְהוָה וְדִבַּרְתָּ עַל־כָּל־עָרֵי יְהוּדָה הַבָּאִים לְהִשְׁתַּחֲוֺת
בֵּית יְהוָה אֵת כָּל־הַדְּבָרִים אֲשֶׁר צִוִּיתִיךָ לְדַבֵּר אֲלֵיהֶם אַל־
3 תִּגְרַע דָּבָר׃ אוּלַי יִשְׁמְעוּ וְיָשֻׁבוּ אִישׁ מִדַּרְכּוֹ הָרָעָה וְנִחַמְתִּי
אֶל־הָרָעָה אֲשֶׁר אָנֹכִי חֹשֵׁב לַעֲשׂוֹת לָהֶם מִפְּנֵי רֹעַ
4 מַעַלְלֵיהֶם׃ וְאָמַרְתָּ אֲלֵיהֶם כֹּה אָמַר יְהוָה אִם־לֹא תִשְׁמְעוּ
ה אֵלַי לָלֶכֶת בְּתוֹרָתִי אֲשֶׁר נָתַתִּי לִפְנֵיכֶם׃ לִשְׁמֹעַ עַל־דִּבְרֵי
עֲבָדַי הַנְּבִאִים אֲשֶׁר אָנֹכִי שֹׁלֵחַ אֲלֵיכֶם וְהַשְׁכֵּם וְשָׁלֹחַ וְלֹא
6 שְׁמַעְתֶּם׃ וְנָתַתִּי אֶת־הַבַּיִת הַזֶּה כְּשִׁלֹה וְאֶת־הָעִיר הַזֹּאתָה
אֶתֵּן לִקְלָלָה לְכֹל גּוֹיֵ הָאָרֶץ׃ פ

v. 30 קמץ בפשטא. v. 34 ת' בחירק. v. 6 יתיר ה'.

וַיִּשְׁמְעוּ הַכֹּהֲנִים וְהַנְּבִאִים וְכָל־הָעָם אֶת־יִרְמְיָהוּ מְדַבֵּר 7
אֶת־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה בְּבֵית יְהוָה׃ וַיְהִי ׀ כְּכַלּוֹת יִרְמְיָהוּ 8
לְדַבֵּר אֵת כָּל־אֲשֶׁר־צִוָּה יְהוָה לְדַבֵּר אֶל־כָּל־הָעָם וַיִּתְפְּשׂוּ
אֹתוֹ הַכֹּהֲנִים וְהַנְּבִיאִים וְכָל־הָעָם לֵאמֹר מוֹת תָּמוּת׃ מַדּוּעַ 9
נִבֵּיתָ בְשֵׁם־יְהוָה לֵאמֹר כְּשִׁלוֹ יִהְיֶה הַבַּיִת הַזֶּה וְהָעִיר
הַזֹּאת תֶּחֱרַב מֵאֵין יוֹשֵׁב וַיִּקָּהֵל כָּל־הָעָם אֶל־יִרְמְיָהוּ בְּבֵית
יְהוָה׃ וַיִּשְׁמְעוּ ׀ שָׂרֵי יְהוּדָה אֵת הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וַיַּעֲלוּ י
מִבֵּית־הַמֶּלֶךְ בֵּית יְהוָה וַיֵּשְׁבוּ בְּפֶתַח שַׁעַר־יְהוָה הֶחָדָשׁ׃
וַיֹּאמְרוּ הַכֹּהֲנִים וְהַנְּבִאִים אֶל־הַשָּׂרִים וְאֶל־כָּל־הָעָם לֵאמֹר 11
מִשְׁפַּט־מָוֶת לָאִישׁ הַזֶּה כִּי נִבָּא אֶל־הָעִיר הַזֹּאת כַּאֲשֶׁר
שְׁמַעְתֶּם בְּאָזְנֵיכֶם׃ וַיֹּאמֶר יִרְמְיָהוּ אֶל־כָּל־הַשָּׂרִים וְאֶל־ 12
כָּל־הָעָם לֵאמֹר יְהוָה שְׁלָחַנִי לְהִנָּבֵא אֶל־הַבַּיִת הַזֶּה וְאֶל־
הָעִיר הַזֹּאת אֵת כָּל־הַדְּבָרִים אֲשֶׁר שְׁמַעְתֶּם׃ וְעַתָּה הֵיטִיבוּ 13
דַרְכֵיכֶם וּמַעַלְלֵיכֶם וְשִׁמְעוּ בְּקוֹל יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם וְיִנָּחֵם יְהוָה
אֶל־הָרָעָה אֲשֶׁר דִּבֶּר עֲלֵיכֶם׃ וַאֲנִי הִנְנִי בְיֶדְכֶם עֲשׂוּ־לִי 14
כַּטּוֹב וְכַיָּשָׁר בְּעֵינֵיכֶם׃ אַךְ ׀ יָדֹעַ תֵּדְעוּ כִּי אִם־מְמִתִים טו
אַתֶּם אֹתִי כִּי־דָם נָקִי אַתֶּם נֹתְנִים עֲלֵיכֶם וְאֶל־הָעִיר הַזֹּאת
וְאֶל־יֹשְׁבֶיהָ כִּי בֶאֱמֶת שְׁלָחַנִי יְהוָה עֲלֵיכֶם לְדַבֵּר בְּאָזְנֵיכֶם
אֵת כָּל־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה׃ ס וַיֹּאמְרוּ הַשָּׂרִים וְכָל־הָעָם 16
אֶל־הַכֹּהֲנִים וְאֶל־הַנְּבִיאִים אֵין־לָאִישׁ הַזֶּה מִשְׁפַּט־מָוֶת כִּי
בְּשֵׁם יְהוָה אֱלֹהֵינוּ דִּבֶּר אֵלֵינוּ׃ וַיָּקֻמוּ אֲנָשִׁים מִזִּקְנֵי הָאָרֶץ 17
וַיֹּאמְרוּ אֶל־כָּל־קְהַל הָעָם לֵאמֹר׃ מִיכָיָה הַמּוֹרַשְׁתִּי הָיָה 18
נִבָּא בִּימֵי חִזְקִיָּהוּ מֶלֶךְ־יְהוּדָה וַיֹּאמֶר אֶל־כָּל־עַם יְהוּדָה
לֵאמֹר כֹּה־אָמַר ׀ יְהוָה צְבָאוֹת צִיּוֹן שָׂדֶה תֵחָרֵשׁ וִירוּשָׁלַיִם
עִיִּים תִּהְיֶה וְהַר הַבַּיִת לְבָמוֹת יָעַר׃ הֶהָמֵת הֱמִתֻהוּ 19
חִזְקִיָּהוּ מֶלֶךְ־יְהוּדָה וְכָל־יְהוּדָה הֲלֹא יָרֵא אֶת־יְהוָה וַיְחַל
אֶת־פְּנֵי יְהוָה וַיִּנָּחֶם יְהוָה אֶל־הָרָעָה אֲשֶׁר־דִּבֶּר עֲלֵיהֶם
וַאֲנַחְנוּ עֹשִׂים רָעָה גְדוֹלָה עַל־נַפְשׁוֹתֵינוּ׃ וְגַם־אִישׁ הָיָה כ
מִתְנַבֵּא בְּשֵׁם יְהוָה אוּרִיָּהוּ בֶּן־שְׁמַעְיָהוּ מִקִּרְיַת הַיְּעָרִים
וַיִּנָּבֵא עַל־הָעִיר הַזֹּאת וְעַל־הָאָרֶץ הַזֹּאת כְּכֹל דִּבְרֵי יִרְמְיָהוּ׃
וַיִּשְׁמַע הַמֶּלֶךְ יְהוֹיָקִים וְכָל־גִּבּוֹרָיו וְכָל־הַשָּׂרִים אֶת־דְּבָרָיו 21

v. 18 מִיכָה ק׳.

וַיְבַקֵּשׁ הַמֶּלֶךְ הֲמִיתוֹ וַיִּשְׁמַע אוּרִיָּהוּ וַיִּרָא וַיִּבְרַח וַיָּבֹא
22 מִצְרָיִם׃ וַיִּשְׁלַח הַמֶּלֶךְ יְהוֹיָקִים אֲנָשִׁים מִצְרָיִם אֵת־אֶלְנָתָן
23 בֶּן־עַכְבּוֹר וַאֲנָשִׁים אִתּוֹ אֶל־מִצְרָיִם׃ וַיּוֹצִיאוּ אֶת־אוּרִיָּהוּ
מִמִּצְרַיִם וַיְבִאֻהוּ אֶל־הַמֶּלֶךְ יְהוֹיָקִים וַיַּכֵּהוּ בֶּחָרֶב וַיַּשְׁלֵךְ אֶת־
24 נִבְלָתוֹ אֶל־קִבְרֵי בְּנֵי הָעָם׃ אַךְ יַד אֲחִיקָם בֶּן־שָׁפָן הָיְתָה
אֶת־יִרְמְיָהוּ לְבִלְתִּי תֵּת־אֹתוֹ בְיַד־הָעָם לַהֲמִיתוֹ׃ פ

27 כז

א בְּרֵאשִׁית מַמְלֶכֶת יְהוֹיָקִם בֶּן־יֹאושִׁיָּהוּ מֶלֶךְ יְהוּדָה הָיָה
2 הַדָּבָר הַזֶּה אֶל־יִרְמְיָה מֵאֵת יְהוָה לֵאמֹר׃ כֹּה־אָמַר יְהוָה
3 אֵלַי עֲשֵׂה לְךָ מוֹסֵרוֹת וּמֹטוֹת וּנְתַתָּם עַל־צַוָּארֶךָ׃ וְשִׁלַּחְתָּם
אֶל־מֶלֶךְ אֱדוֹם וְאֶל־מֶלֶךְ מוֹאָב וְאֶל־מֶלֶךְ בְּנֵי עַמּוֹן וְאֶל־
מֶלֶךְ צֹר וְאֶל־מֶלֶךְ צִידוֹן בְּיַד מַלְאָכִים הַבָּאִים יְרוּשָׁלַםִ אֶל־
4 צִדְקִיָּהוּ מֶלֶךְ יְהוּדָה׃ וְצִוִּיתָ אֹתָם אֶל־אֲדֹנֵיהֶם לֵאמֹר כֹּה־
אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל כֹּה תֹאמְרוּ אֶל־אֲדֹנֵיכֶם׃
ה אָנֹכִי עָשִׂיתִי אֶת־הָאָרֶץ אֶת־הָאָדָם וְאֶת־הַבְּהֵמָה אֲשֶׁר עַל־
פְּנֵי הָאָרֶץ בְּכֹחִי הַגָּדוֹל וּבִזְרוֹעִי הַנְּטוּיָה וּנְתַתִּיהָ לַאֲשֶׁר
6 יָשַׁר בְּעֵינָי׃ וְעַתָּה אָנֹכִי נָתַתִּי אֶת־כָּל־הָאֲרָצוֹת הָאֵלֶּה בְּיַד
נְבוּכַדְנֶאצַּר מֶלֶךְ־בָּבֶל עַבְדִּי וְגַם אֶת־חַיַּת הַשָּׂדֶה נָתַתִּי לוֹ
7 לְעָבְדוֹ׃ וְעָבְדוּ אֹתוֹ כָּל־הַגּוֹיִם וְאֶת־בְּנוֹ וְאֶת־בֶּן־בְּנוֹ עַד־בֹּא
עֵת אַרְצוֹ גַּם־הוּא וְעָבְדוּ בוֹ גּוֹיִם רַבִּים וּמְלָכִים גְּדֹלִים׃
8 וְהָיָה הַגּוֹי וְהַמַּמְלָכָה אֲשֶׁר לֹא־יַעַבְדוּ אֹתוֹ אֶת־נְבוּכַדְנֶאצַּר
מֶלֶךְ־בָּבֶל וְאֵת אֲשֶׁר לֹא־יִתֵּן אֶת־צַוָּארוֹ בְּעֹל מֶלֶךְ בָּבֶל
בַּחֶרֶב וּבָרָעָב וּבַדֶּבֶר אֶפְקֹד עַל־הַגּוֹי הַהוּא נְאֻם־יְהוָה עַד־
9 תֻּמִּי אֹתָם בְּיָדוֹ׃ וְאַתֶּם אַל־תִּשְׁמְעוּ אֶל־נְבִיאֵיכֶם וְאֶל־
קֹסְמֵיכֶם וְאֶל חֲלֹמֹתֵיכֶם וְאֶל־עֹנְנֵיכֶם וְאֶל־כַּשָּׁפֵיכֶם אֲשֶׁר־
י הֵם אֹמְרִים אֲלֵיכֶם לֵאמֹר לֹא תַעַבְדוּ אֶת־מֶלֶךְ בָּבֶל׃ כִּי שֶׁקֶר
הֵם נִבְּאִים לָכֶם לְמַעַן הַרְחִיק אֶתְכֶם מֵעַל אַדְמַתְכֶם וְהִדַּחְתִּי
11 אֶתְכֶם וַאֲבַדְתֶּם׃ וְהַגּוֹי אֲשֶׁר יָבִיא אֶת־צַוָּארוֹ בְּעֹל מֶלֶךְ־
בָּבֶל וַעֲבָדוֹ וְהִנַּחְתִּיו עַל־אַדְמָתוֹ נְאֻם־יְהוָה וַעֲבָדָהּ וְיָשַׁב
12 בָּהּ׃ וְאֶל־צִדְקִיָּה מֶלֶךְ־יְהוּדָה דִּבַּרְתִּי כְּכָל־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה

---

v. 1 מלא ו׳.

לֵאמֹר הָבִיאוּ אֶת־צַוְּארֵיכֶם בְּעֹל ׀ מֶלֶךְ בָּבֶל וְעִבְדוּ אֹתוֹ
וְעַמּוֹ וִחְיוּ׃ לָמָּה תָמוּתוּ אַתָּה וְעַמֶּךָ בַּחֶרֶב בָּרָעָב וּבַדָּבֶר 13
כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה אֶל־הַגּוֹי אֲשֶׁר לֹא־יַעֲבֹד אֶת־מֶלֶךְ בָּבֶל׃
וְאַל־תִּשְׁמְעוּ אֶל־דִּבְרֵי הַנְּבִאִים הָאֹמְרִים אֲלֵיכֶם לֵאמֹר לֹא 14
תַעַבְדוּ אֶת־מֶלֶךְ בָּבֶל כִּי שֶׁקֶר הֵם נִבְּאִים לָכֶם׃ כִּי לֹא טו
שְׁלַחְתִּים נְאֻם־יְהוָה וְהֵם נִבְּאִים בִּשְׁמִי לַשָּׁקֶר לְמַעַן הַדִּיחִי
אֶתְכֶם וַאֲבַדְתֶּם אַתֶּם וְהַנְּבִאִים הַנִּבְּאִים לָכֶם׃ וְאֶל־הַכֹּהֲנִים 16
וְאֶל־כָּל־הָעָם הַזֶּה דִּבַּרְתִּי לֵאמֹר כֹּה אָמַר יְהוָה אַל־תִּשְׁמְעוּ
אֶל־דִּבְרֵי נְבִיאֵיכֶם הַנִּבְּאִים לָכֶם לֵאמֹר הִנֵּה כְלֵי בֵית־יְהוָה
מוּשָׁבִים מִבָּבֶלָה עַתָּה מְהֵרָה כִּי שֶׁקֶר הֵמָּה נִבְּאִים לָכֶם׃
אַל־תִּשְׁמְעוּ אֲלֵיהֶם עִבְדוּ אֶת־מֶלֶךְ בָּבֶל וִחְיוּ לָמָּה תִהְיֶה 17
הָעִיר הַזֹּאת חָרְבָּה׃ וְאִם־נְבִאִים הֵם וְאִם־יֵשׁ דְּבַר־יְהוָה 18
אִתָּם יִפְגְּעוּ־נָא בַּיהוָה צְבָאוֹת לְבִלְתִּי־בֹאוּ הַכֵּלִים ׀ הַנּוֹתָרִים
בְּבֵית־יְהוָה וּבֵית מֶלֶךְ יְהוּדָה וּבִירוּשָׁלִַם בָּבֶלָה׃ ס כִּי 19
כֹה אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת אֶל־הָעַמֻּדִים וְעַל־הַיָּם וְעַל־הַמְּכֹנוֹת
וְעַל יֶתֶר הַכֵּלִים הַנּוֹתָרִים בָּעִיר הַזֹּאת׃ אֲשֶׁר לֹא־לְקָחָם כ
נְבוּכַדְנֶאצַּר מֶלֶךְ בָּבֶל בַּגְלוֹתוֹ אֶת־יְכוֹנְיָה בֶן־יְהוֹיָקִים מֶלֶךְ־
יְהוּדָה מִירוּשָׁלִַם בָּבֶלָה וְאֵת כָּל־חֹרֵי יְהוּדָה וִירוּשָׁלִָם׃ ס
כִּי כֹה אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל עַל־הַכֵּלִים 21
הַנּוֹתָרִים בֵּית יְהוָה וּבֵית מֶלֶךְ־יְהוּדָה וִירוּשָׁלִָם׃ בָּבֶלָה 22
יוּבָאוּ וְשָׁמָּה יִהְיוּ עַד יוֹם פָּקְדִי אֹתָם נְאֻם־יְהוָה וְהַעֲלִיתִים
וַהֲשִׁיבֹתִים אֶל־הַמָּקוֹם הַזֶּה׃ פ

כח 28

וַיְהִי ׀ בַּשָּׁנָה הַהִיא בְּרֵאשִׁית מַמְלֶכֶת צִדְקִיָּה מֶלֶךְ־יְהוּדָה א
בִּשְׁנַת הָרְבִעִית בַּחֹדֶשׁ הַחֲמִישִׁי אָמַר אֵלַי חֲנַנְיָה בֶן־עַזּוּר
הַנָּבִיא אֲשֶׁר מִגִּבְעוֹן בְּבֵית יְהוָה לְעֵינֵי הַכֹּהֲנִים וְכָל־הָעָם
לֵאמֹר׃ כֹּה־אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר שָׁבַרְתִּי 2
אֶת־עֹל מֶלֶךְ בָּבֶל׃ בְּעוֹד ׀ שְׁנָתַיִם יָמִים אֲנִי מֵשִׁיב אֶל־הַמָּקוֹם 3
הַזֶּה אֶת־כָּל־כְּלֵי בֵּית יְהוָה אֲשֶׁר לָקַח נְבוּכַדְנֶאצַּר מֶלֶךְ־
בָּבֶל מִן־הַמָּקוֹם הַזֶּה וַיְבִיאֵם בָּבֶל׃ וְאֶת־יְכָנְיָה בֶן־יְהוֹיָקִים 4

---

v. 1 בַּשָּׁנָה ק׳.

מֶלֶךְ־יְהוּדָה וְאֶת־כָּל־גָּלוּת יְהוּדָה הַבָּאִים בָּבֶלָה אֲנִי מֵשִׁיב
אֶל־הַמָּקוֹם הַזֶּה נְאֻם־יְהוָה כִּי אֶשְׁבֹּר אֶת־עֹל מֶלֶךְ בָּבֶל׃
ה וַיֹּאמֶר יִרְמְיָה הַנָּבִיא אֶל־חֲנַנְיָה הַנָּבִיא לְעֵינֵי הַכֹּהֲנִים
6 וּלְעֵינֵי כָל־הָעָם הָעֹמְדִים בְּבֵית יְהוָה׃ וַיֹּאמֶר יִרְמְיָה הַנָּבִיא
אָמֵן כֵּן יַעֲשֶׂה יְהוָה יָקֵם יְהוָה אֶת־דְּבָרֶיךָ אֲשֶׁר נִבֵּאתָ
לְהָשִׁיב כְּלֵי בֵית־יְהוָה וְכָל־הַגּוֹלָה מִבָּבֶל אֶל־הַמָּקוֹם הַזֶּה׃
7 אַךְ־שְׁמַע נָא הַדָּבָר הַזֶּה אֲשֶׁר אָנֹכִי דֹּבֵר בְּאָזְנֶיךָ וּבְאָזְנֵי כָּל־
8 הָעָם׃ הַנְּבִיאִים אֲשֶׁר הָיוּ לְפָנַי וּלְפָנֶיךָ מִן־הָעוֹלָם וַיִּנָּבְאוּ
אֶל־אֲרָצוֹת רַבּוֹת וְעַל־מַמְלָכוֹת גְּדֹלוֹת לְמִלְחָמָה וּלְרָעָה
9 וּלְדָבֶר׃ הַנָּבִיא אֲשֶׁר יִנָּבֵא לְשָׁלוֹם בְּבֹא דְּבַר הַנָּבִיא יִוָּדַע
י הַנָּבִיא אֲשֶׁר־שְׁלָחוֹ יְהוָה בֶּאֱמֶת׃ וַיִּקַּח חֲנַנְיָה הַנָּבִיא אֶת־
11 הַמּוֹטָה מֵעַל צַוַּאר יִרְמְיָה הַנָּבִיא וַיִּשְׁבְּרֵהוּ׃ ° וַיֹּאמֶר
חֲנַנְיָה לְעֵינֵי כָל־הָעָם לֵאמֹר כֹּה אָמַר יְהוָה כָּכָה אֶשְׁבֹּר
אֶת־עֹל ׀ נְבֻכַדְנֶאצַּר מֶלֶךְ־בָּבֶל בְּעוֹד שְׁנָתַיִם יָמִים מֵעַל
12 צַוַּאר כָּל־הַגּוֹיִם וַיֵּלֶךְ יִרְמְיָה הַנָּבִיא לְדַרְכּוֹ׃ ס וַיְהִי
דְבַר־יְהוָה אֶל־יִרְמְיָה אַחֲרֵי שְׁבוֹר חֲנַנְיָה הַנָּבִיא אֶת־
13 הַמּוֹטָה מֵעַל צַוַּאר יִרְמְיָה הַנָּבִיא לֵאמֹר׃ הָלוֹךְ וְאָמַרְתָּ
אֶל־חֲנַנְיָה לֵאמֹר כֹּה אָמַר יְהוָה מוֹטֹת עֵץ שָׁבָרְתָּ וְעָשִׂיתָ
14 תַחְתֵּיהֶן מֹטוֹת בַּרְזֶל׃ כִּי כֹה־אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת אֱלֹהֵי
יִשְׂרָאֵל עֹל בַּרְזֶל נָתַתִּי עַל־צַוַּאר ׀ כָּל־הַגּוֹיִם הָאֵלֶּה לַעֲבֹד
אֶת־נְבֻכַדְנֶאצַּר מֶלֶךְ־בָּבֶל וַעֲבָדֻהוּ וְגַם אֶת־חַיַּת הַשָּׂדֶה
טו נָתַתִּי לוֹ׃ וַיֹּאמֶר יִרְמְיָה הַנָּבִיא אֶל־חֲנַנְיָה הַנָּבִיא שְׁמַע־
נָא חֲנַנְיָה לֹא־שְׁלָחֲךָ יְהוָה וְאַתָּה הִבְטַחְתָּ אֶת־הָעָם הַזֶּה
16 עַל־שָׁקֶר׃ לָכֵן כֹּה אָמַר יְהוָה הִנְנִי מְשַׁלֵּחֲךָ מֵעַל פְּנֵי הָאֲדָמָה
17 הַשָּׁנָה אַתָּה מֵת כִּי־סָרָה דִבַּרְתָּ אֶל־יְהוָה׃ וַיָּמָת חֲנַנְיָה
הַנָּבִיא בַּשָּׁנָה הַהִיא בַּחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי׃ ס

כט 29

א וְאֵלֶּה דִּבְרֵי הַסֵּפֶר אֲשֶׁר שָׁלַח יִרְמְיָה הַנָּבִיא מִירוּשָׁלָם אֶל־
יֶתֶר זִקְנֵי הַגּוֹלָה וְאֶל־הַכֹּהֲנִים וְאֶל־הַנְּבִיאִים וְאֶל־כָּל־הָעָם
2 אֲשֶׁר הֶגְלָה נְבוּכַדְנֶאצַּר מִירוּשָׁלַם בָּבֶלָה׃ אַחֲרֵי צֵאת יְכָנְיָה

v. 11 חצי הספר בפסוקים.

הַמֶּלֶךְ וְהַגְּבִירָה וְהַסָּרִיסִים שָׂרֵי יְהוּדָה וִירוּשָׁלִַם וְהֶחָרָשׁ
וְהַמַּסְגֵּר מִירוּשָׁלִָם׃ בְּיַד אֶלְעָשָׂה בֶן־שָׁפָן וּגְמַרְיָה בֶּן־ 3
חִלְקִיָּה אֲשֶׁר שָׁלַח צִדְקִיָּה ׀ מֶלֶךְ יְהוּדָה אֶל־נְבוּכַדְנֶאצַּר
מֶלֶךְ־בָּבֶל בָּבֶלָה לֵאמֹר׃ כֹּה אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת אֱלֹהֵי 4
יִשְׂרָאֵל לְכָל־הַגּוֹלָה אֲשֶׁר־הִגְלֵיתִי מִירוּשָׁלִַם בָּבֶלָה׃ בְּנוּ ה
בָתִּים וְשֵׁבוּ וְנִטְעוּ גַנּוֹת וְאִכְלוּ אֶת־פִּרְיָן׃ קְחוּ נָשִׁים 6
וְהוֹלִידוּ בָּנִים וּבָנוֹת וּקְחוּ לִבְנֵיכֶם נָשִׁים וְאֶת־בְּנוֹתֵיכֶם
תְּנוּ לַאֲנָשִׁים וְתֵלַדְנָה בָּנִים וּבָנוֹת וּרְבוּ־שָׁם וְאַל־תִּמְעָטוּ׃
וְדִרְשׁוּ אֶת־שְׁלוֹם הָעִיר אֲשֶׁר הִגְלֵיתִי אֶתְכֶם שָׁמָּה וְהִתְפַּלְלוּ 7
בַעֲדָהּ אֶל־יְהוָה כִּי בִשְׁלוֹמָהּ יִהְיֶה לָכֶם שָׁלוֹם׃ ס כִּי כֹה 8
אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אַל־יַשִּׁיאוּ לָכֶם נְבִיאֵיכֶם
אֲשֶׁר־בְּקִרְבְּכֶם וְקֹסְמֵיכֶם וְאַל־תִּשְׁמְעוּ אֶל־חֲלֹמֹתֵיכֶם אֲשֶׁר
אַתֶּם מַחְלְמִים׃ כִּי בְשֶׁקֶר הֵם נִבְּאִים לָכֶם בִּשְׁמִי לֹא 9
שְׁלַחְתִּים נְאֻם־יְהוָה׃ ס כִּי־כֹה אָמַר יְהוָה כִּי לְפִי מְלֹאת י
לְבָבֶל שִׁבְעִים שָׁנָה אֶפְקֹד אֶתְכֶם וַהֲקִמֹתִי עֲלֵיכֶם אֶת־דְּבָרִי
הַטּוֹב לְהָשִׁיב אֶתְכֶם אֶל־הַמָּקוֹם הַזֶּה׃ כִּי אָנֹכִי יָדַעְתִּי אֶת־ 11
הַמַּחֲשָׁבֹת אֲשֶׁר אָנֹכִי חֹשֵׁב עֲלֵיכֶם נְאֻם־יְהוָה מַחְשְׁבוֹת
שָׁלוֹם וְלֹא לְרָעָה לָתֵת לָכֶם אַחֲרִית וְתִקְוָה׃ וּקְרָאתֶם אֹתִי 12
וַהֲלַכְתֶּם וְהִתְפַּלַּלְתֶּם אֵלָי וְשָׁמַעְתִּי אֲלֵיכֶם׃ וּבִקַּשְׁתֶּם אֹתִי 13
וּמְצָאתֶם כִּי תִדְרְשֻׁנִי בְּכָל־לְבַבְכֶם׃ וְנִמְצֵאתִי לָכֶם נְאֻם־ 14
יְהוָה וְשַׁבְתִּי אֶת־שְׁבִיתְכֶם וְקִבַּצְתִּי אֶתְכֶם מִכָּל־הַגּוֹיִם
וּמִכָּל־הַמְּקוֹמוֹת אֲשֶׁר הִדַּחְתִּי אֶתְכֶם שָׁם נְאֻם־יְהוָה וַהֲשִׁבֹתִי
אֶתְכֶם אֶל־הַמָּקוֹם אֲשֶׁר־הִגְלֵיתִי אֶתְכֶם מִשָּׁם׃ כִּי אֲמַרְתֶּם טו
הֵקִים לָנוּ יְהוָה נְבִאִים בָּבֶלָה׃ ס כִּי־כֹה ׀ אָמַר יְהוָה 16
אֶל־הַמֶּלֶךְ הַיּוֹשֵׁב אֶל־כִּסֵּא דָוִד וְאֶל־כָּל־הָעָם הַיּוֹשֵׁב בָּעִיר
הַזֹּאת אֲחֵיכֶם אֲשֶׁר לֹא־יָצְאוּ אִתְּכֶם בַּגּוֹלָה׃ כֹּה אָמַר 17
יְהוָה צְבָאוֹת הִנְנִי מְשַׁלֵּחַ בָּם אֶת־הַחֶרֶב אֶת־הָרָעָב וְאֶת־
הַדָּבֶר וְנָתַתִּי אוֹתָם כַּתְּאֵנִים הַשֹּׁעָרִים אֲשֶׁר לֹא־תֵאָכַלְנָה
מֵרֹעַ׃ וְרָדַפְתִּי אַחֲרֵיהֶם בַּחֶרֶב בָּרָעָב וּבַדָּבֶר וּנְתַתִּים 18
לְזַוְעָה לְכֹל ׀ מַמְלְכוֹת הָאָרֶץ לְאָלָה וּלְשַׁמָּה וְלִשְׁרֵקָה
וּלְחֶרְפָּה בְּכָל־הַגּוֹיִם אֲשֶׁר־הִדַּחְתִּים שָׁם׃ תַּחַת אֲשֶׁר־לֹא־ 19

v. 14 שבותכם ק׳. v. 18 לְזַעֲוָה ק׳.

שִׁמְעוּ אֶל־דְּבָרַי נְאֻם־יְהוָה אֲשֶׁר שָׁלַחְתִּי אֲלֵיהֶם אֶת־עֲבָדַי
כ הַנְּבִאִים הַשְׁכֵּם וְשָׁלֹחַ וְלֹא שְׁמַעְתֶּם נְאֻם־יְהוָה׃ וְאַתֶּם
שִׁמְעוּ דְבַר־יְהוָה כָּל־הַגּוֹלָה אֲשֶׁר־שִׁלַּחְתִּי מִירוּשָׁלִַם בָּבֶלָה׃
21 כֹּה־אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אֶל־אַחְאָב בֶּן־
קוֹלָיָה וְאֶל־צִדְקִיָּהוּ בֶן־מַעֲשֵׂיָה הַנִּבְּאִים לָכֶם בִּשְׁמִי שָׁקֶר
הִנְנִי ׀ נֹתֵן אֹתָם בְּיַד נְבוּכַדְרֶאצַּר מֶלֶךְ־בָּבֶל וְהִכָּם לְעֵינֵיכֶם׃
22 וְלֻקַּח מֵהֶם קְלָלָה לְכֹל גָּלוּת יְהוּדָה אֲשֶׁר בְּבָבֶל לֵאמֹר
יְשִׂמְךָ יְהוָה כְּצִדְקִיָּהוּ וּכְאֶחָב אֲשֶׁר־קָלָם מֶלֶךְ־בָּבֶל בָּאֵשׁ׃
23 יַעַן אֲשֶׁר עָשׂוּ נְבָלָה בְּיִשְׂרָאֵל וַיְנַאֲפוּ אֶת־נְשֵׁי רֵעֵיהֶם
וַיְדַבְּרוּ דָבָר בִּשְׁמִי שֶׁקֶר אֲשֶׁר לוֹא צִוִּיתִים וְאָנֹכִי הַוֹּידֵעַ
24 וָעֵד נְאֻם־יְהוָה׃ ס וְאֶל־שְׁמַעְיָהוּ הַנֶּחֱלָמִי תֹּאמַר לֵאמֹר׃
כה כֹּה־אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר יַעַן אֲשֶׁר אַתָּה
שָׁלַחְתָּ בְשִׁמְכָה סְפָרִים אֶל־כָּל־הָעָם אֲשֶׁר בִּירוּשָׁלִַם וְאֶל־
26 צְפַנְיָה בֶן־מַעֲשֵׂיָה הַכֹּהֵן וְאֶל כָּל־הַכֹּהֲנִים לֵאמֹר׃ יְהוָה
נְתָנְךָ כֹהֵן תַּחַת יְהוֹיָדָע הַכֹּהֵן לִהְיוֹת פְּקִדִים בֵּית יְהוָה
לְכָל־אִישׁ מְשֻׁגָּע וּמִתְנַבֵּא וְנָתַתָּה אֹתוֹ אֶל־הַמַּהְפֶּכֶת וְאֶל־
27 הַצִּינֹק׃ וְעַתָּה לָמָּה לֹא גָעַרְתָּ בְּיִרְמְיָהוּ הָעַנְּתֹתִי הַמִּתְנַבֵּא
28 לָכֶם׃ כִּי עַל־כֵּן שָׁלַח אֵלֵינוּ בָּבֶל לֵאמֹר אֲרֻכָּה הִיא בְּנוּ
29 בָתִּים וְשֵׁבוּ וְנִטְעוּ גַנּוֹת וְאִכְלוּ אֶת־פְּרִיהֶן׃ וַיִּקְרָא צְפַנְיָה
ל הַכֹּהֵן אֶת־הַסֵּפֶר הַזֶּה בְּאָזְנֵי יִרְמְיָהוּ הַנָּבִיא׃ ס וַיְהִי
31 דְּבַר־יְהוָה אֶל־יִרְמְיָהוּ לֵאמֹר׃ שְׁלַח עַל־כָּל־הַגּוֹלָה לֵאמֹר
כֹּה אָמַר יְהוָה אֶל־שְׁמַעְיָה הַנֶּחֱלָמִי יַעַן אֲשֶׁר נִבָּא לָכֶם
32 שְׁמַעְיָה וַאֲנִי לֹא שְׁלַחְתִּיו וַיַּבְטַח אֶתְכֶם עַל־שָׁקֶר׃ לָכֵן כֹּה־
אָמַר יְהוָה הִנְנִי פֹקֵד עַל־שְׁמַעְיָה הַנֶּחֱלָמִי וְעַל־זַרְעוֹ לֹא־
יִהְיֶה לוֹ אִישׁ ׀ יוֹשֵׁב ׀ בְּתוֹךְ־הָעָם הַזֶּה וְלֹא־יִרְאֶה בַטּוֹב
אֲשֶׁר־אֲנִי עֹשֶׂה־לְעַמִּי נְאֻם־יְהוָה כִּי־סָרָה דִבֶּר עַל־יְהוָה׃ ס

ל 30

א 2 הַדָּבָר אֲשֶׁר הָיָה אֶל־יִרְמְיָהוּ מֵאֵת יְהוָה לֵאמֹר׃ כֹּה־אָמַר
יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר כְּתָב־לְךָ אֵת כָּל־הַדְּבָרִים אֲשֶׁר־
3 דִּבַּרְתִּי אֵלֶיךָ אֶל־סֵפֶר׃ כִּי הִנֵּה יָמִים בָּאִים נְאֻם־יְהוָה

v. 23 הַיֹּדֵעַ ק׳.

וְשַׁבְתִּי אֶת־שְׁבוּת עַמִּי יִשְׂרָאֵל וִיהוּדָה אָמַר יְהוָה וַהֲשִׁבֹתִים
אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר־נָתַתִּי לַאֲבוֹתָם וִירֵשׁוּהָ׃ פ
וְאֵלֶּה הַדְּבָרִים אֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה אֶל־יִשְׂרָאֵל וְאֶל־יְהוּדָה׃ 4
כִּי־כֹה אָמַר יְהוָה קוֹל חֲרָדָה שָׁמָעְנוּ פַּחַד וְאֵין שָׁלוֹם׃ ה
שַׁאֲלוּ־נָא וּרְאוּ אִם־יֹלֵד זָכָר מַדּוּעַ רָאִיתִי כָל־גֶּבֶר יָדָיו עַל־ 6
חֲלָצָיו כַּיּוֹלֵדָה וְנֶהֶפְכוּ כָל־פָּנִים לְיֵרָקוֹן׃ הוֹי כִּי גָדוֹל 7
הַיּוֹם הַהוּא מֵאַיִן כָּמֹהוּ וְעֵת־צָרָה הִיא לְיַעֲקֹב וּמִמֶּנָּה
יִוָּשֵׁעַ׃ וְהָיָה בַיּוֹם הַהוּא נְאֻם ׀ יְהוָה צְבָאוֹת אֶשְׁבֹּר עֻלּוֹ 8
מֵעַל צַוָּארֶךָ וּמוֹסְרוֹתֶיךָ אֲנַתֵּק וְלֹא־יַעַבְדוּ־בוֹ עוֹד זָרִים׃
וְעָבְדוּ אֵת יְהוָה אֱלֹהֵיהֶם וְאֵת דָּוִד מַלְכָּם אֲשֶׁר אָקִים לָהֶם׃ 9
וְאַתָּה אַל־תִּירָא עַבְדִּי יַעֲקֹב נְאֻם־יְהוָה וְאַל־תֵּחַת יִשְׂרָאֵל י
כִּי הִנְנִי מוֹשִׁיעֲךָ מֵרָחוֹק וְאֶת־זַרְעֲךָ מֵאֶרֶץ שִׁבְיָם וְשָׁב
יַעֲקֹב וְשָׁקַט וְשַׁאֲנַן וְאֵין מַחֲרִיד׃ כִּי־אִתְּךָ אֲנִי נְאֻם־יְהוָה 11
לְהוֹשִׁיעֶךָ כִּי אֶעֱשֶׂה כָלָה בְּכָל־הַגּוֹיִם ׀ אֲשֶׁר הֲפִצוֹתִיךָ שָּׁם
אַךְ אֹתְךָ לֹא־אֶעֱשֶׂה כָלָה וְיִסַּרְתִּיךָ לַמִּשְׁפָּט וְנַקֵּה לֹא
אֲנַקֶּךָּ׃ ס כִּי כֹה אָמַר יְהוָה אָנוּשׁ לְשִׁבְרֵךְ נַחְלָה מַכָּתֵךְ׃ 12
אֵין־דָּן דִּינֵךְ לְמָזוֹר רְפֻאוֹת תְּעָלָה אֵין לָךְ׃ כָּל־מְאַהֲבַיִךְ 13 14
שְׁכֵחוּךְ אוֹתָךְ לֹא יִדְרֹשׁוּ כִּי מַכַּת אוֹיֵב הִכִּיתִיךְ מוּסַר אַכְזָרִי
עַל רֹב עֲוֺנֵךְ עָצְמוּ חַטֹּאתָיִךְ׃ מַה־תִּזְעַק עַל־שִׁבְרֵךְ אָנוּשׁ טו
מַכְאֹבֵךְ עַל ׀ רֹב עֲוֺנֵךְ עָצְמוּ חַטֹּאתַיִךְ עָשִׂיתִי אֵלֶּה לָךְ׃
לָכֵן כָּל־אֹכְלַיִךְ יֵאָכֵלוּ וְכָל־צָרַיִךְ כֻּלָּם בַּשְּׁבִי יֵלֵכוּ וְהָיוּ 16
שֹׁאסַיִךְ לִמְשִׁסָּה וְכָל־בֹּזְזַיִךְ אֶתֵּן לָבַז׃ כִּי אַעֲלֶה אֲרֻכָה לָךְ 17
וּמִמַּכּוֹתַיִךְ אֶרְפָּאֵךְ נְאֻם־יְהוָה כִּי נִדָּחָה קָרְאוּ לָךְ צִיּוֹן הִיא
דֹּרֵשׁ אֵין לָהּ׃ ס כֹּה ׀ אָמַר יְהוָה הִנְנִי־שָׁב שְׁבוּת אָהֳלֵי 18
יַעֲקוֹב וּמִשְׁכְּנֹתָיו אֲרַחֵם וְנִבְנְתָה עִיר עַל־תִּלָּהּ וְאַרְמוֹן עַל־
מִשְׁפָּטוֹ יֵשֵׁב׃ וְיָצָא מֵהֶם תּוֹדָה וְקוֹל מְשַׂחֲקִים וְהִרְבִּתִים 19
וְלֹא יִמְעָטוּ וְהִכְבַּדְתִּים וְלֹא יִצְעָרוּ׃ וְהָיוּ בָנָיו כְּקֶדֶם וַעֲדָתוֹ כ
לְפָנַי תִּכּוֹן וּפָקַדְתִּי עַל כָּל־לֹחֲצָיו׃ וְהָיָה אַדִּירוֹ מִמֶּנּוּ 21
וּמֹשְׁלוֹ מִקִּרְבּוֹ יֵצֵא וְהִקְרַבְתִּיו וְנִגַּשׁ אֵלָי כִּי מִי הוּא־זֶה
עָרַב אֶת־לִבּוֹ לָגֶשֶׁת אֵלַי נְאֻם־יְהוָה׃ וִהְיִיתֶם לִי לְעָם 22
וְאָנֹכִי אֶהְיֶה לָכֶם לֵאלֹהִים׃ פ

v. 16 מלא א'. ibid. פתח בס"פ. v. 18 מלא ו'.

23 הִנֵּה ׀ סַעֲרַת יְהוָה חֵמָה יָצְאָה סַעַר מִתְגּוֹרֵר עַל רֹאשׁ
24 רְשָׁעִים יָחוּל׃ לֹא יָשׁוּב חֲרוֹן אַף־יְהוָה עַד־עֲשֹׂתוֹ
וְעַד־הֲקִימוֹ מְזִמּוֹת לִבּוֹ בְּאַחֲרִית הַיָּמִים תִּתְבּוֹנְנוּ בָהּ׃

31 לא

א בָּעֵת הַהִיא נְאֻם־יְהוָה אֶהְיֶה לֵאלֹהִים לְכֹל מִשְׁפְּחוֹת יִשְׂרָאֵל
וְהֵמָּה יִהְיוּ־לִי לְעָם׃ פ
2 כֹּה אָמַר יְהוָה מָצָא חֵן בַּמִּדְבָּר עַם שְׂרִידֵי חָרֶב הָלוֹךְ
3 לְהַרְגִּיעוֹ יִשְׂרָאֵל׃ מֵרָחוֹק יְהוָה נִרְאָה־לִי וְאַהֲבַת עוֹלָם
4 אֲהַבְתִּיךְ עַל־כֵּן מְשַׁכְתִּיךְ חָסֶד׃ עוֹד אֶבְנֵךְ וְנִבְנֵית בְּתוּלַת
ה יִשְׂרָאֵל עוֹד תַּעְדִּי תֻפַּיִךְ וְיָצָאת בִּמְחוֹל מְשַׂחֲקִים׃ עוֹד
6 תִּטְּעִי כְרָמִים בְּהָרֵי שֹׁמְרוֹן נָטְעוּ נֹטְעִים וְחִלֵּלוּ׃ כִּי יֶשׁ־יוֹם
קָרְאוּ נֹצְרִים בְּהַר אֶפְרָיִם קוּמוּ וְנַעֲלֶה צִיּוֹן אֶל־יְהוָה
7 אֱלֹהֵינוּ׃ ס כִּי־כֹה ׀ אָמַר יְהוָה רָנּוּ לְיַעֲקֹב שִׂמְחָה
וְצַהֲלוּ בְּרֹאשׁ הַגּוֹיִם הַשְׁמִיעוּ הַלְלוּ וְאִמְרוּ הוֹשַׁע יְהוָה
8 אֶת־עַמְּךָ אֵת שְׁאֵרִית יִשְׂרָאֵל׃ הִנְנִי מֵבִיא אוֹתָם מֵאֶרֶץ
צָפוֹן וְקִבַּצְתִּים מִיַּרְכְּתֵי־אָרֶץ בָּם עִוֵּר וּפִסֵּחַ הָרָה וְיֹלֶדֶת
9 יַחְדָּו קָהָל גָּדוֹל יָשׁוּבוּ הֵנָּה׃ בִּבְכִי יָבֹאוּ וּבְתַחֲנוּנִים אוֹבִילֵם
אוֹלִיכֵם אֶל־נַחֲלֵי מַיִם בְּדֶרֶךְ יָשָׁר לֹא יִכָּשְׁלוּ בָּהּ כִּי־הָיִיתִי
לְיִשְׂרָאֵל לְאָב וְאֶפְרַיִם בְּכֹרִי הוּא׃ פ
י שִׁמְעוּ דְבַר־יְהוָה גּוֹיִם וְהַגִּידוּ בָאִיִּים מִמֶּרְחָק וְאִמְרוּ מְזָרֵה
11 יִשְׂרָאֵל יְקַבְּצֶנּוּ וּשְׁמָרוֹ כְּרֹעֶה עֶדְרוֹ׃ כִּי־פָדָה יְהוָה אֶת־
12 יַעֲקֹב וּגְאָלוֹ מִיַּד חָזָק מִמֶּנּוּ׃ וּבָאוּ וְרִנְּנוּ בִמְרוֹם־צִיּוֹן
וְנָהֲרוּ אֶל־טוּב יְהוָה עַל־דָּגָן וְעַל־תִּירֹשׁ וְעַל־יִצְהָר וְעַל־
בְּנֵי־צֹאן וּבָקָר וְהָיְתָה נַפְשָׁם כְּגַן רָוֶה וְלֹא־יוֹסִיפוּ לְדַאֲבָה
13 עוֹד׃ אָז תִּשְׂמַח בְּתוּלָה בְּמָחוֹל וּבַחֻרִים וּזְקֵנִים יַחְדָּו
וְהָפַכְתִּי אֶבְלָם לְשָׂשׂוֹן וְנִחַמְתִּים וְשִׂמַּחְתִּים מִיגוֹנָם׃
14 וְרִוֵּיתִי נֶפֶשׁ הַכֹּהֲנִים דָּשֶׁן וְעַמִּי אֶת־טוּבִי יִשְׂבָּעוּ נְאֻם־
יְהוָה׃ פ
טו כֹּה ׀ אָמַר יְהוָה קוֹל בְּרָמָה נִשְׁמָע נְהִי בְּכִי תַמְרוּרִים רָחֵל
מְבַכָּה עַל־בָּנֶיהָ מֵאֲנָה לְהִנָּחֵם עַל־בָּנֶיהָ כִּי אֵינֶנּוּ׃ ס

v. 8 קמץ בסגולתא.

כֹּה ׀ אָמַר יְהוָה מִנְעִי קוֹלֵךְ מִבֶּכִי וְעֵינַיִךְ מִדִּמְעָה כִּי יֵשׁ 16
שָׂכָר לִפְעֻלָּתֵךְ נְאֻם־יְהוָה וְשָׁבוּ מֵאֶרֶץ אוֹיֵב׃ וְיֵשׁ־תִּקְוָה 17
לְאַחֲרִיתֵךְ נְאֻם־יְהוָה וְשָׁבוּ בָנִים לִגְבוּלָם׃ שָׁמוֹעַ שָׁמַעְתִּי 18
אֶפְרַיִם מִתְנוֹדֵד יִסַּרְתַּנִי וָאִוָּסֵר כְּעֵגֶל לֹא לֻמָּד הֲשִׁבֵנִי
וְאָשׁוּבָה כִּי אַתָּה יְהוָה אֱלֹהָי׃ כִּי אַחֲרֵי שׁוּבִי נִחַמְתִּי וְאַחֲרֵי 19
הִוָּדְעִי סָפַקְתִּי עַל־יָרֵךְ בֹּשְׁתִּי וְגַם־נִכְלַמְתִּי כִּי נָשָׂאתִי חֶרְפַּת
נְעוּרָי׃ הֲבֵן יַקִּיר לִי אֶפְרַיִם אִם יֶלֶד שַׁעֲשׁוּעִים כִּי־מִדֵּי כ
דַבְּרִי בּוֹ זָכֹר אֶזְכְּרֶנּוּ עוֹד עַל־כֵּן הָמוּ מֵעַי לוֹ רַחֵם אֲרַחֲמֶנּוּ
נְאֻם־יְהוָה׃ פ
הַצִּיבִי לָךְ צִיֻּנִים שִׂמִי לָךְ תַּמְרוּרִים שִׁתִי לִבֵּךְ לַמְסִלָּה דֶּרֶךְ 21
הָלָכְתִּי שׁוּבִי בְּתוּלַת יִשְׂרָאֵל שֻׁבִי אֶל־עָרַיִךְ אֵלֶּה׃ עַד־מָתַי 22
תִּתְחַמָּקִין הַבַּת הַשּׁוֹבֵבָה כִּי־בָרָא יְהוָה חֲדָשָׁה בָּאָרֶץ נְקֵבָה
תְּסוֹבֵב גָּבֶר׃ ס כֹּה־אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל 23
עוֹד יֹאמְרוּ אֶת־הַדָּבָר הַזֶּה בְּאֶרֶץ יְהוּדָה וּבְעָרָיו בְּשׁוּבִי
אֶת־שְׁבוּתָם יְבָרֶכְךָ יְהוָה נְוֵה־צֶדֶק הַר הַקֹּדֶשׁ׃ וְיָשְׁבוּ בָהּ 24
יְהוּדָה וְכָל־עָרָיו יַחְדָּו אִכָּרִים וְנָסְעוּ בַּעֵדֶר׃ כִּי הִרְוֵיתִי כה
נֶפֶשׁ עֲיֵפָה וְכָל־נֶפֶשׁ דָּאֲבָה מִלֵּאתִי׃ עַל־זֹאת הֱקִיצֹתִי 26
וָאֶרְאֶה וּשְׁנָתִי עָרְבָה לִּי׃ ס הִנֵּה יָמִים בָּאִים נְאֻם־יְהוָה 27
וְזָרַעְתִּי אֶת־בֵּית יִשְׂרָאֵל וְאֶת־בֵּית יְהוּדָה זֶרַע אָדָם וְזֶרַע
בְּהֵמָה׃ וְהָיָה כַּאֲשֶׁר שָׁקַדְתִּי עֲלֵיהֶם לִנְתוֹשׁ וְלִנְתוֹץ וְלַהֲרֹס 28
וּלְהַאֲבִיד וּלְהָרֵעַ כֵּן אֶשְׁקֹד עֲלֵיהֶם לִבְנוֹת וְלִנְטוֹעַ נְאֻם־יְהוָה׃
בַּיָּמִים הָהֵם לֹא־יֹאמְרוּ עוֹד אָבוֹת אָכְלוּ בֹסֶר וְשִׁנֵּי בָנִים 29
תִּקְהֶינָה׃ כִּי אִם־אִישׁ בַּעֲוֹנוֹ יָמוּת כָּל־הָאָדָם הָאֹכֵל הַבֹּסֶר ל
תִּקְהֶינָה שִׁנָּיו׃ ס הִנֵּה יָמִים בָּאִים נְאֻם־יְהוָה וְכָרַתִּי 31
אֶת־בֵּית יִשְׂרָאֵל וְאֶת־בֵּית יְהוּדָה בְּרִית חֲדָשָׁה׃ לֹא כַבְּרִית 32
אֲשֶׁר כָּרַתִּי אֶת־אֲבוֹתָם בְּיוֹם הֶחֱזִיקִי בְיָדָם לְהוֹצִיאָם מֵאֶרֶץ
מִצְרָיִם אֲשֶׁר־הֵמָּה הֵפֵרוּ אֶת־בְּרִיתִי וְאָנֹכִי בָּעַלְתִּי בָם נְאֻם־
יְהוָה׃ כִּי זֹאת הַבְּרִית אֲשֶׁר אֶכְרֹת אֶת־בֵּית יִשְׂרָאֵל אַחֲרֵי 33
הַיָּמִים הָהֵם נְאֻם־יְהוָה נָתַתִּי אֶת־תּוֹרָתִי בְּקִרְבָּם וְעַל־לִבָּם
אֶכְתֲּבֶנָּה וְהָיִיתִי לָהֶם לֵאלֹהִים וְהֵמָּה יִהְיוּ־לִי לְעָם׃ וְלֹא 34
יְלַמְּדוּ עוֹד אִישׁ אֶת־רֵעֵהוּ וְאִישׁ אֶת־אָחִיו לֵאמֹר דְּעוּ אֶת־

v. 21 יתיר ר׳.

יְהוָה כִּי כוּלָּם יֵדְעוּ אוֹתִי לְמִקְּטַנָּם וְעַד־גְּדוֹלָם נְאֻם־יְהוָה
לה כִּי אֶסְלַח לַעֲוֺנָם וּלְחַטָּאתָם לֹא אֶזְכָּר־עוֹד׃ ס כֹּה ׀ אָמַר
יְהוָה נֹתֵן שֶׁמֶשׁ לְאוֹר יוֹמָם חֻקֹּת יָרֵחַ וְכוֹכָבִים לְאוֹר לָיְלָה
36 רֹגַע הַיָּם וַיֶּהֱמוּ גַלָּיו יְהוָה צְבָאוֹת שְׁמוֹ׃ אִם־יָמֻשׁוּ הַחֻקִּים
הָאֵלֶּה מִלְּפָנַי נְאֻם־יְהוָה גַּם זֶרַע יִשְׂרָאֵל יִשְׁבְּתוּ מִהְיוֹת גּוֹי
37 לְפָנַי כָּל־הַיָּמִים׃ ס כֹּה ׀ אָמַר יְהוָה אִם־יִמַּדּוּ שָׁמַיִם
מִלְמַעְלָה וְיֵחָקְרוּ מוֹסְדֵי־אֶרֶץ לְמָטָּה גַּם־אֲנִי אֶמְאַס בְּכָל־
38 זֶרַע יִשְׂרָאֵל עַל־כָּל־אֲשֶׁר עָשׂוּ נְאֻם־יְהוָה׃ ס הִנֵּה
יָמִים ° נְאֻם־יְהוָה וְנִבְנְתָה הָעִיר לַיהוָה מִמִּגְדַּל חֲנַנְאֵל
39 שַׁעַר הַפִּנָּה׃ וְיָצָא עוֹד קָוֵה הַמִּדָּה נֶגְדּוֹ עַל גִּבְעַת גָּרֵב וְנָסַב
מ גֹּעָתָה׃ וְכָל־הָעֵמֶק הַפְּגָרִים ׀ וְהַדֶּשֶׁן וְכָל־הַשְּׁרֵמוֹת עַד־נַחַל
קִדְרוֹן עַד־פִּנַּת שַׁעַר הַסּוּסִים מִזְרָחָה קֹדֶשׁ לַיהוָה לֹא־יִנָּתֵשׁ
וְלֹא־יֵהָרֵס עוֹד לְעוֹלָם׃ פ

לב 32

א הַדָּבָר אֲשֶׁר הָיָה אֶל־יִרְמְיָהוּ מֵאֵת יְהוָה בַּשְּׁנַת הָעֲשִׂרִית
לְצִדְקִיָּהוּ מֶלֶךְ יְהוּדָה הִיא הַשָּׁנָה שְׁמֹנֶה־עֶשְׂרֵה שָׁנָה
2 לִנְבוּכַדְרֶאצַּר׃ וְאָז חֵיל מֶלֶךְ בָּבֶל צָרִים עַל־יְרוּשָׁלָם
וְיִרְמְיָהוּ הַנָּבִיא הָיָה כָלוּא בַּחֲצַר הַמַּטָּרָה אֲשֶׁר בֵּית־מֶלֶךְ
3 יְהוּדָה׃ אֲשֶׁר כְּלָאוֹ צִדְקִיָּהוּ מֶלֶךְ־יְהוּדָה לֵאמֹר מַדּוּעַ אַתָּה
נִבָּא לֵאמֹר כֹּה אָמַר יְהוָה הִנְנִי נֹתֵן אֶת־הָעִיר הַזֹּאת בְּיַד
4 מֶלֶךְ־בָּבֶל וּלְכָדָהּ׃ וְצִדְקִיָּהוּ מֶלֶךְ יְהוּדָה לֹא יִמָּלֵט מִיַּד
הַכַּשְׂדִּים כִּי־הִנָּתֹן יִנָּתֵן בְּיַד מֶלֶךְ־בָּבֶל וְדִבֶּר־פִּיו עִם־פִּיו
ה וְעֵינָיו אֶת־עֵינָו תִּרְאֶינָה׃ וּבָבֶל יוֹלִךְ אֶת־צִדְקִיָּהוּ וְשָׁם
יִהְיֶה עַד־פָּקְדִי אֹתוֹ נְאֻם־יְהוָה כִּי תִלָּחֲמוּ אֶת־הַכַּשְׂדִּים לֹא
6 תַצְלִיחוּ׃ ס וַיֹּאמֶר יִרְמְיָהוּ הָיָה דְבַר־יְהוָה אֵלַי לֵאמֹר׃
7 הִנֵּה חֲנַמְאֵל בֶּן־שַׁלֻּם דֹּדְךָ בָּא אֵלֶיךָ לֵאמֹר קְנֵה לְךָ אֶת־
8 שָׂדִי אֲשֶׁר בַּעֲנָתוֹת כִּי לְךָ מִשְׁפַּט הַגְּאֻלָּה לִקְנוֹת׃ וַיָּבֹא אֵלַי
חֲנַמְאֵל בֶּן־דֹּדִי כִּדְבַר יְהוָה אֶל־חֲצַר הַמַּטָּרָה וַיֹּאמֶר אֵלַי
קְנֵה־נָא אֶת־שָׂדִי אֲשֶׁר־בַּעֲנָתוֹת אֲשֶׁר ׀ בְּאֶרֶץ בִּנְיָמִין כִּי־לְךָ
מִשְׁפַּט הַיְרֻשָּׁה וּלְךָ הַגְּאֻלָּה קְנֵה־לָךְ וָאֵדַע כִּי דְבַר־יְהוָה

v. 34 דגש אחר שורק. v. 38 בָּאִים קרי ולא כתיב. v. 39 קַו קרי.
v. 40 השְּׁרֵמות ק׳. v. 1 בַּשָּׁנָה ק׳. ibid. פתח בס״פ. v. 4 עֵינָיו ק׳.

הִוא׃ וָאֶקְנֶה אֶת־הַשָּׂדֶה מֵאֵת חֲנַמְאֵל בֶּן־דֹּדִי אֲשֶׁר בַּעֲנָתוֹת 9
וָאֶשְׁקֲלָה־לּוֹ אֶת־הַכֶּסֶף שִׁבְעָה שְׁקָלִים וַעֲשָׂרָה הַכָּסֶף׃
וָאֶכְתֹּב בַּסֵּפֶר וָאֶחְתֹּם וָאָעֵד עֵדִים וָאֶשְׁקֹל הַכֶּסֶף בְּמֹאזְנָיִם׃ י
וָאֶקַּח אֶת־סֵפֶר הַמִּקְנָה אֶת־הֶחָתוּם הַמִּצְוָה וְהַחֻקִּים וְאֶת־ 11
הַגָּלוּי׃ וָאֶתֵּן אֶת־הַסֵּפֶר הַמִּקְנָה אֶל־בָּרוּךְ בֶּן־נֵרִיָּה בֶּן־ 12
מַחְסֵיָה לְעֵינֵי חֲנַמְאֵל דֹּדִי וּלְעֵינֵי הָעֵדִים הַכֹּתְבִים בְּסֵפֶר
הַמִּקְנָה לְעֵינֵי כָּל־הַיְּהוּדִים הַיֹּשְׁבִים בַּחֲצַר הַמַּטָּרָה׃
וָאֲצַוֶּה אֶת־בָּרוּךְ לְעֵינֵיהֶם לֵאמֹר׃ כֹּה־אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת 13 14
אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל לָקוֹחַ אֶת־הַסְּפָרִים הָאֵלֶּה אֵת סֵפֶר הַמִּקְנָה
הַזֶּה וְאֵת הֶחָתוּם וְאֵת סֵפֶר הַגָּלוּי הַזֶּה וּנְתַתָּם בִּכְלִי־חָרֶשׂ
לְמַעַן יַעַמְדוּ יָמִים רַבִּים׃ ס כִּי כֹה אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת טו
אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל עוֹד יִקָּנוּ בָתִּים וְשָׂדוֹת וּכְרָמִים בָּאָרֶץ
הַזֹּאת׃ וָאֶתְפַּלֵּל אֶל־יְהוָה אַחֲרֵי תִתִּי אֶת־סֵפֶר הַמִּקְנָה 16
אֶל־בָּרוּךְ בֶּן־נֵרִיָּה לֵאמֹר׃ אֲהָהּ אֲדֹנָי יְהוִה הִנֵּה ׀ אַתָּה 17
עָשִׂיתָ אֶת־הַשָּׁמַיִם וְאֶת־הָאָרֶץ בְּכֹחֲךָ הַגָּדוֹל וּבִזְרֹעֲךָ
הַנְּטוּיָה לֹא־יִפָּלֵא מִמְּךָ כָּל־דָּבָר׃ עֹשֶׂה חֶסֶד לַאֲלָפִים 18
וּמְשַׁלֵּם עֲוֹן אָבוֹת אֶל־חֵיק בְּנֵיהֶם אַחֲרֵיהֶם הָאֵל הַגָּדוֹל
הַגִּבּוֹר יְהוָה צְבָאוֹת שְׁמוֹ׃ גְּדֹל הָעֵצָה וְרַב הָעֲלִילִיָּה 19
אֲשֶׁר עֵינֶיךָ פְקֻחוֹת עַל־כָּל־דַּרְכֵי בְּנֵי אָדָם לָתֵת לְאִישׁ
כִּדְרָכָיו וְכִפְרִי מַעֲלָלָיו׃ אֲשֶׁר שַׂמְתָּ אֹתוֹת וּמֹפְתִים בְּאֶרֶץ־ כ
מִצְרַיִם עַד־הַיּוֹם הַזֶּה וּבְיִשְׂרָאֵל וּבָאָדָם וַתַּעֲשֶׂה־לְּךָ שֵׁם
כַּיּוֹם הַזֶּה׃ וַתֹּצֵא אֶת־עַמְּךָ אֶת־יִשְׂרָאֵל מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם 21
בְּאֹתוֹת וּבְמוֹפְתִים וּבְיָד חֲזָקָה וּבְאֶזְרוֹעַ נְטוּיָה וּבְמוֹרָא
גָּדוֹל׃ וַתִּתֵּן לָהֶם אֶת־הָאָרֶץ הַזֹּאת אֲשֶׁר־נִשְׁבַּעְתָּ לַאֲבוֹתָם 22
לָתֵת לָהֶם אֶרֶץ זָבַת חָלָב וּדְבָשׁ׃ וַיָּבֹאוּ וַיִּרְשׁוּ אֹתָהּ 23
וְלֹא־שָׁמְעוּ בְקוֹלֶךָ וּבְתֹרָוֹתְךָ לֹא־הָלָכוּ אֵת כָּל־אֲשֶׁר
צִוִּיתָה לָהֶם לַעֲשׂוֹת לֹא עָשׂוּ וַתַּקְרֵא אֹתָם אֵת כָּל־הָרָעָה
הַזֹּאת׃ הִנֵּה הַסֹּלְלוֹת בָּאוּ הָעִיר לְלָכְדָהּ וְהָעִיר נִתְּנָה בְּיַד 24
הַכַּשְׂדִּים הַנִּלְחָמִים עָלֶיהָ מִפְּנֵי הַחֶרֶב וְהָרָעָב וְהַדָּבֶר
וַאֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ הָיָה וְהִנְּךָ רֹאֶה׃ וְאַתָּה אָמַרְתָּ אֵלַי אֲדֹנָי כה

---

v. 23 ובתורָתְךָ ק׳.

יְהוִה קְנֵה־לְךָ הַשָּׂדֶה בַּכֶּסֶף וְהָעֵד עֵדִים וְהָעִיר נִתְּנָה
בְּיַד הַכַּשְׂדִּים׃ פ
26 27 וַיְהִי דְּבַר־יְהוָה אֶל־יִרְמְיָהוּ לֵאמֹר׃ הִנֵּה אֲנִי יְהוָה
28 אֱלֹהֵי כָּל־בָּשָׂר הֲמִמֶּנִּי יִפָּלֵא כָּל־דָּבָר׃ לָכֵן כֹּה אָמַר יְהוָה
הִנְנִי נֹתֵן אֶת־הָעִיר הַזֹּאת בְּיַד הַכַּשְׂדִּים וּבְיַד נְבוּכַדְרֶאצַּר
29 מֶלֶךְ־בָּבֶל וּלְכָדָהּ׃ וּבָאוּ הַכַּשְׂדִּים הַנִּלְחָמִים עַל־הָעִיר
הַזֹּאת וְהִצִּיתוּ אֶת־הָעִיר הַזֹּאת בָּאֵשׁ וּשְׂרָפוּהָ וְאֵת הַבָּתִּים
אֲשֶׁר קִטְּרוּ עַל־גַּגּוֹתֵיהֶם לַבַּעַל וְהִסִּכוּ נְסָכִים לֵאלֹהִים
ל אֲחֵרִים לְמַעַן הַכְעִסֵנִי׃ כִּי־הָיוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל וּבְנֵי יְהוּדָה
אַךְ עֹשִׂים הָרַע בְּעֵינַי מִנְּעֻרֹתֵיהֶם כִּי בְנֵי־יִשְׂרָאֵל אַךְ מַכְעִסִים
31 אֹתִי בְּמַעֲשֵׂה יְדֵיהֶם נְאֻם־יְהוָה׃ כִּי עַל־אַפִּי וְעַל־חֲמָתִי
הָיְתָה־לִּי הָעִיר הַזֹּאת לְמִן־הַיּוֹם אֲשֶׁר בָּנוּ אוֹתָהּ וְעַד הַיּוֹם
32 הַזֶּה לַהֲסִירָהּ מֵעַל פָּנָי׃ עַל כָּל־רָעַת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל וּבְנֵי
יְהוּדָה אֲשֶׁר עָשׂוּ לְהַכְעִסֵנִי הֵמָּה מַלְכֵיהֶם שָׂרֵיהֶם כֹּהֲנֵיהֶם
33 וּנְבִיאֵיהֶם וְאִישׁ יְהוּדָה וְיֹשְׁבֵי יְרוּשָׁלִָם׃ וַיִּפְנוּ אֵלַי עֹרֶף
וְלֹא פָנִים וְלַמֵּד אֹתָם הַשְׁכֵּם וְלַמֵּד וְאֵינָם שֹׁמְעִים לָקַחַת
34 מוּסָר׃ וַיָּשִׂימוּ שִׁקּוּצֵיהֶם בַּבַּיִת אֲשֶׁר־נִקְרָא־שְׁמִי עָלָיו
לה לְטַמְּאוֹ׃ וַיִּבְנוּ אֶת־בָּמוֹת הַבַּעַל אֲשֶׁר ׀ בְּגֵיא בֶן־הִנֹּם
לְהַעֲבִיר אֶת־בְּנֵיהֶם וְאֶת־בְּנוֹתֵיהֶם לַמֹּלֶךְ אֲשֶׁר לֹא־צִוִּיתִים
וְלֹא עָלְתָה עַל־לִבִּי לַעֲשׂוֹת הַתּוֹעֵבָה הַזֹּאת לְמַעַן הַחֲטִי אֶת־
36 יְהוּדָה׃ ס וְעַתָּה לָכֵן כֹּה־אָמַר יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אֶל־
הָעִיר הַזֹּאת אֲשֶׁר ׀ אַתֶּם אֹמְרִים נִתְּנָה בְּיַד מֶלֶךְ־בָּבֶל
37 בַּחֶרֶב וּבָרָעָב וּבַדָּבֶר׃ הִנְנִי מְקַבְּצָם מִכָּל־הָאֲרָצוֹת אֲשֶׁר
הִדַּחְתִּים שָׁם בְּאַפִּי וּבַחֲמָתִי וּבְקֶצֶף גָּדוֹל וַהֲשִׁבֹתִים אֶל־
38 הַמָּקוֹם הַזֶּה וְהֹשַׁבְתִּים לָבֶטַח׃ וְהָיוּ לִי לְעָם וַאֲנִי אֶהְיֶה
39 לָהֶם לֵאלֹהִים׃ וְנָתַתִּי לָהֶם לֵב אֶחָד וְדֶרֶךְ אֶחָד לְיִרְאָה
מ אוֹתִי כָּל־הַיָּמִים לְטוֹב לָהֶם וְלִבְנֵיהֶם אַחֲרֵיהֶם׃ וְכָרַתִּי
לָהֶם בְּרִית עוֹלָם אֲשֶׁר לֹא־אָשׁוּב מֵאַחֲרֵיהֶם לְהֵיטִיבִי אוֹתָם
41 וְאֶת־יִרְאָתִי אֶתֵּן בִּלְבָבָם לְבִלְתִּי סוּר מֵעָלָי׃ וְשַׂשְׂתִּי עֲלֵיהֶם
לְהֵטִיב אוֹתָם וּנְטַעְתִּים בָּאָרֶץ הַזֹּאת בֶּאֱמֶת בְּכָל־לִבִּי

v. 35 הַחֲטִיא ק׳.

וּבְכָל־נַפְשִׁי׃ ס כִּי־כֹה אָמַר יְהוָה כַּאֲשֶׁר הֵבֵאתִי אֶל־ 42
הָעָם הַזֶּה אֵת כָּל־הָרָעָה הַגְּדוֹלָה הַזֹּאת כֵּן אָנֹכִי מֵבִיא
עֲלֵיהֶם אֶת־כָּל־הַטּוֹבָה אֲשֶׁר אָנֹכִי דֹּבֵר עֲלֵיהֶם׃ וְנִקְנָה 43
הַשָּׂדֶה בָּאָרֶץ הַזֹּאת אֲשֶׁר ׀ אַתֶּם אֹמְרִים שְׁמָמָה הִיא
מֵאֵין אָדָם וּבְהֵמָה נִתְּנָה בְּיַד הַכַּשְׂדִּים׃ שָׂדוֹת בַּכֶּסֶף יִקְנוּ 44
וְכָתוֹב בַּסֵּפֶר ׀ וְחָתוֹם וְהָעֵד עֵדִים בְּאֶרֶץ בִּנְיָמִן וּבִסְבִיבֵי
יְרוּשָׁלִַם וּבְעָרֵי יְהוּדָה וּבְעָרֵי הָהָר וּבְעָרֵי הַשְּׁפֵלָה וּבְעָרֵי
הַנֶּגֶב כִּי־אָשִׁיב אֶת־שְׁבוּתָם נְאֻם־יְהוָה׃ ס

לג 33

וַיְהִי דְבַר־יְהוָה אֶל־יִרְמְיָהוּ שֵׁנִית וְהוּא עוֹדֶנּוּ עָצוּר בַּחֲצַר א
הַמַּטָּרָה לֵאמֹר׃ כֹּה־אָמַר יְהוָה עֹשָׂהּ יְהוָה יוֹצֵר אוֹתָהּ 2
לַהֲכִינָהּ יְהוָה ׀ שְׁמוֹ׃ קְרָא אֵלַי וְאֶעֱנֶךָּ וְאַגִּידָה לְךָ גְּדֹלוֹת 3
וּבְצֻרוֹת לֹא יְדַעְתָּם׃ ס כִּי כֹה אָמַר יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל 4
עַל־בָּתֵּי הָעִיר הַזֹּאת וְעַל־בָּתֵּי מַלְכֵי יְהוּדָה הַנְּתֻצִים אֶל־
הַסֹּלְלוֹת וְאֶל־הֶחָרֶב׃ בָּאִים לְהִלָּחֵם אֶת־הַכַּשְׂדִּים וּלְמַלְאָם ה
אֶת־פִּגְרֵי הָאָדָם אֲשֶׁר־הִכֵּיתִי בְאַפִּי וּבַחֲמָתִי וַאֲשֶׁר הִסְתַּרְתִּי
פָנַי מֵהָעִיר הַזֹּאת עַל כָּל־רָעָתָם׃ הִנְנִי מַעֲלֶה־לָּהּ אֲרֻכָה 6
וּמַרְפֵּא וּרְפָאתִים וְגִלֵּיתִי לָהֶם עֲתֶרֶת שָׁלוֹם וֶאֱמֶת׃ וַהֲשִׁבֹתִי 7
אֶת־שְׁבוּת יְהוּדָה וְאֵת שְׁבוּת יִשְׂרָאֵל וּבְנִתִים כְּבָרִאשֹׁנָה׃
וְטִהַרְתִּים מִכָּל־עֲוֺנָם אֲשֶׁר חָטְאוּ־לִי וְסָלַחְתִּי לְכוֹל־ 8
עֲוֺנוֹתֵיהֶם אֲשֶׁר חָטְאוּ־לִי וַאֲשֶׁר פָּשְׁעוּ בִי׃ וְהָיְתָה לִּי 9
לְשֵׁם שָׂשׂוֹן לִתְהִלָּה וּלְתִפְאֶרֶת לְכֹל גּוֹיֵי הָאָרֶץ אֲשֶׁר יִשְׁמְעוּ
אֶת־כָּל־הַטּוֹבָה אֲשֶׁר אָנֹכִי עֹשֶׂה אוֹתָם וּפָחֲדוּ וְרָגְזוּ עַל כָּל־
הַטּוֹבָה וְעַל כָּל־הַשָּׁלוֹם אֲשֶׁר אָנֹכִי עֹשֶׂה לָּהּ׃ פ
כֹּה ׀ אָמַר יְהוָה עוֹד יִשָּׁמַע בַּמָּקוֹם־הַזֶּה אֲשֶׁר אַתֶּם אֹמְרִים
חָרֵב הוּא מֵאֵין אָדָם וּמֵאֵין בְּהֵמָה בְּעָרֵי יְהוּדָה וּבְחֻצוֹת
יְרוּשָׁלִַם הַנְשַׁמּוֹת מֵאֵין אָדָם וּמֵאֵין יוֹשֵׁב וּמֵאֵין בְּהֵמָה׃
קוֹל שָׂשׂוֹן וְקוֹל שִׂמְחָה קוֹל חָתָן וְקוֹל כַּלָּה קוֹל אֹמְרִים 11
הוֹדוּ אֶת־יְהוָה צְבָאוֹת כִּי־טוֹב יְהוָה כִּי־לְעוֹלָם חַסְדּוֹ
מְבִאִים תּוֹדָה בֵּית יְהוָה כִּי־אָשִׁיב אֶת־שְׁבוּת הָאָרֶץ

v. 8 יתיר ו׳.

12 כְּבָרִאשֹׁנָה אָמַר יְהוָה׃ ס כֹּה אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת עוֹד
יִהְיֶה ׀ בַּמָּקוֹם הַזֶּה הֶחָרֵב מֵאֵין־אָדָם וְעַד־בְּהֵמָה וּבְכָל־עָרָיו
13 נְוֵה רֹעִים מַרְבִּצִים צֹאן׃ בְּעָרֵי הָהָר בְּעָרֵי הַשְּׁפֵלָה וּבְעָרֵי
הַנֶּגֶב וּבְאֶרֶץ בִּנְיָמִן וּבִסְבִיבֵי יְרוּשָׁלַםִ וּבְעָרֵי יְהוּדָה עֹד
14 תַּעֲבֹרְנָה הַצֹּאן עַל־יְדֵי מוֹנֶה אָמַר יְהוָה׃ ס הִנֵּה יָמִים
בָּאִים נְאֻם־יְהוָה וַהֲקִמֹתִי אֶת־הַדָּבָר הַטּוֹב אֲשֶׁר דִּבַּרְתִּי
טו אֶל־בֵּית יִשְׂרָאֵל וְעַל־בֵּית יְהוּדָה׃ בַּיָּמִים הָהֵם וּבָעֵת הַהִיא
אַצְמִיחַ לְדָוִד צֶמַח צְדָקָה וְעָשָׂה מִשְׁפָּט וּצְדָקָה בָּאָרֶץ׃
16 בַּיָּמִים הָהֵם תִּוָּשַׁע יְהוּדָה וִירוּשָׁלַםִ תִּשְׁכּוֹן לָבֶטַח וְזֶה
17 אֲשֶׁר־יִקְרָא־לָהּ יְהוָה ׀ צִדְקֵנוּ׃ ס כִּי־כֹה אָמַר יְהוָה לֹא־
18 יִכָּרֵת לְדָוִד אִישׁ יֹשֵׁב עַל־כִּסֵּא בֵית־יִשְׂרָאֵל׃ וְלַכֹּהֲנִים
הַלְוִיִּם לֹא־יִכָּרֵת אִישׁ מִלְּפָנָי מַעֲלֶה עוֹלָה וּמַקְטִיר מִנְחָה
19 וְעֹשֶׂה זֶּבַח כָּל־הַיָּמִים׃ ס וַיְהִי דְּבַר־יְהוָה אֶל־יִרְמְיָהוּ
כ לֵאמוֹר׃ כֹּה אָמַר יְהוָה אִם־תָּפֵרוּ אֶת־בְּרִיתִי הַיּוֹם וְאֶת־
21 בְּרִיתִי הַלָּיְלָה וּלְבִלְתִּי הֱיוֹת יוֹמָם־וָלַיְלָה בְּעִתָּם׃ גַּם־בְּרִיתִי
תֻפַר אֶת־דָּוִד עַבְדִּי מִהְיוֹת־לוֹ בֵן מֹלֵךְ עַל־כִּסְאוֹ וְאֶת־
22 הַלְוִיִּם הַכֹּהֲנִים מְשָׁרְתָי׃ אֲשֶׁר לֹא־יִסָּפֵר צְבָא הַשָּׁמַיִם וְלֹא
יִמַּד חוֹל הַיָּם כֵּן אַרְבֶּה אֶת־זֶרַע דָּוִד עַבְדִּי וְאֶת־הַלְוִיִּם
23 מְשָׁרְתֵי אֹתִי׃ ס וַיְהִי דְּבַר־יְהוָה אֶל־יִרְמְיָהוּ לֵאמֹר׃
24 הֲלוֹא רָאִיתָ מָה־הָעָם הַזֶּה דִּבְּרוּ לֵאמֹר שְׁתֵּי הַמִּשְׁפָּחוֹת
אֲשֶׁר בָּחַר יְהוָה בָּהֶם וַיִּמְאָסֵם וְאֶת־עַמִּי יִנְאָצוּן מִהְיוֹת
כה עוֹד גּוֹי לִפְנֵיהֶם׃ כֹּה אָמַר יְהוָה אִם־לֹא בְרִיתִי יוֹמָם
26 וָלָיְלָה חֻקּוֹת שָׁמַיִם וָאָרֶץ לֹא־שָׂמְתִּי׃ גַּם־זֶרַע יַעֲקוֹב וְדָוִד
עַבְדִּי אֶמְאַס מִקַּחַת מִזַּרְעוֹ מֹשְׁלִים אֶל־זֶרַע אַבְרָהָם יִשְׂחָק
וְיַעֲקֹב כִּי־אָשׁוּב אֶת־שְׁבוּתָם וְרִחַמְתִּים׃ ס

לד 34

א הַדָּבָר אֲשֶׁר־הָיָה אֶל־יִרְמְיָהוּ מֵאֵת יְהוָה וּנְבוּכַדְרֶאצַּר מֶלֶךְ־
בָּבֶל ׀ וְכָל־חֵילוֹ וְכָל־מַמְלְכוֹת אֶרֶץ מֶמְשֶׁלֶת יָדוֹ וְכָל־
2 הָעַמִּים נִלְחָמִים עַל־יְרוּשָׁלַםִ וְעַל־כָּל־עָרֶיהָ לֵאמֹר׃ כֹּה־אָמַר
יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל הָלֹךְ וְאָמַרְתָּ אֶל־צִדְקִיָּהוּ מֶלֶךְ יְהוּדָה

v. 26 בלא ר׳. ibid. אָשִׁיב ק׳.

וְאָמַרְתָּ אֵלָיו כֹּה אָמַר יְהוָה הִנְנִי נֹתֵן אֶת־הָעִיר הַזֹּאת בְּיַד
מֶלֶךְ־בָּבֶל וּשְׂרָפָהּ בָּאֵשׁ׃ וְאַתָּה לֹא תִמָּלֵט מִיָּדוֹ כִּי תָּפֹשׂ 3
תִּתָּפֵשׂ וּבְיָדוֹ תִּנָּתֵן וְעֵינֶיךָ אֶת־עֵינֵי מֶלֶךְ־בָּבֶל תִּרְאֶינָה
וּפִיהוּ אֶת־פִּיךָ יְדַבֵּר וּבָבֶל תָּבוֹא׃ אַךְ שְׁמַע דְּבַר־יְהוָה 4
צִדְקִיָּהוּ מֶלֶךְ יְהוּדָה כֹּה־אָמַר יְהוָה עָלֶיךָ לֹא תָמוּת בֶּחָרֶב׃
בְּשָׁלוֹם תָּמוּת וּבְמִשְׂרְפוֹת אֲבוֹתֶיךָ הַמְּלָכִים הָרִאשֹׁנִים ה
אֲשֶׁר־הָיוּ לְפָנֶיךָ כֵּן יִשְׂרְפוּ־לָךְ וְהוֹי אָדוֹן יִסְפְּדוּ־לָךְ כִּי־
דָבָר אֲנִי־דִבַּרְתִּי נְאֻם־יְהוָה׃ ס וַיְדַבֵּר יִרְמְיָהוּ הַנָּבִיא אֶל־ 6
צִדְקִיָּהוּ מֶלֶךְ יְהוּדָה אֵת כָּל־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה בִּירוּשָׁלִָם׃
וְחֵיל מֶלֶךְ בָּבֶל נִלְחָמִים עַל־יְרוּשָׁלִַם וְעַל כָּל־עָרֵי יְהוּדָה 7
הַנּוֹתָרוֹת אֶל־לָכִישׁ וְאֶל־עֲזֵקָה כִּי הֵנָּה נִשְׁאֲרוּ בְּעָרֵי יְהוּדָה
עָרֵי מִבְצָר׃ ס הַדָּבָר אֲשֶׁר־הָיָה אֶל־יִרְמְיָהוּ מֵאֵת יְהוָה 8
אַחֲרֵי כְּרֹת הַמֶּלֶךְ צִדְקִיָּהוּ בְּרִית אֶת־כָּל־הָעָם אֲשֶׁר
בִּירוּשָׁלִַם לִקְרֹא לָהֶם דְּרוֹר׃ לְשַׁלַּח אִישׁ אֶת־עַבְדּוֹ וְאִישׁ 9
אֶת־שִׁפְחָתוֹ הָעִבְרִי וְהָעִבְרִיָּה חָפְשִׁים לְבִלְתִּי עֲבָד־בָּם
בִּיהוּדִי אָחִיהוּ אִישׁ׃ וַיִּשְׁמְעוּ כָל־הַשָּׂרִים וְכָל־הָעָם אֲשֶׁר־ י
בָּאוּ בַבְּרִית לְשַׁלַּח אִישׁ אֶת־עַבְדּוֹ וְאִישׁ אֶת־שִׁפְחָתוֹ
חָפְשִׁים לְבִלְתִּי עֲבָד־בָּם עוֹד וַיִּשְׁמְעוּ וַיְשַׁלֵּחוּ׃ וַיָּשׁוּבוּ 11
אַחֲרֵי־כֵן וַיָּשִׁבוּ אֶת־הָעֲבָדִים וְאֶת־הַשְּׁפָחוֹת אֲשֶׁר שִׁלְּחוּ
חָפְשִׁים וַיִּכְבִּישׁוּם לַעֲבָדִים וְלִשְׁפָחוֹת׃ ס וַיְהִי דְבַר־יְהוָה 12
אֶל־יִרְמְיָהוּ מֵאֵת יְהוָה לֵאמֹר׃ כֹּה־אָמַר יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל 13
אָנֹכִי כָּרַתִּי בְרִית אֶת־אֲבוֹתֵיכֶם בְּיוֹם הוֹצִאִי אוֹתָם מֵאֶרֶץ
מִצְרַיִם מִבֵּית עֲבָדִים לֵאמֹר׃ מִקֵּץ שֶׁבַע שָׁנִים תְּשַׁלְּחוּ אִישׁ 14
אֶת־אָחִיו הָעִבְרִי אֲשֶׁר יִמָּכֵר לְךָ וַעֲבָדְךָ שֵׁשׁ שָׁנִים וְשִׁלַּחְתּוֹ
חָפְשִׁי מֵעִמָּךְ וְלֹא־שָׁמְעוּ אֲבוֹתֵיכֶם אֵלַי וְלֹא הִטּוּ אֶת־אָזְנָם׃
וַתָּשֻׁבוּ אַתֶּם הַיּוֹם וַתַּעֲשׂוּ אֶת־הַיָּשָׁר בְּעֵינַי לִקְרֹא דְרוֹר אִישׁ טו
לְרֵעֵהוּ וַתִּכְרְתוּ בְרִית לְפָנַי בַּבַּיִת אֲשֶׁר־נִקְרָא שְׁמִי עָלָיו׃
וַתָּשֻׁבוּ וַתְּחַלְּלוּ אֶת־שְׁמִי וַתָּשִׁבוּ אִישׁ אֶת־עַבְדּוֹ וְאִישׁ אֶת־ 16
שִׁפְחָתוֹ אֲשֶׁר־שִׁלַּחְתֶּם חָפְשִׁים לְנַפְשָׁם וַתִּכְבְּשׁוּ אֹתָם
לִהְיוֹת לָכֶם לַעֲבָדִים וְלִשְׁפָחוֹת׃ ס לָכֵן כֹּה־אָמַר יְהוָה 17

---

v. 11 וַיִּכְבְּשׁוּם ק׳.

אַתֶּם לֹא־שְׁמַעְתֶּם אֵלַי לִקְרֹא דְרוֹר אִישׁ לְאָחִיו וְאִישׁ לְרֵעֵהוּ
הִנְנִי קֹרֵא לָכֶם דְּרוֹר נְאֻם־יְהוָה אֶל־הַחֶרֶב אֶל־הַדֶּבֶר וְאֶל־
18 הָרָעָב וְנָתַתִּי אֶתְכֶם לְזַוְעָה לְכֹל מַמְלְכוֹת הָאָרֶץ׃ וְנָתַתִּי
אֶת־הָאֲנָשִׁים הָעֹבְרִים אֶת־בְּרִתִי אֲשֶׁר לֹא־הֵקִימוּ אֶת־דִּבְרֵי
הַבְּרִית אֲשֶׁר כָּרְתוּ לְפָנָי הָעֵגֶל אֲשֶׁר כָּרְתוּ לִשְׁנַיִם וַיַּעַבְרוּ
19 בֵּין בְּתָרָיו׃ שָׂרֵי יְהוּדָה וְשָׂרֵי יְרוּשָׁלַםִ הַסָּרִסִים וְהַכֹּהֲנִים
כ וְכֹל עַם הָאָרֶץ הָעֹבְרִים בֵּין בִּתְרֵי הָעֵגֶל׃ וְנָתַתִּי אוֹתָם בְּיַד
אֹיְבֵיהֶם וּבְיַד מְבַקְשֵׁי נַפְשָׁם וְהָיְתָה נִבְלָתָם לְמַאֲכָל לְעוֹף
21 הַשָּׁמַיִם וּלְבֶהֱמַת הָאָרֶץ׃ וְאֶת־צִדְקִיָּהוּ מֶלֶךְ־יְהוּדָה וְאֶת־
שָׂרָיו אֶתֵּן בְּיַד אֹיְבֵיהֶם וּבְיַד מְבַקְשֵׁי נַפְשָׁם וּבְיַד חֵיל מֶלֶךְ
22 בָּבֶל הָעֹלִים מֵעֲלֵיכֶם׃ הִנְנִי מְצַוֶּה נְאֻם־יְהוָה וַהֲשִׁבֹתִים
אֶל־הָעִיר הַזֹּאת וְנִלְחֲמוּ עָלֶיהָ וּלְכָדוּהָ וּשְׂרָפֻהָ בָאֵשׁ וְאֶת־
עָרֵי יְהוּדָה אֶתֵּן שְׁמָמָה מֵאֵין יֹשֵׁב׃ ס

לה 35

א הַדָּבָר אֲשֶׁר־הָיָה אֶל־יִרְמְיָהוּ מֵאֵת יְהוָה בִּימֵי יְהוֹיָקִים בֶּן־
2 יֹאשִׁיָּהוּ מֶלֶךְ יְהוּדָה לֵאמֹר׃ הָלוֹךְ אֶל־בֵּית הָרֵכָבִים וְדִבַּרְתָּ
אוֹתָם וַהֲבִאוֹתָם בֵּית יְהוָה אֶל־אַחַת הַלְּשָׁכוֹת וְהִשְׁקִיתָ
3 אוֹתָם יָיִן׃ וָאֶקַּח אֶת־יַאֲזַנְיָה בֶן־יִרְמְיָהוּ בֶּן־חֲבַצִּנְיָה וְאֶת־
4 אֶחָיו וְאֶת־כָּל־בָּנָיו וְאֵת כָּל־בֵּית הָרֵכָבִים׃ וָאָבִא אֹתָם בֵּית
יְהוָה אֶל־לִשְׁכַּת בְּנֵי חָנָן בֶּן־יִגְדַּלְיָהוּ אִישׁ הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר־
אֵצֶל לִשְׁכַּת הַשָּׂרִים אֲשֶׁר מִמַּעַל לְלִשְׁכַּת מַעֲשֵׂיָהוּ בֶן־שַׁלֻּם
ה שֹׁמֵר הַסַּף׃ וָאֶתֵּן לִפְנֵי ׀ בְּנֵי בֵית־הָרֵכָבִים גְּבִעִים מְלֵאִים
6 יַיִן וְכֹסוֹת וָאֹמַר אֲלֵיהֶם שְׁתוּ־יָיִן׃ וַיֹּאמְרוּ לֹא נִשְׁתֶּה־יָּיִן
כִּי יוֹנָדָב בֶּן־רֵכָב אָבִינוּ צִוָּה עָלֵינוּ לֵאמֹר לֹא תִשְׁתּוּ־יַיִן
7 אַתֶּם וּבְנֵיכֶם עַד־עוֹלָם׃ וּבַיִת לֹא־תִבְנוּ וְזֶרַע לֹא־תִזְרָעוּ
וְכֶרֶם לֹא־תִטָּעוּ וְלֹא יִהְיֶה לָכֶם כִּי בָּאֳהָלִים תֵּשְׁבוּ כָּל־
יְמֵיכֶם לְמַעַן תִּחְיוּ יָמִים רַבִּים עַל־פְּנֵי הָאֲדָמָה אֲשֶׁר אַתֶּם
8 גָּרִים שָׁם׃ וַנִּשְׁמַע בְּקוֹל יְהוֹנָדָב בֶּן־רֵכָב אָבִינוּ לְכֹל אֲשֶׁר
צִוָּנוּ לְבִלְתִּי שְׁתוֹת־יַיִן כָּל־יָמֵינוּ אֲנַחְנוּ נָשֵׁינוּ בָּנֵינוּ
9 וּבְנֹתֵינוּ׃ וּלְבִלְתִּי בְּנוֹת בָּתִּים לְשִׁבְתֵּנוּ וְכֶרֶם וְשָׂדֶה וָזֶרַע

v. 17 לְזַעֲוָה ק׳. v. 4 פתח בס״פ. v. 7 קמץ בפשטא. ibid. קמץ בזקף.

לֹא יִהְיֶה־לָּנוּ׃ וַנֵּשֶׁב בָּאֳהָלִים וַנִּשְׁמַע וַנַּעַשׂ כְּכֹל אֲשֶׁר־צִוָּנוּ י
יוֹנָדָב אָבִינוּ׃ וַיְהִי בַּעֲלוֹת נְבוּכַדְרֶאצַּר מֶלֶךְ־בָּבֶל אֶל־הָאָרֶץ 11
וַנֹּאמֶר בֹּאוּ וְנָבוֹא יְרוּשָׁלַםִ מִפְּנֵי חֵיל הַכַּשְׂדִּים וּמִפְּנֵי חֵיל
אֲרָם וַנֵּשֶׁב בִּירוּשָׁלָםִ׃ פ
וַיְהִי דְבַר־יְהוָה אֶל־יִרְמְיָהוּ לֵאמֹר׃ כֹּה־אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת 12 13
אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל הָלֹךְ וְאָמַרְתָּ לְאִישׁ יְהוּדָה וּלְיוֹשְׁבֵי יְרוּשָׁלָםִ
הֲלוֹא תִקְחוּ מוּסָר לִשְׁמֹעַ אֶל־דְּבָרַי נְאֻם־יְהוָה׃ הוּקַם אֶת־ 14
דִּבְרֵי יְהוֹנָדָב בֶּן־רֵכָב אֲשֶׁר־צִוָּה אֶת־בָּנָיו לְבִלְתִּי שְׁתוֹת־יַיִן
וְלֹא שָׁתוּ עַד־הַיּוֹם הַזֶּה כִּי שָׁמְעוּ אֵת מִצְוַת אֲבִיהֶם וְאָנֹכִי
דִּבַּרְתִּי אֲלֵיכֶם הַשְׁכֵּם וְדַבֵּר וְלֹא שְׁמַעְתֶּם אֵלָי׃ וָאֶשְׁלַח טו
אֲלֵיכֶם אֶת־כָּל־עֲבָדַי הַנְּבִאִים ׀ הַשְׁכֵּים וְשָׁלֹחַ ׀ לֵאמֹר שֻׁבוּ־
נָא אִישׁ מִדַּרְכּוֹ הָרָעָה וְהֵיטִיבוּ מַעַלְלֵיכֶם וְאַל־תֵּלְכוּ אַחֲרֵי
אֱלֹהִים אֲחֵרִים לְעָבְדָם וּשְׁבוּ אֶל־הָאֲדָמָה אֲשֶׁר־נָתַתִּי לָכֶם
וְלַאֲבֹתֵיכֶם וְלֹא הִטִּיתֶם אֶת־אָזְנְכֶם וְלֹא שְׁמַעְתֶּם אֵלָי׃ כִּי 16
הֵקִימוּ בְּנֵי יְהוֹנָדָב בֶּן־רֵכָב אֶת־מִצְוַת אֲבִיהֶם אֲשֶׁר צִוָּם
וְהָעָם הַזֶּה לֹא שָׁמְעוּ אֵלָי׃ ס לָכֵן כֹּה־אָמַר יְהוָה אֱלֹהֵי 17
צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל הִנְנִי מֵבִיא אֶל־יְהוּדָה וְאֶל כָּל־יוֹשְׁבֵי
יְרוּשָׁלַםִ אֵת כָּל־הָרָעָה אֲשֶׁר דִּבַּרְתִּי עֲלֵיהֶם יַעַן דִּבַּרְתִּי
אֲלֵיהֶם וְלֹא שָׁמֵעוּ וָאֶקְרָא לָהֶם וְלֹא עָנוּ׃ וּלְבֵית הָרֵכָבִים 18
אָמַר יִרְמְיָהוּ כֹּה־אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל יַעַן אֲשֶׁר
שְׁמַעְתֶּם עַל־מִצְוַת יְהוֹנָדָב אֲבִיכֶם וַתִּשְׁמְרוּ אֶת־כָּל־מִצְוֺתָיו
וַתַּעֲשׂוּ כְּכֹל אֲשֶׁר־צִוָּה אֶתְכֶם׃ ס לָכֵן כֹּה אָמַר יְהוָה 19
צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל לֹא־יִכָּרֵת אִישׁ לְיוֹנָדָב בֶּן־רֵכָב עֹמֵד
לְפָנַי כָּל־הַיָּמִים׃ ס

לו 36

וַיְהִי בַּשָּׁנָה הָרְבִיעִת לִיהוֹיָקִים בֶּן־יֹאשִׁיָּהוּ מֶלֶךְ יְהוּדָה הָיָה א
הַדָּבָר הַזֶּה אֶל־יִרְמְיָהוּ מֵאֵת יְהוָה לֵאמֹר׃ קַח־לְךָ מְגִלַּת־ 2
סֵפֶר וְכָתַבְתָּ אֵלֶיהָ אֵת כָּל־הַדְּבָרִים אֲשֶׁר־דִּבַּרְתִּי אֵלֶיךָ עַל־
יִשְׂרָאֵל וְעַל־יְהוּדָה וְעַל־כָּל־הַגּוֹיִם מִיּוֹם דִּבַּרְתִּי אֵלֶיךָ מִימֵי
יֹאשִׁיָּהוּ וְעַד הַיּוֹם הַזֶּה׃ אוּלַי יִשְׁמְעוּ בֵּית יְהוּדָה אֵת כָּל־ 3
הָרָעָה אֲשֶׁר אָנֹכִי חֹשֵׁב לַעֲשׂוֹת לָהֶם לְמַעַן יָשׁוּבוּ אִישׁ
מִדַּרְכּוֹ הָרָעָה וְסָלַחְתִּי לַעֲוֺנָם וּלְחַטָּאתָם׃ פ

4 וַיִּקְרָא יִרְמְיָהוּ אֶת־בָּרוּךְ בֶּן־נֵרִיָּה וַיִּכְתֹּב בָּרוּךְ מִפִּי
יִרְמְיָהוּ אֵת כָּל־דִּבְרֵי יְהוָה אֲשֶׁר־דִּבֶּר אֵלָיו עַל־מְגִלַּת־סֵפֶר׃
ה וַיְצַוֶּה יִרְמְיָהוּ אֶת־בָּרוּךְ לֵאמֹר אֲנִי עָצוּר לֹא אוּכַל לָבוֹא
6 בֵּית יְהוָה׃ וּבָאתָ אַתָּה וְקָרָאתָ בַמְּגִלָּה אֲשֶׁר־כָּתַבְתָּ מִפִּי
אֶת־דִּבְרֵי יְהוָה בְּאָזְנֵי הָעָם בֵּית יְהוָה בְּיוֹם צוֹם וְגַם בְּאָזְנֵי
7 כָל־יְהוּדָה הַבָּאִים מֵעָרֵיהֶם תִּקְרָאֵם׃ אוּלַי תִּפֹּל תְּחִנָּתָם
לִפְנֵי יְהוָה וְיָשֻׁבוּ אִישׁ מִדַּרְכּוֹ הָרָעָה כִּי־גָדוֹל הָאַף וְהַחֵמָה
8 אֲשֶׁר־דִּבֶּר יְהוָה אֶל־הָעָם הַזֶּה׃ וַיַּעַשׂ בָּרוּךְ בֶּן־נֵרִיָּה כְּכֹל
אֲשֶׁר־צִוָּהוּ יִרְמְיָהוּ הַנָּבִיא לִקְרֹא בַסֵּפֶר דִּבְרֵי יְהוָה בֵּית
9 יְהוָה׃ ס וַיְהִי בַשָּׁנָה הַחֲמִשִׁית לִיהוֹיָקִים בֶּן־יֹאשִׁיָּהוּ
מֶלֶךְ־יְהוּדָה בַּחֹדֶשׁ הַתְּשִׁעִי קָרְאוּ צוֹם לִפְנֵי יְהוָה כָּל־הָעָם
י בִּירוּשָׁלָםִ וְכָל־הָעָם הַבָּאִים מֵעָרֵי יְהוּדָה בִּירוּשָׁלָםִ׃ וַיִּקְרָא
בָרוּךְ בַּסֵּפֶר אֶת־דִּבְרֵי יִרְמְיָהוּ בֵּית יְהוָה בְּלִשְׁכַּת גְּמַרְיָהוּ
בֶן־שָׁפָן הַסֹּפֵר בֶּחָצֵר הָעֶלְיוֹן פֶּתַח שַׁעַר בֵּית־יְהוָה הֶחָדָשׁ
11 בְּאָזְנֵי כָּל־הָעָם׃ וַיִּשְׁמַע מִכָיְהוּ בֶן־גְּמַרְיָהוּ בֶן־שָׁפָן אֶת־כָּל־
12 דִּבְרֵי יְהוָה מֵעַל הַסֵּפֶר׃ וַיֵּרֶד בֵּית־הַמֶּלֶךְ עַל־לִשְׁכַּת הַסֹּפֵר
וְהִנֵּה־שָׁם כָּל־הַשָּׂרִים יוֹשְׁבִים אֱלִישָׁמָע הַסֹּפֵר וּדְלָיָהוּ בֶן־
שְׁמַעְיָהוּ וְאֶלְנָתָן בֶּן־עַכְבּוֹר וּגְמַרְיָהוּ בֶן־שָׁפָן וְצִדְקִיָּהוּ בֶן־
13 חֲנַנְיָהוּ וְכָל־הַשָּׂרִים׃ וַיַּגֵּד לָהֶם מִכָיְהוּ אֵת כָּל־הַדְּבָרִים
14 אֲשֶׁר שָׁמֵעַ בִּקְרֹא בָרוּךְ בַּסֵּפֶר בְּאָזְנֵי הָעָם׃ וַיִּשְׁלְחוּ כָל־
הַשָּׂרִים אֶל־בָּרוּךְ אֶת־יְהוּדִי בֶּן־נְתַנְיָהוּ בֶּן־שֶׁלֶמְיָהוּ בֶן־
כּוּשִׁי לֵאמֹר הַמְּגִלָּה אֲשֶׁר קָרָאתָ בָּהּ בְּאָזְנֵי הָעָם קָחֶנָּה בְיָדְךָ
וָלֵךְ וַיִּקַּח בָּרוּךְ בֶּן־נֵרִיָּהוּ אֶת־הַמְּגִלָּה בְּיָדוֹ וַיָּבֹא אֲלֵיהֶם׃
טו וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו שֵׁב נָא וּקְרָאֶנָּה בְּאָזְנֵינוּ וַיִּקְרָא בָרוּךְ בְּאָזְנֵיהֶם׃
16 וַיְהִי כְּשָׁמְעָם אֶת־כָּל־הַדְּבָרִים פָּחֲדוּ אִישׁ אֶל־רֵעֵהוּ וַיֹּאמְרוּ
17 אֶל־בָּרוּךְ הַגֵּיד נַגִּיד לַמֶּלֶךְ אֵת כָּל־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה׃ וְאֶת־
בָּרוּךְ שָׁאֲלוּ לֵאמֹר הַגֶּד־נָא לָנוּ אֵיךְ כָּתַבְתָּ אֶת־כָּל־הַדְּבָרִים
18 הָאֵלֶּה מִפִּיו׃ וַיֹּאמֶר לָהֶם בָּרוּךְ מִפִּיו יִקְרָא אֵלַי אֵת כָּל־
19 הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וַאֲנִי כֹּתֵב עַל־הַסֵּפֶר בַּדְּיוֹ׃ ס וַיֹּאמְרוּ
הַשָּׂרִים אֶל־בָּרוּךְ לֵךְ הִסָּתֵר אַתָּה וְיִרְמְיָהוּ וְאִישׁ אַל־יֵדַע
כ אֵיפֹה אַתֶּם׃ וַיָּבֹאוּ אֶל־הַמֶּלֶךְ חָצֵרָה וְאֶת־הַמְּגִלָּה הִפְקִדוּ
בְּלִשְׁכַּת אֱלִישָׁמָע הַסֹּפֵר וַיַּגִּידוּ בְּאָזְנֵי הַמֶּלֶךְ אֵת כָּל־

הַדְּבָרִים׃ וַיִּשְׁלַח הַמֶּלֶךְ אֶת־יְהוּדִי לָקַחַת אֶת־הַמְּגִלָּה 21
וַיִּקָּחֶהָ מִלִּשְׁכַּת אֱלִישָׁמָע הַסֹּפֵר וַיִּקְרָאֶהָ יְהוּדִי בְּאָזְנֵי
הַמֶּלֶךְ וּבְאָזְנֵי כָּל־הַשָּׂרִים הָעֹמְדִים מֵעַל הַמֶּלֶךְ׃ וְהַמֶּלֶךְ 22
יוֹשֵׁב בֵּית הַחֹרֶף בַּחֹדֶשׁ הַתְּשִׁיעִי וְאֶת־הָאָח לְפָנָיו מְבֹעָרֶת׃
וַיְהִי ׀ כִּקְרוֹא יְהוּדִי שָׁלֹשׁ דְּלָתוֹת וְאַרְבָּעָה יִקְרָעֶהָ בְּתַעַר 23
הַסֹּפֵר וְהַשְׁלֵךְ אֶל־הָאֵשׁ אֲשֶׁר אֶל־הָאָח עַד־תֹּם כָּל־הַמְּגִלָּה
עַל־הָאֵשׁ אֲשֶׁר עַל־הָאָח׃ וְלֹא פָחֲדוּ וְלֹא קָרְעוּ אֶת־בִּגְדֵיהֶם 24
הַמֶּלֶךְ וְכָל־עֲבָדָיו הַשֹּׁמְעִים אֵת כָּל־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה׃ וְגַם כה
אֶלְנָתָן וּדְלָיָהוּ וּגְמַרְיָהוּ הִפְגִּעוּ בַמֶּלֶךְ לְבִלְתִּי שְׂרֹף אֶת־
הַמְּגִלָּה וְלֹא שָׁמַע אֲלֵיהֶם׃ וַיְצַוֶּה הַמֶּלֶךְ אֶת־יְרַחְמְאֵל בֶּן־ 26
הַמֶּלֶךְ וְאֶת־שְׂרָיָהוּ בֶן־עַזְרִיאֵל וְאֶת־שֶׁלֶמְיָהוּ בֶּן־עַבְדְּאֵל לָקַחַת
אֶת־בָּרוּךְ הַסֹּפֵר וְאֵת יִרְמְיָהוּ הַנָּבִיא וַיַּסְתִּרֵם יְהוָה׃ ס
וַיְהִי דְבַר־יְהוָה אֶל־יִרְמְיָהוּ אַחֲרֵי ׀ שְׂרֹף הַמֶּלֶךְ אֶת־ 27
הַמְּגִלָּה וְאֶת־הַדְּבָרִים אֲשֶׁר כָּתַב בָּרוּךְ מִפִּי יִרְמְיָהוּ לֵאמֹר׃
שׁוּב קַח־לְךָ מְגִלָּה אַחֶרֶת וּכְתֹב עָלֶיהָ אֵת כָּל־הַדְּבָרִים 28
הָרִאשֹׁנִים אֲשֶׁר הָיוּ עַל־הַמְּגִלָּה הָרִאשֹׁנָה אֲשֶׁר שָׂרַף
יְהוֹיָקִים מֶלֶךְ־יְהוּדָה׃ וְעַל־יְהוֹיָקִים מֶלֶךְ־יְהוּדָה תֹאמַר כֹּה 29
אָמַר יְהוָה אַתָּה שָׂרַפְתָּ אֶת־הַמְּגִלָּה הַזֹּאת לֵאמֹר מַדּוּעַ
כָּתַבְתָּ עָלֶיהָ לֵאמֹר בֹּא־יָבוֹא מֶלֶךְ־בָּבֶל וְהִשְׁחִית אֶת־הָאָרֶץ
הַזֹּאת וְהִשְׁבִּית מִמֶּנָּה אָדָם וּבְהֵמָה׃ ס לָכֵן כֹּה־אָמַר ל
יְהוָה עַל־יְהוֹיָקִים מֶלֶךְ יְהוּדָה לֹא־יִהְיֶה־לּוֹ יוֹשֵׁב עַל־כִּסֵּא
דָוִד וְנִבְלָתוֹ תִּהְיֶה מֻשְׁלֶכֶת לַחֹרֶב בַּיּוֹם וְלַקֶּרַח בַּלָּיְלָה׃
וּפָקַדְתִּי עָלָיו וְעַל־זַרְעוֹ וְעַל־עֲבָדָיו אֶת־עֲוֺנָם וְהֵבֵאתִי עֲלֵיהֶם 31
וְעַל־יֹשְׁבֵי יְרוּשָׁלִַם וְאֶל־אִישׁ יְהוּדָה אֵת כָּל־הָרָעָה אֲשֶׁר־
דִּבַּרְתִּי אֲלֵיהֶם וְלֹא שָׁמֵעוּ׃ ס וְיִרְמְיָהוּ לָקַח ׀ מְגִלָּה 32
אַחֶרֶת וַיִּתְּנָהּ אֶל־בָּרוּךְ בֶּן־נֵרִיָּהוּ הַסֹּפֵר וַיִּכְתֹּב עָלֶיהָ מִפִּי
יִרְמְיָהוּ אֵת כָּל־דִּבְרֵי הַסֵּפֶר אֲשֶׁר שָׂרַף יְהוֹיָקִים מֶלֶךְ־יְהוּדָה
בָּאֵשׁ וְעוֹד נוֹסַף עֲלֵיהֶם דְּבָרִים רַבִּים כָּהֵמָּה׃ פ

לז 37

וַיִּמְלָךְ־מֶלֶךְ צִדְקִיָּהוּ בֶּן־יֹאשִׁיָּהוּ תַּחַת כָּנְיָהוּ בֶּן־יְהוֹיָקִים א
אֲשֶׁר הִמְלִיךְ נְבוּכַדְרֶאצַּר מֶלֶךְ־בָּבֶל בְּאֶרֶץ יְהוּדָה׃ וְלֹא 2
שָׁמַע הוּא וַעֲבָדָיו וְעַם הָאָרֶץ אֶל־דִּבְרֵי יְהוָה אֲשֶׁר דִּבֶּר

3 בְּיַד יִרְמְיָהוּ הַנָּבִיא׃ וַיִּשְׁלַח הַמֶּלֶךְ צִדְקִיָּהוּ אֶת־יְהוּכַל בֶּן־
שֶׁלֶמְיָה וְאֶת־צְפַנְיָהוּ בֶן־מַעֲשֵׂיָה הַכֹּהֵן אֶל־יִרְמְיָהוּ הַנָּבִיא
4 לֵאמֹר הִתְפַּלֶּל־נָא בַעֲדֵנוּ אֶל־יְהוָה אֱלֹהֵינוּ׃ וְיִרְמְיָהוּ בָּא
ה וְיֹצֵא בְּתוֹךְ הָעָם וְלֹא־נָתְנוּ אֹתוֹ בֵּית הַכְּלִיא׃ וְחֵיל פַּרְעֹה
יָצָא מִמִּצְרָיִם וַיִּשְׁמְעוּ הַכַּשְׂדִּים הַצָּרִים עַל־יְרוּשָׁלַםִ אֶת־
שִׁמְעָם וַיֵּעָלוּ מֵעַל יְרוּשָׁלָםִ׃ פ
6 7 וַיְהִי דְּבַר־יְהוָה אֶל־יִרְמְיָהוּ הַנָּבִיא לֵאמֹר׃ כֹּה־אָמַר יְהוָה
אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל כֹּה תֹאמְרוּ אֶל־מֶלֶךְ יְהוּדָה הַשֹּׁלֵחַ אֶתְכֶם
אֵלַי לְדָרְשֵׁנִי הִנֵּה ׀ חֵיל פַּרְעֹה הַיֹּצֵא לָכֶם לְעֶזְרָה שָׁב לְאַרְצוֹ
8 מִצְרָיִם׃ וְשָׁבוּ הַכַּשְׂדִּים וְנִלְחֲמוּ עַל־הָעִיר הַזֹּאת וּלְכָדֻהָ
9 וּשְׂרָפֻהָ בָאֵשׁ׃ ס כֹּה ׀ אָמַר יְהוָה אַל־תַּשִּׁאוּ נַפְשֹׁתֵיכֶם
י לֵאמֹר הָלֹךְ יֵלְכוּ מֵעָלֵינוּ הַכַּשְׂדִּים כִּי־לֹא יֵלֵכוּ׃ כִּי אִם־
הִכִּיתֶם כָּל־חֵיל כַּשְׂדִּים הַנִּלְחָמִים אִתְּכֶם וְנִשְׁאֲרוּ־בָם אֲנָשִׁים
מְדֻקָּרִים אִישׁ בְּאָהֳלוֹ יָקוּמוּ וְשָׂרְפוּ אֶת־הָעִיר הַזֹּאת בָּאֵשׁ׃
וְהָיָה בְּהֵעָלוֹת חֵיל הַכַּשְׂדִּים מֵעַל יְרוּשָׁלָםִ מִפְּנֵי חֵיל
12 פַּרְעֹה׃ ס וַיֵּצֵא יִרְמְיָהוּ מִירוּשָׁלַםִ לָלֶכֶת אֶרֶץ בִּנְיָמִן
13 לַחֲלִק מִשָּׁם בְּתוֹךְ הָעָם׃ וַיְהִי־הוּא בְּשַׁעַר בִּנְיָמִן וְשָׁם בַּעַל
פְּקִדֻת וּשְׁמוֹ יִרְאִיָּיה בֶּן־שֶׁלֶמְיָה בֶּן־חֲנַנְיָה וַיִּתְפֹּשׂ אֶת־
14 יִרְמְיָהוּ הַנָּבִיא לֵאמֹר אֶל־הַכַּשְׂדִּים אַתָּה נֹפֵל׃ וַיֹּאמֶר יִרְמְיָהוּ
שֶׁקֶר אֵינֶנִּי נֹפֵל עַל־הַכַּשְׂדִּים וְלֹא שָׁמַע אֵלָיו וַיִּתְפֹּשׂ יִרְאִיָּיה
טו בְּיִרְמְיָהוּ וַיְבִאֵהוּ אֶל־הַשָּׂרִים׃ וַיִּקְצְפוּ הַשָּׂרִים עַל־יִרְמְיָהוּ
וְהִכּוּ אֹתוֹ וְנָתְנוּ אוֹתוֹ בֵּית הָאֵסוּר בֵּית יְהוֹנָתָן הַסֹּפֵר כִּי־
16 אֹתוֹ עָשׂוּ לְבֵית הַכֶּלֶא׃ כִּי בָא יִרְמְיָהוּ אֶל־בֵּית הַבּוֹר וְאֶל־
17 הַחֲנֻיוֹת וַיֵּשֶׁב־שָׁם יִרְמְיָהוּ יָמִים רַבִּים׃ ס וַיִּשְׁלַח
הַמֶּלֶךְ צִדְקִיָּהוּ וַיִּקָּחֵהוּ וַיִּשְׁאָלֵהוּ הַמֶּלֶךְ בְּבֵיתוֹ בַּסֵּתֶר וַיֹּאמֶר
הֲיֵשׁ דָּבָר מֵאֵת יְהוָה וַיֹּאמֶר יִרְמְיָהוּ יֵשׁ וַיֹּאמֶר בְּיַד־מֶלֶךְ
18 בָּבֶל תִּנָּתֵן׃ וַיֹּאמֶר יִרְמְיָהוּ אֶל־הַמֶּלֶךְ צִדְקִיָּהוּ מֶה חָטָאתִי
לְךָ וְלַעֲבָדֶיךָ וְלָעָם הַזֶּה כִּי־נְתַתֶּם אוֹתִי אֶל־בֵּית הַכֶּלֶא׃
19 וְאַיֵּו נְבִיאֵיכֶם אֲשֶׁר־נִבְּאוּ לָכֶם לֵאמֹר לֹא־יָבֹא מֶלֶךְ־בָּבֶל
כ עֲלֵיכֶם וְעַל הָאָרֶץ הַזֹּאת׃ וְעַתָּה שְׁמַע־נָא אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ תִּפָּל־
נָא תְחִנָּתִי לְפָנֶיךָ וְאַל־תְּשִׁבֵנִי בֵּית יְהוֹנָתָן הַסֹּפֵר וְלֹא

v. 4 הַכְּלוּא ק׳. v. 13 14 יתיר י׳. v. 19 וְאַיֵּה ק׳.

21 אָמוּת שָׁם׃ וַיְצַוֶּה הַמֶּלֶךְ צִדְקִיָּהוּ וַיַּפְקִדוּ אֶת־יִרְמְיָהוּ
בַּחֲצַר הַמַּטָּרָה וְנָתֹן לוֹ כִכַּר־לֶחֶם לַיּוֹם מִחוּץ הָאֹפִים
עַד־תֹּם כָּל־הַלֶּחֶם מִן־הָעִיר וַיֵּשֶׁב יִרְמְיָהוּ בַּחֲצַר הַמַּטָּרָה׃

לח 38

א וַיִּשְׁמַע שְׁפַטְיָה בֶן־מַתָּן וּגְדַלְיָהוּ בֶּן־פַּשְׁחוּר וְיוּכַל בֶּן־
שֶׁלֶמְיָהוּ וּפַשְׁחוּר בֶּן־מַלְכִּיָּה אֶת־הַדְּבָרִים אֲשֶׁר יִרְמְיָהוּ
2 מְדַבֵּר אֶל־כָּל־הָעָם לֵאמֹר׃ כֹּה אָמַר יְהוָה הַיֹּשֵׁב בָּעִיר
הַזֹּאת יָמוּת בַּחֶרֶב בָּרָעָב וּבַדָּבֶר וְהַיֹּצֵא אֶל־הַכַּשְׂדִּים יְחְיֶה
3 וְהָיְתָה־לּוֹ נַפְשׁוֹ לְשָׁלָל וָחָי׃ ס כֹּה אָמַר יְהוָה הִנָּתֹן
4 תִּנָּתֵן הָעִיר הַזֹּאת בְּיַד חֵיל מֶלֶךְ־בָּבֶל וּלְכָדָהּ׃ וַיֹּאמְרוּ
הַשָּׂרִים אֶל־הַמֶּלֶךְ יוּמַת נָא אֶת־הָאִישׁ הַזֶּה כִּי־עַל־כֵּן הוּא
מְרַפֵּא אֶת־יְדֵי אַנְשֵׁי הַמִּלְחָמָה הַנִּשְׁאָרִים ׀ בָּעִיר הַזֹּאת
וְאֵת יְדֵי כָל־הָעָם לְדַבֵּר אֲלֵיהֶם כַּדְּבָרִים הָאֵלֶּה כִּי ׀ הָאִישׁ
ה הַזֶּה אֵינֶנּוּ דֹרֵשׁ לְשָׁלוֹם לָעָם הַזֶּה כִּי אִם־לְרָעָה׃ וַיֹּאמֶר
הַמֶּלֶךְ צִדְקִיָּהוּ הִנֵּה־הוּא בְּיֶדְכֶם כִּי־אֵין הַמֶּלֶךְ יוּכַל אֶתְכֶם
6 דָּבָר׃ וַיִּקְחוּ אֶת־יִרְמְיָהוּ וַיַּשְׁלִכוּ אֹתוֹ אֶל־הַבּוֹר ׀ מַלְכִּיָּהוּ
בֶן־הַמֶּלֶךְ אֲשֶׁר בַּחֲצַר הַמַּטָּרָה וַיְשַׁלְּחוּ אֶת־יִרְמְיָהוּ בַּחֲבָלִים
וּבַבּוֹר אֵין־מַיִם כִּי אִם־טִיט וַיִּטְבַּע יִרְמְיָהוּ בַּטִּיט׃ ס
7 וַיִּשְׁמַע עֶבֶד־מֶלֶךְ הַכּוּשִׁי אִישׁ סָרִיס וְהוּא בְּבֵית הַמֶּלֶךְ
כִּי־נָתְנוּ אֶת־יִרְמְיָהוּ אֶל־הַבּוֹר וְהַמֶּלֶךְ יוֹשֵׁב בְּשַׁעַר בִּנְיָמִן׃
8 9 וַיֵּצֵא עֶבֶד־מֶלֶךְ מִבֵּית הַמֶּלֶךְ וַיְדַבֵּר אֶל־הַמֶּלֶךְ לֵאמֹר׃ אֲדֹנִי
הַמֶּלֶךְ הֵרֵעוּ הָאֲנָשִׁים הָאֵלֶּה אֵת כָּל־אֲשֶׁר עָשׂוּ לְיִרְמְיָהוּ
הַנָּבִיא אֵת אֲשֶׁר־הִשְׁלִיכוּ אֶל־הַבּוֹר וַיָּמָת תַּחְתָּיו מִפְּנֵי
י הָרָעָב כִּי אֵין הַלֶּחֶם עוֹד בָּעִיר׃ וַיְצַוֶּה הַמֶּלֶךְ אֵת עֶבֶד־
מֶלֶךְ הַכּוּשִׁי לֵאמֹר קַח בְּיָדְךָ מִזֶּה שְׁלֹשִׁים אֲנָשִׁים וְהַעֲלִיתָ
11 אֶת־יִרְמְיָהוּ הַנָּבִיא מִן־הַבּוֹר בְּטֶרֶם יָמוּת׃ וַיִּקַּח ׀ עֶבֶד־
מֶלֶךְ אֶת־הָאֲנָשִׁים בְּיָדוֹ וַיָּבֹא בֵית־הַמֶּלֶךְ אֶל־תַּחַת הָאוֹצָר
וַיִּקַּח מִשָּׁם בְּלוֹיֵ הַסְּחָבוֹת וּבְלוֹיֵ מְלָחִים וַיְשַׁלְּחֵם אֶל־
12 יִרְמְיָהוּ אֶל־הַבּוֹר בַּחֲבָלִים׃ וַיֹּאמֶר עֶבֶד־מֶלֶךְ הַכּוּשִׁי אֶל־
יִרְמְיָהוּ שִׂים נָא בְּלוֹאֵי הַסְּחָבוֹת וְהַמְּלָחִים תַּחַת אַצִּלוֹת

v. 2 יְחיה ק׳. · v. 11 יתיר ה׳.

13 יָדֶיךָ מִתַּחַת לַחֲבָלִים וַיַּעַשׂ יִרְמְיָהוּ כֵּן׃ וַיִּמְשְׁכוּ אֶת־
יִרְמְיָהוּ בַּחֲבָלִים וַיַּעֲלוּ אֹתוֹ מִן־הַבּוֹר וַיֵּשֶׁב יִרְמְיָהוּ בַּחֲצַר
14 הַמַּטָּרָה׃ ס וַיִּשְׁלַח הַמֶּלֶךְ צִדְקִיָּהוּ וַיִּקַּח אֶת־יִרְמְיָהוּ
הַנָּבִיא אֵלָיו אֶל־מָבוֹא הַשְּׁלִישִׁי אֲשֶׁר בְּבֵית יְהוָה וַיֹּאמֶר
הַמֶּלֶךְ אֶל־יִרְמְיָהוּ שֹׁאֵל אֲנִי אֹתְךָ דָּבָר אַל־תְּכַחֵד מִמֶּנִּי
טו דָּבָר׃ וַיֹּאמֶר יִרְמְיָהוּ אֶל־צִדְקִיָּהוּ כִּי אַגִּיד לְךָ הֲלוֹא הָמֵת
16 תְּמִיתֵנִי וְכִי אִיעָצְךָ לֹא תִשְׁמַע אֵלָי׃ וַיִּשָּׁבַע הַמֶּלֶךְ צִדְקִיָּהוּ
אֶל־יִרְמְיָהוּ בַּסֵּתֶר לֵאמֹר חַי־יְהוָה אֹת אֲשֶׁר עָשָׂה־לָנוּ אֶת־
הַנֶּפֶשׁ הַזֹּאת אִם־אֲמִיתֶךָ וְאִם־אֶתֶּנְךָ בְּיַד הָאֲנָשִׁים הָאֵלֶּה
17 אֲשֶׁר מְבַקְשִׁים אֶת־נַפְשֶׁךָ׃ ס וַיֹּאמֶר יִרְמְיָהוּ אֶל־צִדְקִיָּהוּ
כֹּה־אָמַר יְהוָה אֱלֹהֵי צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אִם־יָצֹא תֵצֵא
אֶל־שָׂרֵי מֶלֶךְ־בָּבֶל וְחָיְתָה נַפְשֶׁךָ וְהָעִיר הַזֹּאת לֹא תִשָּׂרֵף
18 בָּאֵשׁ וְחָיִתָה אַתָּה וּבֵיתֶךָ׃ וְאִם־לֹא תֵצֵא אֶל־שָׂרֵי מֶלֶךְ
בָּבֶל וְנִתְּנָה הָעִיר הַזֹּאת בְּיַד הַכַּשְׂדִּים וּשְׂרָפוּהָ בָּאֵשׁ וְאַתָּה
19 לֹא־תִמָּלֵט מִיָּדָם׃ ס וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ צִדְקִיָּהוּ אֶל־יִרְמְיָהוּ
אֲנִי דֹאֵג אֶת־הַיְּהוּדִים אֲשֶׁר נָפְלוּ אֶל־הַכַּשְׂדִּים פֶּן־יִתְּנוּ
כ אֹתִי בְּיָדָם וְהִתְעַלְּלוּ־בִי׃ וַיֹּאמֶר יִרְמְיָהוּ לֹא יִתֵּנוּ שְׁמַע־
נָא ׀ בְּקוֹל יְהוָה לַאֲשֶׁר אֲנִי דֹּבֵר אֵלֶיךָ וְיִיטַב־לְךָ וּתְחִי
21 נַפְשֶׁךָ׃ וְאִם־מָאֵן אַתָּה לָצֵאת זֶה הַדָּבָר אֲשֶׁר הִרְאַנִי יְהוָה׃
22 וְהִנֵּה כָל־הַנָּשִׁים אֲשֶׁר נִשְׁאֲרוּ בְּבֵית מֶלֶךְ־יְהוּדָה מוּצָאוֹת
אֶל־שָׂרֵי מֶלֶךְ בָּבֶל וְהֵנָּה אֹמְרֹת הִסִּיתוּךָ וְיָכְלוּ לְךָ אַנְשֵׁי
23 שְׁלֹמֶךָ הָטְבְּעוּ בַבֹּץ רַגְלֶךָ נָסֹגוּ אָחוֹר׃ וְאֶת־כָּל־נָשֶׁיךָ
וְאֶת־בָּנֶיךָ מוֹצִאִים אֶל־הַכַּשְׂדִּים וְאַתָּה לֹא־תִמָּלֵט מִיָּדָם כִּי
בְיַד מֶלֶךְ־בָּבֶל תִּתָּפֵשׂ וְאֶת־הָעִיר הַזֹּאת תִּשְׂרֹף בָּאֵשׁ׃ ס
24 וַיֹּאמֶר צִדְקִיָּהוּ אֶל־יִרְמְיָהוּ אִישׁ אַל־יֵדַע בַּדְּבָרִים הָאֵלֶּה
כה וְלֹא תָמוּת׃ וְכִי־יִשְׁמְעוּ הַשָּׂרִים כִּי־דִבַּרְתִּי אִתָּךְ וּבָאוּ
אֵלֶיךָ וְאָמְרוּ אֵלֶיךָ הַגִּידָה־נָּא לָנוּ מַה־דִּבַּרְתָּ אֶל־הַמֶּלֶךְ
אַל־תְּכַחֵד מִמֶּנּוּ וְלֹא נְמִיתֶךָ וּמַה־דִּבֶּר אֵלֶיךָ הַמֶּלֶךְ׃
26 וְאָמַרְתָּ אֲלֵיהֶם מַפִּיל־אֲנִי תְחִנָּתִי לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ לְבִלְתִּי
27 הֲשִׁיבֵנִי בֵּית יְהוֹנָתָן לָמוּת שָׁם׃ ס וַיָּבֹאוּ כָל־הַשָּׂרִים אֶל־
יִרְמְיָהוּ וַיִּשְׁאֲלוּ אֹתוֹ וַיַּגֵּד לָהֶם כְּכָל־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה אֲשֶׁר

v. 16 את כתיב ולא קרי.

צִוָּ֣ה הַמֶּ֑לֶךְ וַיַּחֲרִ֣שׁוּ מִמֶּ֔נּוּ כִּ֥י לֹֽא־נִשְׁמַ֖ע הַדָּבָֽר׃ וַיֵּ֤שֶׁב יִרְמְיָ֨הוּ֙ 28
בַּחֲצַ֣ר הַמַּטָּרָ֔ה עַד־י֖וֹם אֲשֶׁר־נִלְכְּדָ֣ה יְרוּשָׁלִָ֑ם ◦ פ
וְהָיָ֕ה כַּאֲשֶׁ֥ר נִלְכְּדָ֖ה יְרוּשָׁלִָֽם׃

39 לט

בַּשָּׁנָ֣ה הַתְּשִׁעִ֗ית לְצִדְקִיָּ֣הוּ מֶֽלֶךְ־יְהוּדָ֘ה בַּחֹ֣דֶשׁ הָעֲשִׂרִי֒ בָּ֠א א
נְבוּכַדְרֶאצַּ֨ר מֶֽלֶךְ־בָּבֶ֜ל וְכָל־חֵיל֙וֹ אֶל־יְר֣וּשָׁלִַ֔ם וַיָּצֻ֖רוּ עָלֶֽיהָ׃
בְּעַשְׁתֵּי־עֶשְׂרֵ֤ה שָׁנָה֙ לְצִדְקִיָּ֔הוּ בַּחֹ֥דֶשׁ הָרְבִיעִ֖י בְּתִשְׁעָ֣ה 2
לַחֹ֑דֶשׁ הָבְקְעָ֖ה הָעִֽיר׃ וַיָּבֹ֜אוּ כֹּ֣ל שָׂרֵ֤י מֶֽלֶךְ־בָּבֶל֙ וַיֵּשְׁב֖וּ 3
בְּשַׁ֣עַר הַתָּ֑וֶךְ נֵרְגַ֣ל שַׂרְאֶ֠צֶר סַמְגַּר־נְב֨וֹ שַׂרְסְכִ֜ים רַב־סָרִ֗יס
נֵרְגַ֤ל שַׂרְאֶ֨צֶר֙ רַב־מָ֔ג וְכָל־שְׁאֵרִ֕ית שָׂרֵ֖י מֶ֥לֶךְ בָּבֶֽל׃ וַיְהִ֡י 4
כַּאֲשֶׁ֣ר רָ֠אָם צִדְקִיָּ֨הוּ מֶֽלֶךְ־יְהוּדָ֜ה וְכֹ֣ל ׀ אַנְשֵׁ֣י הַמִּלְחָמָ֗ה
וַֽיִּבְרְח֡וּ וַיֵּצְא֨וּ לַ֤יְלָה מִן־הָעִיר֙ דֶּ֚רֶךְ גַּ֣ן הַמֶּ֔לֶךְ בְּשַׁ֖עַר בֵּ֣ין
הַחֹמֹתָ֑יִם וַיֵּצֵ֖א דֶּ֥רֶךְ הָעֲרָבָֽה׃ וַיִּרְדְּפ֨וּ חֵיל־כַּשְׂדִּ֜ים אַחֲרֵיהֶ֗ם ה
וַיַּשִּׂ֤גוּ אֶת־צִדְקִיָּ֨הוּ֙ בְּעַֽרְב֣וֹת יְרֵח֔וֹ וַיִּקְח֣וּ אֹת֗וֹ וַֽיַּעֲלֻ֜הוּ אֶל־
נְבוּכַדְרֶאצַּ֧ר מֶֽלֶךְ־בָּבֶ֛ל רִבְלָ֖תָה בְּאֶ֣רֶץ חֲמָ֑ת וַיְדַבֵּ֥ר אִתּ֖וֹ
מִשְׁפָּטִֽים׃ וַיִּשְׁחַ֞ט מֶ֣לֶךְ בָּבֶ֗ל אֶת־בְּנֵ֛י צִדְקִיָּ֖הוּ בְּרִבְלָ֣ה 6
לְעֵינָ֑יו וְאֵת֙ כָּל־חֹרֵ֣י יְהוּדָ֔ה שָׁחַ֖ט מֶ֥לֶךְ בָּבֶֽל׃ וְאֶת־עֵינֵ֥י 7
צִדְקִיָּ֖הוּ עִוֵּ֑ר וַיַּאַסְרֵ֨הוּ֙ בַּֽנְחֻשְׁתַּ֔יִם לָבִ֥יא אֹת֖וֹ בָּבֶֽלָה׃ וְאֶת־ 8
בֵּ֤ית הַמֶּ֨לֶךְ֙ וְאֶת־בֵּ֣ית הָעָ֔ם שָׂרְפ֥וּ הַכַּשְׂדִּ֖ים בָּאֵ֑שׁ וְאֶת־חוֹמֹ֥ת
יְרוּשָׁלִַ֖ם נָתָֽצוּ׃ וְאֵ֨ת יֶ֤תֶר הָעָם֙ הַנִּשְׁאָרִ֣ים בָּעִ֔יר וְאֶת־ 9
הַנֹּֽפְלִים֙ אֲשֶׁ֣ר נָפְל֣וּ עָלָ֔יו וְאֵ֖ת יֶ֣תֶר הָעָ֣ם הַנִּשְׁאָרִ֑ים הֶגְלָ֗ה
נְבוּזַרְאֲדָ֥ן רַב־טַבָּחִ֖ים בָּבֶֽל׃ וּמִן־הָעָ֣ם הַדַּלִּ֗ים אֲשֶׁ֤ר אֵֽין־ י
לָהֶם֙ מְא֔וּמָה הִשְׁאִ֛יר נְבוּזַרְאֲדָ֥ן רַב־טַבָּחִ֖ים בְּאֶ֣רֶץ יְהוּדָ֑ה
וַיִּתֵּ֥ן לָהֶ֛ם כְּרָמִ֥ים וִֽיגֵבִ֖ים בַּיּ֥וֹם הַהֽוּא׃ וַיְצַ֗ו נְבוּכַדְרֶאצַּ֛ר 11
מֶֽלֶךְ־בָּבֶ֖ל עַֽל־יִרְמְיָ֑הוּ בְּיַ֛ד נְבוּזַרְאֲדָ֥ן רַב־טַבָּחִ֖ים לֵאמֹֽר׃
קָחֶ֗נּוּ וְעֵינֶ֨יךָ֙ שִׂ֣ים עָלָ֔יו וְאַל־תַּ֥עַשׂ ל֖וֹ מְא֣וּמָה רָּ֑ע כִּ֣י אִ֗ם 12
כַּאֲשֶׁר֙ יְדַבֵּ֣ר אֵלֶ֔יךָ כֵּ֖ן עֲשֵׂ֥ה עִמּֽוֹ׃ וַיִּשְׁלַ֞ח נְבוּזַרְאֲדָ֣ן רַב־ 13
טַבָּחִ֗ים וּנְבוּשַׁזְבָּן֙ רַב־סָרִ֔יס וְנֵרְגַ֥ל שַׂרְאֶ֖צֶר רַב־מָ֑ג וְכֹ֖ל רַבֵּ֥י
מֶֽלֶךְ־בָּבֶֽל׃ וַיִּשְׁלְח֞וּ וַיִּקְח֣וּ אֶֽת־יִרְמְיָ֗הוּ מֵחֲצַ֤ר הַמַּטָּרָה֙ 14
וַיִּתְּנ֣וּ אֹת֔וֹ אֶל־גְּדַלְיָ֖הוּ בֶּן־אֲחִיקָ֣ם בֶּן־שָׁפָ֑ן לְהוֹצִאֵ֖הוּ אֶל־

v. 28 פיסקא באמצע פסוק. v. 12 ר׳ בדגש. ibid. אם כתיב ולא קרי.
v. 13 נו״ן זעירא.

טו הַבָּיִת וַיֵּשֶׁב בְּתוֹךְ הָעָם׃ ס וְאֶל־יִרְמְיָהוּ הָיָה דְבַר־יְהוָה
16 בִּהְיֹתוֹ עָצוּר בַּחֲצַר הַמַּטָּרָה לֵאמֹר׃ הָלוֹךְ וְאָמַרְתָּ לְעֶבֶד
מֶלֶךְ הַכּוּשִׁי לֵאמֹר כֹּה־אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל
הִנְנִי מבִי אֶת־דְּבָרַי אֶל־הָעִיר הַזֹּאת לְרָעָה וְלֹא לְטוֹבָה
17 וְהָיוּ לְפָנֶיךָ בַּיּוֹם הַהוּא׃ וְהִצַּלְתִּיךָ בַיּוֹם־הַהוּא נְאֻם־יְהוָה
18 וְלֹא תִנָּתֵן בְּיַד הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר־אַתָּה יָגוֹר מִפְּנֵיהֶם׃ כִּי
מַלֵּט אֲמַלֶּטְךָ וּבַחֶרֶב לֹא תִפֹּל וְהָיְתָה לְךָ נַפְשְׁךָ לְשָׁלָל
כִּי־בָטַחְתָּ בִּי נְאֻם־יְהוָה׃ ס

מ 40

א הַדָּבָר אֲשֶׁר־הָיָה אֶל־יִרְמְיָהוּ מֵאֵת יְהוָה אַחַר ׀ שַׁלַּח אֹתוֹ
נְבוּזַרְאֲדָן רַב־טַבָּחִים מִן־הָרָמָה בְּקַחְתּוֹ אֹתוֹ וְהוּא־אָסוּר
בָּאזִקִּים בְּתוֹךְ כָּל־גָּלוּת יְרוּשָׁלִַם וִיהוּדָה הַמֻּגְלִים בָּבֶלָה׃
2 וַיִּקַּח רַב־טַבָּחִים לְיִרְמְיָהוּ וַיֹּאמֶר אֵלָיו יְהוָה אֱלֹהֶיךָ דִּבֶּר
3 אֶת־הָרָעָה הַזֹּאת אֶל־הַמָּקוֹם הַזֶּה׃ וַיָּבֵא וַיַּעַשׂ יְהוָה כַּאֲשֶׁר
דִּבֵּר כִּי־חֲטָאתֶם לַיהוָה וְלֹא־שְׁמַעְתֶּם בְּקוֹלוֹ וְהָיָה לָכֶם
4 דָּבָר הַזֶּה׃ וְעַתָּה הִנֵּה פִתַּחְתִּיךָ הַיּוֹם מִן־הָאזִקִּים אֲשֶׁר
עַל־יָדֶךָ אִם־טוֹב בְּעֵינֶיךָ לָבוֹא אִתִּי בָבֶל בֹּא וְאָשִׂים אֶת־עֵינִי
עָלֶיךָ וְאִם־רַע בְּעֵינֶיךָ לָבוֹא־אִתִּי בָבֶל חֲדָל רְאֵה כָּל־הָאָרֶץ
ה לְפָנֶיךָ אֶל־טוֹב וְאֶל־הַיָּשָׁר בְּעֵינֶיךָ לָלֶכֶת שָׁמָּה לֵךְ׃ וְעוֹדֶנּוּ
לֹא־יָשׁוּב וְשֻׁבָה אֶל־גְּדַלְיָה בֶן־אֲחִיקָם בֶּן־שָׁפָן אֲשֶׁר הִפְקִיד
מֶלֶךְ־בָּבֶל בְּעָרֵי יְהוּדָה וְשֵׁב אִתּוֹ בְּתוֹךְ הָעָם אוֹ אֶל־כָּל־
הַיָּשָׁר בְּעֵינֶיךָ לָלֶכֶת לֵךְ וַיִּתֶּן־לוֹ רַב־טַבָּחִים אֲרֻחָה וּמַשְׂאֵת
6 וַיְשַׁלְּחֵהוּ׃ וַיָּבֹא יִרְמְיָהוּ אֶל־גְּדַלְיָה בֶן־אֲחִיקָם הַמִּצְפָּתָה
7 וַיֵּשֶׁב אִתּוֹ בְּתוֹךְ הָעָם הַנִּשְׁאָרִים בָּאָרֶץ׃ ס וַיִּשְׁמְעוּ כָל־
שָׂרֵי הַחֲיָלִים אֲשֶׁר בַּשָּׂדֶה הֵמָּה וְאַנְשֵׁיהֶם כִּי־הִפְקִיד מֶלֶךְ־
בָּבֶל אֶת־גְּדַלְיָהוּ בֶן־אֲחִיקָם בָּאָרֶץ וְכִי ׀ הִפְקִיד אִתּוֹ אֲנָשִׁים
8 וְנָשִׁים וָטָף וּמִדַּלַּת הָאָרֶץ מֵאֲשֶׁר לֹא־הָגְלוּ בָּבֶלָה׃ וַיָּבֹאוּ
אֶל־גְּדַלְיָה הַמִּצְפָּתָה וְיִשְׁמָעֵאל בֶּן־נְתַנְיָהוּ וְיוֹחָנָן וְיוֹנָתָן
בְּנֵי־קָרֵחַ וּשְׂרָיָה בֶן־תַּנְחֻמֶת וּבְנֵי ׀ עופי הַנְּטֹפָתִי וִיזַנְיָהוּ

---

v. 16 מֵבִיא ק׳. v. 1 א׳ נחה. v. 3 הַדָּבָר ק׳. v. 7 קמץ בזקף.
v. 8 עֵיפַי ק׳.

9 בֶּן־הַמַּֽעֲכָתִי הֵמָּה וְאַנְשֵׁיהֶם׃ וַיִּשָּׁבַע לָהֶם גְּדַלְיָהוּ בֶּן־אֲחִיקָם
בֶּן־שָׁפָן וּלְאַנְשֵׁיהֶם לֵאמֹר אַל־תִּֽירְאוּ מֵעֲבוֹד הַכַּשְׂדִּים שְׁבוּ
י בָאָרֶץ וְעִבְדוּ אֶת־מֶלֶךְ בָּבֶל וְיִיטַב לָכֶם׃ וַאֲנִי הִנְנִי יֹשֵׁב
בַּמִּצְפָּה לַעֲמֹד לִפְנֵי הַכַּשְׂדִּים אֲשֶׁר יָבֹאוּ אֵלֵינוּ וְאַתֶּם אִסְפוּ
יַיִן וְקַיִץ וְשֶׁמֶן וְשִׂמוּ בִּכְלֵיכֶם וּשְׁבוּ בְּעָרֵיכֶם אֲשֶׁר־תְּפַשְׂתֶּם׃
11 וְגַם כָּל־הַיְּהוּדִים אֲשֶׁר־בְּמוֹאָב ׀ וּבִבְנֵי־עַמּוֹן וּבֶאֱדוֹם וַאֲשֶׁר
בְּכָל־הָאֲרָצוֹת שָׁמְעוּ כִּֽי־נָתַן מֶלֶךְ־בָּבֶל שְׁאֵרִית לִֽיהוּדָה וְכִי
12 הִפְקִיד עֲלֵיהֶם אֶת־גְּדַלְיָהוּ בֶּן־אֲחִיקָם בֶּן־שָׁפָן׃ וַיָּשֻׁבוּ כָל־
הַיְּהוּדִים מִכָּל־הַמְּקֹמוֹת אֲשֶׁר נִדְּחוּ־שָׁם וַיָּבֹאוּ אֶרֶץ־יְהוּדָה
אֶל־גְּדַלְיָהוּ הַמִּצְפָּתָה וַיַּאַסְפוּ יַיִן וָקַיִץ הַרְבֵּה מְאֹד׃ פ
13 וְיוֹחָנָן בֶּן־קָרֵחַ וְכָל־שָׂרֵי הַחֲיָלִים אֲשֶׁר בַּשָּׂדֶה בָּאוּ אֶל־
14 גְּדַלְיָהוּ הַמִּצְפָּתָה׃ וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו הֲיָדֹעַ תֵּדַע כִּי בַּעֲלִיס ׀
מֶלֶךְ בְּנֵי־עַמּוֹן שָׁלַח אֶת־יִשְׁמָעֵאל בֶּן־נְתַנְיָה לְהַכֹּתְךָ נָפֶשׁ
טו וְלֹא־הֶאֱמִין לָהֶם גְּדַלְיָהוּ בֶּן־אֲחִיקָם׃ וְיוֹחָנָן בֶּן־קָרֵחַ אָמַר
אֶל־גְּדַלְיָהוּ בַסֵּתֶר בַּמִּצְפָּה לֵאמֹר אֵלְכָה־נָּא וְאַכֶּה אֶת־
יִשְׁמָעֵאל בֶּן־נְתַנְיָה וְאִישׁ לֹא יֵדָע לָמָּה יַכֶּכָּה נֶּפֶשׁ וְנָפֹצוּ
16 כָּל־יְהוּדָה הַנִּקְבָּצִים אֵלֶיךָ וְאָבְדָה שְׁאֵרִית יְהוּדָה׃ וַיֹּאמֶר
גְּדַלְיָהוּ בֶן־אֲחִיקָם אֶל־יוֹחָנָן בֶּן־קָרֵחַ אַל־תַּעַשׂ אֶת־הַדָּבָר
הַזֶּה כִּי־שֶׁקֶר אַתָּה דֹבֵר אֶל־יִשְׁמָעֵאל׃ ס

41 מא

א וַיְהִי ׀ בַּחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי בָּא יִשְׁמָעֵאל בֶּן־נְתַנְיָה בֶן־אֱלִישָׁמָע
מִזֶּרַע הַמְּלוּכָה וְרַבֵּי הַמֶּלֶךְ וַעֲשָׂרָה אֲנָשִׁים אִתּוֹ אֶל־גְּדַלְיָהוּ
2 בֶּן־אֲחִיקָם הַמִּצְפָּתָה וַיֹּאכְלוּ שָׁם לֶחֶם יַחְדָּו בַּמִּצְפָּה׃ וַיָּקָם
יִשְׁמָעֵאל בֶּן־נְתַנְיָה וַעֲשֶׂרֶת הָאֲנָשִׁים ׀ אֲשֶׁר־הָיוּ אִתּוֹ וַיַּכּוּ
אֶת־גְּדַלְיָהוּ בֶן־אֲחִיקָם בֶּן־שָׁפָן בַּחֶרֶב וַיָּמֶת אֹתוֹ אֲשֶׁר־
3 הִפְקִיד מֶלֶךְ־בָּבֶל בָּאָרֶץ׃ וְאֵת כָּל־הַיְּהוּדִים אֲשֶׁר־הָיוּ אִתּוֹ
אֶת־גְּדַלְיָהוּ בַּמִּצְפָּה וְאֶת־הַכַּשְׂדִּים אֲשֶׁר נִמְצְאוּ־שָׁם אֵת
4 אַנְשֵׁי הַמִּלְחָמָה הִכָּה יִשְׁמָעֵאל׃ וַיְהִי בַּיּוֹם הַשֵּׁנִי לְהָמִית
ה אֶת־גְּדַלְיָהוּ וְאִישׁ לֹא יָדָע׃ וַיָּבֹאוּ אֲנָשִׁים מִשְּׁכֶם מִשִּׁלוֹ
וּמִשֹּׁמְרוֹן שְׁמֹנִים אִישׁ מְגֻלְּחֵי זָקָן וּקְרֻעֵי בְגָדִים וּמִתְגֹּדְדִים

---

v. 16 תעשׂה ק׳.

6 וּמִנְחָ֤ה וּלְבוֹנָה֙ בְּיָדָ֔ם לְהָבִ֖יא בֵּ֥ית יְהוָֽה׃ וַיֵּצֵא֩ יִשְׁמָעֵ֨אל
בֶּן־נְתַנְיָ֜ה לִקְרָאתָם֙ מִן־הַמִּצְפָּ֔ה הֹלֵ֥ךְ הָלֹ֖ךְ וּבֹכֶ֑ה וַיְהִי֙ כִּפְגֹ֣שׁ
7 אֹתָ֔ם וַיֹּ֣אמֶר אֲלֵיהֶ֔ם בֹּ֖אוּ אֶל־גְּדַלְיָ֥הוּ בֶן־אֲחִיקָֽם׃ וַיְהִ֕י כְּבוֹאָ֖ם
אֶל־תּ֣וֹךְ הָעִ֑יר וַיִּשְׁחָטֵ֞ם יִשְׁמָעֵ֤אל בֶּן־נְתַנְיָה֙ אֶל־תּ֣וֹךְ הַבּ֔וֹר
8 ה֖וּא וְהָאֲנָשִׁ֥ים אֲשֶׁר־אִתּֽוֹ׃ וַעֲשָׂרָ֨ה אֲנָשִׁ֜ים נִמְצְאוּ־בָ֗ם
וַיֹּאמְר֤וּ אֶל־יִשְׁמָעֵאל֙ אַל־תְּמִתֵ֔נוּ כִּֽי־יֶשׁ־לָ֤נוּ מַטְמֹנִים֙ בַּשָּׂדֶ֔ה
חִטִּ֥ים וּשְׂעֹרִ֖ים וְשֶׁ֣מֶן וּדְבָ֑שׁ וַיֶּחְדַּ֕ל וְלֹ֥א הֱמִיתָ֖ם בְּת֥וֹךְ
9 אֲחֵיהֶֽם׃ וְהַבּ֗וֹר אֲשֶׁ֨ר הִשְׁלִ֥יךְ שָׁ֨ם יִשְׁמָעֵ֜אל אֵ֣ת ׀ כָּל־פִּגְרֵ֣י
הָאֲנָשִׁ֗ים אֲשֶׁ֤ר הִכָּה֙ בְּיַד־גְּדַלְיָ֔הוּ ה֕וּא אֲשֶׁ֤ר עָשָׂה֙ הַמֶּ֣לֶךְ
אָסָ֔א מִפְּנֵ֖י בַּעְשָׁ֣א מֶֽלֶךְ־יִשְׂרָאֵ֑ל אֹת֗וֹ מִלֵּ֛א יִשְׁמָעֵ֥אל בֶּֽן־
י נְתַנְיָ֖הוּ חֲלָלִֽים׃ וַיִּ֣שְׁבְּ ׀ יִשְׁמָעֵ֡אל אֶֽת־כָּל־שְׁאֵרִ֨ית הָעָ֜ם אֲשֶׁ֣ר
בַּמִּצְפָּ֗ה אֶת־בְּנ֤וֹת הַמֶּ֙לֶךְ֙ וְאֶת־כָּל־הָעָם֙ הַנִּשְׁאָרִ֣ים בַּמִּצְפָּ֔ה
אֲשֶׁ֣ר הִפְקִ֗יד נְבֽוּזַרְאֲדָן֙ רַב־טַבָּחִ֔ים אֶת־גְּדַלְיָ֖הוּ בֶּן־אֲחִיקָ֑ם
וַיִּשְׁבֵּם֙ יִשְׁמָעֵ֣אל בֶּן־נְתַנְיָ֔ה וַיֵּ֕לֶךְ לַעֲבֹ֖ר אֶל־בְּנֵ֥י עַמּֽוֹן׃ ס
11 וַיִּשְׁמַע֙ יוֹחָנָ֣ן בֶּן־קָרֵ֔חַ וְכָל־שָׂרֵ֥י הַחֲיָלִ֖ים אֲשֶׁ֣ר אִתּ֑וֹ אֵ֚ת
12 כָּל־הָ֣רָעָ֔ה אֲשֶׁ֥ר עָשָׂ֖ה יִשְׁמָעֵ֥אל בֶּן־נְתַנְיָֽה׃ וַיִּקְחוּ֙ אֶת־כָּל־
הָ֣אֲנָשִׁ֔ים וַיֵּ֣לְכ֔וּ לְהִלָּחֵ֖ם עִם־יִשְׁמָעֵ֣אל בֶּן־נְתַנְיָ֑ה וַיִּמְצְא֣וּ אֹת֔וֹ
13 אֶל־מַ֥יִם רַבִּ֖ים אֲשֶׁ֥ר בְּגִבְעֽוֹן׃ וַיְהִ֗י כִּרְא֤וֹת כָּל־הָעָם֙ אֲשֶׁ֣ר
אֶת־יִשְׁמָעֵ֔אל אֶת־יוֹחָנָן֙ בֶּן־קָרֵ֔חַ וְאֵ֛ת כָּל־שָׂרֵ֥י הַחֲיָלִ֖ים אֲשֶׁ֣ר
14 אִתּ֑וֹ וַיִּשְׂמָֽחוּ׃ וַיָּסֹ֙בּוּ֙ כָּל־הָעָ֔ם אֲשֶׁר־שָׁבָ֥ה יִשְׁמָעֵ֖אל מִן־
טו הַמִּצְפָּ֑ה וַיָּשֻׁ֙בוּ֙ וַיֵּ֣לְכ֔וּ אֶל־יוֹחָנָ֖ן בֶּן־קָרֵֽחַ׃ וְיִשְׁמָעֵ֣אל בֶּן־
נְתַנְיָ֗ה נִמְלַט֙ בִּשְׁמֹנָ֣ה אֲנָשִׁ֔ים מִפְּנֵ֖י יוֹחָנָ֑ן וַיֵּ֖לֶךְ אֶל־בְּנֵ֥י
16 עַמּֽוֹן׃ ס וַיִּקַּ֡ח יוֹחָנָ֣ן בֶּן־קָ֠רֵחַ וְכָל־שָׂרֵ֨י הַחֲיָלִ֜ים אֲשֶׁר־
אִתּ֗וֹ אֵ֣ת כָּל־שְׁאֵרִ֤ית הָעָם֙ אֲשֶׁ֣ר הֵשִׁ֗יב מֵאֵ֞ת יִשְׁמָעֵ֤אל בֶּן־
נְתַנְיָה֙ מִן־הַמִּצְפָּ֔ה אַחַ֣ר הִכָּ֔ה אֶת־גְּדַלְיָ֖ה בֶּן־אֲחִיקָ֑ם גְּבָרִ֞ים
אַנְשֵׁ֣י הַמִּלְחָמָ֗ה וְנָשִׁ֤ים וְטַף֙ וְסָ֣רִסִ֔ים אֲשֶׁ֥ר הֵשִׁ֖יב מִגִּבְעֽוֹן׃
17 וַיֵּֽלְכ֗וּ וַיֵּשְׁבוּ֙ בְּגֵר֣וּת כִּמְוֹהָ֔ם אֲשֶׁר־אֵ֖צֶל בֵּ֣ית לָ֑חֶם לָלֶ֖כֶת
18 לָב֥וֹא מִצְרָֽיִם׃ מִפְּנֵי֙ הַכַּשְׂדִּ֔ים כִּ֥י יָֽרְא֖וּ מִפְּנֵיהֶ֑ם כִּֽי־
הִכָּ֞ה יִשְׁמָעֵ֣אל בֶּן־נְתַנְיָ֗ה אֶת־גְּדַלְיָ֙הוּ֙ בֶּן־אֲחִיקָ֔ם אֲשֶׁר־
הִפְקִ֥יד מֶֽלֶךְ־בָּבֶ֖ל בָּאָֽרֶץ׃ ס

---

v. 17 כְּמוֹהָם ק׳.

42 מב

וַיִּגְּשׁוּ כָּל־שָׂרֵי הַחֲיָלִים וְיוֹחָנָן בֶּן־קָרֵחַ וִיזַנְיָה בֶּן־הוֹשַׁעְיָה א
וְכָל־הָעָם מִקָּטֹן וְעַד־גָּדוֹל׃ וַיֹּאמְרוּ אֶל־יִרְמְיָהוּ הַנָּבִיא 2
תִּפָּל־נָא תְחִנָּתֵנוּ לְפָנֶיךָ וְהִתְפַּלֵּל בַּעֲדֵנוּ אֶל־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ
בְּעַד כָּל־הַשְּׁאֵרִית הַזֹּאת כִּי־נִשְׁאַרְנוּ מְעַט מֵהַרְבֵּה כַּאֲשֶׁר
עֵינֶיךָ רֹאוֹת אֹתָנוּ׃ וְיַגֶּד־לָנוּ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֶת־הַדֶּרֶךְ אֲשֶׁר 3
נֵלֶךְ־בָּהּ וְאֶת־הַדָּבָר אֲשֶׁר נַעֲשֶׂה׃ וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם יִרְמְיָהוּ 4
הַנָּבִיא שָׁמַעְתִּי הִנְנִי מִתְפַּלֵּל אֶל־יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם כְּדִבְרֵיכֶם
וְהָיָה כָּל־הַדָּבָר אֲשֶׁר־יַעֲנֶה יְהוָה אֶתְכֶם אַגִּיד לָכֶם לֹא־אֶמְנַע
מִכֶּם דָּבָר׃ וְהֵמָּה אָמְרוּ אֶל־יִרְמְיָהוּ יְהִי יְהוָה בָּנוּ לְעֵד ה
אֱמֶת וְנֶאֱמָן אִם־לֹא כְּכָל־הַדָּבָר אֲשֶׁר יִשְׁלָחֲךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ
אֵלֵינוּ כֵּן נַעֲשֶׂה׃ אִם־טוֹב וְאִם־רָע בְּקוֹל ׀ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ 6
אֲשֶׁר אֲנוּ שֹׁלְחִים אֹתְךָ אֵלָיו נִשְׁמָע לְמַעַן אֲשֶׁר יִיטַב־לָנוּ כִּי
נִשְׁמַע בְּקוֹל יְהוָה אֱלֹהֵינוּ׃ ס וַיְהִי מִקֵּץ עֲשֶׂרֶת יָמִים 7
וַיְהִי דְבַר־יְהוָה אֶל־יִרְמְיָהוּ׃ וַיִּקְרָא אֶל־יוֹחָנָן בֶּן־קָרֵחַ וְאֶל 8
כָּל־שָׂרֵי הַחֲיָלִים אֲשֶׁר אִתּוֹ וּלְכָל־הָעָם לְמִקָּטֹן וְעַד־גָּדוֹל׃
וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם כֹּה־אָמַר יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר שְׁלַחְתֶּם 9
אֹתִי אֵלָיו לְהַפִּיל תְּחִנַּתְכֶם לְפָנָיו׃ אִם־שׁוֹב תֵּשְׁבוּ בָּאָרֶץ י
הַזֹּאת וּבָנִיתִי אֶתְכֶם וְלֹא אֶהֱרֹס וְנָטַעְתִּי אֶתְכֶם וְלֹא אֶתּוֹשׁ
כִּי נִחַמְתִּי אֶל־הָרָעָה אֲשֶׁר עָשִׂיתִי לָכֶם׃ אַל־תִּירְאוּ מִפְּנֵי 11
מֶלֶךְ בָּבֶל אֲשֶׁר־אַתֶּם יְרֵאִים מִפָּנָיו אַל־תִּירְאוּ מִמֶּנּוּ נְאֻם־
יְהוָה כִּי־אִתְּכֶם אֲנִי לְהוֹשִׁיעַ אֶתְכֶם וּלְהַצִּיל אֶתְכֶם מִיָּדוֹ׃
וְאֶתֵּן לָכֶם רַחֲמִים וְרִחַם אֶתְכֶם וְהֵשִׁיב אֶתְכֶם אֶל־אַדְמַתְכֶם׃ 12
וְאִם־אֹמְרִים אַתֶּם לֹא נֵשֵׁב בָּאָרֶץ הַזֹּאת לְבִלְתִּי שְׁמֹעַ בְּקוֹל 13
יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם׃ לֵאמֹר לֹא כִּי אֶרֶץ מִצְרַיִם נָבוֹא אֲשֶׁר לֹא־ 14
נִרְאֶה מִלְחָמָה וְקוֹל שׁוֹפָר לֹא נִשְׁמָע וְלַלֶּחֶם לֹא־נִרְעָב וְשָׁם
נֵשֵׁב׃ וְעַתָּה לָכֵן שִׁמְעוּ דְבַר־יְהוָה שְׁאֵרִית יְהוּדָה כֹּה־אָמַר טו
יְהוָה צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אִם־אַתֶּם שׂוֹם תְּשִׂמוּן פְּנֵיכֶם
לָבֹא מִצְרַיִם וּבָאתֶם לָגוּר שָׁם׃ וְהָיְתָה הַחֶרֶב אֲשֶׁר אַתֶּם 16
יְרֵאִים מִמֶּנָּה שָׁם תַּשִּׂיג אֶתְכֶם בְּאֶרֶץ מִצְרָיִם וְהָרָעָב אֲשֶׁר־

v. 6 אֲנַחְנוּ קרי.

אַתֶּ֣ם ׀ דֹּאֲגִ֣ים מִמֶּ֗נּוּ שָׁ֛ם יִדְבַּ֥ק אַחֲרֵיכֶ֖ם מִצְרַ֑יִם וְשָׁ֖ם תָּמֻֽתוּ׃
17 וְיִהְי֣וּ כָל־הָאֲנָשִׁ֗ים אֲשֶׁר־שָׂ֤מוּ אֶת־פְּנֵיהֶם֙ לָב֣וֹא מִצְרַ֔יִם
לָג֣וּר שָׁ֔ם יָמ֕וּתוּ בַּחֶ֖רֶב בָּרָעָ֣ב וּבַדָּ֑בֶר וְלֹא־יִהְיֶ֤ה לָהֶם֙ שָׂרִ֣יד
18 וּפָלִ֔יט מִפְּנֵי֙ הָֽרָעָ֔ה אֲשֶׁ֥ר אֲנִ֖י מֵבִ֥יא עֲלֵיהֶֽם׃ ס כִּ֣י כֹה֩
אָמַ֨ר יְהוָ֜ה צְבָא֗וֹת אֱלֹהֵ֣י יִשְׂרָאֵל֒ כַּאֲשֶׁ֙ר נִתַּ֜ךְ אַפִּ֣י וַחֲמָתִ֗י
עַל־יֹשְׁבֵי֙ יְר֣וּשָׁלִַ֔ם כֵּ֣ן תִּתַּ֤ךְ חֲמָתִי֙ עֲלֵיכֶ֔ם בְּבֹאֲכֶ֖ם מִצְרָ֑יִם
וִהְיִיתֶ֞ם לְאָלָ֤ה וּלְשַׁמָּה֙ וְלִקְלָלָ֣ה וּלְחֶרְפָּ֔ה וְלֹֽא־תִרְא֣וּ ע֔וֹד
19 אֶת־הַמָּק֖וֹם הַזֶּֽה׃ דִּבֶּ֨ר יְהוָ֤ה עֲלֵיכֶם֙ שְׁאֵרִ֣ית יְהוּדָ֔ה אַל־
כ תָּבֹ֖אוּ מִצְרָ֑יִם יָדֹ֙עַ֙ תֵּֽדְע֔וּ כִּֽי־הַעִידֹ֥תִי בָכֶ֖ם הַיּֽוֹם׃ כִּ֣י
הִתְעֵתִ֜ים בְּנַפְשׁוֹתֵיכֶ֗ם כִּֽי־אַתֶּ֞ם שְׁלַחְתֶּ֣ם אֹתִ֠י אֶל־יְהוָ֨ה
אֱלֹהֵיכֶ֜ם לֵאמֹ֗ר הִתְפַּלֵּל֙ בַּעֲדֵ֔נוּ אֶל־יְהוָ֖ה אֱלֹהֵ֑ינוּ וּכְכֹל֩
21 אֲשֶׁ֨ר יֹאמַ֜ר יְהוָ֧ה אֱלֹהֵ֛ינוּ כֵּ֥ן הַגֶּד־לָ֖נוּ וְעָשִֽׂינוּ׃ וָאַגִּ֥ד לָכֶ֖ם
הַיּ֑וֹם וְלֹ֣א שְׁמַעְתֶּ֗ם בְּקוֹל֙ יְהוָ֣ה אֱלֹהֵיכֶ֔ם וּלְכֹ֖ל אֲשֶׁר־שְׁלָחַ֥נִי
22 אֲלֵיכֶֽם׃ וְעַתָּה֙ יָדֹ֣עַ תֵּֽדְע֔וּ כִּ֛י בַּחֶ֥רֶב בָּרָעָ֖ב וּבַדֶּ֣בֶר תָּמ֑וּתוּ
בַּמָּקוֹם֙ אֲשֶׁ֣ר חֲפַצְתֶּ֔ם לָב֖וֹא לָג֥וּר שָֽׁם׃ פ

מג 43

א וַיְהִ֞י כְּכַלּ֣וֹת יִרְמְיָ֗הוּ לְדַבֵּ֤ר אֶל־כָּל־הָעָם֙ אֶת־כָּל־דִּבְרֵי֙ יְהוָ֣ה
אֱלֹהֵיהֶ֔ם אֲשֶׁ֧ר שְׁלָח֛וֹ יְהוָ֥ה אֱלֹהֵיהֶ֖ם אֲלֵיהֶ֑ם אֵ֥ת כָּל־הַדְּבָרִ֖ים
2 הָאֵֽלֶּה׃ ס וַיֹּ֨אמֶר עֲזַרְיָ֤ה בֶן־הוֹשַֽׁעְיָה֙ וְיוֹחָנָ֣ן בֶּן־קָרֵ֔חַ
וְכָל־הָאֲנָשִׁ֖ים הַזֵּדִ֑ים אֹמְרִ֣ים אֶל־יִרְמְיָ֗הוּ שֶׁ֚קֶר אַתָּ֣ה מְדַבֵּ֔ר
לֹ֣א שְׁלָחֲךָ֞ יְהוָ֤ה אֱלֹהֵ֙ינוּ֙ לֵאמֹ֔ר לֹא־תָבֹ֥אוּ מִצְרַ֖יִם לָג֥וּר שָֽׁם׃
3 כִּ֗י בָּר֤וּךְ בֶּן־נֵֽרִיָּה֙ מַסִּ֣ית אֹתְךָ֔ בָּ֑נוּ לְמַ֨עַן תֵּ֤ת אֹתָ֙נוּ֙ בְיַד־
4 הַכַּשְׂדִּים֙ לְהָמִ֣ית אֹתָ֔נוּ וּלְהַגְל֥וֹת אֹתָ֖נוּ בָּבֶֽל׃ וְלֹֽא־שָׁמַ֞ע
יוֹחָנָ֣ן בֶּן־קָרֵ֗חַ וְכָל־שָׂרֵ֧י הַחֲיָלִ֛ים וְכָל־הָעָ֖ם בְּק֣וֹל יְהוָ֑ה
ה לָשֶׁ֖בֶת בְּאֶ֥רֶץ יְהוּדָֽה׃ וַיִּקַּ֞ח יוֹחָנָ֣ן בֶּן־קָרֵ֗חַ וְכָל־שָׂרֵ֤י
הַחֲיָלִים֙ אֵ֖ת כָּל־שְׁאֵרִ֣ית יְהוּדָ֑ה אֲשֶׁר־שָׁ֙בוּ֙ מִכָּל־הַגּוֹיִם֙ אֲשֶׁ֣ר
6 נִדְּחוּ־שָׁ֔ם לָג֖וּר בְּאֶ֥רֶץ יְהוּדָֽה׃ אֶת־הַגְּבָרִ֤ים וְאֶת־הַנָּשִׁים֙
וְאֶת־הַטַּ֣ף וְאֶת־בְּנ֣וֹת הַמֶּ֔לֶךְ וְאֵ֣ת כָּל־הַנֶּ֗פֶשׁ אֲשֶׁ֤ר הִנִּ֙יחַ֙
נְבֽוּזַרְאֲדָ֣ן רַב־טַבָּחִ֔ים אֶת־גְּדַלְיָ֖הוּ בֶּן־אֲחִיקָ֣ם בֶּן־שָׁפָ֑ן וְאֵ֙ת
7 יִרְמְיָ֣הוּ הַנָּבִ֔יא וְאֶת־בָּר֖וּךְ בֶּן־נֵרִיָּֽהוּ׃ וַיָּבֹ֙אוּ֙ אֶ֣רֶץ מִצְרַ֔יִם
כִּ֛י לֹ֥א שָׁמְע֖וּ בְּק֣וֹל יְהוָ֑ה וַיָּבֹ֖אוּ עַד־תַּחְפַּנְחֵֽס׃ פ

v. 20 הִתְעֵיתֶם ק׳

8 9 וַיְהִי דְבַר־יְהוָה אֶל־יִרְמְיָהוּ בְּתַחְפַּנְחֵס לֵאמֹר׃ קַח בְּיָדְךָ
אֲבָנִים גְּדֹלוֹת וּטְמַנְתָּם בַּמֶּלֶט בַּמַּלְבֵּן אֲשֶׁר בְּפֶתַח בֵּית־
10 פַּרְעֹה בְּתַחְפַּנְחֵס לְעֵינֵי אֲנָשִׁים יְהוּדִים׃ וְאָמַרְתָּ אֲלֵיהֶם
כֹּה־אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל הִנְנִי שֹׁלֵחַ וְלָקַחְתִּי
אֶת־נְבוּכַדְרֶאצַּר מֶלֶךְ־בָּבֶל עַבְדִּי וְשַׂמְתִּי כִסְאוֹ מִמַּעַל
לָאֲבָנִים הָאֵלֶּה אֲשֶׁר טָמָנְתִּי וְנָטָה אֶת־שַׁפְרוּרוֹ עֲלֵיהֶם׃
11 וּבָאה וְהִכָּה אֶת־אֶרֶץ מִצְרָיִם אֲשֶׁר לַמָּוֶת לַמָּוֶת וַאֲשֶׁר
12 לַשְּׁבִי לַשֶּׁבִי וַאֲשֶׁר לַחֶרֶב לֶחָרֶב׃ וְהִצַּתִּי אֵשׁ בְּבָתֵּי
אֱלֹהֵי מִצְרַיִם וּשְׂרָפָם וְשָׁבָם וְעָטָה אֶת־אֶרֶץ מִצְרַיִם
13 כַּאֲשֶׁר־יַעְטֶה הָרֹעֶה אֶת־בִּגְדוֹ וְיָצָא מִשָּׁם בְּשָׁלוֹם׃ וְשִׁבַּר
אֶת־מַצְּבוֹת בֵּית שֶׁמֶשׁ אֲשֶׁר בְּאֶרֶץ מִצְרָיִם וְאֶת־בָּתֵּי
אֱלֹהֵי־מִצְרַיִם יִשְׂרֹף בָּאֵשׁ׃ ס

מד 44

א הַדָּבָר אֲשֶׁר הָיָה אֶל־יִרְמְיָהוּ אֶל כָּל־הַיְּהוּדִים הַיֹּשְׁבִים
בְּאֶרֶץ מִצְרָיִם הַיֹּשְׁבִים בְּמִגְדֹּל וּבְתַחְפַּנְחֵס וּבְנֹף וּבְאֶרֶץ
2 פַּתְרוֹס לֵאמֹר׃ כֹּה־אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אַתֶּם
רְאִיתֶם אֵת כָּל־הָרָעָה אֲשֶׁר הֵבֵאתִי עַל־יְרוּשָׁלִַם וְעַל כָּל־
3 עָרֵי יְהוּדָה וְהִנָּם חָרְבָּה הַיּוֹם הַזֶּה וְאֵין בָּהֶם יוֹשֵׁב׃ מִפְּנֵי
רָעָתָם אֲשֶׁר עָשׂוּ לְהַכְעִסֵנִי לָלֶכֶת לְקַטֵּר לַעֲבֹד לֵאלֹהִים
4 אֲחֵרִים אֲשֶׁר לֹא יְדָעוּם הֵמָּה אַתֶּם וַאֲבֹתֵיכֶם׃ וָאֶשְׁלַח
אֲלֵיכֶם אֶת־כָּל־עֲבָדַי הַנְּבִיאִים הַשְׁכֵּים וְשָׁלֹחַ לֵאמֹר אַל־נָא
ה תַעֲשׂוּ אֵת דְּבַר־הַתֹּעֵבָה הַזֹּאת אֲשֶׁר שָׂנֵאתִי׃ וְלֹא שָׁמְעוּ
וְלֹא־הִטּוּ אֶת־אָזְנָם לָשׁוּב מֵרָעָתָם לְבִלְתִּי קַטֵּר לֵאלֹהִים
6 אֲחֵרִים׃ וַתִּתַּךְ חֲמָתִי וְאַפִּי וַתִּבְעַר בְּעָרֵי יְהוּדָה וּבְחֻצוֹת
7 יְרוּשָׁלִָם וַתִּהְיֶינָה לְחָרְבָּה לִשְׁמָמָה כַּיּוֹם הַזֶּה׃ ס וְעַתָּה
כֹּה־אָמַר יְהוָה אֱלֹהֵי צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל לָמָה אַתֶּם
עֹשִׂים רָעָה גְדוֹלָה אֶל־נַפְשֹׁתֵכֶם לְהַכְרִית לָכֶם אִישׁ־וְאִשָּׁה
עוֹלֵל וְיוֹנֵק מִתּוֹךְ יְהוּדָה לְבִלְתִּי הוֹתִיר לָכֶם שְׁאֵרִית׃
8 לְהַכְעִסֵנִי בְּמַעֲשֵׂי יְדֵיכֶם לְקַטֵּר לֵאלֹהִים אֲחֵרִים בְּאֶרֶץ
מִצְרַיִם אֲשֶׁר־אַתֶּם בָּאִים לָגוּר שָׁם לְמַעַן הַכְרִית לָכֶם

v. 10 שַׁפְרִירוֹ ק׳. v. 11 וּבָא ק׳.

9 וּלְמַעַן הֱיוֹתְכֶם לִקְלָלָה וּלְחֶרְפָּה בְּכֹל גּוֹיֵ הָאָרֶץ׃ הֲשְׁכַחְתֶּם
אֶת־רָעוֹת אֲבוֹתֵיכֶם וְאֶת־רָעוֹת ׀ מַלְכֵי יְהוּדָה וְאֵת רָעוֹת
נָשָׁיו וְאֵת רָעֹתֵכֶם וְאֵת רָעֹת נְשֵׁיכֶם אֲשֶׁר עָשׂוּ בְּאֶרֶץ
י יְהוּדָה וּבְחֻצוֹת יְרוּשָׁלָםִ׃ לֹא דֻכְּאוּ עַד הַיּוֹם הַזֶּה וְלֹא
יָרְאוּ וְלֹא־הָלְכוּ בְתוֹרָתִי וּבְחֻקֹּתַי אֲשֶׁר־נָתַתִּי לִפְנֵיכֶם וְלִפְנֵי
11 אֲבוֹתֵיכֶם׃ ס לָכֵן כֹּה־אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל
12 הִנְנִי שָׂם פָּנַי בָּכֶם לְרָעָה וּלְהַכְרִית אֶת־כָּל־יְהוּדָה׃ וְלָקַחְתִּי
אֶת־שְׁאֵרִית יְהוּדָה אֲשֶׁר־שָׂמוּ פְנֵיהֶם לָבוֹא אֶרֶץ־מִצְרַיִם
לָגוּר שָׁם וְתַמּוּ כֹל בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם יִפֹּלוּ בַּחֶרֶב בָּרָעָב יִתַּמּוּ
מִקָּטֹן וְעַד־גָּדוֹל בַּחֶרֶב וּבָרָעָב יָמֻתוּ וְהָיוּ לְאָלָה וּלְשַׁמָּה
13 וְלִקְלָלָה וּלְחֶרְפָּה׃ וּפָקַדְתִּי עַל הַיּוֹשְׁבִים בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם
14 כַּאֲשֶׁר פָּקַדְתִּי עַל־יְרוּשָׁלָםִ בַּחֶרֶב בָּרָעָב וּבַדָּבֶר׃ וְלֹא
יִהְיֶה פָּלִיט וְשָׂרִיד לִשְׁאֵרִית יְהוּדָה הַבָּאִים לָגוּר־שָׁם בְּאֶרֶץ
מִצְרָיִם וְלָשׁוּב ׀ אֶרֶץ יְהוּדָה אֲשֶׁר־הֵמָּה מְנַשְּׂאִים אֶת־
נַפְשָׁם לָשׁוּב לָשֶׁבֶת שָׁם כִּי לֹא־יָשׁוּבוּ כִּי אִם־פְּלֵטִים׃ ס
טו וַיַּעֲנוּ אֶת־יִרְמְיָהוּ כָּל־הָאֲנָשִׁים הַיֹּדְעִים כִּי־מְקַטְּרוֹת נְשֵׁיהֶם
לֵאלֹהִים אֲחֵרִים וְכָל־הַנָּשִׁים הָעֹמְדוֹת קָהָל גָּדוֹל וְכָל־הָעָם
16 הַיֹּשְׁבִים בְּאֶרֶץ־מִצְרַיִם בְּפַתְרוֹס לֵאמֹר׃ הַדָּבָר אֲשֶׁר־דִּבַּרְתָּ
17 אֵלֵינוּ בְּשֵׁם יְהוָה אֵינֶנּוּ שֹׁמְעִים אֵלֶיךָ׃ כִּי עָשֹׂה נַעֲשֶׂה
אֶת־כָּל־הַדָּבָר ׀ אֲשֶׁר־יָצָא מִפִּינוּ לְקַטֵּר לִמְלֶכֶת הַשָּׁמַיִם
וְהַסֵּיךְ־לָהּ נְסָכִים כַּאֲשֶׁר עָשִׂינוּ אֲנַחְנוּ וַאֲבֹתֵינוּ מְלָכֵינוּ
וְשָׂרֵינוּ בְּעָרֵי יְהוּדָה וּבְחֻצוֹת יְרוּשָׁלָםִ וַנִּשְׂבַּע־לֶחֶם וַנִּהְיֶה
18 טוֹבִים וְרָעָה לֹא רָאִינוּ׃ וּמִן־אָז חָדַלְנוּ לְקַטֵּר לִמְלֶכֶת
הַשָּׁמַיִם וְהַסֵּךְ־לָהּ נְסָכִים חָסַרְנוּ כֹל וּבַחֶרֶב וּבָרָעָב תָּמְנוּ׃
19 וְכִי־אֲנַחְנוּ מְקַטְּרִים לִמְלֶכֶת הַשָּׁמַיִם וּלְהַסֵּךְ לָהּ נְסָכִים
הֲמִבַּלְעֲדֵי אֲנָשֵׁינוּ עָשִׂינוּ לָהּ כַּוָּנִים לְהַעֲצִבָה וְהַסֵּךְ לָהּ
כ נְסָכִים׃ ס וַיֹּאמֶר יִרְמְיָהוּ אֶל־כָּל־הָעָם עַל־הַגְּבָרִים וְעַל־
21 הַנָּשִׁים וְעַל־כָּל־הָעָם הָעֹנִים אֹתוֹ דָּבָר לֵאמֹר׃ הֲלוֹא אֶת־
הַקִּטֵּר אֲשֶׁר קִטַּרְתֶּם בְּעָרֵי יְהוּדָה וּבְחֻצוֹת יְרוּשָׁלַםִ אַתֶּם
וַאֲבוֹתֵיכֶם מַלְכֵיכֶם וְשָׂרֵיכֶם וְעַם הָאָרֶץ אֹתָם זָכַר יְהוָה
22 וַתַּעֲלֶה עַל־לִבּוֹ׃ וְלֹא־יוּכַל יְהוָה עוֹד לָשֵׂאת מִפְּנֵי רֹעַ

v. 19 ה׳ רפה.

מְעַלְלֵיכֶם מִפְּנֵי הַתּוֹעֵבֹת אֲשֶׁר עֲשִׂיתֶם וַתְּהִי אַרְצְכֶם
לְחָרְבָּה וּלְשַׁמָּה וְלִקְלָלָה מֵאֵין יוֹשֵׁב כְּהַיּוֹם הַזֶּה׃ 23 מִפְּנֵי
אֲשֶׁר קִטַּרְתֶּם וַאֲשֶׁר חֲטָאתֶם לַיהוָה וְלֹא שְׁמַעְתֶּם בְּקוֹל
יְהוָה וּבְתֹרָתוֹ וּבְחֻקֹּתָיו וּבְעֵדְוֹתָיו לֹא הֲלַכְתֶּם עַל־כֵּן
קָרָאת אֶתְכֶם הָרָעָה הַזֹּאת כַּיּוֹם הַזֶּה׃ ס 24 וַיֹּאמֶר יִרְמְיָהוּ
אֶל־כָּל־הָעָם וְאֶל כָּל־הַנָּשִׁים שִׁמְעוּ דְּבַר־יְהוָה כָּל־יְהוּדָה
אֲשֶׁר בְּאֶרֶץ מִצְרָיִם׃ כה כֹּה אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל
לֵאמֹר אַתֶּם וּנְשֵׁיכֶם וַתְּדַבֵּרְנָה בְּפִיכֶם וּבִידֵיכֶם מִלֵּאתֶם ׀
לֵאמֹר עָשֹׂה נַעֲשֶׂה אֶת־נְדָרֵינוּ אֲשֶׁר נָדַרְנוּ לְקַטֵּר לִמְלֶכֶת
הַשָּׁמַיִם וּלְהַסֵּךְ לָהּ נְסָכִים הָקֵים תָּקִימְנָה אֶת־נִדְרֵיכֶם
וְעָשֹׂה תַעֲשֶׂינָה אֶת־נִדְרֵיכֶם׃ ס 26 לָכֵן שִׁמְעוּ דְבַר־יְהוָה
כָּל־יְהוּדָה הַיֹּשְׁבִים בְּאֶרֶץ מִצְרָיִם הִנְנִי נִשְׁבַּעְתִּי בִּשְׁמִי
הַגָּדוֹל אָמַר יְהוָה אִם־יִהְיֶה עוֹד שְׁמִי נִקְרָא ׀ בְּפִי ׀ כָּל־
אִישׁ יְהוּדָה אֹמֵר חַי־אֲדֹנָי יְהוִה בְּכָל־אֶרֶץ מִצְרָיִם׃ 27 הִנְנִי
שֹׁקֵד עֲלֵיהֶם לְרָעָה וְלֹא לְטוֹבָה וְתַמּוּ כָל־אִישׁ יְהוּדָה אֲשֶׁר
בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם בַּחֶרֶב וּבָרָעָב עַד־כְּלוֹתָם׃ 28 וּפְלִיטֵי חֶרֶב
יְשֻׁבוּן מִן־אֶרֶץ מִצְרַיִם אֶרֶץ יְהוּדָה מְתֵי מִסְפָּר וְיָדְעוּ כָּל־
שְׁאֵרִית יְהוּדָה הַבָּאִים לְאֶרֶץ־מִצְרַיִם לָגוּר שָׁם דְּבַר־מִי
יָקוּם מִמֶּנִּי וּמֵהֶם׃ 29 וְזֹאת לָכֶם הָאוֹת נְאֻם־יְהוָה כִּי־פֹקֵד
אֲנִי עֲלֵיכֶם בַּמָּקוֹם הַזֶּה לְמַעַן תֵּדְעוּ כִּי קוֹם יָקוּמוּ דְבָרַי
עֲלֵיכֶם לְרָעָה׃ ס ל כֹּה ׀ אָמַר יְהוָה הִנְנִי נֹתֵן אֶת־פַּרְעֹה
חָפְרַע מֶלֶךְ־מִצְרַיִם בְּיַד אֹיְבָיו וּבְיַד מְבַקְשֵׁי נַפְשׁוֹ כַּאֲשֶׁר
נָתַתִּי אֶת־צִדְקִיָּהוּ מֶלֶךְ־יְהוּדָה בְּיַד נְבוּכַדְרֶאצַּר מֶלֶךְ־בָּבֶל
אֹיְבוֹ וּמְבַקֵּשׁ נַפְשׁוֹ׃ פ

מה 45

א הַדָּבָר אֲשֶׁר דִּבֶּר יִרְמְיָהוּ הַנָּבִיא אֶל־בָּרוּךְ בֶּן־נֵרִיָּה בְּכָתְבוֹ
אֶת־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה עַל־סֵפֶר מִפִּי יִרְמְיָהוּ בַּשָּׁנָה הָרְבִעִית
לִיהוֹיָקִים בֶּן־יֹאשִׁיָּהוּ מֶלֶךְ יְהוּדָה לֵאמֹר׃ 2 כֹּה־אָמַר יְהוָה
אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל עָלֶיךָ בָּרוּךְ׃ 3 אָמַרְתָּ אוֹי־נָא לִי כִּי־יָסַף
יְהוָה יָגוֹן עַל־מַכְאֹבִי יָגַעְתִּי בְּאַנְחָתִי וּמְנוּחָה לֹא מָצָאתִי׃
4 כֹּה ׀ תֹּאמַר אֵלָיו כֹּה אָמַר יְהוָה הִנֵּה אֲשֶׁר־בָּנִיתִי אֲנִי הֹרֵס
וְאֵת אֲשֶׁר־נָטַעְתִּי אֲנִי נֹתֵשׁ וְאֶת־כָּל־הָאָרֶץ הִיא׃ ה וְאַתָּה

תְּבַקֶּשׁ־לְךָ גְדֹלוֹת אַל־תְּבַקֵּשׁ כִּי הִנְנִי מֵבִיא רָעָה עַל־
כָּל־בָּשָׂר נְאֻם־יְהוָה וְנָתַתִּי לְךָ אֶת־נַפְשְׁךָ לְשָׁלָל עַל
כָּל־הַמְּקֹמוֹת אֲשֶׁר תֵּלֶךְ־שָׁם׃ ס

מו 46

א אֲשֶׁר הָיָה דְבַר־יְהוָה אֶל־יִרְמְיָהוּ הַנָּבִיא עַל־הַגּוֹיִם׃
2 לְמִצְרַיִם עַל־חֵיל פַּרְעֹה נְכוֹ מֶלֶךְ מִצְרַיִם אֲשֶׁר־הָיָה עַל־
נְהַר־פְּרָת בְּכַרְכְּמִשׁ אֲשֶׁר הִכָּה נְבוּכַדְרֶאצַּר מֶלֶךְ בָּבֶל
3 בִּשְׁנַת הָרְבִיעִית לִיהוֹיָקִים בֶּן־יֹאשִׁיָּהוּ מֶלֶךְ יְהוּדָה׃ עִרְכוּ
4 מָגֵן וְצִנָּה וּגְשׁוּ לַמִּלְחָמָה׃ אִסְרוּ הַסּוּסִים וַעֲלוּ הַפָּרָשִׁים
ה וְהִתְיַצְּבוּ בְּכוֹבָעִים מִרְקוּ הָרְמָחִים לִבְשׁוּ הַסִּרְיֹנֹת׃ מַדּוּעַ
רָאִיתִי הֵמָּה חַתִּים נְסֹגִים אָחוֹר וְגִבּוֹרֵיהֶם יֻכַּתּוּ וּמָנוֹס
6 נָסוּ וְלֹא הִפְנוּ מָגוֹר מִסָּבִיב נְאֻם־יְהוָה׃ אַל־יָנוּס הַקַּל
וְאַל־יִמָּלֵט הַגִּבּוֹר צָפוֹנָה עַל־יַד נְהַר־פְּרָת כָּשְׁלוּ וְנָפָלוּ׃
7 8 מִי־זֶה כַּיְאֹר יַעֲלֶה כַּנְּהָרוֹת יִתְגָּעֲשׁוּ מֵימָיו׃ מִצְרַיִם כַּיְאֹר
יַעֲלֶה וְכַנְּהָרוֹת יִתְגֹּעֲשׁוּ מָיִם וַיֹּאמֶר אַעֲלֶה אֲכַסֶּה־אֶרֶץ
9 אֹבִידָה עִיר וְיֹשְׁבֵי בָהּ׃ עֲלוּ הַסּוּסִים וְהִתְהֹלְלוּ הָרֶכֶב
וְיֵצְאוּ הַגִּבּוֹרִים כּוּשׁ וּפוּט תֹּפְשֵׂי מָגֵן וְלוּדִים תֹּפְשֵׂי דֹּרְכֵי
י קָשֶׁת׃ וְהַיּוֹם הַהוּא לַאדֹנָי יְהוִה צְבָאוֹת יוֹם נְקָמָה לְהִנָּקֵם
מִצָּרָיו וְאָכְלָה חֶרֶב וְשָׂבְעָה וְרָוְתָה מִדָּמָם כִּי זֶבַח לַאדֹנָי
11 יְהוִה צְבָאוֹת בְּאֶרֶץ צָפוֹן אֶל־נְהַר־פְּרָת׃ עֲלִי גִלְעָד וּקְחִי
צֳרִי בְּתוּלַת בַּת־מִצְרָיִם לַשָּׁוְא הִרְבֵּיתִי רְפֻאוֹת תְּעָלָה אֵין
12 לָךְ׃ שָׁמְעוּ גוֹיִם קְלוֹנֵךְ וְצִוְחָתֵךְ מָלְאָה הָאָרֶץ כִּי־גִבּוֹר
13 בְּגִבּוֹר כָּשָׁלוּ יַחְדָּיו נָפְלוּ שְׁנֵיהֶם׃ ס הַדָּבָר אֲשֶׁר דִּבֶּר
יְהוָה אֶל־יִרְמְיָהוּ הַנָּבִיא לָבוֹא נְבוּכַדְרֶאצַּר מֶלֶךְ בָּבֶל
14 לְהַכּוֹת אֶת־אֶרֶץ מִצְרָיִם׃ הַגִּידוּ בְמִצְרַיִם וְהַשְׁמִיעוּ בְמִגְדּוֹל
וְהַשְׁמִיעוּ בְנֹף וּבְתַחְפַּנְחֵס אִמְרוּ הִתְיַצֵּב וְהָכֵן לָךְ כִּי־אָכְלָה
טו חֶרֶב סְבִיבֶיךָ׃ מַדּוּעַ נִסְחַף אַבִּירֶיךָ לֹא עָמַד כִּי יְהוָה
16 הֲדָפוֹ׃ הִרְבָּה כּוֹשֵׁל גַּם־נָפַל אִישׁ אֶל־רֵעֵהוּ וַיֹּאמְרוּ קוּמָה ׀
וְנָשֻׁבָה אֶל־עַמֵּנוּ וְאֶל־אֶרֶץ מוֹלַדְתֵּנוּ מִפְּנֵי חֶרֶב הַיּוֹנָה׃
17 קָרְאוּ שָׁם פַּרְעֹה מֶלֶךְ־מִצְרַיִם שָׁאוֹן הֶעֱבִיר הַמּוֹעֵד׃

v. 11 יתיר י׳.

18 חַי־אָנִי נְאֻם־הַמֶּלֶךְ יְהוָה צְבָאוֹת שְׁמוֹ כִּי כְּתָבוֹר בֶּהָרִים
19 וּכְכַרְמֶל בַּיָּם יָבוֹא׃ כְּלֵי גוֹלָה עֲשִׂי־לָךְ יוֹשֶׁבֶת בַּת־מִצְרָיִם
כ כִּי־נֹף לְשַׁמָּה תִהְיֶה וְנִצְּתָה מֵאֵין יוֹשֵׁב׃ עֶגְלָה יְפֵה־
21 פִיָּה מִצְרָיִם קֶרֶץ מִצָּפוֹן בָּא בָא׃ גַּם־שְׂכִרֶיהָ בְקִרְבָּהּ כְּעֶגְלֵי
מַרְבֵּק כִּי גַם־הֵמָּה הִפְנוּ נָסוּ יַחְדָּיו לֹא עָמָדוּ כִּי יוֹם אֵידָם
22 בָּא עֲלֵיהֶם עֵת פְּקֻדָּתָם׃ קוֹלָהּ כַּנָּחָשׁ יֵלֵךְ כִּי־בְחַיִל יֵלֵכוּ
23 וּבְקַרְדֻּמּוֹת בָּאוּ לָהּ כְּחֹטְבֵי עֵצִים׃ כָּרְתוּ יַעְרָהּ נְאֻם־יְהוָה
24 כִּי לֹא יֵחָקֵר כִּי רַבּוּ מֵאַרְבֶּה וְאֵין לָהֶם מִסְפָּר׃ הֹבִישָׁה
כה בַּת־מִצְרָיִם נִתְּנָה בְּיַד עַם־צָפוֹן׃ אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת אֱלֹהֵי
יִשְׂרָאֵל הִנְנִי פוֹקֵד אֶל־אָמוֹן מִנֹּא וְעַל־פַּרְעֹה וְעַל־מִצְרַיִם
וְעַל־אֱלֹהֶיהָ וְעַל־מְלָכֶיהָ וְעַל־פַּרְעֹה וְעַל הַבֹּטְחִים בּוֹ׃
26 וּנְתַתִּים בְּיַד מְבַקְשֵׁי נַפְשָׁם וּבְיַד נְבוּכַדְרֶאצַּר מֶלֶךְ־בָּבֶל
וּבְיַד עֲבָדָיו וְאַחֲרֵי־כֵן תִּשְׁכֹּן כִּימֵי־קֶדֶם נְאֻם־יְהוָה׃ פ
27 וְאַתָּה אַל־תִּירָא עַבְדִּי יַעֲקֹב וְאַל־תֵּחַת יִשְׂרָאֵל כִּי הִנְנִי
מוֹשִׁעֲךָ מֵרָחוֹק וְאֶת־זַרְעֲךָ מֵאֶרֶץ שִׁבְיָם וְשָׁב יַעֲקוֹב וְשָׁקַט
28 וְשַׁאֲנַן וְאֵין מַחֲרִיד׃ ס אַתָּה אַל־תִּירָא עַבְדִּי יַעֲקֹב
נְאֻם־יְהוָה כִּי אִתְּךָ אָנִי כִּי אֶעֱשֶׂה כָלָה בְּכָל־הַגּוֹיִם ׀
אֲשֶׁר הִדַּחְתִּיךָ שָׁמָּה וְאֹתְךָ לֹא־אֶעֱשֶׂה כָלָה וְיִסַּרְתִּיךָ
לַמִּשְׁפָּט וְנַקֵּה לֹא אֲנַקֶּךָּ׃ פ

מז 47

א אֲשֶׁר הָיָה דְבַר־יְהוָה אֶל־יִרְמְיָהוּ הַנָּבִיא אֶל־פְּלִשְׁתִּים
2 בְּטֶרֶם יַכֶּה פַרְעֹה אֶת־עַזָּה׃ כֹּה ׀ אָמַר יְהוָה הִנֵּה־מַיִם
עֹלִים מִצָּפוֹן וְהָיוּ לְנַחַל שׁוֹטֵף וְיִשְׁטְפוּ אֶרֶץ וּמְלוֹאָהּ
עִיר וְיֹשְׁבֵי בָהּ וְזָעֲקוּ הָאָדָם וְהֵילִל כֹּל יוֹשֵׁב הָאָרֶץ׃
3 מִקּוֹל שַׁעֲטַת פַּרְסוֹת אַבִּירָיו מֵרַעַשׁ לְרִכְבּוֹ הֲמוֹן גַּלְגִּלָּיו
4 לֹא־הִפְנוּ אָבוֹת אֶל־בָּנִים מֵרִפְיוֹן יָדָיִם׃ עַל־הַיּוֹם הַבָּא
לִשְׁדוֹד אֶת־כָּל־פְּלִשְׁתִּים לְהַכְרִית לְצֹר וּלְצִידוֹן כֹּל שָׂרִיד
ה עֹזֵר כִּי־שֹׁדֵד יְהוָה אֶת־פְּלִשְׁתִּים שְׁאֵרִית אִי כַפְתּוֹר׃ בָּאָה
קָרְחָה אֶל־עַזָּה נִדְמְתָה אַשְׁקְלוֹן שְׁאֵרִית עִמְקָם עַד־מָתַי
6 תִּתְגּוֹדָדִי׃ הוֹי חֶרֶב לַיהוָה עַד־אָנָה לֹא תִשְׁקֹטִי הֵאָסְפִי

---

v. 27 מלא ו׳.

7 אֶל־תַּעְרֵ֖ךְ הֵרָגְעִ֥י וָדֹֽמִּי׃ אֵ֚יךְ תִּשְׁקֹ֔טִי וַֽיהוָ֖ה צִוָּה־לָ֑הּ אֶל־
אַשְׁקְל֛וֹן וְאֶל־ח֥וֹף הַיָּ֖ם שָׁ֥ם יְעָדָֽהּ׃ ס

מח 48

א לְמוֹאָ֡ב כֹּֽה־אָמַר֩ יְהוָ֨ה צְבָא֜וֹת אֱלֹהֵ֣י יִשְׂרָאֵ֗ל ה֤וֹי אֶל־נְבוֹ֙ כִּ֣י
2 שֻׁדָּ֔דָה הֹבִ֥ישָׁה נִלְכְּדָ֖ה קִרְיָתָ֑יִם הֹבִ֥ישָׁה הַמִּשְׂגָּ֖ב וָחָֽתָּה׃ אֵ֣ין
ע֗וֹד תְּהִלַּ֤ת מוֹאָב֙ בְּחֶשְׁבּ֗וֹן חָשְׁב֤וּ עָלֶ֙יהָ֙ רָעָ֔ה לְכ֖וּ וְנַכְרִיתֶ֣נָּה
3 מִגּ֑וֹי גַּם־מַדְמֵ֣ן תִּדֹּ֔מִּי אַחֲרַ֖יִךְ תֵּ֥לֶךְ חָֽרֶב׃ ק֥וֹל צְעָקָ֖ה מֵחֹרוֹנָ֑יִם
4 ה שֹׁ֖ד וָשֶׁ֥בֶר גָּדֽוֹל׃ נִשְׁבְּרָ֖ה מוֹאָ֑ב הִשְׁמִ֥יעוּ זְּעָקָ֖ה צְעוֹרֶֽיהָ׃ כִּ֚י
מַעֲלֵ֣ה הַלֻּחֹ֔ת בִּבְכִ֖י יַֽעֲלֶה־בֶּ֑כִי כִּ֚י בְּמוֹרַ֣ד חֹרוֹנַ֔יִם צָרֵ֥י
6 צַעֲקַת־שֶׁ֖בֶר שָׁמֵֽעוּ׃ נֻ֖סוּ מַלְּט֣וּ נַפְשְׁכֶ֑ם וְתִֽהְיֶ֔ינָה כַּעֲרוֹעֵ֖ר
7 בַּמִּדְבָּֽר׃ כִּ֠י יַ֣עַן בִּטְחֵ֤ךְ בְּמַעֲשַׂ֙יִךְ֙ וּבְא֣וֹצְרוֹתַ֔יִךְ גַּם־אַ֖תְּ תִּלָּכֵ֑דִי
8 וְיָצָ֤א כְמִישׁ֙ בַּגּוֹלָ֔ה כֹּהֲנָ֥יו וְשָׂרָ֖יו יַחְדָּֽיו׃ וְיָבֹ֨א שֹׁדֵ֜ד אֶל־כָּל־
עִ֗יר וְעִיר֙ לֹ֣א תִמָּלֵ֔ט וְאָבַ֣ד הָעֵ֔מֶק וְנִשְׁמַ֖ד הַמִּישֹׁ֑ר אֲשֶׁ֖ר אָמַ֥ר
9 יְהוָֽה׃ תְּנוּ־צִ֣יץ לְמוֹאָ֔ב כִּ֥י נָצֹ֖א תֵּצֵ֑א וְעָרֶ֙יהָ֙ לְשַׁמָּ֣ה תִֽהְיֶ֔ינָה
י מֵאֵ֥ין יוֹשֵׁ֖ב בָּהֵֽן׃ אָר֗וּר עֹשֶׂ֛ה מְלֶ֥אכֶת יְהוָ֖ה רְמִיָּ֑ה וְאָר֕וּר
11 מֹנֵ֥עַ חַרְבּ֖וֹ מִדָּֽם׃ שַׁאֲנַ֨ן מוֹאָ֜ב מִנְּעוּרָ֗יו וְשֹׁקֵ֥ט הוּא֙ אֶל־שְׁמָרָ֔יו
וְלֹֽא־הוּרַ֤ק מִכְּלִי֙ אֶל־כֶּ֔לִי וּבַגּוֹלָ֖ה לֹ֣א הָלָ֑ךְ עַל־כֵּ֗ן עָמַ֤ד טַעְמוֹ֙
12 בּ֔וֹ וְרֵיח֖וֹ לֹ֥א נָמָֽר׃ ס לָכֵ֞ן הִנֵּ֤ה יָמִ֤ים בָּאִים֙ נְאֻם־יְהוָ֔ה
13 וְשִׁלַּחְתִּי־ל֥וֹ צֹעִ֖ים וְצֵעֻ֑הוּ וְכֵלָ֣יו יָרִ֔יקוּ וְנִבְלֵיהֶ֖ם יְנַפֵּֽצוּ׃ וּבֹ֥שׁ
מוֹאָ֖ב מִכְּמ֑וֹשׁ כַּאֲשֶׁר־בֹּ֙שׁוּ֙ בֵּ֣ית יִשְׂרָאֵ֔ל מִבֵּ֥ית אֵ֖ל מִבְטֶחָֽם׃
14 טו אֵ֚יךְ תֹּֽאמְר֔וּ גִּבּוֹרִ֖ים אֲנָ֑חְנוּ וְאַנְשֵׁי־חַ֖יִל לַמִּלְחָמָֽה׃ שֻׁדַּ֤ד
מוֹאָב֙ וְעָרֶ֣יהָ עָלָ֔ה וּמִבְחַ֥ר בַּחוּרָ֖יו יָרְד֣וּ לַטָּ֑בַח נְאֻ֨ם־הַמֶּ֔לֶךְ
16 יְהוָ֥ה צְבָא֖וֹת שְׁמֽוֹ׃ קָר֥וֹב אֵיד־מוֹאָ֖ב לָב֑וֹא וְרָ֣עָת֔וֹ מִהֲרָ֖ה
17 מְאֹֽד׃ נֻ֤דוּ לוֹ֙ כָּל־סְבִיבָ֔יו וְכֹ֖ל יֹדְעֵ֣י שְׁמ֑וֹ אִמְר֗וּ אֵיכָה֙ נִשְׁבַּר֙
18 מַטֵּה־עֹ֔ז מַקֵּ֖ל תִּפְאָרָֽה׃ רְדִ֤י מִכָּבוֹד֙ יֹשְׁבִ֣י בַצָּמָ֔א יֹשֶׁ֖בֶת בַּת־
19 דִּיב֑וֹן כִּֽי־שֹׁדֵ֤ד מוֹאָב֙ עָ֣לָה בָ֔ךְ שִׁחֵ֖ת מִבְצָרָֽיִךְ׃ אֶל־דֶּ֧רֶךְ
עִמְדִ֛י וְצַפִּ֖י יוֹשֶׁ֣בֶת עֲרוֹעֵ֑ר שַׁאֲלִי־נָ֣ס וְנִמְלָ֔טָה אִמְרִ֖י מַה־
כ נִּֽהְיָֽתָה׃ הֹבִ֥ישׁ מוֹאָ֛ב כִּי־חַ֖תָּה הֵילִ֣ילִי ׀ וּֽזְעָ֑קִי הַגִּ֣ידוּ בְאַרְנ֔וֹן
21 כִּ֥י שֻׁדַּ֖ד מוֹאָֽב׃ וּמִשְׁפָּ֣ט בָּ֔א אֶל־אֶ֖רֶץ הַמִּישֹׁ֑ר אֶל־חֹל֥וֹן וְאֶל־

---

v. 4 צְעִירֶיהָ ק׳. v. 5 הַלּוּחִית ק׳. v. 7 כְּמוֹשׁ ק׳. ibid. יַחְדָּו ק׳.
v. 18 וּשְׁבִי ק׳. v. 20 הֵילִילוּ ק׳. ibid. וְזַעֲקוּ ק׳.

22 יַהְצָה וְעַל־מוֹפָעַת׃ וְעַל־דִּיבוֹן וְעַל־נְבוֹ וְעַל־בֵּית דִּבְלָתָיִם׃
23 24 וְעַל־קִרְיָתַיִם וְעַל־בֵּית גָּמוּל וְעַל־בֵּית מְעוֹן׃ וְעַל־קְרִיּוֹת
וְעַל־בָּצְרָה וְעַל כָּל־עָרֵי אֶרֶץ מוֹאָב הָרְחֹקוֹת וְהַקְּרֹבוֹת׃
כה 26 נִגְדְּעָה קֶרֶן מוֹאָב וּזְרֹעוֹ נִשְׁבָּרָה נְאֻם יְהוָה׃ הַשְׁכִּירֻהוּ כִּי
עַל־יְהוָה הִגְדִּיל וְסָפַק מוֹאָב בְּקִיאוֹ וְהָיָה לִשְׂחֹק גַּם־הוּא׃
27 וְאִם ׀ לוֹא הַשְּׂחֹק הָיָה לְךָ יִשְׂרָאֵל אִם־בְּגַנָּבִים נִמְצָאָה כִּי־
28 מִדֵּי דְבָרֶיךָ בּוֹ תִּתְנוֹדָד׃ עִזְבוּ עָרִים וְשִׁכְנוּ בַּסֶּלַע יֹשְׁבֵי
29 מוֹאָב וִהְיוּ כְיוֹנָה תְּקַנֵּן בְּעֶבְרֵי פִי־פָחַת׃ שָׁמַעְנוּ גְאוֹן־מוֹאָב
ל גֵּאֶה מְאֹד גָּבְהוֹ וּגְאוֹנוֹ וְגַאֲוָתוֹ וְרֻם לִבּוֹ׃ אֲנִי יָדַעְתִּי נְאֻם־
31 יְהוָה עֶבְרָתוֹ וְלֹא־כֵן בַּדָּיו לֹא־כֵן עָשׂוּ׃ עַל־כֵּן עַל־מוֹאָב
32 אֲיֵלִיל וּלְמוֹאָב כֻּלֹּה אֶזְעָק אֶל־אַנְשֵׁי קִיר־חֶרֶשׂ יֶהְגֶּה׃ מִבְּכִי
יַעְזֵר אֶבְכֶּה־לָּךְ הַגֶּפֶן שִׂבְמָה נְטִישֹׁתַיִךְ עָבְרוּ יָם עַד יָם יַעְזֵר
33 נָגָעוּ עַל־קֵיצֵךְ וְעַל־בְּצִירֵךְ שֹׁדֵד נָפָל׃ וְנֶאֶסְפָה שִׂמְחָה וָגִיל
מִכַּרְמֶל וּמֵאֶרֶץ מוֹאָב וְיַיִן מִיקָבִים הִשְׁבַּתִּי לֹא־יִדְרֹךְ הֵידָד
34 הֵידָד לֹא הֵידָד׃ מִזַּעֲקַת חֶשְׁבּוֹן עַד־אֶלְעָלֵה עַד־יַהַץ נָתְנוּ
קוֹלָם מִצֹּעַר עַד־חֹרֹנַיִם עֶגְלַת שְׁלִשִׁיָּה כִּי גַּם־מֵי נִמְרִים
לה לִמְשַׁמּוֹת יִהְיוּ׃ וְהִשְׁבַּתִּי לְמוֹאָב נְאֻם־יְהוָה מַעֲלֶה בָמָה
36 וּמַקְטִיר לֵאלֹהָיו׃ עַל־כֵּן לִבִּי לְמוֹאָב כַּחֲלִלִים יֶהֱמֶה וְלִבִּי
אֶל־אַנְשֵׁי קִיר־חֶרֶשׂ כַּחֲלִילִים יֶהֱמֶה עַל־כֵּן יִתְרַת עָשָׂה
37 אָבָדוּ׃ כִּי כָל־רֹאשׁ קָרְחָה וְכָל־זָקָן גְּרֻעָה עַל כָּל־יָדַיִם גְּדֻדֹת
38 וְעַל־מָתְנַיִם שָׂק׃ עַל כָּל־גַּגּוֹת מוֹאָב וּבִרְחֹבֹתֶיהָ כֻּלֹּה מִסְפֵּד
39 כִּי־שָׁבַרְתִּי אֶת־מוֹאָב כִּכְלִי אֵין־חֵפֶץ בּוֹ נְאֻם־יְהוָה׃ אֵיךְ
חַתָּה הֵילִילוּ אֵיךְ הִפְנָה־עֹרֶף מוֹאָב בּוֹשׁ וְהָיָה מוֹאָב לִשְׂחֹק
מ וְלִמְחִתָּה לְכָל־סְבִיבָיו׃ ס כִּי־כֹה אָמַר יְהוָה הִנֵּה כַנֶּשֶׁר
41 יִדְאֶה וּפָרַשׂ כְּנָפָיו אֶל־מוֹאָב׃ נִלְכְּדָה הַקְּרִיּוֹת וְהַמְּצָדוֹת
נִתְפָּשָׂה וְהָיָה לֵב גִּבּוֹרֵי מוֹאָב בַּיּוֹם הַהוּא כְּלֵב אִשָּׁה
42 43 מְצֵרָה׃ וְנִשְׁמַד מוֹאָב מֵעָם כִּי עַל־יְהוָה הִגְדִּיל׃ פַּחַד וָפַחַת
44 וָפָח עָלֶיךָ יוֹשֵׁב מוֹאָב נְאֻם־יְהוָה׃ הַנִּיס מִפְּנֵי הַפַּחַד יִפֹּל
אֶל־הַפַּחַת וְהָעֹלֶה מִן־הַפַּחַת יִלָּכֵד בַּפָּח כִּי־אָבִיא אֵלֶיהָ
מה אֶל־מוֹאָב שְׁנַת פְּקֻדָּתָם נְאֻם־יְהוָה׃ בְּצֵל חֶשְׁבּוֹן עָמְדוּ מִכֹּחַ

v. 21 מֵיפעת ק׳. v. 27 יתיר ה׳. v. 31 כֻּלֹּו ק׳. v. 38 כֻּלֹּו ק׳.
v. 44 הַנָּס ק׳.

נָסִ֑ים כִּֽי־אֵ֞שׁ יָצָ֣א מֵחֶשְׁבּ֗וֹן וְלֶֽהָבָה֙ מִבֵּ֣ין סִיח֔וֹן וַתֹּ֙אכַל֙ פְּאַ֣ת
46 מוֹאָ֔ב וְקָדְקֹ֖ד בְּנֵ֥י שָׁאֽוֹן׃ אוֹי־לְךָ֣ מוֹאָ֔ב אָבַ֖ד עַם־כְּמ֑וֹשׁ כִּֽי־
47 לֻקְּח֤וּ בָנֶ֙יךָ֙ בַּשֶּׁ֔בִי וּבְנֹתֶ֖יךָ בַּשִּׁבְיָֽה׃ וְשַׁבְתִּ֧י שְׁבוּת־מוֹאָ֛ב
בְּאַחֲרִ֥ית הַיָּמִ֖ים נְאֻם־יְהוָ֑ה עַד־הֵ֖נָּה מִשְׁפַּ֥ט מוֹאָֽב׃ פ

מט 49

א לִבְנֵ֨י עַמּ֜וֹן כֹּ֣ה אָמַ֣ר יְהוָ֗ה הֲבָנִ֥ים אֵין֙ לְיִשְׂרָאֵ֔ל אִם־יוֹרֵ֖שׁ אֵ֣ין
2 ל֑וֹ מַדּ֗וּעַ יָרַ֤שׁ מַלְכָּם֙ אֶת־גָּ֔ד וְעַמּ֖וֹ בְּעָרָ֥יו יָשָֽׁב׃ לָכֵ֞ן הִנֵּ֨ה
יָמִ֤ים בָּאִים֙ נְאֻם־יְהוָ֔ה וְהִשְׁמַעְתִּ֞י אֶל־רַבַּ֤ת בְּנֵֽי־עַמּוֹן֙ תְּרוּעַ֣ת
מִלְחָמָ֔ה וְהָיְתָה֙ לְתֵ֣ל שְׁמָמָ֔ה וּבְנֹתֶ֖יהָ בָּאֵ֣שׁ תִּצַּ֑תְנָה וְיָרַ֥שׁ
3 יִשְׂרָאֵ֛ל אֶת־יֹרְשָׁ֖יו אָמַ֥ר יְהוָֽה׃ הֵילִ֤ילִי חֶשְׁבּוֹן֙ כִּ֣י שֻׁדְּדָה־עַ֔י
צְעַקְנָה֮ בְּנ֣וֹת רַבָּה֒ חֲגֹ֣רְנָה שַׂקִּ֔ים סְפֹ֖דְנָה וְהִתְשׁוֹטַ֣טְנָה
4 בַּגְּדֵר֑וֹת כִּ֤י מַלְכָּם֙ בַּגּוֹלָ֣ה יֵלֵ֔ךְ כֹּהֲנָ֥יו וְשָׂרָ֖יו יַחְדָּֽיו׃ מַה־
תִּתְהַלְלִי֙ בָּעֲמָקִ֔ים זָ֣ב עִמְקֵ֔ךְ הַבַּ֖ת הַשּׁוֹבֵבָ֑ה הַבֹּֽטְחָה֙
ה בְּאֹצְרֹתֶ֔יהָ מִ֖י יָב֥וֹא אֵלָֽי׃ הִנְנִי֩ מֵבִ֨יא עָלַ֜יִךְ פַּ֗חַד נְאֻם־אֲדֹנָ֛י יְהוִ֥ה
צְבָא֖וֹת מִכָּל־סְבִיבָ֑יִךְ וְנִדַּחְתֶּם֙ אִ֣ישׁ לְפָנָ֔יו וְאֵ֥ין מְקַבֵּ֖ץ לַנֹּדֵֽד׃
6 וְאַֽחֲרֵי־כֵ֕ן אָשִׁ֖יב אֶת־שְׁב֣וּת בְּנֵֽי־עַמּ֑וֹן נְאֻם־יְהוָֽה׃ פ
7 לֶאֱד֗וֹם כֹּ֤ה אָמַר֙ יְהוָ֣ה צְבָא֔וֹת הַאֵ֥ין ע֛וֹד חָכְמָ֖ה בְּתֵימָ֑ן
8 אָבְדָ֤ה עֵצָה֙ מִבָּנִ֔ים נִסְרְחָ֖ה חָכְמָתָֽם׃ נֻ֤סוּ הָפְנוּ֙ הֶעְמִ֣יקוּ לָשֶׁ֔בֶת
9 יֹשְׁבֵ֖י דְּדָ֑ן כִּ֣י אֵ֥יד עֵשָׂ֛ו הֵבֵ֥אתִי עָלָ֖יו עֵ֥ת פְּקַדְתִּֽיו׃ אִם־בֹּֽצְרִים֙
בָּ֣אוּ לָ֔ךְ לֹ֥א יַשְׁאִ֖רוּ עֽוֹלֵל֑וֹת אִם־גַּנָּבִ֣ים בַּלַּ֔יְלָה הִשְׁחִ֖יתוּ דַיָּֽם׃
י כִּֽי־אֲנִ֞י חָשַׂ֣פְתִּי אֶת־עֵשָׂ֗ו גִּלֵּ֙יתִי֙ אֶת־מִסְתָּרָ֔יו וְנֶחְבָּ֖ה לֹ֣א
11 יוּכָ֑ל שֻׁדַּ֥ד זַרְע֛וֹ וְאֶחָ֥יו וּשְׁכֵנָ֖יו וְאֵינֶֽנּוּ׃ עָזְבָ֥ה יְתֹמֶ֖יךָ אֲנִ֣י
12 אֲחַיֶּ֑ה וְאַלְמְנוֹתֶ֖יךָ עָלַ֥י תִּבְטָֽחוּ׃ ס כִּי־כֹ֣ה ׀ אָמַ֣ר יְהוָ֗ה
הִנֵּה֩ אֲשֶׁר־אֵ֨ין מִשְׁפָּטָ֜ם לִשְׁתּ֣וֹת הַכּ֗וֹס שָׁת֣וֹ יִשְׁתּ֔וּ וְאַתָּ֣ה
13 ה֔וּא נָקֹ֖ה תִּנָּקֶ֑ה לֹ֣א תִנָּקֶ֔ה כִּ֥י שָׁתֹ֖ה תִּשְׁתֶּֽה׃ כִּ֣י בִ֤י נִשְׁבַּ֙עְתִּי֙
נְאֻם־יְהוָ֔ה כִּֽי־לְשַׁמָּ֧ה לְחֶרְפָּ֛ה לְחֹ֥רֶב וְלִקְלָלָ֖ה תִּהְיֶ֣ה בָצְרָ֑ה
14 וְכָל־עָרֶ֔יהָ תִּהְיֶ֖ינָה לְחָרְב֥וֹת עוֹלָֽם׃ שְׁמוּעָ֤ה שָׁמַ֙עְתִּי֙ מֵאֵ֣ת
יְהוָ֔ה וְצִ֖יר בַּגּוֹיִ֣ם שָׁל֑וּחַ הִֽתְקַבְּצוּ֙ וּבֹ֣אוּ עָלֶ֔יהָ וְק֖וּמוּ
טו 16 לַמִּלְחָמָֽה׃ כִּֽי־הִנֵּ֥ה קָטֹ֛ן נְתַתִּ֖יךָ בַּגּוֹיִ֑ם בָּז֖וּי בָּאָדָֽם׃ תִּֽפְלַצְתְּךָ֞
הִשִּׁ֣יא אֹתָ֗ךְ זְד֣וֹן לִבֶּ֔ךָ שֹׁכְנִי֙ בְּחַגְוֵ֣י הַסֶּ֔לַע תֹּפְשִׂ֖י מְר֣וֹם גִּבְעָ֑ה

2 v. פתח באתנח.

17 כִּי־תַגְבִּיהַּ כַּנֶּשֶׁר קִנֶּךָ מִשָּׁם אוֹרִידְךָ נְאֻם־יְהוָה׃ וְהָיְתָה
אֱדוֹם לְשַׁמָּה כֹּל עֹבֵר עָלֶיהָ יִשֹּׁם וְיִשְׁרֹק עַל־כָּל־מַכּוֹתֶהָ׃
18 כְּמַהְפֵּכַת סְדֹם וַעֲמֹרָה וּשְׁכֵנֶיהָ אָמַר יְהוָה לֹא־יֵשֵׁב שָׁם אִישׁ
19 וְלֹא־יָגוּר בָּהּ בֶּן־אָדָם׃ הִנֵּה כְּאַרְיֵה יַעֲלֶה מִגְּאוֹן הַיַּרְדֵּן אֶל־
נְוֵה אֵיתָן כִּי־אַרְגִּיעָה אֲרִיצֶנּוּ מֵעָלֶיהָ וּמִי בָחוּר אֵלֶיהָ אֶפְקֹד
כִּי מִי כָמוֹנִי וּמִי יֹעִדֶנִּי וּמִי־זֶה רֹעֶה אֲשֶׁר יַעֲמֹד לְפָנָי׃
כ לָכֵן שִׁמְעוּ עֲצַת־יְהוָה אֲשֶׁר יָעַץ אֶל־אֱדוֹם וּמַחְשְׁבוֹתָיו
אֲשֶׁר חָשַׁב אֶל־יֹשְׁבֵי תֵימָן אִם־לֹא יִסְחָבוּם צְעִירֵי הַצֹּאן
21 אִם־לֹא יַשִּׁים עֲלֵיהֶם נְוֵהֶם׃ מִקּוֹל נִפְלָם רָעֲשָׁה הָאָרֶץ
22 צְעָקָה בְּיַם־סוּף נִשְׁמַע קוֹלָהּ׃ הִנֵּה כַנֶּשֶׁר יַעֲלֶה וְיִדְאֶה
וְיִפְרֹשׂ כְּנָפָיו עַל־בָּצְרָה וְהָיָה לֵב גִּבּוֹרֵי אֱדוֹם בַּיּוֹם הַהוּא
כְּלֵב אִשָּׁה מְצֵרָה׃ פ
23 לְדַמֶּשֶׂק בֹּושָׁה חֲמָת וְאַרְפָּד כִּי־שְׁמֻעָה רָעָה שָׁמְעוּ נָמֹגוּ
24 בַּיָּם דְּאָגָה הַשְׁקֵט לֹא יוּכָל׃ רָפְתָה דַמֶּשֶׂק הִפְנְתָה לָנוּס
כה וְרֶטֶט ׀ הֶחֱזִיקָה צָרָה וַחֲבָלִים אֲחָזַתָּה כַּיּוֹלֵדָה׃ אֵיךְ לֹא־
26 עֻזְּבָה עִיר תְּהִלָּה קִרְיַת מְשׂוֹשִׂי׃ לָכֵן יִפְּלוּ בַחוּרֶיהָ בִּרְחֹבֹתֶיהָ
וְכָל־אַנְשֵׁי הַמִּלְחָמָה יִדַּמּוּ בַּיּוֹם הַהוּא נְאֻם יְהוָה צְבָאוֹת׃
27 וְהִצַּתִּי אֵשׁ בְּחוֹמַת דַּמָּשֶׂק וְאָכְלָה אַרְמְנוֹת בֶּן־הֲדָד׃ פ
28 לְקֵדָר ׀ וּלְמַמְלְכוֹת חָצוֹר אֲשֶׁר הִכָּה נְבוּכַדְרֶאצּוֹר מֶלֶךְ־בָּבֶל
כֹּה אָמַר יְהוָה קוּמוּ עֲלוּ אֶל־קֵדָר וְשָׁדְדוּ אֶת־בְּנֵי־קֶדֶם׃
29 אָהֳלֵיהֶם וְצֹאנָם יִקָּחוּ יְרִיעוֹתֵיהֶם וְכָל־כְּלֵיהֶם וּגְמַלֵּיהֶם
ל יִשְׂאוּ לָהֶם וְקָרְאוּ עֲלֵיהֶם מָגוֹר מִסָּבִיב׃ נֻסוּ נֻּדוּ מְאֹד
הֶעְמִיקוּ לָשֶׁבֶת יֹשְׁבֵי חָצוֹר נְאֻם־יְהוָה כִּי־יָעַץ עֲלֵיהֶם
31 נְבוּכַדְרֶאצַּר מֶלֶךְ־בָּבֶל עֵצָה וְחָשַׁב עֲלֵיהֶם מַחֲשָׁבָה׃ קוּמוּ
עֲלוּ אֶל־גּוֹי שְׁלֵיו יוֹשֵׁב לָבֶטַח נְאֻם־יְהוָה לֹא־דְלָתַיִם וְלֹא־
32 בְרִיחַ לוֹ בָּדָד יִשְׁכֹּנוּ׃ וְהָיוּ גְמַלֵּיהֶם לָבַז וַהֲמוֹן מִקְנֵיהֶם
לְשָׁלָל וְזֵרִתִים לְכָל־רוּחַ קְצוּצֵי פֵאָה וּמִכָּל־עֲבָרָיו אָבִיא
33 אֶת־אֵידָם נְאֻם־יְהוָה׃ וְהָיְתָה חָצוֹר לִמְעוֹן תַּנִּים שְׁמָמָה
עַד־עוֹלָם לֹא־יֵשֵׁב שָׁם אִישׁ וְלֹא־יָגוּר בָּהּ בֶּן־אָדָם׃ פ
34 אֲשֶׁר הָיָה דְבַר־יְהוָה אֶל־יִרְמְיָהוּ הַנָּבִיא אֶל־עֵילָם בְּרֵאשִׁית

---

v. 25 תְּהִלַּת ק׳. v. 28 יתיר ו׳. v. 30 עליכם ק׳.

לה מַלְכוּת צִדְקִיָּה מֶלֶךְ־יְהוּדָה לֵאמֹר׃ כֹּה אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת
36 הִנְנִי שֹׁבֵר אֶת־קֶשֶׁת עֵילָם רֵאשִׁית גְּבוּרָתָם׃ וְהֵבֵאתִי
אֶל־עֵילָם אַרְבַּע רוּחוֹת מֵאַרְבַּע קְצוֹת הַשָּׁמַיִם וְזֵרִתִים
לְכֹל הָרֻחוֹת הָאֵלֶּה וְלֹא־יִהְיֶה הַגּוֹי אֲשֶׁר לֹא־יָבוֹא שָׁם
37 נִדְּחֵי עוֹלָם׃ וְהַחְתַּתִּי אֶת־עֵילָם לִפְנֵי אֹיְבֵיהֶם וְלִפְנֵי ׀
מְבַקְשֵׁי נַפְשָׁם וְהֵבֵאתִי עֲלֵיהֶם ׀ רָעָה אֶת־חֲרוֹן אַפִּי
נְאֻם־יְהוָה וְשִׁלַּחְתִּי אַחֲרֵיהֶם אֶת־הַחֶרֶב עַד כַּלּוֹתִי אוֹתָם׃
38 וְשַׂמְתִּי כִסְאִי בְּעֵילָם וְהַאֲבַדְתִּי מִשָּׁם מֶלֶךְ וְשָׂרִים נְאֻם־
39 יְהוָה׃ וְהָיָה ׀ בְּאַחֲרִית הַיָּמִים אָשׁוּב אֶת־שְׁבִית עֵילָם
נְאֻם־יְהוָה׃ פ

נ 50

א הַדָּבָר אֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה אֶל־בָּבֶל אֶל־אֶרֶץ כַּשְׂדִּים בְּיַד יִרְמְיָהוּ
2 הַנָּבִיא׃ הַגִּידוּ בַגּוֹיִם וְהַשְׁמִיעוּ וּשְׂאוּ־נֵס הַשְׁמִיעוּ אַל־
תְּכַחֵדוּ אִמְרוּ נִלְכְּדָה בָבֶל הֹבִישׁ בֵּל חַת מְרֹדָךְ הֹבִישׁוּ
3 עֲצַבֶּיהָ חַתּוּ גִּלּוּלֶיהָ׃ כִּי עָלָה עָלֶיהָ גּוֹי מִצָּפוֹן הוּא־יָשִׁית
אֶת־אַרְצָהּ לְשַׁמָּה וְלֹא־יִהְיֶה יוֹשֵׁב בָּהּ מֵאָדָם וְעַד־בְּהֵמָה
4 נָדוּ הָלָכוּ׃ בַּיָּמִים הָהֵמָּה וּבָעֵת הַהִיא נְאֻם־יְהוָה יָבֹאוּ
בְנֵי־יִשְׂרָאֵל הֵמָּה וּבְנֵי־יְהוּדָה יַחְדָּו הָלוֹךְ וּבָכוֹ יֵלֵכוּ וְאֶת־
ה יְהוָה אֱלֹהֵיהֶם יְבַקֵּשׁוּ׃ צִיּוֹן יִשְׁאָלוּ דֶּרֶךְ הֵנָּה פְנֵיהֶם בֹּאוּ
6 וְנִלְווּ אֶל־יְהוָה בְּרִית עוֹלָם לֹא תִשָּׁכֵחַ׃ ס צֹאן אֹבְדוֹת
הָיָה עַמִּי רֹעֵיהֶם הִתְעוּם הָרִים שׁוֹבֵבִים מֵהַר אֶל־גִּבְעָה
7 הָלָכוּ שָׁכְחוּ רִבְצָם׃ כָּל־מוֹצְאֵיהֶם אֲכָלוּם וְצָרֵיהֶם אָמְרוּ
לֹא נֶאְשָׁם תַּחַת אֲשֶׁר חָטְאוּ לַיהוָה נְוֵה־צֶדֶק וּמִקְוֵה
8 אֲבוֹתֵיהֶם יְהוָה׃ ס נֻדוּ מִתּוֹךְ בָּבֶל וּמֵאֶרֶץ כַּשְׂדִּים יֵצְאוּ
9 וִהְיוּ כְּעַתּוּדִים לִפְנֵי־צֹאן׃ כִּי הִנֵּה אָנֹכִי מֵעִיר וּמַעֲלֶה עַל־
בָּבֶל קְהַל־גּוֹיִם גְּדֹלִים מֵאֶרֶץ צָפוֹן וְעָרְכוּ לָהּ מִשָּׁם תִּלָּכֵד
י חִצָּיו כְּגִבּוֹר מַשְׁכִּיל לֹא יָשׁוּב רֵיקָם׃ וְהָיְתָה כַשְׂדִּים לְשָׁלָל
11 כָּל־שֹׁלְלֶיהָ יִשְׂבָּעוּ נְאֻם־יְהוָה׃ כִּי תִשְׂמְחִי כִּי תַעַלְזִי שֹׁסֵי
12 נַחֲלָתִי כִּי תָפוּשִׁי כְּעֶגְלָה דָשָׁה וְתִצְהֲלִי כָּאַבִּרִים׃ בּוֹשָׁה

---

v. 36 עֵילָם ק׳. v. 39 אָשִׁיב ק׳. ibid. שְׁבוּת ק׳. v. 6 הָיוּ ק׳.
ibid. שׁוֹבְבוּם ק׳. v. 8 צֵאוּ ק׳. v. 11 תשמחו ק׳. ibid. תעלזו ק׳.
ibid. תפושו ק׳. ibid. ותצהלו ק׳.

אִמְּכֶם מְאֹד חָפְרָה יוֹלַדְתְּכֶם הִנֵּה אַחֲרִית גּוֹיִם מִדְבָּר צִיָּה
13 וַעֲרָבָה׃ מִקֶּצֶף יְהוָה לֹא תֵשֵׁב וְהָיְתָה שְׁמָמָה כֻּלָּהּ כֹּל
14 עֹבֵר עַל־בָּבֶל יִשֹּׁם וְיִשְׁרֹק עַל־כָּל־מַכּוֹתֶיהָ׃ עִרְכוּ עַל־בָּבֶל ׀
סָבִיב כָּל־דֹּרְכֵי קֶשֶׁת יְדוּ אֵלֶיהָ אַל־תַּחְמְלוּ אֶל־חֵץ כִּי
טו לַיהוָה חָטָאָה׃ הָרִיעוּ עָלֶיהָ סָבִיב נָתְנָה יָדָהּ נָפְלוּ אָשְׁוִיֹּתֶיהָ
נֶהֶרְסוּ חוֹמוֹתֶיהָ כִּי נִקְמַת יְהוָה הִיא הִנָּקְמוּ בָהּ כַּאֲשֶׁר
16 עָשְׂתָה עֲשׂוּ־לָהּ׃ כִּרְתוּ זוֹרֵעַ מִבָּבֶל וְתֹפֵשׂ מַגָּל בְּעֵת קָצִיר
מִפְּנֵי חֶרֶב הַיּוֹנָה אִישׁ אֶל־עַמּוֹ יִפְנוּ וְאִישׁ לְאַרְצוֹ יָנֻסוּ׃ ס
17 שֶׂה פְזוּרָה יִשְׂרָאֵל אֲרָיוֹת הִדִּיחוּ הָרִאשׁוֹן אֲכָלוֹ מֶלֶךְ
18 אַשּׁוּר וְזֶה הָאַחֲרוֹן עִצְּמוֹ נְבוּכַדְרֶאצַּר מֶלֶךְ בָּבֶל׃ לָכֵן
כֹּה־אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל הִנְנִי פֹקֵד אֶל־
19 מֶלֶךְ בָּבֶל וְאֶל־אַרְצוֹ כַּאֲשֶׁר פָּקַדְתִּי אֶל־מֶלֶךְ אַשּׁוּר׃ וְשֹׁבַבְתִּי
אֶת־יִשְׂרָאֵל אֶל־נָוֵהוּ וְרָעָה הַכַּרְמֶל וְהַבָּשָׁן וּבְהַר אֶפְרַיִם
כ וְהַגִּלְעָד תִּשְׂבַּע נַפְשׁוֹ׃ בַּיָּמִים הָהֵם וּבָעֵת הַהִיא נְאֻם־
יְהוָה יְבֻקַּשׁ אֶת־עֲוֺן יִשְׂרָאֵל וְאֵינֶנּוּ וְאֶת־חַטֹּאת יְהוּדָה וְלֹא
21 תִמָּצֶאינָה כִּי אֶסְלַח לַאֲשֶׁר אַשְׁאִיר׃ ס עַל־הָאָרֶץ
מְרָתַיִם עֲלֵה עָלֶיהָ וְאֶל־יוֹשְׁבֵי פְּקוֹד חֲרֹב וְהַחֲרֵם אַחֲרֵיהֶם
22 נְאֻם־יְהוָה וַעֲשֵׂה כְּכֹל אֲשֶׁר צִוִּיתִיךָ׃ קוֹל מִלְחָמָה בָּאָרֶץ
23 וְשֶׁבֶר גָּדוֹל׃ אֵיךְ נִגְדַּע וַיִּשָּׁבֵר פַּטִּישׁ כָּל־הָאָרֶץ אֵיךְ הָיְתָה
24 לְשַׁמָּה בָּבֶל בַּגּוֹיִם׃ יָקֹשְׁתִּי לָךְ וְגַם־נִלְכַּדְתְּ בָּבֶל וְאַתְּ לֹא
כה יָדָעַתְּ נִמְצֵאת וְגַם־נִתְפַּשְׂתְּ כִּי בַיהוָה הִתְגָּרִית׃ פָּתַח יְהוָה
אֶת־אוֹצָרוֹ וַיּוֹצֵא אֶת־כְּלֵי זַעְמוֹ כִּי־מְלָאכָה הִיא לַאדֹנָי
26 יְהוִה צְבָאוֹת בְּאֶרֶץ כַּשְׂדִּים׃ בֹּאוּ־לָהּ מִקֵּץ פִּתְחוּ מַאֲבֻסֶיהָ
27 סָלּוּהָ כְמוֹ־עֲרֵמִים וְהַחֲרִימוּהָ אַל־תְּהִי־לָהּ שְׁאֵרִית׃ חִרְבוּ
כָּל־פָּרֶיהָ יֵרְדוּ לַטָּבַח הוֹי עֲלֵיהֶם כִּי־בָא יוֹמָם עֵת פְּקֻדָּתָם׃
28 קוֹל נָסִים וּפְלֵטִים מֵאֶרֶץ בָּבֶל לְהַגִּיד בְּצִיּוֹן אֶת־נִקְמַת
29 יְהוָה אֱלֹהֵינוּ נִקְמַת הֵיכָלוֹ׃ ס הַשְׁמִיעוּ אֶל־בָּבֶל ׀
רַבִּים כָּל־דֹּרְכֵי קֶשֶׁת חֲנוּ עָלֶיהָ סָבִיב אַל־יְהִי־° פְּלֵיטָה
שַׁלְּמוּ־לָהּ כְּפָעֳלָהּ כְּכֹל אֲשֶׁר עָשְׂתָה עֲשׂוּ־לָהּ כִּי אֶל־
ל יְהוָה זָדָה אֶל־קְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל׃ לָכֵן יִפְּלוּ בַחוּרֶיהָ בִּרְחֹבֹתֶיהָ

---

v. 15 אָשְׁוִיּוֹתֶיהָ ק׳. v. 29 לָהּ קרי ולא כתיב.

וְכָל־אַנְשֵׁ֥י מִלְחַמְתָּ֛הּ יִדַּ֖מּוּ בַּיּ֣וֹם הַה֑וּא נְאֻם־יְהוָֽה׃ ס
31 הִנְנִ֤י אֵלֶ֙יךָ֙ זָד֔וֹן נְאֻם־אֲדֹנָ֥י יֱהוִ֖ה צְבָא֑וֹת כִּ֛י בָּ֥א יוֹמְךָ֖
32 עֵ֥ת פְּקַדְתִּֽיךָ׃ וְכָשַׁ֤ל זָדוֹן֙ וְנָפַ֔ל וְאֵ֥ין ל֖וֹ מֵקִ֑ים וְהִצַּ֤תִּי
33 אֵשׁ֙ בְּעָרָ֔יו וְאָכְלָ֖ה כָּל־סְבִיבֹתָֽיו׃ ס כֹּ֤ה אָמַר֙ יְהוָ֣ה
צְבָא֔וֹת עֲשׁוּקִ֛ים בְּנֵֽי־יִשְׂרָאֵ֥ל וּבְנֵֽי־יְהוּדָ֖ה יַחְדָּ֑ו וְכָל־שֹֽׁבֵיהֶם֙
34 הֶחֱזִ֣יקוּ בָ֔ם מֵאֲנ֖וּ שַׁלְּחָֽם׃ גֹּאֲלָ֣ם ׀ חָזָ֗ק יְהוָ֤ה צְבָאוֹת֙
שְׁמ֔וֹ רִ֥יב יָרִ֖יב אֶת־רִיבָ֑ם לְמַ֙עַן֙ הִרְגִּ֣יעַ אֶת־הָאָ֔רֶץ וְהִרְגִּ֖יז
לה לְיֹשְׁבֵ֥י בָבֶֽל׃ חֶ֥רֶב עַל־כַּשְׂדִּ֖ים נְאֻם־יְהוָ֑ה וְאֶל־יֹשְׁבֵ֣י בָבֶ֔ל
36 וְאֶל־שָׂרֶ֖יהָ וְאֶל־חֲכָמֶֽיהָ׃ חֶ֥רֶב אֶל־הַבַּדִּ֖ים וְנֹאָ֑לוּ חֶ֥רֶב
37 אֶל־גִּבּוֹרֶ֖יהָ וָחָֽתּוּ׃ חֶ֜רֶב אֶל־סוּסָ֣יו וְאֶל־רִכְבּ֗וֹ וְאֶל־כָּל־
הָעֶ֛רֶב אֲשֶׁ֥ר בְּתוֹכָ֖הּ וְהָי֣וּ לְנָשִׁ֑ים חֶ֥רֶב אֶל־אוֹצְרֹתֶ֖יהָ וּבֻזָּֽזוּ׃
38 חֹ֥רֶב אֶל־מֵימֶ֖יהָ וְיָבֵ֑שׁוּ כִּ֣י אֶ֤רֶץ פְּסִלִים֙ הִ֔יא וּבָאֵימִ֖ים
39 יִתְהֹלָֽלוּ׃ ס לָכֵ֗ן יֵשְׁב֤וּ צִיִּים֙ אֶת־אִיִּ֔ים וְיָ֥שְׁבוּ בָ֖הּ בְּנ֣וֹת
יַעֲנָ֑ה וְלֹֽא־תֵשֵׁ֥ב עוֹד֙ לָנֶ֔צַח וְלֹ֥א תִשְׁכּ֖וֹן עַד־דּ֥וֹר וָדֹֽר׃
מ כְּמַהְפֵּכַ֨ת אֱלֹהִ֜ים אֶת־סְדֹ֧ם וְאֶת־עֲמֹרָ֛ה וְאֶת־שְׁכֵנֶ֖יהָ נְאֻם־
41 יְהוָ֑ה לֹֽא־יֵשֵׁ֥ב שָׁם֙ אִ֔ישׁ וְלֹֽא־יָג֥וּר בָּ֖הּ בֶּן־אָדָֽם׃ ס הִנֵּ֛ה
עַ֥ם בָּ֖א מִצָּפ֑וֹן וְג֤וֹי גָּדוֹל֙ וּמְלָכִ֣ים רַבִּ֔ים יֵעֹ֖רוּ מִיַּרְכְּתֵי־
42 אָֽרֶץ׃ קֶ֣שֶׁת וְכִידֹ֞ן יַחֲזִ֗יקוּ אַכְזָרִ֥י הֵ֙מָּה֙ וְלֹ֣א יְרַחֵ֔מוּ קוֹלָם֙
כַּיָּ֣ם יֶהֱמֶ֔ה וְעַל־סוּסִ֖ים יִרְכָּ֑בוּ עָר֗וּךְ כְּאִישׁ֙ לַמִּלְחָמָ֔ה
43 עָלַ֖יִךְ בַּת־בָּבֶֽל׃ שָׁמַ֧ע מֶֽלֶךְ־בָּבֶ֛ל אֶת־שִׁמְעָ֖ם וְרָפ֣וּ יָדָ֑יו
44 צָרָה֙ הֶחֱזִיקַ֔תְהוּ חִ֖יל כַּיּוֹלֵדָֽה׃ הִנֵּה֩ כְּאַרְיֵ֨ה יַעֲלֶ֜ה מִגְּא֣וֹן
הַיַּרְדֵּ֘ן אֶל־נְוֵ֣ה אֵיתָן֒ כִּֽי־אַרְגִּ֤עָה אֲרוּצֵם֙ מֵֽעָלֶ֔יהָ וּמִ֥י בָח֖וּר
אֵלֶ֣יהָ אֶפְקֹ֑ד כִּ֣י מִ֤י כָמ֙וֹנִי֙ וּמִ֣י יוֹעִדֶ֔נִּי וּמִי־זֶ֣ה רֹעֶ֔ה אֲשֶׁ֥ר
מה יַעֲמֹ֖ד לְפָנָֽי׃ ס לָכֵ֞ן שִׁמְע֣וּ עֲצַת־יְהוָ֗ה אֲשֶׁ֤ר יָעַץ֙ אֶל־בָּבֶ֔ל
וּמַ֙חְשְׁבוֹתָ֔יו אֲשֶׁ֥ר חָשַׁ֖ב אֶל־אֶ֣רֶץ כַּשְׂדִּ֑ים אִם־לֹ֤א יִסְחָבוּם֙
46 צְעִירֵ֣י הַצֹּ֔אן אִם־לֹ֛א יַשִּׁ֥ים עֲלֵיהֶ֖ם נָוֶֽה׃ מִקּוֹל֙ נִתְפְּשָׂ֣ה
בָבֶ֔ל נִרְעֲשָׁ֖ה הָאָ֑רֶץ וּזְעָקָ֖ה בַּגּוֹיִ֥ם נִשְׁמָֽע׃ פ

51 נא

א כֹּ֚ה אָמַ֣ר יְהוָ֔ה הִנְנִי֙ מֵעִ֣יר עַל־בָּבֶ֔ל וְאֶל־יֹשְׁבֵ֖י לֵ֣ב קָמָ֑י ר֖וּחַ
2 מַשְׁחִֽית׃ וְשִׁלַּחְתִּ֨י לְבָבֶ֤ל ׀ זָרִים֙ וְזֵר֔וּהָ וִיבֹקְק֖וּ אֶת־אַרְצָ֑הּ כִּֽי־

v. 44 אֲרִיצֵם ק'.

הָיוּ עָלֶיהָ מִסָּבִיב בְּיוֹם רָעָה׃ אֶל־יִדְרֹךְ ידרך הַדֹּרֵךְ קַשְׁתּוֹ 3
וְאֶל־יִתְעַל בְּסִרְיֹנוֹ וְאַל־תַּחְמְלוּ אֶל־בַּחֻרֶיהָ הַחֲרִימוּ כָּל־
צְבָאָהּ׃ וְנָפְלוּ חֲלָלִים בְּאֶרֶץ כַּשְׂדִּים וּמְדֻקָּרִים בְּחוּצוֹתֶיהָ׃ 4
כִּי לֹא־אַלְמָן יִשְׂרָאֵל וִיהוּדָה מֵאֱלֹהָיו מֵיְהוָה צְבָאוֹת כִּי ה
אַרְצָם מָלְאָה אָשָׁם מִקְּדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל׃ נֻסוּ ׀ מִתּוֹךְ בָּבֶל 6
וּמַלְּטוּ אִישׁ נַפְשׁוֹ אַל־תִּדַּמּוּ בַּעֲוֺנָהּ כִּי עֵת נְקָמָה הִיא
לַיהוָה גְּמוּל הוּא מְשַׁלֵּם לָהּ׃ כּוֹס־זָהָב בָּבֶל בְּיַד־יְהוָה 7
מְשַׁכֶּרֶת כָּל־הָאָרֶץ מִיֵּינָהּ שָׁתוּ גוֹיִם עַל־כֵּן יִתְהֹלְלוּ גוֹיִם׃
פִּתְאֹם נָפְלָה בָבֶל וַתִּשָּׁבֵר הֵילִילוּ עָלֶיהָ קְחוּ צֳרִי לְמַכְאוֹבָהּ 8
אוּלַי תֵּרָפֵא׃ רִפִּאנוּ אֶת־בָּבֶל וְלֹא נִרְפָּתָה עִזְבוּהָ וְנֵלֵךְ 9
אִישׁ לְאַרְצוֹ כִּי־נָגַע אֶל־הַשָּׁמַיִם מִשְׁפָּטָהּ וְנִשָּׂא עַד־שְׁחָקִים׃
הוֹצִיא יְהוָה אֶת־צִדְקֹתֵינוּ בֹּאוּ וּנְסַפְּרָה בְצִיּוֹן אֶת־מַעֲשֵׂה י
יְהוָה אֱלֹהֵינוּ׃ ס הָבֵרוּ הַחִצִּים מִלְאוּ הַשְּׁלָטִים הֵעִיר 11
יְהוָה אֶת־רוּחַ מַלְכֵי מָדַי כִּי עַל־בָּבֶל מְזִמָּתוֹ לְהַשְׁחִיתָהּ
כִּי־נִקְמַת יְהוָה הִיא נִקְמַת הֵיכָלוֹ׃ אֶל־חוֹמֹת בָּבֶל שְׂאוּ־ 12
נֵס הַחֲזִיקוּ הַמִּשְׁמָר הָקִימוּ שֹׁמְרִים הָכִינוּ הָאֹרְבִים כִּי
גַּם־זָמַם יְהוָה גַּם־עָשָׂה אֵת אֲשֶׁר־דִּבֶּר אֶל־יֹשְׁבֵי בָבֶל׃
שֹׁכַנְתְּי עַל־מַיִם רַבִּים רַבַּת אוֹצָרֹת בָּא קִצֵּךְ אַמַּת בִּצְעֵךְ׃ 13
נִשְׁבַּע יְהוָה צְבָאוֹת בְּנַפְשׁוֹ כִּי אִם־מִלֵּאתִיךְ אָדָם כַּיֶּלֶק 14
וְעָנוּ עָלַיִךְ הֵידָד׃ פ
עֹשֵׂה אֶרֶץ בְּכֹחוֹ מֵכִין תֵּבֵל בְּחָכְמָתוֹ וּבִתְבוּנָתוֹ נָטָה טו
שָׁמָיִם׃ לְקוֹל תִּתּוֹ הֲמוֹן מַיִם בַּשָּׁמַיִם וַיַּעַל נְשִׂאִים מִקְּצֵה 16
אֶרֶץ בְּרָקִים לַמָּטָר עָשָׂה וַיּוֹצֵא רוּחַ מֵאֹצְרֹתָיו׃ נִבְעַר כָּל־ 17
אָדָם מִדַּעַת הֹבִישׁ כָּל־צֹרֵף מִפָּסֶל כִּי שֶׁקֶר נִסְכּוֹ וְלֹא־
רוּחַ בָּם׃ הֶבֶל הֵמָּה מַעֲשֵׂה תַּעְתֻּעִים בְּעֵת פְּקֻדָּתָם יֹאבֵדוּ׃ 18
לֹא כְאֵלֶּה חֵלֶק יַעֲקוֹב כִּי־יוֹצֵר הַכֹּל הוּא וְשֵׁבֶט נַחֲלָתוֹ 19
יְהוָה צְבָאוֹת שְׁמוֹ׃ פ
מַפֵּץ־אַתָּה לִי כְּלֵי מִלְחָמָה וְנִפַּצְתִּי בְךָ גּוֹיִם וְהִשְׁחַתִּי כ
בְךָ מַמְלָכוֹת׃ וְנִפַּצְתִּי בְךָ סוּס וְרֹכְבוֹ וְנִפַּצְתִּי בְךָ רֶכֶב 21
וְרֹכְבוֹ׃ וְנִפַּצְתִּי בְךָ אִישׁ וְאִשָּׁה וְנִפַּצְתִּי בְךָ זָקֵן וָנָעַר 22
וְנִפַּצְתִּי בְךָ בָּחוּר וּבְתוּלָה׃ וְנִפַּצְתִּי בְךָ רֹעֶה וְעֶדְרוֹ 23

v. 3 ידרך כתיב ולא קרי. v. 13 יתיר י׳. v. 19 מלא ו׳.

וְנִפַּצְתִּי בְךָ אִכָּר וְצִמְדוֹ וְנִפַּצְתִּי בְךָ פַּחוֹת וּסְגָנִים׃
24 וְשִׁלַּמְתִּי לְבָבֶל וּלְכֹל ׀ יוֹשְׁבֵי כַשְׂדִּים אֵת כָּל־רָעָתָם אֲשֶׁר־
כה עָשׂוּ בְצִיּוֹן לְעֵינֵיכֶם נְאֻם יְהוָה׃ ס הִנְנִי אֵלֶיךָ הַר
הַמַּשְׁחִית נְאֻם־יְהוָה הַמַּשְׁחִית אֶת־כָּל־הָאָרֶץ וְנָטִיתִי אֶת־
יָדִי עָלֶיךָ וְגִלְגַּלְתִּיךָ מִן־הַסְּלָעִים וּנְתַתִּיךָ לְהַר שְׂרֵפָה׃
26 וְלֹא־יִקְחוּ מִמְּךָ אֶבֶן לְפִנָּה וְאֶבֶן לְמוֹסָדוֹת כִּי־שִׁמְמוֹת
27 עוֹלָם תִּהְיֶה נְאֻם־יְהוָה׃ שְׂאוּ־נֵס בָּאָרֶץ תִּקְעוּ שׁוֹפָר
בַּגּוֹיִם קַדְּשׁוּ עָלֶיהָ גּוֹיִם הַשְׁמִיעוּ עָלֶיהָ מַמְלְכוֹת אֲרָרַט
מִנִּי וְאַשְׁכְּנָז פִּקְדוּ עָלֶיהָ טִפְסָר הַעֲלוּ־סוּס כְּיֶלֶק סָמָר׃
28 קַדְּשׁוּ עָלֶיהָ גוֹיִם אֶת־מַלְכֵי מָדַי אֶת־פַּחוֹתֶיהָ וְאֶת־כָּל־
29 סְגָנֶיהָ וְאֵת כָּל־אֶרֶץ מֶמְשַׁלְתּוֹ׃ וַתִּרְעַשׁ הָאָרֶץ וַתָּחֹל כִּי
קָמָה עַל־בָּבֶל מַחְשְׁבוֹת יְהוָה לָשׂוּם אֶת־אֶרֶץ בָּבֶל לְשַׁמָּה
ל מֵאֵין יוֹשֵׁב׃ חָדְלוּ גִבּוֹרֵי בָבֶל לְהִלָּחֵם יָשְׁבוּ בַּמְּצָדוֹת
נָשְׁתָה גְבוּרָתָם הָיוּ לְנָשִׁים הִצִּיתוּ מִשְׁכְּנֹתֶיהָ נִשְׁבְּרוּ
31 בְרִיחֶיהָ׃ רָץ לִקְרַאת־רָץ יָרוּץ וּמַגִּיד לִקְרַאת מַגִּיד לְהַגִּיד
32 לְמֶלֶךְ בָּבֶל כִּי־נִלְכְּדָה עִירוֹ מִקָּצֶה׃ וְהַמַּעְבָּרוֹת נִתְפָּשׂוּ
וְאֶת־הָאֲגַמִּים שָׂרְפוּ בָאֵשׁ וְאַנְשֵׁי הַמִּלְחָמָה נִבְהָלוּ׃ ס
33 כִּי כֹה אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל בַּת־בָּבֶל כְּגֹרֶן
34 עֵת הִדְרִיכָהּ עוֹד מְעַט וּבָאָה עֵת־הַקָּצִיר לָהּ׃ אֲכָלַנוּ הֲמָמַנוּ
נְבוּכַדְרֶאצַּר מֶלֶךְ בָּבֶל הִצִּיגָנוּ כְּלִי רִיק בְּלָעָנוּ כַּתַּנִּין מִלָּא
לה כְרֵשׂוֹ מֵעֲדָנָי הֱדִיחָנוּ׃ חֲמָסִי וּשְׁאֵרִי עַל־בָּבֶל תֹּאמַר
יֹשֶׁבֶת צִיּוֹן וְדָמִי אֶל־יֹשְׁבֵי כַשְׂדִּים תֹּאמַר יְרוּשָׁלִָם׃ ס
36 לָכֵן כֹּה אָמַר יְהוָה הִנְנִי־רָב אֶת־רִיבֵךְ וְנִקַּמְתִּי אֶת־
37 נִקְמָתֵךְ וְהַחֲרַבְתִּי אֶת־יַמָּהּ וְהֹבַשְׁתִּי אֶת־מְקוֹרָהּ׃ וְהָיְתָה
38 בָבֶל ׀ לְגַלִּים ׀ מְעוֹן־תַּנִּים שַׁמָּה וּשְׁרֵקָה מֵאֵין יוֹשֵׁב׃ יַחְדָּו
39 כַּכְּפִרִים יִשְׁאָגוּ נָעֲרוּ כְּגוֹרֵי אֲרָיוֹת׃ בְּחֻמָּם אָשִׁית אֶת־
מִשְׁתֵּיהֶם וְהִשְׁכַּרְתִּים לְמַעַן יַעֲלֹזוּ וְיָשְׁנוּ שְׁנַת־עוֹלָם וְלֹא
מ יָקִיצוּ נְאֻם יְהוָה׃ אוֹרִידֵם כְּכָרִים לִטְבוֹחַ כְּאֵילִים עִם־
41 עַתּוּדִים׃ אֵיךְ נִלְכְּדָה שֵׁשַׁךְ וַתִּתָּפֵשׂ תְּהִלַּת כָּל־הָאָרֶץ
42 אֵיךְ הָיְתָה לְשַׁמָּה בָּבֶל בַּגּוֹיִם׃ עָלָה עַל־בָּבֶל הַיָּם בַּהֲמוֹן

v. 27 פתח באתנח. v. 34 אכלנִי ק׳. ibid. הממנִי ק׳. ibid. הציגנִי ק׳. ibid. בלענִי ק׳. ibid. הדיחנִי ק׳.

43 גַּלָּיו נִכְסָתָה׃ הָיוּ עָרֶיהָ לְשַׁמָּה אֶרֶץ צִיָּה וַעֲרָבָה אֶרֶץ
44 לֹא־יֵשֵׁב בָּהֵן כָּל־אִישׁ וְלֹא־יַעֲבֹר בָּהֵן בֶּן־אָדָם׃ וּפָקַדְתִּי
עַל־בֵּל בְּבָבֶל וְהֹצֵאתִי אֶת־בִּלְעוֹ מִפִּיו וְלֹא־יִנְהֲרוּ אֵלָיו
מה עוֹד גּוֹיִם גַּם־חוֹמַת בָּבֶל נָפָלָה׃ צְאוּ מִתּוֹכָהּ עַמִּי וּמַלְּטוּ
46 אִישׁ אֶת־נַפְשׁוֹ מֵחֲרוֹן אַף־יְהוָה׃ וּפֶן־יֵרַךְ לְבַבְכֶם וְתִירְאוּ
בַּשְּׁמוּעָה הַנִּשְׁמַעַת בָּאָרֶץ וּבָא בַשָּׁנָה הַשְּׁמוּעָה וְאַחֲרָיו
47 בַּשָּׁנָה הַשְּׁמוּעָה וְחָמָס בָּאָרֶץ וּמֹשֵׁל עַל־מֹשֵׁל׃ ס לָכֵן
הִנֵּה יָמִים בָּאִים וּפָקַדְתִּי עַל־פְּסִילֵי בָבֶל וְכָל־אַרְצָהּ
48 תֵּבוֹשׁ וְכָל־חֲלָלֶיהָ יִפְּלוּ בְתוֹכָהּ׃ וְרִנְּנוּ עַל־בָּבֶל שָׁמַיִם
וָאָרֶץ וְכֹל אֲשֶׁר בָּהֶם כִּי מִצָּפוֹן יָבוֹא־לָהּ הַשּׁוֹדְדִים
49 נְאֻם־יְהוָה׃ גַּם־בָּבֶל לִנְפֹּל חַלְלֵי יִשְׂרָאֵל גַּם־לְבָבֶל נָפְלוּ
נ חַלְלֵי כָל־הָאָרֶץ׃ פְּלֵטִים מֵחֶרֶב הִלְכוּ אַל־תַּעֲמֹדוּ זִכְרוּ
51 מֵרָחוֹק אֶת־יְהוָה וִירוּשָׁלַםִ תַּעֲלֶה עַל־לְבַבְכֶם׃ בֹּשְׁנוּ
כִּי־שָׁמַעְנוּ חֶרְפָּה כִּסְּתָה כְלִמָּה פָּנֵינוּ כִּי בָּאוּ זָרִים
52 עַל־מִקְדְּשֵׁי בֵּית יְהוָה׃ ס לָכֵן הִנֵּה יָמִים בָּאִים נְאֻם־
53 יְהוָה וּפָקַדְתִּי עַל־פְּסִילֶיהָ וּבְכָל־אַרְצָהּ יֶאֱנֹק חָלָל׃ כִּי־
תַעֲלֶה בָבֶל הַשָּׁמַיִם וְכִי תְבַצֵּר מְרוֹם עֻזָּהּ מֵאִתִּי יָבֹאוּ
54 שֹׁדְדִים לָהּ נְאֻם־יְהוָה׃ קוֹל זְעָקָה מִבָּבֶל וְשֶׁבֶר גָּדוֹל
נה מֵאֶרֶץ כַּשְׂדִּים׃ כִּי־שֹׁדֵד יְהוָה אֶת־בָּבֶל וְאִבַּד מִמֶּנָּה קוֹל
56 גָּדוֹל וְהָמוּ גַלֵּיהֶם כְּמַיִם רַבִּים נִתַּן שְׁאוֹן קוֹלָם׃ כִּי בָא
עָלֶיהָ עַל־בָּבֶל שׁוֹדֵד וְנִלְכְּדוּ גִּבּוֹרֶיהָ חִתְּתָה קַשְּׁתוֹתָם כִּי
57 אֵל גְּמֻלוֹת יְהוָה שַׁלֵּם יְשַׁלֵּם׃ וְהִשְׁכַּרְתִּי שָׂרֶיהָ וַחֲכָמֶיהָ
פַּחוֹתֶיהָ וּסְגָנֶיהָ וְגִבּוֹרֶיהָ וְיָשְׁנוּ שְׁנַת־עוֹלָם וְלֹא יָקִיצוּ
נְאֻם־הַמֶּלֶךְ יְהוָה צְבָאוֹת שְׁמוֹ׃ פ
58 כֹּה־אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת חֹמוֹת בָּבֶל הָרְחָבָה עַרְעֵר תִּתְעַרְעָר
וּשְׁעָרֶיהָ הַגְּבֹהִים בָּאֵשׁ יִצַּתּוּ וְיִגְעוּ עַמִּים בְּדֵי־רִיק וּלְאֻמִּים
בְּדֵי־אֵשׁ וְיָעֵפוּ׃ פ
59 הַדָּבָר אֲשֶׁר־צִוָּה ׀ יִרְמְיָהוּ הַנָּבִיא אֶת־שְׂרָיָה בֶן־נֵרִיָּה
בֶּן־מַחְסֵיָה בְּלֶכְתּוֹ אֶת־צִדְקִיָּהוּ מֶלֶךְ־יְהוּדָה בָּבֶל בִּשְׁנַת
ס הָרְבִעִית לְמָלְכוֹ וּשְׂרָיָה שַׂר מְנוּחָה׃ וַיִּכְתֹּב יִרְמְיָהוּ
אֵת כָּל־הָרָעָה אֲשֶׁר־תָּבוֹא אֶל־בָּבֶל אֶל־סֵפֶר אֶחָד אֵת

v. 58 פתח באתנח.

61 כָּל־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה הַכְּתֻבִים אֶל־בָּבֶל׃ וַיֹּאמֶר יִרְמְיָהוּ
אֶל־שְׂרָיָה כְּבֹאֲךָ בָבֶל וְרָאִיתָ וְקָרָאתָ אֵת כָּל־הַדְּבָרִים
62 הָאֵלֶּה׃ וְאָמַרְתָּ יְהוָה אַתָּה דִבַּרְתָּ אֶל־הַמָּקוֹם הַזֶּה לְהַכְרִיתוֹ
לְבִלְתִּי הֱיוֹת־בּוֹ יוֹשֵׁב לְמֵאָדָם וְעַד־בְּהֵמָה כִּי־שִׁמְמוֹת
63 עוֹלָם תִּהְיֶה׃ וְהָיָה כְּכַלֹּתְךָ לִקְרֹא אֶת־הַסֵּפֶר הַזֶּה תִּקְשֹׁר
64 עָלָיו אֶבֶן וְהִשְׁלַכְתּוֹ אֶל־תּוֹךְ פְּרָת׃ וְאָמַרְתָּ כָּכָה תִּשְׁקַע
בָּבֶל וְלֹא־תָקוּם מִפְּנֵי הָרָעָה אֲשֶׁר אָנֹכִי מֵבִיא עָלֶיהָ
וְיָעֵפוּ עַד־הֵנָּה דִּבְרֵי יִרְמְיָהוּ׃ פ

52 נב

א בֶּן־עֶשְׂרִים וְאַחַת שָׁנָה צִדְקִיָּהוּ בְמָלְכוֹ וְאַחַת עֶשְׂרֵה שָׁנָה
מָלַךְ בִּירוּשָׁלָם וְשֵׁם אִמּוֹ חֲמִיטַל בַּת־יִרְמְיָהוּ מִלִּבְנָה׃
2 3 וַיַּעַשׂ הָרַע בְּעֵינֵי יְהוָה כְּכֹל אֲשֶׁר־עָשָׂה יְהוֹיָקִים׃ כִּי ׀
עַל־אַף יְהוָה הָיְתָה בִּירוּשָׁלַם וִיהוּדָה עַד־הִשְׁלִיכוֹ אוֹתָם
4 מֵעַל פָּנָיו וַיִּמְרֹד צִדְקִיָּהוּ בְּמֶלֶךְ בָּבֶל׃ וַיְהִי בַשָּׁנָה
הַתְּשִׁעִית לְמָלְכוֹ בַּחֹדֶשׁ הָעֲשִׂירִי בֶּעָשׂוֹר לַחֹדֶשׁ בָּא
נְבוּכַדְרֶאצַּר מֶלֶךְ־בָּבֶל הוּא וְכָל־חֵילוֹ עַל־יְרוּשָׁלַם וַיַּחֲנוּ
ה עָלֶיהָ וַיִּבְנוּ עָלֶיהָ דָּיֵק סָבִיב׃ וַתָּבֹא הָעִיר בַּמָּצוֹר עַד
6 עַשְׁתֵּי־עֶשְׂרֵה שָׁנָה לַמֶּלֶךְ צִדְקִיָּהוּ׃ בַּחֹדֶשׁ הָרְבִיעִי בְּתִשְׁעָה
לַחֹדֶשׁ וַיֶּחֱזַק הָרָעָב בָּעִיר וְלֹא־הָיָה לֶחֶם לְעַם הָאָרֶץ׃
7 וַתִּבָּקַע הָעִיר וְכָל־אַנְשֵׁי הַמִּלְחָמָה יִבְרְחוּ וַיֵּצְאוּ מֵהָעִיר
לַיְלָה דֶּרֶךְ שַׁעַר בֵּין־הַחֹמֹתַיִם אֲשֶׁר עַל־גַּן הַמֶּלֶךְ וְכַשְׂדִּים
8 עַל־הָעִיר סָבִיב וַיֵּלְכוּ דֶּרֶךְ הָעֲרָבָה׃ וַיִּרְדְּפוּ חֵיל־כַּשְׂדִּים
אַחֲרֵי הַמֶּלֶךְ וַיַּשִּׂיגוּ אֶת־צִדְקִיָּהוּ בְּעַרְבֹת יְרֵחוֹ וְכָל־חֵילוֹ
9 נָפֹצוּ מֵעָלָיו׃ וַיִּתְפְּשׂוּ אֶת־הַמֶּלֶךְ וַיַּעֲלוּ אֹתוֹ אֶל־מֶלֶךְ
י בָּבֶל רִבְלָתָה בְּאֶרֶץ חֲמָת וַיְדַבֵּר אִתּוֹ מִשְׁפָּטִים׃ וַיִּשְׁחַט
מֶלֶךְ־בָּבֶל אֶת־בְּנֵי צִדְקִיָּהוּ לְעֵינָיו וְגַם אֶת־כָּל־שָׂרֵי יְהוּדָה
11 שָׁחַט בְּרִבְלָתָה׃ וְאֶת־עֵינֵי צִדְקִיָּהוּ עִוֵּר וַיַּאַסְרֵהוּ בַנְחֻשְׁתַּיִם
וַיְבִאֵהוּ מֶלֶךְ־בָּבֶל בָּבֶלָה וַיִּתְּנֵהוּ בְבֵית־הַפְּקֻדֹּת עַד־יוֹם
12 מוֹתוֹ׃ ס וּבַחֹדֶשׁ הַחֲמִישִׁי בֶּעָשׂוֹר לַחֹדֶשׁ הִיא שְׁנַת
תְּשַׁע־עֶשְׂרֵה שָׁנָה לַמֶּלֶךְ נְבוּכַדְרֶאצַּר מֶלֶךְ־בָּבֶל בָּא

---

v. 1 חמוטל ק׳. v. 11 בֵּית ק׳.

נְבוּזַרְאֲדָן רַב טַבָּחִים עָמַד לִפְנֵי מֶלֶךְ־בָּבֶל בִּירוּשָׁלִָם׃
13 וַיִּשְׂרֹף אֶת־בֵּית־יְהוָה וְאֶת־בֵּית הַמֶּלֶךְ וְאֵת כָּל־בָּתֵּי
14 יְרוּשָׁלִַם וְאֶת־כָּל־בֵּית הַגָּדוֹל שָׂרַף בָּאֵשׁ׃ וְאֶת־כָּל־חוֹמֹת
יְרוּשָׁלִַם סָבִיב נָתְצוּ כָּל־חֵיל כַּשְׂדִּים אֲשֶׁר אֶת־רַב טַבָּחִים׃
טו וּמִדַּלּוֹת הָעָם וְאֶת־יֶתֶר הָעָם הַנִּשְׁאָרִים בָּעִיר וְאֶת־
הַנֹּפְלִים אֲשֶׁר נָפְלוּ אֶל־מֶלֶךְ בָּבֶל וְאֵת יֶתֶר הָאָמוֹן הֶגְלָה
16 נְבוּזַרְאֲדָן רַב טַבָּחִים׃ וּמִדַּלּוֹת הָאָרֶץ הִשְׁאִיר נְבוּזַרְאֲדָן
17 רַב טַבָּחִים לְכֹרְמִים וּלְיֹגְבִים׃ וְאֶת־עַמּוּדֵי הַנְּחֹשֶׁת אֲשֶׁר
לְבֵית־יְהוָה וְאֶת־הַמְּכֹנוֹת וְאֶת־יָם הַנְּחֹשֶׁת אֲשֶׁר בְּבֵית־
18 יְהוָה שִׁבְּרוּ כַשְׂדִּים וַיִּשְׂאוּ אֶת־כָּל־נְחֻשְׁתָּם בָּבֶלָה׃ וְאֶת־
הַסִּרוֹת וְאֶת־הַיָּעִים וְאֶת־הַמְזַמְּרוֹת וְאֶת־הַמִּזְרָקֹת וְאֶת־
הַכַּפּוֹת וְאֵת כָּל־כְּלֵי הַנְּחֹשֶׁת אֲשֶׁר־יְשָׁרְתוּ בָהֶם לָקָחוּ׃
19 וְאֶת־הַסִּפִּים וְאֶת־הַמַּחְתּוֹת וְאֶת־הַמִּזְרָקוֹת וְאֶת־הַסִּירוֹת
וְאֶת־הַמְּנֹרוֹת וְאֶת־הַכַּפּוֹת וְאֶת־הַמְּנַקִּיּוֹת אֲשֶׁר זָהָב זָהָב
כ וַאֲשֶׁר־כֶּסֶף כָּסֶף לָקַח רַב טַבָּחִים׃ הָעַמּוּדִים ׀ שְׁנַיִם הַיָּם
אֶחָד וְהַבָּקָר שְׁנֵים־עָשָׂר נְחֹשֶׁת אֲשֶׁר־תַּחַת הַמְּכֹנוֹת אֲשֶׁר
עָשָׂה הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה לְבֵית יְהוָה לֹא־הָיָה מִשְׁקָל לִנְחֻשְׁתָּם
21 כָּל־הַכֵּלִים הָאֵלֶּה׃ וְהָעַמּוּדִים שְׁמֹנֶה עֶשְׂרֵה אַמָּה קוֹמָה
הָעַמֻּד הָאֶחָד וְחוּט שְׁתֵּים־עֶשְׂרֵה אַמָּה יְסֻבֶּנּוּ וְעָבְיוֹ
22 אַרְבַּע אֶצְבָּעוֹת נָבוּב׃ וְכֹתֶרֶת עָלָיו נְחֹשֶׁת וְקוֹמַת הַכֹּתֶרֶת
הָאַחַת חָמֵשׁ אַמּוֹת וּשְׂבָכָה וְרִמּוֹנִים עַל־הַכּוֹתֶרֶת סָבִיב
23 הַכֹּל נְחֹשֶׁת וְכָאֵלֶּה לָעַמּוּד הַשֵּׁנִי וְרִמּוֹנִים׃ וַיִּהְיוּ הָרִמֹּנִים
תִּשְׁעִים וְשִׁשָּׁה רוּחָה כָּל־הָרִמּוֹנִים מֵאָה עַל־הַשְּׂבָכָה
24 סָבִיב׃ ס וַיִּקַּח רַב־טַבָּחִים אֶת־שְׂרָיָה כֹּהֵן הָרֹאשׁ
כה וְאֶת־צְפַנְיָה כֹּהֵן הַמִּשְׁנֶה וְאֶת־שְׁלֹשֶׁת שֹׁמְרֵי הַסַּף׃ וּמִן־
הָעִיר לָקַח סָרִיס אֶחָד אֲשֶׁר־הָיָה פָקִיד ׀ עַל־אַנְשֵׁי הַמִּלְחָמָה
וְשִׁבְעָה אֲנָשִׁים מֵרֹאֵי פְנֵי־הַמֶּלֶךְ אֲשֶׁר נִמְצְאוּ בָעִיר וְאֵת
סֹפֵר שַׂר הַצָּבָא הַמַּצְבִּא אֶת־עַם הָאָרֶץ וְשִׁשִּׁים אִישׁ
26 מֵעַם הָאָרֶץ הַנִּמְצְאִים בְּתוֹךְ הָעִיר׃ וַיִּקַּח אוֹתָם נְבוּזַרְאֲדָן
27 רַב טַבָּחִים וַיֵּלֶךְ אוֹתָם אֶל־מֶלֶךְ בָּבֶל רִבְלָתָה׃ וַיַּכֶּה

v. 21 קוֹמַת ק׳. v. 23 מלעיל.

אוֹתָם֙ מֶ֣לֶךְ בָּבֶ֔ל וַיְמִתֵ֥ם בְּרִבְלָ֖ה בְּאֶ֣רֶץ חֲמָ֑ת וַיִּ֥גֶל
28 יְהוּדָ֖ה מֵעַ֥ל אַדְמָתֽוֹ׃ ס זֶ֣ה הָעָ֔ם אֲשֶׁ֥ר הֶגְלָ֖ה נְבוּכַדְרֶאצַּ֑ר
בִּשְׁנַת־שֶׁ֕בַע יְהוּדִ֕ים שְׁלֹ֣שֶׁת אֲלָפִ֔ים וְעֶשְׂרִ֖ים וּשְׁלֹשָֽׁה׃
29 בִּשְׁנַ֥ת שְׁמוֹנֶ֛ה עֶשְׂרֵ֖ה לִנְבוּכַדְרֶאצַּ֑ר מִיר֣וּשָׁלַ֔͏ִם נֶ֕פֶשׁ
ל שְׁמֹנֶ֥ה מֵא֖וֹת שְׁלֹשִׁ֥ים וּשְׁנָֽיִם׃ בִּשְׁנַ֨ת שָׁלֹ֧שׁ וְעֶשְׂרִ֛ים
לִנְבוּכַדְרֶאצַּ֗ר הֶגְלָ֞ה נְבֽוּזַרְאֲדָ֨ן רַ֣ב טַבָּחִ֔ים יְהוּדִ֕ים נֶ֕פֶשׁ
שְׁבַ֥ע מֵא֖וֹת אַרְבָּעִ֣ים וַחֲמִשָּׁ֑ה כָּל־נֶ֕פֶשׁ אַרְבַּ֥עַת אֲלָפִ֖ים
וְשֵׁ֥שׁ מֵאֽוֹת׃ פ
31 וַיְהִ֡י בִּשְׁלֹשִׁים֩ וָשֶׁ֨בַע שָׁנָ֜ה לְגָלוּת֙ יְהוֹיָכִ֣ן מֶֽלֶךְ־יְהוּדָ֔ה
בִּשְׁנֵ֤ים עָשָׂר֙ חֹ֔דֶשׁ בְּעֶשְׂרִ֥ים וַחֲמִשָּׁ֖ה לַחֹ֑דֶשׁ נָשָׂ֡א אֱוִ֣יל
מְרֹדַךְ֩ מֶ֨לֶךְ בָּבֶ֜ל בִּשְׁנַ֣ת מַלְכֻת֗וֹ אֶת־רֹאשׁ֙ יְהוֹיָכִ֣ין מֶֽלֶךְ־
32 יְהוּדָ֔ה וַיֹּצֵ֥א אֹת֖וֹ מִבֵּ֥ית הַכְּלִֽיא׃ וַיְדַבֵּ֥ר אִתּ֖וֹ טֹב֑וֹת וַיִּתֵּן֙
33 אֶת־כִּסְא֔וֹ מִמַּ֗עַל לְכִסֵּ֧א °מְּלָכִ֛ים אֲשֶׁ֥ר אִתּ֖וֹ בְּבָבֶֽל׃ וְשִׁנָּ֕ה
אֵ֖ת בִּגְדֵ֣י כִלְא֑וֹ וְאָכַ֨ל לֶ֧חֶם לְפָנָ֛יו תָּמִ֖יד כָּל־יְמֵ֥י חַיָּֽו°׃
34 וַאֲרֻחָת֗וֹ אֲרֻחַ֨ת תְּמִ֜יד נִתְּנָה־לּ֨וֹ מֵאֵ֧ת מֶֽלֶךְ־בָּבֶ֛ל דְּבַר־י֥וֹם
בְּיוֹמ֖וֹ עַד־י֣וֹם מוֹת֑וֹ כֹּ֖ל יְמֵ֥י חַיָּֽיו׃

v. 28 פתח באתנח. v. 29 פתח באתנח. v. 31 הכלוא ק׳.
v. 32 הַמְּלָכִים ק׳. v. 33 חַיָּיו ק׳.

חזק.

סכום הפסוקים של ספר ירמיהו אלף ושלש מאות וששים וארבעה, וסמן א״שה כטל, וחצין ויאמר חנניה (28, 11). וסדריו אחד ושלשים, וסמן אל. ופסקותיו שלשים ושתים וסמן לב. שנות הספר מן שלש עשרה שנה ליאשיה בן אמון מלך יהודה עד שחרב הבית הראשון, ארבעים ואחת שנה וששה חדשים ועשרה ימים.

Appendices criticae et masoreticae.

I.

Lectionum receptarum argumenta et rationes.

[B. = Cod. Babylonicus. Berol. = Cod. Berolinensis. C 1. 2. 3. 4. = Cod. Curtisianus primus, secundus, tertius, quartus. E 1. 2. 3. = Cod. Erfurtensis prim. sec. tert. F. = Francofurtensis ai. 1294. H. = Heidenheimianus. Hier. = Hierosolymitanus. J. = Jamanensis. M. = Moguntinus. Mrg. = Margolisianus. P. = Petropolitanus ai. 1010. R 1. 2. = Reuchlinianus, primus (Biblia Hebraica tota) et secundus (Prophetae). S. — Sappiri Parisiensis. Sabar. = Sabarianus.]

1, 10 לִנְת֥וֹשׁ Thav non dagessatum, sed raphatum pariter ac וְלִנְת֥וֹץ et לִשְׁד֥וֹד (47, 3), contra regulam. Cf. *Abodath Jisrael* (Liber Precum cum comm.) p. 331.

1, 14 עַ֖ל כָּל־יֹשְׁבֵ֥י Tiphcha Mercha. Sic omnes boni libri, tum manu scripti tum typis excusi, uti et v. 15.

1, 15 חֽוֹמֹתֶ֙יהָ֙ sine Vav medio ut Ps. 55, 11. At 50, 15 cum Vav duplice.

1, 16 לְמַֽעֲשֵׂ֥י exiens in Jod plurale, ut praeter h. l. decies, vide Masoram finalem p. 51. B. adnotat י״ד, perperam pro י״ז (17), namque Orientales eam vocem etiam Mi. 5, 12. Ps. 8, 4. Job. 14, 15. Cant. 7, 2. Thr. 4, 2. Eccles. 5, 5 in Jod terminant.

1, 17 תֶּאְזֹ֣ר sine Vav in Brix. uti in C 1. 2. Hier. Sabar. Ạleph primae radicalis quiescit.

Ibid. אֲלֵיהֶ֔ם ubique in l. Jerem. plene cum Jod.

1, 18 הִנֵּ֫ה Brix. ut J. Mrg. ׀ הִנֵּ֣ה cum accentu Legarmeh.

Ibid. וּלְחוֹמֹ֥ת sine Vav ultimae in Brix., Ven. 1515 sicut Berol. F. H. J. M. R 2. Vide Ez. 26, 4.

1, 19 וְלֹ֥א יֽוּכְלוּ־ Sic recte interpungitur in F. J. R 1. hoc loco et 15, 20. Cf. ad Iob. p. 59 not. 2.

2, 2 הָלֹ֨ךְ sine Vav in codd. veteribusque edd. Non refertur ad sex in hoc libro plene scribenda.

2, 3 תְּבוּאָתֹ֑ה cum He in fine sicut Ez. 48, 18.

2, 3 יֶאְשָׁמוּ Aleph quiescit quemadmodum in נֶאְשָׁמוּ Jo. 1, 18. Kimchi in Comm. et *Michlol* 95 b.

2, 6 וְלֹא אָמְרוּ his cum accentibus in Berol. E 2. 3. R 1. 2. Ven. 1525 idque recte.

2, 7 ונחלָתִי שַׂמְתֶּם Tiphcha Mercha. Sic recte Sonc. Brix. Ven. 1515 cum E 1. 2. R 1. 2.

2, 8 וְהַנְּבִאִים sine Jod penultimae. Non pertinet ad octo hoc in libro plene scribenda, vide ad 5, 13.

2, 11 הַהֵימִיר cum Jod etiam post He. Masora: לית ומלא. Idem testatur Kimchi in Comm. et Lex. sub מיר.

Ibid. כְּבוֹדוֹ, Masora adnotat י״ח מלין תקון סופרים. Cf. *Dikduke hateamim* § 57 et Aruch sub כבד.

2, 12 חָרְבוּ Cheth cum Kamez chatuph Imperativi. Masora: לית קמץ חטף. Cf. Kimchium in Comm., *Michlol* 18 b et Lex.

2, 15 כְּפָרִים Masora ד׳ חסר יו״ד קדמא. Vide Neh. 6, 2.

2, 16 וְתַחְפְּנֵס Cheth extremum in Chethib omissum, exstat h. l. in Kerî וְתַחְפַּנְחֵס et 43, 7 in ipso textu.

2, 29 נְאֻם־ Sonc. et Brix. scribunt נְאֻם adstipulante J.

2, 20 אעבוֹד ad Masorae praeceptum cum Daleth cujus loco legendum Resch, scilicet אעבוֹר, quemadmodum וזבּוּד (Ezr. 8, 14). Vocalis extremae plene uti Ps. 141, 10. Job. 19, 8.

2, 23 אַחֲרֵי Sonc. et Pisaur. cum Comm. Abrabanelii exhibent וְאַחֲרֵי sicut E 1. 2. Mrg.

Ibid. עָשִׂית Thav cum Scheba in Sonc. Brix. et codd. pariter ac זָנִית 3, 1. Vide ad Ruth 2, 9.

2, 24 שָׁאֲפָה prima syllaba cum Munach in Berol. E 1. 2. 3. ad regulam נסוג אחור. Brix. exhibet שָׁאֲפָה־ makkephatum.

2, 26 הוֹבִישׁוּ omnino plene in omnibus edd. veteribus, attestantibus B. F. J. R 1. 2. Sabar. B. diserte adscribit: מלא.

Ibid. וְכֹהֲנֵיהֶם וּנְבִיאֵיהֶם cum Vav copul., adnotante Masora: לית. Contra 32, 32 כֹּהֲנֵיהֶם ונביאיהם, itidem adjecta nota masoretica לית. Hi loci pertinent ad quinquaginta illos, qui e duobus vocabulis consociatis prius exhibent semel cum Vav copul., semel sine eo. Vide Mas. fin. p. 28. Insuper refertur hic versus ad י״ד פסוקין מיחדין Mas. fin. p. 28 b. Vide etiam חלופי קריאה.

2, 27 אָבִי Milel, jubente regula נסוג אחור, sicut Ps. 89, 27. Mi. 1, 15.

2, 31 הַמִּדְבָּר Beth pathachatum in C 2. J. M., adsentiente Punctatore Mose in libro דרכי הנקוד (p. 10. ed. Frensdorff).

Ibid. אִם אֶרֶץ מַאְפֵּלְיָה sic interpungitur in C 2. Hier. J. M. Mrg. idque recte, teste Ben-Bileamo in טעמי המקרא. Vide *Mischpete hateamim* 32 b.

Ibid. מַאְפֵּלְיָה J. Mrg. R 1. scribunt מַאֲפֵּלְיָה, cf. Kimchium in Lex. sub אפל. He in fine raphatum, vide ad Ps. 118, 5. Accentus Athnach cum servo Meajla (Mas. ad Num. 28, 26), quem omnes codd. editionesque penultimae adponunt, non antepenultimae (מַאְפֵּלְיה), ut scribit Heidenheimius in *Mischpete hateamim*, regula Ben-Bileami male intellecta.

Ibid. מַדּוּעַ sexies cum Geresch: h. l. Jud. 11, 7. 1 Sam. 20, 27. 2 Sam. 12, 9. Neh. 2, 3. 13, 21, teste Masora ms.

3, 1 אִשְׁתּוֹ cum Telischa magno.

Ibid. וְהָיְתָה ׀ לְאִישׁ his cum accentibus in Sonc. Brix. subfragantibus J. R 2.

Ibid. יָשׁוֹב cum Cholem Infinitivi. Hier. habet notam כן בחולם במוגה. Idem testantur Raschi in Comm. et Kimchi in *Michlol* 112 b. Lombroso et Norzi perperam exhibent יָשׁוּב. Buxtorf. in Concord. formas שׁוֹב et שׁוּב negligenter commiscuit.

3, 5 דִּבַּרְתִּי cum Jod otioso Chethibi in codd. veteribusque edd., confirmante Kimchio in Comm. Enumeratio masoretica ad 1 Reg. 1, 1, quae hoc vocabulum omisit, aliis ejus mendis unum addit.

3, 9 ותחנף Nun kamezatum, cf. *Michlol* 19 b.

3, 10 וְגַם cum Munach in codd. veteribusque edd.

3, 12 אֲנִי Hieros. addit notam כֵּן במוגה.

3, 15 והשׂכּיל cum Jod ultimae, uti Job. 34, 35.

3, 16 לֹא־יֹאמְרוּ Milel ad regulam נסג אחור, item 31, 26 omnibusque in locis, quibus יאמרו atque וַיֹּאמְרוּ antecedunt vocabulum, cujus prima syllaba premitur accentu, si excipis 23, 7. 2 Reg. 9, 12. Ps. 41, 5.

Ibid. בּוֹ R 2. notat עוד פליג. Etiam Chaldaeus legit עוד.

Ibid. וְלֹא duo versus praeter huncce exhibent quina לֹא, quorum primum solum legitur sine Vav copulativo, Num. 11, 19. Deut. 13, 9.

3, 17 וְלֹא יֵלְכוּ־ sic interpungunt codd., vide ad 1, 19.

Ibid. שְׁרִרוּת sine Jod, quod solummodo in 11, 8 et Ps. 81, 13 exstat.

3, 19 וְאֶתֶּן־לָךְ cum Gaja in Brix., idque recte. F. habet וְאֶתֶּן cum Mercha. Sonc. cum R 1. falso לָךְ.

3, 22 אֶרְפָּה cum He in fine convenienter Masorae.

3, 23 הָמוֹן He kamezatum. Vide Kimchium in Lex. sub המן.

3, 25 וּתְכַסֵּנוּ in codd. cum Gaja. Idem testatur Jekuthiel in דרכי הנקוד. Cf. *Metheg-Setzung* § 33.

4, 2 וְהִתְבָּרְכוּ Resch cum Scheba quiescente. Vide ad Ps. 72, 17.

4, 5 מַלְאוּ Lamed raphatum, sicut Ez. 9, 7, confirmante Kimchio in Comm. et *Michlol* 64. Cf. Heidenheimium ad *Enhakore* Gen. 42, 25.

4, 6 הָעִיזוּ intus plene, sed defective in 6, 1, ex fide Masorae.

4, 7 מִסֻּבְּכוֹ Beth dagessatum atque Mem cum Gaja in Hier. M. Mrg. Assentitur Jekuthiel in דרכי הנקוד. J. מִסֻּבְּכוֹ cum Chateph Kamez, similiter ac סֻבְּכוֹ Jes. 9, 31; cf. *Harikma* 66, *Michlol* 174 et Norzium.

4, 8 מִמֶּנּוּ B. notat כ״ד. Vide ad Iob. p. 57 not. 4.

4, 9 והיה ביום his cum accentibus in Brix., praeeuntibus Hier. J.

Ibid. והנבאים penultima defective in Hier. Mrg. ut supra 2, 8. B. addit notam חסר יו״ד קדמא. Hic locus non est in numero plene scribendorum hujus libri. Vide ad 5, 13.

4, 11 לָעָם־ cum Metheg in Sonc. Cf. *Metheg-Setzung* § 11.

Ibid. לְהָבַר Beth pathachatum, prout postulat Masora.

4, 12 יָבוֹא milel ad regulam נסג אחור in codd., pariter atque Iob. 3, 25, nec non יָבֹא 17, 15.

4, 18 עָשׂוֹ Vav cum Cholem Infinitivi in edd. accuratis omnibus ex fide codicum, adnotante Masora ד׳ כתיב ו״ו, i. e.: h. l. 7, 5. 22, 4. Ez. 31, 11. Idem affirmant Raschi et Kimchi in Comm. et *Michlol* 125.

Ibid. עַד־לִבֵּךְ Masora לית. Perperam igitur in Ven. 1515. 1521. et E 3. Hier. עַל־לִבֵּךְ.

4, 19 מֵעַי ׀ prius cum distinctivo Legarmeh; posterius post se habet Pasek, postulante Masora ad h. l. et Gen. 28, 9.

Ibid. אֹחוּלָה prima syllaba defective in veteribus edd., adstipulante Norzio.

Ibid. הֹמֶה־ Cholem defective. Sic codd. veteresque edd. h. l. et Prov. 20, 1. Masora ב׳ וחסר.

4, 20 פִּתְאֹם sine Vav in Sonc. Brix. secundum codd. Solummodo Ps. 64, 8 plene scriptum est.

4, 22 אוֹתִי cum Vav hoc in libro terdecies, h. l. 5, 19. 22.

9, 5. 23. 13, 5. 25. 16, 11. 20, 11. 25, 6. 31, 34. 32, 39. 37, 18. Masora parva in Bibl. rabbin. Ven. 1525 adnotat hic et 9, 5: כ״ר מלא, i. e. tricies plene in tota scriptura.

4, 26 מִפְּנֵי חרון Sonc. et Ven. 1515. 1521 sicut C 1. F. J. Mrg. R 1. habent וּמִפְּנֵי, adversante Masora quae notat: ב׳ פסוקין בספרא מפני מפני„ duo versus libri Jer. exhibent מפני duplex" h. l. et 44, 22.

4, 28 עַל כִּי cum Munach et Mehuppach in J.

4, 30 כִּי־תעדי aliquot codd. perperam וְכִי־. Vide ad 14, 12.

4, 31 לְהרגים Sonc. et Brix. habent לַהורגים.

5, 1 בִּחוּצוֹת h. l. dupliciter plene. Masora: לית מלא בספרא. Reliquis libri locis omnibus haec vox sine Vav prioris scripta est.

Ibid. עֹשֵׂה cum Zere postremae in J. Mrg., quippe unum ex octo eodem modo scribendis, quae sunt: Ex. 15. 11. Jes. 64, 4. Jer. 5, 1. 10, 12. 17, 11. 51, 15. Iob. 9, 9. Prov. 22, 2.

5, 2 לָכֵן h. l. idem valet, quod אָכֵן. Masora ad 1 Sam. 27, 6.

5, 5 עֹל sine Vav in codd. veteribusque edd. omnibus, ad similitudinem vocum כֹּל, חֹק, תֹּם. F. diserte adnotat: כל לישנא חסר.

5, 6 יְשָׁדְדֵם Schin cum Kamez chatuph, quemadmodum וְשָׁדְדוּ (49,28). Cf. *Michlol* 147.

Ibid. ואשְׁבַע Sic cum Sin ad fidem codicum Brix. Genuensis 1618. Nissel. Majus et Norzi. Etiam Targum et Commentatores huic lectioni patrocinantur.

5, 13 וְהַנְּבִיאִים cum Jod duplice octies hoc in libro, scilicet h. l. 7, 25. 8, 1. 26, 8. 16. 28, 8. 29, 1. 44, 4. Ceteris in locis Jod penultimae omittitur. Vide Masoram ad 26, 16. Cf. etiam ad Dan. 9, 6 et infra ad 23, 30.

5, 15 לְשֹׁנוֹ defective in penultima, testibus B. J. Hier. R 1. Haec vox non refertur ad septem plene scribendas.

5, 17 בֹּטֵחַ sine Vav omnibus in edd., nec non in F. H. J. Hier. R 1. 2, idque jure ad praeceptum Masorae, quae in Prophetis tantummodo 12, 5 et Jes. 37, 10 hoc verbum plene scribi jubet. Vide et חלופי מערבאי.

5, 19 אֲלֵיהֶם haec vox toto in libro Jer. nusquam defective.

5, 22 הַאוֹתִי h. l. cum Vav; at 7, 19 defective.

5, 25 עֲוֹנוֹתֵיכֶם antepenultima plene, uti Ez. 36, 33, ex auctoritate Masorae.

Ibid. וְחַטֹּאותֵיכֶם Masora: ד׳ מלאין, i. e. quater plene cum Vav post Aleph: h. l. Jes. 59, 2. Ez. 21, 29. Jos. 24, 19.

6, 1 וְהַמְּעֻנָּגָה Mem raphatum apud Norzium, sicut in F. J. Hier. Similiter הַמְעֻשָּׁקָה Jes. 23, 12, teste Jekuthiele. Cf. *Metheg-Setzung* § 20.

6, 3 רָעוּ F. habet וְרָעוּ.

6, 4 צִלְלֵי־ Brix. צִלֲלֵי, item Lombros. Ben-Ascher contra expresse docet, hanc vocem cum Scheba quiescente scribi, vide *Dikduke* § 33. — In *Michlol* 79 ^b pro צִלֲלֵי restituendum צִלֲלוֹ (Iob. 40, 26), ut recte in cod. manuscripto.

6, 5 בַלָּילָה Lamed kamezatum. Masora: לָ׳ וכל אס״ת דכותה.

6, 7 כְּהָקִיר F. R 1. et Mas. parva ms. addunt notam: חצי המקרא. Vide *Dikduke* § 68. Aliter R 2: חצי אותיות של כ״ד ספרים ביו״ד של בַּיִר.

6, 8 פֶּן־תֵּקַע Hier. notat: כן מלרע במוגה.

6, 10 לֹא יחפצו uti Jes. 13, 17. B. habet notam: בספר מוגה i. e. sic in libris emendatis; non וְלֹא quod perperam exhibent Sonc. et Concordant. H. l. ad CXXIII cum וְלֹא duplice non pertinet.

6, 11 וְעַל In Sonc. et Brix. sicut in Mrg. R 2. וְעַל־ makkephatum.

6, 13 שָּׁקֶר cum Dagesch ad praeceptum regulae דחיק in C 2. Hier. editionibusque veteribus aeque ac 8, 10.

Ibid. כֻּלּוֹ bis in hoc versu cum Vav, alias per totum librum cum He in fine, suadente Masora.

6, 14 אֶת־שֶׁבֶר עַמִּי sic h. l., at 8, 11 את־שֶׁבר בַּת־עמי. Utrumque locum Mas. magna ad Ez. 11, 13 numero sex parium adcenset. Cf. חלופי קריאה.

6, 15 יֵבוֹשׁוּ cum Vav mediae. Masora לית מלא.

6, 17 וַהֲקִמֹתִי dupliciter defective.

6, 18 אֶת־ in Brix. אֵת.

6, 19 מחשבותם penultima plene. Hier. adjicit notam: לית כותה מלא.

6, 20 לֹא עֲרֵבוּ־ his cum accentibus in F. R 1. 2, pariter atque 9, 12 וְלֹא הָלְכוּ־. Vide ad 1, 19.

6, 24 החזקתנו J. R 2. החזקָתנו cum syllaba tonica kamezata.

6, 26 וְהִתְפַּלְּשִׁי Sonc. Brix. Ven. 1515. 1521 cum R 1 exhibent הִתְפַּלְּשִׁי sine Vav copul.

6, 27 דַּרְכָּם Biblia magna rabbin. adjiciunt notam: ס״א לִבָּם.

6, 28 מַשְׁחִיתִים dupliciter plene in Sonc. Brix., uti in B. Hier. R 2. M. Mrg. et F. qui adnotat ד׳ מלאין, scilicet h. l. Jud. 2, 42. Jes. 1, 4. 2 Chr. 27, 2.

7, 2 כָל־יְהוּדָה cum Paschta in edd. veteribus nec non J. Hier. R 1. 2.

7, 3 וַאֲשַׁכְּנָה אֶתְכֶם בַּמָּקוֹם sic interpungitur in C 2. J. Hier. Mrg. idque recte.

7, 10 הַתּוֹעֵבֹת sine Vav ultimae in Hier. R 2. pariter ac 44, 23, adstipulantibus Ven. 1525 et Norzio. In Masora parva typis impressa exstat nota ב׳ מלאין בנביאים, quod mutandum in ב׳ כן כתיבין בנביאים. Etenim his duobus solis Prophetarum locis vocabulum scribitur defective in ultima.

7, 11 אֲשֶׁר־נִקְרָא־שְׁמִי sic recte interpungunt Sonc. Brix. Ven. 1525 Nissel. et Norzi, subfragantibus C 2. Hier. J. R 1. Item v. 30. 32, 34.

7, 12 עַמִּי sic R 2. in margine, at in textu בְּנֵי.

7, 14 וְלַאֲבוֹתֵיכֶם Vide 35, 15.

7, 17 הֵמָּה R 2. hoc loco et 9, 15 scribit הֵם, adjecta marginali הֵמָּה קרי, contra Masoram nostram. Vide Mas. final. p. 22. *Ochla* 111.

Ibid. וּבְחֻצוֹת sic scribendum ad exemplum F. Hier. J. Mrg. R 1. 2. Brix. Ven. 1515. 1521. Vide ad 5, 1.

7, 18 לִמְלֶכֶת Sonc. et Brix. uti et Hier. J. R 2. exhibent לִמְלֶאכֶת cum Aleph quiescente. At Kimchi expresse adnotat חסר אל״ף, non sine Targumistae assensu, qui h. l. et 44, 17. 18. 19. 25 habet לכוכבת.

Ibid. הַכְעִסֵנִי defective ad praeceptum Masorae, quam sequuntur Hier. Mrg. Omnes radicis כעס formae hiphilicae hoc in libro carent medio Jod, si excipis 25, 6.

7, 19 מַכְעִסִים sine Jod penultimae in Ven. 1515. 1521 sicut in B. Hier. J. Mrg. R 1. idque recte. In Mas. magna impr. ad 1 Sam. 1, 7 legi oportet: וכל מכעסים דכוותה חסר במ״א מלא, quod exhibet F. ad Jud. 2, 12. Vide etiam Norzium ad Ez. 16, 26.

7, 24 בְּמוֹעֵצוֹת omnino plene in Sonc. Brix., adsentientibus F. Hier. J. M. R 1. Masora: ב׳ חד מלא וחד חסר. Vide Prov. 22, 20.

7, 28 לוֹא־שָׁמְעוּ cum Rebia. Vide *Thorath emeth* p. 67. Sonc. et Brix. interpungunt proprium in modum: אֲשֶׁר לוֹא־שָׁמְעוּ בְּקוֹל.

Ibid. מִפִּיהֶם H. et Kennicott 290 habent notam: בבבלי מפיכם.

7, 31 צִוִּיתִי Sonc. et Brix. צִוִּיתִים.

7, 43 וְהִשְׁבַּתִּי sic F. H. J. M. R 1. 2. cum Gerschajim.

8, 1 וְאֶת־עַצְמוֹת־שָׂרָיו cum Makkeph duplice in Ven. 1525 et Hier., idque jure, vide *Mischpete hateamim* p. 10. 22.

Ibid. וְאֵת־עַצְמוֹת יוֹשְׁבֵי his cum accentibus in Sonc. Brix., adstipulantibus J. R 2.

Ibid. יוֹשְׁבֵי plene (cum Vav) in codd. veteribusque edd., uti in l. Jer. septies: h. l. et 10, 18. 18, 11. 21, 6. 35, 17. 50, 21. 51, 24. Quae Mas. fin. p. 37 habet, corrupta sunt; ibidem superscriptum ל״ד in ל״ז mutari oportet. Cf. praef. ad Ps. p. VIII.

Ibid. יְרוּשָׁלָ͏ִם Lamed kamezatum, teste Masora.

8, 3 וְנִבְחַר־מָוֶת makkephatum, ut fieri oportet, in Sonc. Brix., quemadmodum in H. Cf. Num. 11, 1. 24, 7.

8, 5 בְּתַרְמִת sine Jod in codd. veteribusque edd., pariter ac 23, 36. Masora adnotat: ב׳ חסר.

8, 6 שָׁב Parchon sub סור exhibet שַׁב pathachatum (tanquam derivandum a radice שבב ad similitudinem סַר, חַם), quod F. R 1 .2. confirmant. Nostra tamen Masora non adcenset hoc vocabulum verbis semel pathachandis. Vide Mas. fin. p. 52 b.

8, 7 וְתֹר defective in F. J. sicuti Gen. 15, 9, prout postulat Masora ad Cant. 2, 12.

Ibid. וסוס sic scribendum, legendum וְסִיס. Cf. Mas. fin. p. 34 et Kimchium in Comm. Vide etiam חלופי מערבאי.

Ibid. וְעָגוּר cum Sakeph magno in Ven. 1525. Stephan. 1544 uti in E 1. J., et recte quidem.

8, 12 יֵבֹשׁוּ intus defective. Vide 6, 15.

8, 14 הֲדִמָּנוּ cum Mem dagessato atque Chateph pathach primae. Testis Kimchi in Comm. et *Michlol* 146. Sabar. adnotat: כן במוגה הֲדִמָּנוּ, ובמוגה אחר הֲדִמָנוּ, ובמוגה אחר הֱדִמָּנוּ.

8, 18 מַבְלִיגִיתִי Tiphcha cum servo Mercha h. l. adponitur uni idemque vocabulo.

8, 19 הַיהוָה Jod h. l. sine Scheba, confirmante *Michlol* 45. Hier. notat expresse: כל מש״ה מפיק, בר מן דין.

Ibid. בְּפְסִלֵיהֶם omnino plene in edd. veteribus, uti in B. F. J. R 1. 2. Itidem Ps. 78, 58. Utrique loco Masora adjicit notam: ב׳.

8, 20 לוֹא plene in codd. veteribusque edd., adnotante Masora ל״ה מלא. Idem praecipit Masora ad Lev. 5, 1.

8, 22 הַצֳרִי Zade raphatum, quia He interrogativum antecedit, ad codd. veterumque edd. exemplum.

8, 23 חֲלָלֵי Lamed cum Chateph pathach, ut praecipit Kimchi in Lex. Simson in חבור הקונים diserte dicit: חֲלָלֵי בת עמי הח' במתג והלמד בחטף פתח, ושארא בשוא לבד.

9, 1 מְנָאֲפִים Nun kamezatum (*Michlol* 64).

9, 3 יַעְקֹב Ajin cum Scheba simplice quiescente et Koph dagessatum pariter ac יַחְמֹד, ut verbum a nomine proprio discernatur. Masora in F: לית חטף, in Mrg: לֹ, in R 1: לית דגש, R 2: לֹ חטף דגש. Cf. Kimchium in Comm.

9, 4 יְהָתֵלּוּ Lamed dagessatum in C 2. Hier. J. Mrg., approbante *Michlol* 3. Cod. de Rossi 413 adscribit כן בהללי.

9, 7 שָׁלוֹם אֶת־רֵעֵהוּ sic interpungunt E 2. R 1. et recte quidem.

9, 9 עֹבֵר absque Vav in codd. editionibusque veteribus. Haec vox non est in numero octo plene scribendarum. Biblia magna perperam adnotant ח' מלא.

9, 12 יְהוָה sic codd. cum acc. Zakeph.

9, 15 וַהֲפִצוֹתִים sine Jod secundae in codd. et edd. veteribus. Contraque plene Ez. 11, 16.

9, 16 הִתְבּוֹנְנוּ Tebîr cum servo Mercha, quod praecedit Gaja in syllaba prima, uti postulant F. J. R.

9, 17 וְתִשֶּׂנָה sine Aleph tertiae radicalis atque Nun raphatum, aeque ac Sach. 5, 9. Ruth 1, 14. Sabar. jure adnotat: לית רפי וחסר אל"ף.

9, 18 כִּי הִשְׁלִיכוּ Sonc. cum E 3. R 2. habet וְכִי הִשְׁלִיכוּ, adversante tamen Masora, quippe quae locum non refert inter ל' יתידאין (Mas. fin. p. 38 col. 6). Immo prorsus hic versus est in numero XL illorum cum triplice כִּי.

9, 19 בְּנוֹתֵיכֶם convenienter Masorae cum Vav antepenultimae, ut ubique in libris Prophetarum.

9, 21 הַשָּׂדֶה Sonc. et E 1. 3. scribunt הָאֲדָמָה, Orientalem modum secuti.

9, 22 אַל־יִתְהַלֵּל עָשִׁיר Sonc. Brix. atque aliquot codd. exhibent וְאַל idque falso. Namque locus pertinet ad numerum versuum, qui vocabulo in uno eodemque versu ter repetito tantummodo semel, idque in medio, praemittunt Vav copulativum. Vide Masoram ad Gen. 9, 5. Jes. 49, 21. Etiam Mas. fin. p. 7 col. 2 et Mas. marg. codicis B. ad Jer. 14, 17 alterum וְאַל־יִתְהַלֵּל in versu, non illud, de quo agimus, enumerant inter XXII vocabula semel cum וְאַל (alioquin cum אַל) conjuncta.

9, 23 מִשְׁפָּט vide חלופי מערבאי et Ez. 45, 9.

10, 5 כִּי לֹא utrumque cum Munach in Hier. idque jure, pariter atque Exod. 12, 39. 1 Sam. 17, 39. Jes. 54, 4 aliisque in locis.

10, 10 וַיהוָה nota Mas. parvae ה׳ כ״כ mutanda est in ה׳ כן כתיבין בנביאים i. e. nomen divinum tetragrammatum יְהוָה solummodo quinquies in Prophetis post se habet nomen אֱלֹהִים, scilicet: h. l. 2 Sam. 7, 22. 25. 2 Reg. 19, 19. Jon. 4, 6. Omnibus reliquis locis scribi oportet אֲדֹנָי אלהים. Vide Dalman „*Der Gottesname Adonaj*" (Berol. 1889) p. 89.

10, 11 כִּדְנָה cum He in fine. Vide Dan. 2, 8.

Ibid. וּמִן־תְּחוֹת R 2. וּמִתְּחוֹת, sed in margine ומן־פליג.

10, 13 וַיּוֹצֵא cum Metheg postremae in H., quemadmodum in 51, 16 et Num. 17, 23.

Ibid. מֵאֹצְרֹתָיו dupliciter defective. Hier. adnotat: ג׳ חסר בנביאים scilicet: h. l. 51, 16. Jes. 2, 7.

10, 16 וְיִשְׂרָאֵל שֵׁבֶט Sonc. Brix. atque aliquot codd. interpungunt וישראֵל שֵׁבט.

10, 18 וַהֲצֵרוֹתִי h. l. Milel. Vide Zeph. 1, 7.

10, 19 נַחְלָה Cheth cum Scheba quiescente, uti in 14, 17. 30, 12, ut verbum discernatur a nomine. Cf. Kimchium in Comm. et Abenesram ad Ps. 124, 4. Vide etiam 12, 13.

10, 22 בָּאָה accentu ad praeceptum Masorae ultimae superposito indicatur, formam verbi esse participium, non perfectum.

11, 2 וְעַל־יֹשְׁבֵי Masora habet notam ג׳ i. e. hae voces ter occurrunt consociatae: h. l. 18, 11. 36, 31. Falso igitur Ven. 1515. 1521 וְאֶל־ישבי. Insuper hic locus refertur inter octo qui exhibent ישבי praeposita particula עַל (Mas. fin. p. 37 col. 4). Vide etiam Kimchium in Comm.

11, 4 הוֹצִיאִי־ Hier. adnotat כן מלרע ונ״א מלעיל i. e. ultima methegata, in aliquot codicibus penultima הוֹצִיאִי־; quod convenit cum sententia Ben-Naphtali, cf. ad Gen. 45, 14. At Sonc. Ven. 1515. 1521, sicuti E 3. J. R 2. Mrg. exhibent הוֹצִיאִי cum Munach.

11, 7 הֶעֱלֵתִי penultima defective in J. R 1. 2. F., adstipulante Masora, quae notat: ד׳ ג׳ חסר וחד מלא i. e. hoc verbum quater reperitur, ter defective: h. l. 1 Sam. 8, 8. 2 Sam. 7, 6, semel plene: Ez. 37, 13. Quod Masora Bibl. rabbin. h. l. habet, valde corruptum est.

Ibid. וְעַד־הַיּוֹם cum Vav copul. in Sonc. Brix. Complut. omni-

busque codd. emendatis, et recte quidem, praecipiente Masora, quae in libro Jeremiae solummodo quater 7, 24. 32, 20. 35, 14. 44, 10 jubet scribi עד־היום, omnibus ceteris in locis וְעַד הַיּוֹם. Vide Mas. ad 2 Reg. 21, 16.

11, 10 שָׁבוּ Milel.

11, 14 כִּי ׀ אֵינֶנִּי שֹׁמֵעַ Sonc. Brix., uti E 3. interpungunt: כִּי אֵינֶנִּי שֹׁמֵעַ.

Ibid. בְּעַד רעתם Masora לית. Perperam igitur in E 3. בְּעֵת רעתם. Cf. Kimchium in Comm.

11, 15 עֲשׂוֹתָהּ h. l. plene, pariter ac 3, 7, attestantibus codd. B. diserte adnotat מלא.

11, 19 לִטְבוֹחַ Beth raphatum ad exemplum edd. veterum, non sine assensu Norzii. Item 25, 34. 51, 40. Vide Ps. 37, 14.

11, 22 יָמֻתוּ sine Vav penultimae in Brix. et codd. B. addit notam: ב׳ בפסוק חסר. Solummodo 42, 10 hoc in libro plene scribendum est, ut docet Masora.

Ibid. וּבְנוֹתֵיהֶם Cholem plene in codd. veteribusque edd. Locus non est unus de quinque defective scribendis.

12, 2 מִכִּלְיוֹתֵיהֶם omnino plene ad codd. veterumque edd. exemplum. F. B. etiam suppeditant notam לית ומלא.

12, 5 בּוֹטֵחַ Mas. parva h. l. et Jes. 37, 10 addit ב׳ מלאין, convenienter Masorae magnae ad Prov. 28, 25. Nota codicis B. ג׳ מלאין cum Orientalibus facit, qui verbum etiam supra 5, 17 plene scribunt.

12, 7 בְּכַף־ makkephatum, teste Punctatore Jekuthiele.

12, 10 בֹּסְסוּ defective. Contra vero Jes. 63, 18 plene.

12, 13 נֶחְלוּ Cheth cum Scheba quiescente, uti Am. 6, 6, quod Kimchi testimonio suo confirmat.

Ibid. לֹא יוֹעִלוּ Sonc. Brix. nec non F. R 1. habent וְלֹא. At Masora adcenset locum numero eorum, qui omnes anteceduntur mera particula לֹא sine Vav copulativo (Mas. fin. p. 42 col. 5).

Ibid. יוֹעִלוּ Vide Iob. 30, 13.

12, 15 וַהֲשִׁבֹתִים defective. Vide 27, 22.

12, 16 דַּרְכֵי Daleth cum Gaja in Ven. 1525, adsentientibus C 2. F. Hier. R 1. Similiter חַסְדֵי Jes. 55, 3. Vide ad h. l. Idem testantur Masora parva, quae notat לית געיא, et Kimchi in Comm. et Lex.

13, 7 שָׁמָּה R 2. etiam h. l. exhibet שָׁם, adjecta nota פליג שָׁמָּה.

13, 7 לָא יצלח Biblia magna rabbin. adnotant: כן בספר מוגה i. e. sic in libris emendatis. Itaque perperam וְלֹא in Sonc. 1486 et E 2. R 1. Vide Mas. fin. p. 42 col. 5.

13, 10 הָרָע Resch cum Kamez in codd. veteribusque edd. Hic locus non pertinet ad duodecim pathachandos.

Ibid. לִשְׁמוֹעַ plene in edd. veteribus, idque jure. Namque F. Hier. J. R 1. adscribunt: ד׳ מלאין quatuor plene: h. l. 11, 10. 2 Sam. 22, 44. 2 Chr. 6, 20.

13, 12 הֲיָדֹעַ sine Vav uti 40, 14. Contraque Gen. 43, 7 plene. Testes sunt F. Mrg. h. l. et J. ad 40, 14, qui notant ג׳ ב׳ חסר וא׳ מלא. Cf. Norzium.

13, 14 אֶחְמוֹל Masora ה׳ מלא quinque plene, scilicet h. l. Ez. 5, 11. 7, 4. 9. Sach. 11, 6.

13, 15 שִׁמְעוּ Hier. adnotat expresse: ריש לפתוחה i. e. exordium sectionis quae dicitur aperta.

13, 16 יַחְשִׁךְ sine Jod extremae; at Ps. 139, 12 plene. Vide h. l.

13, 18 מַרְאֲשׁוֹתֵיכֶם Masora: לית ומלא.

13, 20 שְׂאִי legendum שְׂאוּ, eodem modo pro וראי legas וּרְאוּ, ex auctoritate Kimchii in Comm. In enumeratione excusa ad Jer. 1, 1 et in Mas. fin. p. 34 hic locus deest; in *Ochla* 137, ut fieri debet, exstat.

13, 21 לִמַּדְתְּ sic in Sonc. ad exemplum codd. Cf. Norzium.

Ibid. יֹאחֱזוּךְ Hier. notat: לית וחטף סגול, item Mas. parva ms.

13, 25 מְנָת־ Nun kamezatum in libris bonis omnibus. Vide *Dikduke hateamim* § 38.

Ibid. שָׁכַחַתְּ Cheth quippe gutturalis cum Pathach, praecipientibus *Harikma* 99. *Michlol* 10 [b]. Vide etiam Ez. 16, 4.

14, 5 כִּי לֹא־הָיָה דֶּשֶׁא his cum accentibus in J. et recte quidem, teste *Michlol* 5 [b].

14, 6 שְׁאֲפוּ־רוּחַ makkephatum in codd. veteribusque edd. Vide Ez. 15, 8.

14, 7 עֲוֹנֵינוּ Masora: לית מלא. Vide ad Jes. 64, 6. Quae dicit Kimchi, errore nituntur.

14, 12 כִּי יצמו hic locus et 1 Sam. 22, 17 habent tria כִּי, quorum soli secundo Vav copul. adponitur, suadente Masora.

14, 13 הַנְּבִאִים recte sine Jod penultimae in Hier. Mrg. pariter atque v. 14. 15. 23, 31. 35, 15. Vide etiam 23, 30.

14, 14 שֶׁקֶר cum distinctivo Jethib, jubente Masora. Vide *Mischpete hateamim* p. 20.

14, 14 חֲזוֹן שֶׁקֶר R 2. scribit in textu חֲזוֹן שָׁוְא, sed in margine שֶׁקֶר פליג.

Ibid. לָכֶם Athias et H. suppeditant notam: כך נמצא בס"מ לָכֶם. C 2. et Hier. contra patrocinantur lectioni לָהֶם, itidem Bibl. rabbin. quae adnotant: ס"א לָכֶם. Sed scriptionem לָכֶם agnoscunt codd. editionesque plurimae, adsentiente Kimchio, confirmante Chaldaeo. Mirum est, M. exhibere nec לָכֶם nec לָהֶם, sed tantummodo: המה מתנבאים.

14, 16 בְּחֻצֹות defective sine Vav penultimae in codd. veteribusque edd. omnibus. Vide ad 5, 1.

Ibid. וּבְנֵיהֶם וּבְנֹתֵיהֶם Masora ג' i. e. sic ter reperimus scriptum, h. l. 1 Sam. 30, 3. 2 Chron. 31, 18. Falso igitur in Sonc. et Brix. uti in R 2. בְּניהם sine Vav copulativo.

14, 18 וְאִם aliquot codd. quorum in numero R 1. perperam אִם. Masora versum non adcenset duodecim locis, qui habent אִם אִם. Vide Mas. ad Ex. 22, 22.

Ibid. וְלֹא יָדָעוּ sic bis, h. l. et Iob. 9, 5, teste Masora.

14, 21 אַל־תְּנַבֵּל particula אַל h. l. reperitur semel in principio versus et bis in medio, quemadmodum in Ps. 62, 11, convenienter Masorae; itaque falso R 2. Sonc. et Brix. וְאַל־תנבל.

14, 22 רְבִבִים penultima defective sicuti 3, 3. Testes C 2. E 1. 3. F. Mrg. R 1. Hier. adjecta nota ב' חסר, non sine assensu Mas. parvae ms. et Mas. fin. p. 55 col. 7.

15, 8 עַל־אֵם E 1. huncce in modum interpungit: הֵבֵאתִי לָהֶם עַל־אֵם בָּחוּר שֹׁדֵד.

Ibid. עִיר Masora ad 1 Sam. 28, 16. Mi. 5, 14 refert hoc verbum ad octo significatione hostilitatis, non oppidi, praedita. Cf. Kimchium in Comm. et Lex.

15, 9 בְּעֹד defective sicuti Ps. 39, 2. Quod dicit Mas. magna, valde corruptum est.

15, 10 אוי־לִי אמִּי כִּי ילדתִּני his cum accentibus recte in C 2. Hier. J. R 1. 2, quibus adsentitur Ben-Bileam. Vide *Mischpete hateamim* 36.

Ibid. מְקַלְלַוְנִי vocabulum refertur ad פתחין באס"ף; Mas. parva ms. etiam adnotat: לית ופתח בס"פ, item Levita in ספר ההרכבה.

15, 13 וְאֹצְרֹתֶיךָ dupliciter defective sine Vav in Sonc. uti in F. J. R 1. Eundem in modum ubique scribendum esse testatur Masora.

15, 14 והעברְתִּי cum Resch sicut Ez. 20, 37. Orientales scribunt והעבדְתִּי cum Daleth. Cf. Kimchium et Norzium.

15, 21 עָרִיצִים Hier. et Mrg. עָרִצִים sine Jod penultimae; adsentitur B. qui addit notam: חסר ופלג׳. Itaque Orientales et Occidentales hoc in verbo scribendo differunt.

16, 3 הַיִּלּוֹדִים plene cum Vav in edd. veteribus omnibus, non sine assensu codd. F. et Mas. parva ms. notant: ג׳ ב׳ חסר דין מלא. Cf. Norzium.

16, 5 תָּנֹד h. l. Nun cum Cholem; at supra 4, 1 תָנוּד cum Schurek, praecipientibus Mas. fin. p. 27 col. 3 et Kimchio in Comm. et Lex.

16, 6 יִתְגֹּדַד Brix. et J. R 1. 2. exhibent יתגודד i. e. extremam syllabam kamezatam.

16, 7 אוֹתָם R 2. לָהֶם adjecta nota: אוֹתָם סביר.

16, 11 עָזָבוּ aliquot codd. perperam scribunt עָזָבוּ, obstante etiam accentu Munach qui praecedit.

16, 12 אִישׁ cum distinctivo Jethib, item 22, 30. Vide 14, 14.

16, 13 עַל־הָאָרֶץ R 2. אֶל־הארץ, sed in margine על סביר.

16, 15 וַהֲשִׁבֹתִים sic in codd. veteribusque edd. F. diserte notat חסר דחסר. Vide 27, 22.

Ibid. הִדִּיחָם Kimchi in Comm. sequitur lectionem הִדִּיחָם.

Ibid. עַל־אַדְמָתָם R 2. exhibet אֶל־אדמתם.

17, 1 מִזְבְּחוֹתֵיכֶם Hier. suppeditat notam כן במוגה בס״ק, R 1. כ׳ בס׳, B: כֶם, דחזי ליה מזבחותם.

17, 2 כָּל־עֵץ in R 1. legimus כָּל־עֵץ.

Ibid. עַל גְּבָעוֹת haec lectio est genuina, non וְעַל, teste Kimchio. R 1. 2. intericiunt lineolam Makkeph עַל־גְּבָעוֹת.

17, 3 הֲרָרִי cum distinctivo Paschta in codd. veteribusque edd.

Ibid. כָּל־אוֹצְרוֹתֶיךָ Biblia magna rabbin. addunt notam: יפה i. e. et recte quidem. וְכָל, quod exhibent nonnulli codd., errore nititur. Cf. Kimchium.

Ibid. גְּבוּלֶיךָ plene cum Jod aeque ac 15, 13, quod F. Mrg. Sabar. nota ב׳ ומלא expresse confirmant.

17, 6 כְּעַרְעָר aliquot codd. editionesque exhibent כערער pathachatum. At Bibl. magna notant: קמץ; insuper non est unum de verbis singulis pathachandis.

Ibid. בָּעֲרָבָה prima kamezata, jubentibus Masora et *Michlol* 45ᵇ.

Ibid. כִּי־יָבוֹא Munach manet in extrema, uti Jes. 60, 20, neque retrocedit ad penultimam, ne submoveatur Metheg semitonum indicans. At 4, 12. 17, 15 Milel.

17, 7 מִבְטַחוֹ Teth pathachatum. Vide Iob. 8, 14.

17, 11 עֹשֵׂה Sin cum Zere in J., adstipulante Punctatore Simsone in חבור הקונים. Enumerat enim h. l. inter octo vocali Zere instruendos. Vide 5, 1.

17, 17 מַחְסִי־ makkephatum in J. Mrg. quemadmodum Ps. 71, 7. Vide etiam Ps. 46, 2.

17, 19 הָלֹךְ defective, uti 2, 2, Item 19, 1.

17, 23 אֶת־אָזְנָם in Sonc. et Brix. excidit particula אֶת.

17, 26 עוֹלָה plene cum Vav in Hier., idque recte. Solummodo 14, 12 hoc in libro mater lectionis omittitur ex fide Masorae.

18, 3 וָאֵרֵד H. notat ס״א ואקום.

Ibid. וְהִנֵּהוּ sic Chethîb, cujus Kerî וְהִנֵּה־הוּא. Masora ad 1 Chr. 27, 12.

18, 4 בַּחֹמֶר cum Beth. Mas. parva ms. diserte adscribit: בחמר רמסי, ב׳ bis huncce in modum, h. l. et Nah. 3, 14, ubi etiam Mas. parva excusa habet notam: ב׳. Contra כַּחמר cum Caph reperitur teste Masora in Jer. 18, 6 et Iob. 10, 9.

18, 5 לֵאמוֹר h. l. plene uti et 33, 19 atque Gen. 48, 20. Masora.

18, 7 רֶגַע B. notat: קרח ו׳ i. e. h. l. sine ו, aliter ac v. 9.

Ibid. ולהאביד Sonc. et Brix. וְלַהֲרוֹס וּלְהַאֲבִיד (uti 31, 28)?

18, 9 וְלִנְטֹעַ defective ad exemplum codd. B. suppeditat notam חסר. At Mas. parva ad 1, 10 habet ב׳ מלאין i. e. bis plene, scilicet 1, 10. 31, 28, quod Hier. testimonio notae: ג׳ ב׳ מלא וא׳ חסר confirmat.

18, 10 הָרָעָה viginti vocabula praeter hoc desinunt in He supervacaneum, ut docet Masora, vide Mas. fin. p. 22 et *Ochla* 112.

Ibid. אוֹתוֹ plene, item 37, 15, ex fide Masorae.

18, 15 שבוּלֵי sic Chethîb, at Kerî שְׁבִילֵי. Cf. Kimchium in Comm.

18, 17 כְּרוּחַ cum Caph, praecipientibus Mas. fin. p. 38 et *Ochla* 19.

18, 21 וְתִהְיֶנָה cum Jod simplice sicuti 48, 6 et וַתִּהְיֶנָה 1 Chr. 7, 15. Respice ad חלופי מערבאי. Adponitur accentus Kadma veasla in Sonc.

19, 1 וּמִזִּקְנֵי הָעָם pertinet ad octodecim locos, ubi unum idemque vocabulum Vav copulativo instructum bis repetitur, uno solo verbo intercedente (מסורתא מכא ומסורתא מכא נסבין ו״ו ומלה בינידהון, Mas. fin. p. 28 col. 7). Falso igitur Sonc. מִזִּקני.

19, 3 עַל־הַמָּקוֹם Mrg. ad Orientales spectans adnotat: ס״א מוג׳ אֶל. At Masora nostra enumerat tria עַל־המקום הזה,

h. l. 2 Reg. 18, 25. 22, 20. Adde omnes locos, quibus וְעַל יושביו sequitur, si excipis 2 Reg. 22, 16.

19, 7 וּבַקֹּתִי Milra, similiter ac וְגַנּוֹתִי 1 Reg. 20, 6. Brix. exhibet וּבַקֹּתִי cum Telischa parvo.

19, 8 וְיִשְׁרֹק Brix. יִשְׁרֹק sine Vav copulativo.

Ibid. מַכֹּתֶהָ dupliciter defective. Hier. addit notam: לית כוותה חסר דחסר. Vide 49, 17. 50, 13.

19, 12 כֵּן cum Munach in codd. editionibusque veteribus.

19, 13 הַגַּגֹּתֵיהֶם לְכָל־ his cum accentibus in edd. veteribus omnibus ad exemplum J. R 1. 2. E 3.

20, 1 אֶת־יִרְמְיָהוּ cum Kadma apud secundam syllabam ante tonum in Jablonsk. uti in E 1. Idem valet de 26, 7, ad praeceptum regulae Ben-Ascheri.

20, 8 כַּלְכֵל Caph initiale dagessatum, medium raphatum, contra regulam generalem. Vide ad Jes. 54, 12 et *Dikduke hateamim* § 29.

20, 15 בֵּן cum Zere.

20, 17 וְרַחְמָהּ He raphatum.

20, 18 בְּבֹשֶׁת Beth cum Dagesch.

21, 2 בַּעֲדֵנוּ ubique defective praeterquam Am. 9, 10.

Ibid. נְבוּכַדְרֶאצַּר nomen regis Babylonici hoc in libro scribendum cum Resch usque ad 27, 1, illinc ad 29, 20 cum Nun (נבוכדנֶאצַּר), deinde usque ad finem iterum cum Resch (נבוכדרֶאצַּר), ut a Masora edocti sumus. Nusquam diffinditur in duo verba, teste Kimchio in Comm. ad 39, 9.

21, 6 וְהִכֵּתִי penultima defective in Sonc. Brix. Ven. 1515. 1521 Basil. 1531. Hutter., adstipulantibus Hier. R 2.

Ibid. וְאֶת־האדם Masora לית. Cf. Mas. fin. p. 12.

21, 7 יְהוּדָה in B. J. deficiente Pasek, cujus locus revera post ואחרי־כֵן ׀, uti recte Sonc. Brix., propter duo Nun, quae illic concurrunt.

Ibid. לֹא־יחוס sine Vav copul., quippe in numero triginta quatuor לֹא וְלֹא וְלֹא, ex fide Mas. fin. p. 41 col. 8. — Hic versus est maximus in libris Prophetarum, constat enim ex XLII verbis et CLX literis. Masora ms. notat: הדין פסוקא רבא דבכל נביאים והוא מן מ"ב מלין וק"ס אותיות. Majorem tamen versum exhibent Hagiographa Est. 8, 9. Maximus in tota scriptura reperitur Deut. 5, 12 (secundum accentuationem supernam), qui comprehendit LXIV verba et CCLIV literas.

21, 9 וּבָרָעָב aliter 44, 13 בָּרָעָב sine Vav. Vide חלופי קריאה.

21, 12 עוֹשֵׁק plene uti Ps. 72, 4. Masora.

22, 3 אַל־תַּחְמֹסוּ Sonc. Brix. et aliquot codd. perperam וְאַל־תַּחְמֹסוּ.

22, 11 הַמֹּלֵךְ cum Paschta quemadmodum Est. 1, 1, jubente Masora.

22, 12 כִּי בִּמְקוֹם unus e quinque locis, ubi post כִּי exspectaveris particulam אִם, quam nihilosecius inserere vetat Masora ad Gen. 24, 4 (ה' דמטעין).

Ibid. לֹא יִרְאֶה־ sic recte interpungunt Sonc. uti F. J. R 1. Similiter לֹא יִתֶּן־ in versu subsequente. Cf. 1, 19. 6, 20.

22, 14 בַּשָּׁשַׁר vide Ez. 23, 14.

22, 15 הֲתִמְלֹךְ Mem cum Chateph pathach in Ven. 1515. 1521, adsentientibus F. J. R 1. et Kimchio in Lex. Cf. Ps. 12, 7.

22, 20 וְצַעֲקִי Chateph Kamez in antepenultima. Testes *Harikma* 196 et Kimchi in Comm., *Michlol* 18 [b] et Lex.

22, 22 תִּרְעֶה־רוּחַ Resch dagessatum ad regulam דחיק in H. Vide 2 Chr. 26, 10.

22, 23 נֵחַנְתְּ sic in omnibus libris bonis. Cf. Norzium.

22, 24 אֶתְּקֶנְךָּ Caph finale hic contra regulam dagessatum esse diserte affirmat Joseph Kimchi in ספר זכרון (Berol. 1888 p. 9) quem sequuntur Levita in ספר ההרכבה et Immanuel in לוית חן p. 71.

22, 26 וְהֵטַלְתִּי אֹתְךָ cum Kadma veasla atque יְלָדַתְךָ cum Rebia, uti recte Hier., qui ad אֹתְךָ habet notam: כן ובמוגה, אֹתְךָ.

22, 28 אִם־כְּלִי אֵין־חֵפֶץ sic jure interpungunt Sonc. Brix. Vide חלופי נקוד.

Ibid. הוּטֲלוּ Teth cum Chateph pathach in codd. veteribusque edd. omnibus. Vide Iob. 33, 25 et *Dikduke* p. 84 in fine.

22, 30 וּמֹשֵׁל defective ad exemplum codd. editionumque veterum. Hoc enim verbum non recensetur inter quatuordecim plene scribenda Masorae.

23, 3 וַהֲשִׁבֹתִי dupliciter defective in edd. veteribus uti in Hier. Mrg. R 1. 2. Sic ubique praeter Am. 1, 8.

Ibid. נְוֵהֶן sine Jod in Sonc. Ven. 1525, adstipulantibus C 2. E 2. 3. Hier. R 1., confirmante Norzio. B. expresse notat: לית חסר.

23, 5 וּמָלַךְ penultima cum accentu ad regulam נסג אחור, teste Masora: לית בטעם מלעיל.

23, 7 וְלֹא־יֹאמְרוּ Mercha apud extremam in Brix. et Mrg. Id hoc loco et Jos. 22, 27 genuinam esse accentuationem docet Masora.

23, 8 צָפוֹנָה plene in codd. veteribusque edd. Quae Masora in Bibl. magn. rabbin. h. l. habet, nihili sunt. Cf. Norzium.

23, 9 עַצְמֹתַי defective pariter ac 20, 9. Vide ad Ps. 35, 10.

Ibid. עֲבָרוֹ Munach apud penultimam jubente regula נסג אחור in Brix. Ven. 1525 uti in codd., et recte quidem. Similiter אֲכָלוֹ Iob. 13, 28.

23, 12 בָּאֲפֵלָה sic h. l. uti Deut. 28, 29 ad fidem Masorae.

23, 13 וּבִנְבִיאֵי Hier. et Mrg. adjiciunt: ב׳ ובענין א׳ מלא וא׳ חסר i. e. bis hoc in connexu, alterum plene, alterum defective, scilicet hoc loco et v. 14.

Ibid. הִנַּבְּאוּ Nun pathachatum et Beth dagessatum, utpote Hithpael. Cf. *Harikma* 145.

23, 14 לְבִלְתִּי cum Munach, non makkephatum, in Sonc. Brix. uti in R 2.

23, 19 יָצְאָה F. adscribit: ס״א יָצְאָה.

23, 22 וְיַשְׁמִעוּ defective in Hier. Mrg. B., adjecta nota: חסר יוד. Adsentitur Mas. parva ms. Cf. Norzium.

23, 29 וּכְפַטִּישׁ Sonc. scribit וּכְפָטִּישׁ quemadmodum E 2, ubi adnotatur: ס״א וּכְפַטִּישׁ.

Ibid. יְפֹצֵץ cum Mercha apud penultimam, quippe tonicam, ad regulam נסג אחור et cum signo העמדה ultimae, ne festinanter corripiatur (*Thorath emeth* 21). Vide ad Ps. 37, 7.

23, 30 הַנְּבִיאִם sine Jod ultimae ut praeter h. l. 1 Sam. 19, 25. 28, 5, teste Mas. ms. nec non Masora parva impressa, quae ad tria ista adnotat: ג׳ כ״כ.

23, 32 וְהוֹעֵיל extrema plene, similiter ac וְהוֹלֵיד Jes. 59, 4. F. habet notam: לית יתיר יוד, Mrg.: לית ומלא.

23, 39 נָשֹׁא cum Schin atque sine Vav. Hieros. adscribit: לית כוותה וחסר ו״ו וכתיב אלף.

Ibid. וְאֶת־הָעִיר cum Paschta, deinde אֲשֶׁר cum Kadma, uti recte in C 1. 2. Hier. Mrg. R 1. 2. Ven. 1525. At accentuum consecutio in Sonc. Brix. Ven. 1515 אֶתְכֶם וְאֶת־הָעִיר אֲשֶׁר־ pariter convenit cum regula.

Ibid. וְלַאֲבוֹתֵיכֶם omnino plene ex auctoritate Masorae, item 25, 5. Vide 35, 15.

23, 40 וּכְלִמּוּת Mem dagessatum atque Vav cum Schurek, attestantibus *Harikma* 66 et Kimchio in Comm., *Michlol* 181 et Lex.

24, 1 יְכָנְיָהוּ Biblia magna rabb., quibus adstipulantur C 2. Hier.

et J., exhibent יְכָנְיָה addita nota: ס״א יכניהו. At tuentur lectionem יְכָנְיָהוּ ceterae editiones omnes uti et F. Mrg. R 1. 2. et plerique codicum. B. et Mas. parva ms. addunt notam: לית.

24, 9 לִשְׁנִינָה sine Vav copulativo, ut docet Kimchi in Comm. Aliquot codd. atque Brix. perperam exhibent וְלִשְׁנינה quod solummodo Deut. 28, 37. 1 Reg. 9, 7. 2 Chr. 7, 20 occurrit.

24, 10 אֶת־הרעב sicut 29, 17. Undecim versus praeter huncce habent bis אֶת atque deinde וְאֶת (Masora ad Ex. 21, 5).

25, 1 הרבִעית sine Jod penultimae in Hier. Mrg. R 1, jubente Masora.

25, 2 עַל־כָּל־עַם Bibl. magn. rabb. 1525 addunt glossam: פי אל שרקי על עם i. e. in codice Orientali עַל־עַם sine כָּל. אלשרקי الشرقى arabice pro hebraico מדנחאי=המזרחי.

Ibid. וְאֶל Masora לית i. e. hoc solo loco cum accentu Tebir.

25, 3 זֶה cum distinctivo Jethib, quem illico sequitur Mehuppach. Similiter Gen. 22, 16. Ez. 14, 13.

Ibid. אַשְׁכֵּים h. l. cum praeformativo Aleph pro He et cum Jod quiescente in Zere.

25, 5 שׁוּבוּ־ plene in Brix. sicut in B. Hier. M. Mrg. R 1. 2. postulante Masora, quae non h. l. sed 35, 15 שֻׁבוּ scribendum praecipit. Hoc שֻׁבוּ refertur ad quinque defectiva in Prophetis et Hagiographis.

Ibid. עַל־האדמה Hier. habet notam: כן במוגה, ובקדמון אֶל.

25, 7 הַכְעִסֻונִי cum Vav post Samech Chethib, cujus Keri הכעִסֵינִי, similiter יכסֻּימֻו Ps. 104, 6. In Mas. fin. p. 34 per errorem הכעוסני cum Vav post Ajin כתיב esse dicitur, cujus קרי esset הכעִיסני, sed adversante Masora, qua testante omnes formae hiphilicae verbi כעס in l. Jeremiae defectivae sunt, excepto uno תַכְעִיסֻו 25, 6. Frensdorff in *Masor. Wörterbuch* p. 307 not. 3 id non perspexit.

25, 9 וַהֲבִאֹתִים vide Neh. 1, 9.

25, 11 לְחָרְבָּה לְשַׁמָּה Masora notat: ב׳ i. e. bis ad hunc modum deficiente Vav copulativo, scilicet h. l. et v. 18. Falso igitur in Sonc. Brix. uti in R 2. וּלְשמה.

25, 12 שִׁבְעִים שָׁנָה R 2. interpungit שִׁבְעִים שָׁנָה, addens notam: י״ח בטעמא בירח בן יומו ובקרני פרה (?).

Ibid. וְעַל־אֶרֶץ R 2. וְאֶל־ארץ, attamen adnotans: וְעַל פליג.

25, 18 אֶת־שׂרִיה Masora ad 1 Reg. 7, 14 enumerat versum inter octodecim illos cum אֶת וְאֵת וְאֵת אֶת; etiam catalogus LXXII parium semel cum אֶת, semel cum וְאֶת conjunctorum h. l. אֶת, at Ez. 17, 12 וְאֶת ponere jubet (Mas. fin. p. 12).

25, 20 הָעֵרֶב cum Zere secundae in Sonc. Brix. sicut in C 1. M. Mrg. Eodem modo scriptum 50, 37, auctore Masora, quae huic vocabulo nonnisi ubi vesperam significat vel nomen proprium duplex Segol impertit, contraque Zere ubi vim miscendi texendive continet. Cf. Kimchium in Comm., Lex. et *Michlol* 167 ᵇ. Vide Masoram ad Ex. 12, 38.

Ibid. וְאֵת מַלְכֵי הָאִי H. addit notam: בספר מוגה, Hier: כן במוגה בלא כל. Cf. Kimchium in Comm.

25, 26 הַקְּרֹבִים a Masora ad Est. 9, 20 hoc verbum per errorem refertur ad quinque plene scribenda. Substitui oportet 1 Chr. 12, 41.

25, 27 וּקְיוּ sic Chethib, cujus Kerî וּקִיוּ, ut praecipit Mas. parva ms. Itidem in B. Insuper Masora impr. ad Exod. 39, 4 et Est. 4, 8 adcenset verbum scribendis cum Vav duplice.

25, 29 אֲשֶׁר נִקְרָא־ sic recte interpungitur in Sonc. Brix. quemadmodum 2 Chr. 7, 14.

Ibid. עָלֶיהָ F. notat: ס"א עָלָיו.

25, 30 יִשְׁאַג prius hoc in versu pathachatum, posterius kamezatum יִשְׁאָג, testibus *Michlol* 19 ᵇ et Masora, quae adnumerat posterius solum tribus יִשְׁאָג kamezatis (Mas. fin. p. 56 col. 6). Notam Mas. parvae hujus loci esse loco suo motam, et ex Masora ad Gen. 31, 18 perspicitur.

25, 34 וּתְפוֹצוֹתִיכֶם hic cum vocalibus, suadente Kimchio in Comm. et *Michlol* 121 ᵇ.

25, 36 וִילְלַת sic interpungitur in Sonc. Brix. Ven. 1515. 1521 uti in E 1. 2. 3. F. R 1., et recte quidem. Lectio edd. recentiorum וִילְלַת cum Ben-Naphtali facit. Vide ad Gen. 27, 28.

25, 38 חֲרוֹן Sonc. uti E 3. חֶרֶב, quod et E 2. exhibet, addita tamen marginali: ס"א חֲרוֹן.

26, 1 בְּרֵאשִׁית In R 2. antecedit nota: פליג ספרא חצי הספר בפסוקין. At vide quae ad 28, 11 annotavimus.

26, 6 גּוֹיֵי sic B. C 2. Hier. R 1. et Norzi. Pariter 44, 8.

26, 9 אֶל־יִרְמְיָהוּ Sonc. uti E 3. habet עַל־יִרְמְיָהוּ, item R 2.,

sed adjiciens אֶל פליג. Teste Masora nonnisi quater 18, 18. 25, 1. 37, 15. 39, 11 עַל genuina lectio est.

26, 21 יהויקִים ultima plene in codd. veteribusque edd. deficiente nota masoretica. Tantummodo 27, 1 et 52, 2 apud יהויקִם exstat nota: ב׳ חסר.

26, 23 וַיְבִאֻהוּ sic edd. veteres, praeeuntibus B. Hier. Mrg. Vide Norzium.

26, 24 בֶּן־ F. et E 3. scribunt בְּנֵי cum marginali בֶּן קרי. B. exhibet in textu בֶּן־, sed in margine בני כת׳ בן ק׳. At Masora ad 1 Reg. 1, 1 vocem non hoc loco, sed 2 Reg. 23, 10 obviam refert ad verba in Jod supervacuum exeuntia (cf. *Ochla* 127). Etenim Kimchi lectionum varietatis non mentionem facit. Illud igitur Chetib certe Orientales sequitur.

27, 1 יֹאשִׁיָּהוּ cum Vav post Aleph. Mas. fin. p. 29.

27, 17 חָרְבָּה Sonc. et Brix. perperam חֳרֵבָה. Vide Mas. ad Prov. 17, 1.

27, 20 יְכוֹנְיָה Cholem plene, notante Masora: לית ומלא. Mas. fin. p. 29 enumerat vocabulum inter nomina propria, quae semel occurrunt cum Cholem plene scripto. Falso igitur edd. יְכָוְנְיָה, namque non est unum de יתירין ו״ו וחטפין קמץ.

27, 21 בֵּית In Sonc. Brix. et aliquot codd. בְּבֵית, adversante tamen Masora ad Ps. 135, quippe quae h. l. non adcenseat triginta novem בְּבֵית יהוה. Vide etiam חלופי קריאה.

27, 22 וְהֲשִׁיבֹתִים h. l. plene cum Jod post Schin in Sonc. Brix. nec non R 1. 2. Hier. ubi adnotatur לית כוותה כתיב כן.

28, 1 יְהוּדָה Vide comm. Josephi Karo (Paris. 1881).

Ibid. הרבעית sine Jod penultimae et h. l. et 25, 1. 36, 1 in Hier. Mrg. R 1. ad exemplum Masorae.

Ibid. מִגִּבְעוֹן Sonc. Brix. habent בְּגִבעון nempe per errorem.

28, 7 אַךְ־שְׁמַע his cum accentibus in edd. veteribus, subfragantibus C 1. Hier.

28, 8 אֶל־ארצות Masora adnotat לית, idem Ez. 32, 9, ubi עַל־ארצות scriptum est. Cf. Mas. fin. p. 7 col. 4.

28, 11 וַיֹּאמֶר In C 2. E 1. H. Hier. Mrg. R 1. atque in B. adjecta est nota: חצי הספר בפסוקים. Vide Norzium.

28, 12 אֶל־יִרְמְיָה sic scribunt Sonc. Brix. uti et B. C 1. 2. E 1. 2. 3. F. H. Hier. J. Mrg. R 1. 2. convenienter Masorae, quae in libro Jer. a 27, 1 usque ad 29, 1 nomen Prophetae huncce in modum, non ירמיהו scribendum esse docet.

28, 13 מוֹטֹת sic prius hujus versus scriptum, ad quod Masora: לית כתיב כן. Posterius vero מוֹטוֹת dupliciter plene scribendum et h. l. et Ez. 30, 18. Sic in J. Quae Mas. fin. p. 45 habet, huncce in modum emendanda sunt: מוטות ב׳ מלא דמלא וסמנהון, מוטות עץ שברת תנינא דפסוק, בשברי שם את מוטות. מוטֹת עץ קדמא דפסוק מוטֹת כתיב, מֹטֹת עלכם (Lev. 26, 13) חסר דחסר, ושאלא מֹטות כתיבין.

29, 3 צדקִיָּה ׀ מֶלֶךְ יהוּדָה אל־נבוכדנאצַּר מֶלֶךְ־בָּבֶל בָּבֶלָה ita recte interpungitur in R 2. et Brix.

29, 9 בַּשֶּׁקֶר cum Rebia ad exemplum edd. veterum.

29, 10 כִּי֠ cum Telischa magno in Sonc. Ven. 1525 atque codd.

29, 14 שָׁם Sonc. Brix. Ven. 1515 uti E 1. M. scribunt שָׁמָּה, repugnante Masora, quae verbum הִדִּיחַ solummodo 16, 15. 46, 28. Deut. 30, 1 particula שָׁמָּה excipi dicit.

29, 16 אֶל־כִּסֵּא Masora לית. Cf. Mas. fin. p. 7. *Ochla* 77.

29, 17 אֶת־הָרָעָב F. adscribit: י״ב פסוקין אֶת אֶת וְאֶת, vide Mas. ad Exod. 21, 5.

29, 18 בָּרָעָב sic septem in locis praeter hunc (Masora ad 38, 2).

29, 19 אֶל־דְּבָרַי Mrg. אֶת־דברי, ad marginem notans ס״א אֶל.

Ibid. אֲלֵיהֶם Sonc. et Brix. atque E 1. אֲלֵיכֶם.

29, 20 שִׁלַּחְתִּי J. scribit הִגְלֵיתִי uti v. 4, quam lectionem confirmant tum B. marginali: הגליתי מירוש׳ ג׳ ד׳ (גירסא דוקנית), tum Targumista versione דאגליתי. Verumtamen חלופי קריאה exhibent שִׁלַּחְתִּי.

29, 23 וַיְנַאֲפוּ Nun pathachatum (*Michlol* 66 b).

29, 25 וְאֵל cum Mercha. Vide Eccl. 9, 4.

29, 27 הָעַנְּתֹתִי sine Vav uti et 2 Sam. 23, 27. 1 Chr. 12, 3. Nun dagessandum (*Harikma* 145).

29, 32 יוֹשֵׁב ׀ plene in Sonc. Brix. cum B. Hier. J. M. Mrg. R 1. 2. Haec vox non est in numero quinque defectivarum in l. Jeremiae.

30, 4 וְאֶל־יְהוּדָה Masora notat לית. Itaque falso F. Mrg. וִיהוּדָה. Cf. Masoram ad 35, 17.

30, 6 לְיֵרָקוֹן F. cum articulo לַיֵּרָקוֹן. Etiam in B. initio sic scriptum erat.

30, 11 אֲשֶׁר cum Darga ut 46, 28.

Ibid. הֲפִצוֹתִיךָ Mas. parva: לית חסר יוד קדמא.

30, 11 וְיִסַּרְתִּ֫יךָ J. R 2. וְיִסַרְתִּיךָ cum Jod quiescente, quae est Naphtalitica pronuntiandi ratio. Vide Norzium.

30, 16 לָכֵ֔ן Masora: י״ד בטעם בספר.

30, 18 וּמִשְׁכְּנוֹתָ֫יו vide Iob. 36, 6.

30, 24 תִּתְבּוֹנְנוּ Sonc. Brix. הִתְבּוֹנְנוּ.

31, 1 אֱהְיֶה Jod in Zere exiens in J. atque Hier. addita nota כן נקוד בהללי.

31, 2 מָצָ֤א cum Mercha posterioris (itaque non נסג אחור) quemadmodum Gen. 2, 20. 1 Sam. 16, 22.

31, 3 נִרְאָה־לִ֑י makkephatum in Sonc. sicut F. H. Mrg. R 1. aeque ac נִגְלָה־לָמוֹ Jes. 23, 1.

31, 5 בְּהָרֵ֣י vide 2 Chr. 21, 11.

31, 9 אֶל־נַ֣חֲלֵי Munach in penultima ut Deut. 8, 7.

31, 10 מִזָרֵה Resch cum Zere. Masora notat ל̈, cf. Mas. fin. p. 54 col. 4. *Michlol* 129 b.

31, 12 וְרִנְּנ֣וּ Nun raphatum et chatephatum in Brix. ut in F. H. Item 51, 48, similiter וְהִֽלְלוּ Jes. 62, 9.

Ibid. יוֹסִ֫יפוּ dupliciter plene. Masora: ג׳ מלאין, scil. h. l. et 1 Chr. 17, 9. Prov. 3, 2. H. adnotat: לית מלא בנביאים. Id quod ad 1 Reg. 20, 10 typis exscriptum additur, depravatum est.

31, 18 הֲשִׁבֵ֫נִי F. notat: ב׳, Mrg. accuratius: ב׳ חסר h. e. bis ea vox Jod medio caret: h. l. et Gen. 37, 14.

31, 22 תְּסוֹבֵ֫ב vide 23, 29.

31, 28 לִנְתֹּשׁ defective in Sonc. Brix. uti in F. R 1. et recte quidem. Aliter 1, 10. 18, 7 plene, adjiciente Masora: ב׳ מלאין.

Ibid. ולנתץ sine Vav in Sonc. Brix. et F. Contra 1, 10. 18, 7 plene ex fide Masorae.

31, 32 הֶחֱזִיקִ֫י, non הַחֲזִיקִי quod aliquot edd. perperam exhibent.

31, 33 אֶכְתֲּבֶנָּה Mrg. addit notam: ל׳ ס״א חטף פתח Vide חלופי נקוד.

31, 34 כּוּלָּם Schurek plene ante Lamed dagessatum, praecipiente Masora, affirmante Kimchio in Comm. et *Michlol* 88.

31, 38 חֲנַנְאֵל שַׁ֫עַר sic scriptum in Sonc. 1486, sicut in B. C 2. E 3. Mrg. R 1. Hier., ubi adnotatur: כן בלא עד, ומאן דקרי עד טעי וכן פי׳ הקמחי. Namque Kimchi in Comm. (ed. Sonc. 1486) diserte dicit: ממגדל חננאל שער הפנה, ר״ל עד שער הפנה, וכן אמר בנבואת זכרי׳ וגו׳. In edd. posterioribus

hic locus Kimchianus depravatus est, quo factum ut Norzi in eo haereret.

31, 39 קַוֶּה pathachatum in codd. omnibusque edd. accuratis. Vide Jes. 18, 2. Sach. 1, 16 et Abenesram in שפה ברורה 20^{b}.

32, 1 הָעֲשִׂרִית sic ubique in Prophetis et Hagiographis praeter Ez. 45, 11.

32, 4 וְעֵינָיו אֶת־עֵינָו discrimen Scripti et Legendi pertinet ad עֵינָו posterius ad exemplum codd. B. E 1. 3. F. R 1, adstipulante Masora tum impressa ad 1 Sam. 3, 2, tum manuscripta ad locum, de quo agimus.

32, 5 יוֹלִךְ defective sine Jod in omnibus bonis libris. At Eccl. 10, 20 plene. Pro nota masoretica in Bibl. magn. substitui oportet: ב׳ דין חסר, uti recte in H. et Mas. parva ms.

32, 7 בַּעֲנָתוֹת Beth pathachatum quemadmodum v. 8. 9. 1, 1 in codd. veteribusque edd. Quod Bibl. magn. adscribunt: קמץ, errore nititur.

32, 8 דֹּדִי defective in Ven. 1515. 1521 necnon edd. Athiae, Jablonskii et Michaelis ad exemplum codd., pariter ac v. 9. 12. F. habet notam: ג׳ חסר. Nota in Bibl. magn. etiam h. l. non recte se habet.

Ibid. הַיְרֻשָּׁה Jod raphatum atque He sine Gaja, vide *Metheg-Setzung* § 21.

32, 9 וָאֶשְׁקֲלָה־ Hier. adscribit כֵּן וְגַ״א, F: ג׳ ב׳ פתח וחד קמץ. Vide ad Ezr. 8, 25.

32, 12 מַחְסֵיָה Cheth cum Chateph pathach in Sonc., praeeuntibus codd. Item 51, 59. Brix. scribit מַחֲסֵיָה.

Ibid. הַכְּתֻבִים Masora: לית. Cf. Norzium.

32, 20 וּמֹפְתִים בְּאֶרֶץ־ bis cum accentibus in Sonc. uti in F. H. J. Mrg. R 1. 2. idque jure.

32, 21 אֶת־יִשְׂרָאֵל Hier. expunxit particulam אֶת.

32, 22 לַאֲבוֹתָם Lamed dagessandum ad regulam אתי מרחיק, uti etiam docet Simson in חבור הקונים.

32, 29 וְהִצִּיתוּ cum Geresch secundum codd.

Ibid. הִכְעִסֻנִי antepenultima defective, sicut v. 32. Vide 7, 18. 25, 7.

32, 32 כָּל cum Telischa parvo in Sonc. atque codd.

32, 42 אָנֹכִי adponitur accentus Rebia in Brix.

33, 2 יְהוָה ׀ שְׁמוֹ cum Pasek in E 1. F. J. Hier. similiter ac v. 16. 23, 6. Ex. 17, 15. Ez. 48, 35.

33, 6 וּרְפָאתִים sic edd. veteres, ducibus B. C 2. J. Mrg. R 1. 2. Hier. adjecta nota: כן מלא, ובקדמון חסר. Cf. Norzium.

33, 8 לְכָול־ cum Vav otioso post Kamez chatuph (Mas. fin. p. 28).

33, 9 גּוֹיֵי h. l. cum Jod duplice. Masora. Vide Ezr. 6, 21.

33, 10 הַנְשַׁמּוֹת Nun raphatum, vide ad Ez. 36, 34. Accentus Gerschajim in Brix.

33, 11 אָשִׁיב C 1. et Hier. אָשׁוּב, addita nota אשיב קרי, refragante Masora, qui solummodo v. 26. 49, 39 et Jo. 4, 1 exhibet scriptum אשׁוב, cujus loco legendum אשׁיב. — Interpungitur in Sonc: כִּי אָשִׁיב אֶת־שְׁבוּת.

33, 15 וְעָשָׂה Sonc. et Brix. h. l. cum 23, 5 confundentes praemittunt: וּמָלַךְ מֶלֶךְ וְהִשְׂכִּיל. Vide חלופי קריאה.

33, 24 עוֹד גּוֹי Tebir et Tiphcha in Brix. ut in E 2. Mrg. idque recte.

34, 1 ונבוכדראצר cum Resch in codd. veteribusque edd. omnibus, jubente Masora. Vide ad 21, 2. Nota quam adiciunt Bibl. magn.: ב׳, מלכא, non spectat modum scribendi nominis seu cum Nun seu cum Resch, sed Vav copulativum nomini antepositum, quod tantummodo h. l. et Dan. 3, 2 occurrit. Quae *Basila* h. l. habet apud Norzium, ne vexent te.

34, 7 וְחֵיל ׀ מֶלֶךְ his cum accentibus in Sonc. Brix. cum E 1. 3. J. Mrg. R 2.

34, 11 וַיָּשׁבוּ defective sine Jod, testibus E 1. 2. 3. H. Mrg. R 1, utpote unum de septem huncce in modum scribendis (Masora ad Num. 13, 26. 2 Chr. 34, 28).

Ibid. וַיִּכְבְּישׁוּם cum Jod otioso Chethibi. Accentus Sakeph, ut praescribit Punctator Jekuthiel in דרכי הנקוד.

34, 17 אֶל־הַדָּבָר Sonc. et Brix. וְאֶל־הדבר, confirmantibus C 1. H. J. R 1. 2. Sabar. At F. Hier. E 1. 2. 3. edd. recentioribus adstipulantur non sine assensu codd. C 2. et B. qui Vav expuncto adscribunt in margine ל׳ דחסר ו״ו.

34, 18 בְּרִתִי Masora: לית חסר.

35, 4 וָאָבָא sine Jod, aeque ac Ex. 19, 4. Jos. 24, 8. Masora.

35, 5 גְּבִיעִים dupliciter plene in Sonc. Brix. uti R 1. 2. auctore Masora fin. p. 4 col. 4.

35, 6 נִשְׁתֶּה־יַּיִן Hier. adnotat ג׳ דגשין. Vide Mi. 6, 15.

35, 15 ולאבתיכם h. l. et 44, 3 defective sine Vav ad Masorae praeceptum at ubique alias in libro Jer. plene.

35, 18 בְּכֹל R 2. אֶת־כָּל־, subfragante Chaldaeo qui vertit: יָת־כָּל־דפקיד; at in margine adnotatur: בְּכֹל פליג.

36, 1 הרבִעית penultimam sine Jod uti in 25, 1 exhibent Ven. 1525 et B. Hier. Mrg.

36, 6 כָל־יְהוּדָה F. hunc in modum mutavit textum: כל־בֵּית־יהודה.

36, 9 הַחֲמִשִׁית Hier. notat: לית כוותה כתיב כן i. e. hoc solo loco sine Jod penultimae.

36, 13 מִכָיְהוּ sine Jod in prima uti et v. 11 in Sonc. Brix. Hier. ex fide Masorae.

36, 16 הַגִּיד plene cum Jod (Masora fin. p. 20 col. 8). Vide etiam Eccl. 10, 20.

36, 20 אֵת כָּל־הַדְּבָרִים׃ duodecim versus praeter huncce sic terminantur sine הָאֵלֶּה, quod perperam exhibent Sonc. et Brix.

36, 23 כִּקְרוֹא plene in Brix. nec non in M. Mrg. R 2. Contra defective 2 Reg. 5, 7. Cf. Norzium. Etiam Masora ms. adscribit: כִּקְרֹא לִקְרֹא כל לישנא חסר ו״ו בר מן חד מלא כקרוא יהודי. Orientales habent בִּקרוא cum Beth in Chethibo, quod et illi plene scribunt.

36, 26 עַבְדְּאֵל h. l. Daleth cum Scheba. At 1 Chr. 5, 15 עַבְדִּיאֵל.

36, 28 אַחֶרֶת Sonc. et Brix. hunc versum singulariter interpungunt: שׁוּב קַח־לְךָ מְגִלָּה אַחֶרֶת וּכְתֹב עָלֶיהָ אֵת כָּל־הַדְּבָרִים הָרִאשֹׁנִים אֲשֶׁר הָיוּ עַל־הַמְּגִלָּה הָרִאשֹׁנָה אֲשֶׁר שָׂרַף יְהוֹיָקִים מֶלֶךְ יְהוּדָה׃.

37, 13 יִרְאִיָּיה item v. 14. Jod alterum non auditur, similiter atque in וּמְחִייָאֵל. (Gen. 4, 18.)

37, 15 אוֹתוֹ h. l. plene, uti 18, 10.

37, 16 הַחֲנֻיּוֹת Jod dagessatum in edd. Lombrosi et Athiae, idque recte. Vide *Abodath Jisrael* 92.

37, 17 צדקִיָּהוּ Sonc. Brix. interpungunt וישלח המלך צדקיהו.

37, 19 ואיו sic cum Vav postrema in Chethibo, cujus Kerî וְאַיֵּה, suadentibus Masora ad Dan. 5, 5 et *Ochla* 115. Vide חלופי מערבאי.

38, 4 וַיֹּאמְרוּ pertinet ad quinque versus quadraginta voces comprehendentes. Vide Dan. 3, 15.

38, 7 וַיִּשְׁמַע Sonc. et Mrg. interpungunt: וַיִּשְׁמַע.

Ibid. וְהַמֶּלֶךְ cum Sakeph magno uti in E 2. Hier.

38, 11 וַיִּקַּח ׀ cum Legarmeh ex auctoritate Masorae ad Gen. 28, 9.

38, 18 אֵת אֲשֶׁר Vocula את non legitur, quapropter vocalis

deest pariter atque אם 39, 12. ידרך 51, 3. Vide *Dikduke hateamim* §§ 62. 64.

38, 22 מוֹצָאוֹת C 2. adnotat: בהללי מוצאות.

Ibid. רַגְלֵךְ sine Jod plurali, praecipiente Masora, cf. לוית חן 20[b].

38, 24 אִישׁ אַל־יֵדַע בַּדְּבָרִים his cum accentibus in E 1. 2. R 2. Sonc. Brix.

38, 28 יְרוּשָׁלָם Post hoc vocabulum spatium vacuum relinquitur in Brix. et ita ediderunt quoque Athias, Simonis, van der Hooght, Jablonski, addita nota: פיסקא באמצע פסוק sicut in E 1. 3. M. J. — R 2. habet hancce notam: פסיק ולא גמיר. Etiam textus Kimchii, ut ex ejus Comm. conspicitur, hanc speciem prae se ferebat. Cf. ad Hos. 1, 3. — Soncinas spatium vacuum exhibet, ita vero ut cum nonnullis codd. loco Athnachi (ירושלָם) Silluk scribat (ירושלם׃). Quod si recte se haberet, liber Jeremiae constaret ex 1365 versibus, quae est Orientalium sententia, uti apparet e cod. Tschufutkale 95, qui diserte dicit: סכום פסוקים של ס׳ ירמי׳ אלף ושש מאות וס״ד למערבאי (vide *Catalog der Petersburger Hebr. Bibelhandschriften* p. 85).

39, 3 נֵרְגַל Nun cum Zere et Metheg et Gimel raphatum in codd. veteribusque edd.

Ibid. שַׂרְאֶצֶר cum Sin, vide Jes. 37, 38. Brix. habet שַׂרְאֵצֶר (Aleph cum Zere) uti et J. Mrg. R 1. Vide etiam חלופי מערבאי.

Ibid. סַמְגַּר־נְבוֹ duo vocabula et נְבוֹ cum Cholem ad fidem optimorum librorum. R 1. habet סַמְגַּר נְבוֹ cum Kadma veasla.

Ibid. שַׂרְסְכִים Ven. 1515. 1521 cum B. Berol. Hier. M. Mrg. nomen שַׂר־סְכִים per Makkeph in duo vocabula dissolvunt. Rursus aliter Sonc. Brix: שַׂר־סְכִיס cum Samech pro Mem finali sicut J. R 2. Kimchi in Comm. confirmat terminationem in Mem finale, etiam Mrg. hanc lectionem praefert: בספר מוגה במ״ם, ויש ספרים בסמ״ך.

39, 5 יְרֵחוֹ Resch sine Jod medio et in Vav exiens aeque ac 52, 8 in Brix. Ven. 1515. 1521 sicut E 1. 2. 3. F., idque recte, quoniam Masora praecipit, hoc urbis nomen in Pentateucho et Hagiographis per medium Zere, in Prophetis per Chirek efferri excepto uno loco 2 Reg. 25, 5. Formula memorialis haec est: הֲרֵרִים, חומש וכתובים רֵ׳, שאר מקרא רִ׳. Mas. magn. ad 2 Reg. 25, 5 typis exscripta mendis deformata est.

Ibid. נבוכדרֶאצַּר recte cum Resch in omnibus edd. veteribus

ad exemplum codd. B. E 1. 3. F. Hier. M. Mrg. R 1. 2. Vide 21, 2.

39, 12 רָּ֑ע Resch dagessatum convenienter regulae אתי מרחיק pariter atque Ps. 52, 5. Prov. 11, 21. Cf. *Michlol* 63 b.

39, 13 וּנְבוּשַׁזְבָּן et Schin et Beth pathachata in codd. veteribusque edd. atque Beth plane raphatum in M. Hier. Haec vox non exit in Zajin, ut credere potuisti, sed in Nun finale parvulum, aeque ac אֹרֶן Jes. 44, 14. וְנִרְגָּן Prov. 16, 28. Testes Masora ad h. l. et *Ochla* 178. Masora in R 2 h. l. copiose docet: ג׳ נוני״ן כתב׳ זעירין מנו״ן מעט וגדולים מזי״ן מעט וסימ׳ אורן ונבושזבן ונרגן.

40, 1 בָּאזִקִּים Aleph quiescit in Kamez, uti in הָאזִקִּים v. 4. Similiter וְהָאסַפְסֻף Num. 11, 4. בָּארוּמָה Jud. 9, 14.

40, 5 וְעֹדֶנּוּ defective sine Vav in Sonc. idque recte, suadente Masora ms., quae ter ita scribi jubet scilicet h. l. Iob. 2, 3. 8, 12. Idem dicit Masora ad h. l. in B.

40, 8 וְיוֹנָתָן E 2. hocce vocabulo expuncto scribit בֶּן־ pro בְּנֵי. Etiam R 2. principio solummodo habuit וְיוֹחָנָן בֶּן־, quocum concordat Targum ejusdem codicis. At postmodo deleatum verbulum בֶּן et in margine subsistutum וְיוֹנָתָן בְּנֵי. Id ipsum testatur Masora, quae locum refert ad septem וְיוֹנָתָן. R 1. exhibet ויוחנן ויונתן בֶּן־, itidem repugnante Masora.

40, 10 וּשְׁבוּ בְּעָרֵיכֶם cum Tiphcha et Mercha in codd. veteribusque edd. — Hier. ad וּשְׁבוּ habet notam: כֵּן.

40, 11 אֲשֶׁר־בְּמוֹאָב ׀ vide ad 38, 11.

40, 14 בַּעֲלִיס Ajin cum Scheba quiescente in edd. veteribus, praeeuntibus J. Mrg. R 1., subfragante Ben-Bileamo in טעמי המקרא sect. 6.

40, 15 אֵלְכָה־נָּא makkephatum quemadmodum Ex. 4, 18 in E 1. 3. F. Mrg. R 2.

Ibid. נֶּפֶשׁ Nun dagessatum.

40, 16 תעשׂ Kerî תַּעֲשֵׂה. Sin cum Zere, uti Gen. 26, 29, testibus Masora et *Michlol* 125 b.

41, 1 וַיֹּאכְלוּ Asla apud extremam in Brix. et recte quidem ad exemplum וַיֵּצְאוּ 39, 4. Cf. Ez. 26, 2.

41, 5 אִישׁ Sonc. et Brix. אֲנָשִׁים.

41, 6 וּבֹכֶה penultima h. l. defective, at 2 Sam. 15, 30 plene. Masora.

Ibid. כִּפְגֹשׁ Hier. adscribit: כן ברפי בגמ״ל.

41, 7 כְּבוֹאָם plene cum Vav in E 1. 2. J. Mrg. R 1. F. ubi

adnotatur: לית מלא, וחד חסר. Etenim exstat defective 2 Reg. 6, 20. Cf. Norzium.

41, 9 בַּעְשָׂא cum Sin in F. H. Mrg. R 2. Brix. Vide ad 2 Chr. 16, 1.

41, 10 אֶל־בְּנֵי in Sonc. 1486 uti in C 1. R 2. אֶת־בְּנֵי. Adstipulantur Kimchi et Concord., praeeuntibus et Hier. qui adjicit notam: כן במוגה וכן פי׳ הקמחי, et correctore codicis J. Nihilosecius est lectio genuina אֶל־בני, namque Masora ad Gen. 11, 27. 2 Sam. 3, 25, quae h. l. adnumerat duodecim versibus cum אֶת אֶת וְאֶת אֶת (quatuor אֶת et tertium solum cum Vav copul.), refragatur quinto אֶת hoc·in versu obvio, itaque vult scribi אֶל־בני, ut exhibet Sonc. 1488.

41, 12 אֶל־מַיִם רַבִּים, sic ter, auctore Masora, scilicet h. l. Ez. 17, 18. 31, 7.

42, 1 הוֹשַׁעֲיָה Ajin cum Chateph pathach in edd. veteribus sicuti in H. J. M. Item 43, 2. Neh. 12, 32.

42, 2 מֵהַרְבֵּה cum Zere ultimae in Sonc. Ven. 1515 nec non C 1. 2. F. Mrg. R 1. ad fidem Masorae, ut statuit Kimchi in *Michlol* 195.

42, 6 אִם־טוֹב quemadmodum Eccl. 12, 15. Masora.

Ibid. אֲנַו sic Chethib, cujus Keri apud Occidentales אֲנַחְנוּ.

42, 14 נִרְעַב Ajin pathachatum in codd. veteribusque edd.

42, 20 הִתְעֵתִים Keri הִתְעֵיתֶם. Pertinet igitur hoc vocabulum tum ad voces cum literis transpositis (מוקדם ומאוחר Mas. fin. p. 27), tum ad verba cum Jod superfluo (Mas. fin. p. 34. Mas. magn. ad 2 Sam. 21, 9).

42, 22 בָּרָעָב in Sonc. Brix. uti in B. E 1. 3. R 2. perperam וּבָרָעָב. Vide 29, 18.

43, 1 וַיְהִי cum Telischa parvo in Sonc. non sine assensu codd.

43, 12 וְעָטָה ׀ אֶת־אֶרֶץ מִצְרַיִם cum Legarmeh ante Rebia in Berol., idque recte.

44, 3 לְהַכְעִסֵנִי sine Jod, sicuti v. 8. Vide 7, 18.

44, 8 לָכֶם Bibl. magn. adjiciunt: בספר מוגה לָהֶם. R 2. exhibet in textu אִתְּכֶם, sed in margine לָכֶם פליג.

Ibid. גּוֹיֵ ita scribunt Ven. 1515. 1521. Nissel., ducibus F. Mrg. R 1. Hier. ubi adnotatur: כן במוגה חסר יו״ד הרבים.

44, 9 רָעֹתֵכֶם dupliciter defective in Sonc. Brix. Compl. atque E 1. F. Mrg. Hier. qui addit notam לית כוותה חסר דחסר. Idem testantur Mas. parva ms. et B.

44, 12 אֶ֫רֶץ־ Sonc. et Brix. אֶל־אֶ֫רֶץ־. Etiam Mrg. habet אל, sed vocalibus non adscriptis.

Ibid. וַתָּמֹּ֫ Accentus cadit in ultimam, pariter atque in וְתַמּ֫וּ v. 27, prout postulat Vav convers. Cf. וְקַלּ֫וּ וְחַדּ֫וּ (Hab. 1, 8) וְחַתּ֫וּ (Obad. v. 9) וְרַבּ֫וּ (Ps. 38, 20).

Ibid. וּלְשַׁמָּה cum Vav copul. in Ven. 1515. 1521. 1615 atque edd. Nisselii et Hutteri. Assentiunt E 1. 3. R 2. Hier., ubi adscriptum est: כן בוי״ו, ונ״א בלא וי״ו. Masora tuetur Vav copul., neque enim indicat, dispositionem vocum h. l. et 42, 18 diversam esse. Accedit quod Jer. 44, 12 non commemoratur in illa Masora, quae quatuordecim versus singulares enumerat, in quibus quatuor voces ita sese excipiunt, ut duae priores Vav copulativo careant, reliquae eo instructae sint (uti e. c. Jos. 15, 45, cf. Mas. fin. p. 28 col. 7). Itaque Masora hic et 42, 18 legit וּלְשַׁמָּה.

44, 13 בַּחֶרֶב בָּרָעָב sic recte interpungunt omnes edd. veteres.

44, 17 לִמְלֶכֶת Hier. notat: כלהון דעינא חסר אלף.

Ibid. וְהַסֵּיךְ־ h. l. plene cum Jod. Masora ms. testatur: וּלְהַסֵּךְ סמן למערבאי, קדמא וְהַסֵּיךְ, תנינא וְהַסֵּךְ (44, 18) תליתא׳, וּלְהַסֵּךְ, רביעאה׳ וְהַסֵּךְ, תרויהון בפסוק (44, 19) חמישא׳, (44, 25) וּלְהַסֵּךְ. Illud למערבאי quod praemittunt, indicat, computationem sequi Occidentales, non Orientales. Cf. חלופי מערבאי.

44, 19 לְהַעֲצִבָה He raphatum. Kimchi in Comm. et *Michlol* 31.

44, 22 וּלְשַׁמָּה cum Vav copul. Masora. Vide 25, 11.

44, 23 וּבְעֵדְוֹתָיו Vav h. l. consonans vocali Cholem instructa. Vide Masoram ad 1 Reg. 2, 3 et Kimchium in Comm.

44, 25 כֹּה אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת his cum accentibus Brix.

44, 27 כַּלּוֹתָם F. notat: לית רפי, i. e. Caph cum Scheba.

44, 28 וּפְלִיטֵ֫י tonus premit postremam. Vide Ez. 19, 14.

44, 30 חָפְרַע cum Cheth, utpote unum ex octo vocabulis, quae exhibent et Cheth et Ajin. Vide ad 1 Chron. 2, 34. Midrasch Tanchuma ad Ex. 7, 1 (edit. Buber p. 24) affirmat, Cheth h. l. idem valere quod He הָפְרַע=חָפְרַע. Cf. Raschium et Kimchium.

45, 4 וְאֶת כָּל־הָאָרֶץ הִיא sic interpungit F. addens notam לית. Sonc. et Brix. scribunt וְאֶת־כָּל־הָאָרֶץ לִי־הִיא orientalem in modum.

46, 4 בְּכוֹבָעִים Sonc. uti E 1. J. בַּכּוֹבָעִים.

46, 8 כַּיְאֹר defective sine Vav quemadmodum in versu prae-

cedente J. Mrg. R 1. 2. Sonc. Brix. ad praeceptum Masorae. Jod raphatum.

46, 11 עֲלִ֣י R 2. exhibet in Chethib: עֲלֵר et notam: עֲלִי ק׳.

46, 13 דִּבֶּ֣ר יְהוָ֗ה R 2. substituit in textu הָיָה, sed adjecta nota: דִּבֶּר יְהוָה פליג.

46, 17 הֶעֱבִ֖יר H. habet notam: עֱ כן נקוד בהללי, quam secutus scribit Sabar. הֶעְבִיר.

46, 18 וּכְכַרְמֶ֖ל בַּיָּ֥ם Mercha Tiphcha in H. Mrg.

46, 19 עֲשִׂ֣י־לָ֔ךְ makkephatum sicuti 6, 26 in F. H. J. Mrg. R 1. 2.

46, 20 בָּ֥א Sonc. et C 1. בָּה cum He. At Masora solummodo Ez. 14, 4 scribit בָּה. Huncce locum cum בָּא בָא componit cum Ez. 7, 6.

46, 21 שְׂכִרֶ֙יהָ֙ omnino plene in Sonc. Brix. ad exemplum codd.

46, 23 יַעְרָ֔הּ Ajin cum Scheba simplici, pariter ac 1 Chr. 9, 42. Vide ad Cant. 4, 1.

47, 4 כַּפְתּֽוֹר ubique defective praeter Am. 9, 1. 7.

48, 3 מֵחֽוֹרוֹנָ֑יִם antepenultima plene in codd. veteribusque edd. Vide Jes. 15, 5.

48, 13 מִבֵּ֥ית אֵ֖ל sic in Sonc. et codd.

48, 14 וְאַנְשֵׁ֥י cum Mercha aeque ac Jes. 5, 22 in Sonc. Brix. F., attestante Punctatore Jekuthiele.

48, 20 הֵילִ֣ילִי Keri הֵילִ֣ילוּ. Etiam prima plene sicuti v. 39. B. expresse notat: מלא.

Ibid. וּזְעָ֑קִי Keri וּזְעָ֑קוּ, Zajin cum Chateph pathach in F.

48, 32 שִׂבְמָ֔ה cum Gaja ex fide codd. ut diserte docuit Jekuthiel: כל צְקלג כְּנרות שְׂבמה מתוגים.

48, 36 כַּחֲלִלִ֥ים alterum in versu omnino plene. F. habet notam: ב׳ בפסוק, קדמא חסר תנינא מלא. Id ipsum testatur Mas. parva ms. Cf. Norzium.

Ibid. יִתְרַ֥ת Resch kamezatum auctore Kimchio in *Michlol* 15[b] et Lex. Hier. adscribit: רָ.

48, 37 כִּ֤י כָל־רֹאשׁ֙ Sonc. et Brix. כִּי עַל־כל־ראש idque falso. Etenim Masora inter novem עַל־כָּל, quae a 36, 9 usque ad finem libri reperiri dicit, tantummodo עַל כל־ידים 48, 37 in ratione ducit. Insuper Kimchi et חלופי קריאה legunt כי כל ראש.

Ibid. גְּרֻעָ֑ה defective, contraque Jes. 15, 2 plene. Vide ad h. l.

Ibid. וְעַל־מָתְנַ֖יִם Hier. notat: כן בלא כל. Perperam igitur in Sonc. Brix. ועל־כָּל־מתנים.

48, 40 אֶל־ R 2. in textu עַל־, in margine אֶל פליג.

48, 44 מִן־הַפַּחַת Sonc. Brix. מִתּוֹךְ הפחת, hoc versu cum Jes. 24, 18 confuso.
48, 45 סִיחוֹן plene cum Vav, ut ubique in Prophetis et Hagiographis, excepto uno loco Jos. 2, 10, teste Masora ms.
49, 2 וְהִשְׁמַעְתִּי accentus apud ultimam, uti sibi vult Masora in F: לית מלרע. Contra Jes. 43, 12 tonus occupat penultimam.
Ibid. יֹרְשָׁיו Masora in F. diserte adnotat: לית וחסר.
49, 3 סְפֹּדְנָה in edd. omnibus plurimisque codd. cum Samech. R 1. scribit שְׂפדנה adjecta nota: לית וכתב ש׳. Etiam Masora typis exscripta ad Hos. 2, 8 adcenset vocabulum vocibus scribendis cum Sin (שְׂפדנה); at haec nihili sunt. Enumeratio in *Ochla* 191 hanc vocem jure praetermittit.
Ibid. כֹּהֲנָיו Sonc. Brix. substituunt מַלְכָיו!
49, 4 בְּאֲצָרֹתֶיהָ in Sonc. Brix. additur: הָאֹמְרָה בִּלְבָבָהּ, contra Masoram (Mas. fin. p. 42 col. 8).
49, 7 נִסְרְחָה Resch cum Chateph-Kamez, teste Kimchio. F. diserte notat: כן הוא בס׳ מדויק, Hier. כֵּן.
49, 8 הֶעְמִקוּ sine Jod. Masora in F. Hier: לית חסר. Ajin cum Scheba quiescente in codd. pariter ac v. 30. Vide Jes. 7, 10.
49, 9 יַשְׁאִרוּ sine Jod in codd. Masora: לית חסר.
49, 11 עָזְבָה Ajin cum Kamez chatuph in edd. veteribus ad exemplum codd. Item 2 Reg. 8, 6.
49, 17 מַכּוֹתֶהָ F. adscribit diserte: לית חסר יו״ד. Vide 19, 8. 50, 13.
49, 19 יֹעִדֶנִּי sic hoc loco. Hier. habet notam: כן בדגש במוגה וכן בקמחי חסר דהסר. At 50, 44 יוֹעִדֶנִּי plene cum Vav, suadente Masora: ב׳ דגשין. Cf. *Michlol* 40.
49, 21 קוֹלָהּ Sonc. Brix. Ven. 1515. 1521 uti E. 1. 2. J. R. 1. 2. קוֹלָם. Idem habuit B., at correxit in קוֹלָהּ.
49, 24 וְרֶטֶט׀ cum Pasek.
49, 28 וְשָׁדְדוּ Schin cum Kamez chatuph. Testes *Michlol* 18 [b] et Masora: לית חטף. Vide 5, 6.
49, 30 נֻּדוּ Nun dagessatum in Ven. 1525, adsentientibus C 2. J. H. Hier., ubi insuper notatur: כן בדגש.
Ibid. עֲלֵיהֶם Keri עֲלֵיכֶם. Mas. fin. p. 22 col. 4. *Ochla* 151. Mas. parva ms.
49, 32 וְזֵרִתִים penultima defective, pariter atque v. 36. Vide Ez. 30, 23.
49, 34 צִדְקִיָּה sic nomen regis scribitur sexies praeter h. l., prout

postulat Masora ad h. l. et 27, 12. Itaque falso Athias et Jablonsk. צדקיהוּ.

49, 36 נִדְּחֵי Daleth dagessatum, at Ps. 147, 2 raphatum, teste Kimchio.

49, 37 וְהַחְתַּתִּי F. R 1. 2. scribunt וְהַחֲתִּתִי.

50, 2 בַגּוֹיִם nonnulli codd. בָּעַמִּים.

50, 3 דֶּרֶךְ הֵנָּה cum Mercha Tiphcha, ut recte in R 2. Cf. Raschium et Kimchium.

50, 9 מַשְׂכִּיל cum Schin quemadmodum Hos. 9, 14, suadente Masora.

50, 11 דָשָׁא Aleph in fine in codd. veteribusque edd. omnibus. Hier. et Berol. etiam adnotant: לית כוות׳ כתיב אל״ף. Adstipulantur Kimchi in Comm. et Lex., Ben-Saruk sub דוש, Dunasch in *Responsis* p. 59, Ben-Bileam in *Taame hamikra*, Abenesra in *Mosnajim* 15, *Zachoth* 13[b] et in Comm. ad Ruth 1, 20. Eccl. 10, 15. Cf. etiam Balmasi p. 80.

Ibid. כָּאַבִּירִים omnino plene in edd. veteribus ex auctoritate codd. Cf. חלופי מערבאי.

50, 13 מַכּוֹתֶיהָ dupliciter plene sicuti Mi. 1, 9. Masora: ב׳ מלאין.

50, 16 לְאַרְצוֹ Sonc. 1486. Brix. Ven. 1515. 1521 ducibus E 1. J. R 1. אֶל־אַרְצוֹ, idque falso, quia Masora ad וְאִישׁ אֶל־אַרְצוֹ 1 Reg. 22, 36. Jes. 13, 14 notat: ב׳, itaque h. l. legit לְאַרְצוֹ.

Ibid. יָנֻסוּ penultima defective in J. Mrg. R 1. et recte quidem, teste Masora, quae duobus solis locis Deut. 28, 7 et Jes. 13, 14 plene scribi jubet.

50, 26 סָלּוּהָ Brix. et Ven. 1515 cum Mrg. סַלּוּהָ. At Kimchi in פתח דברי 87 tuetur Kamez chatuph.

50, 29 כְּפָעֳלָהּ Sonc. Brix. huncce in modum interpungunt: שַׁלְּמוּ לָהּ כפעלָהּ כְּכֹל אשר־עשתָה עשו־לָהּ.

50, 32 סְבִיבֹתָיו R 2. סְבִיבָיו. Item Hier., sed adjiciens notam: בקדמון ובמוגה סְבִיבֹתָיו.

50, 37 הָעֵרֶב Ajin cum Zere in C 1. Mrg. quemadmodum 25, 20.

50, 38 פְּסִלִים penultima absque Jod in edd. veteribus. Non enim refertur ad quatuor omnino plene scribenda.

50, 45 אֶל־אֶרֶץ Sonc. Brix. perperam אל־יוֹשְׁבֵי ארץ־. Vide חלופי קריאה.

51, 3 אֶל־יִדְרֹךְ Cod. Oxon. 69 suppeditat notam: אֶל ב׳ בלישנא בפסוק דסבירין אֱלֶיהָ ומטעין בהון „pro duobus אֶל in versu

qui legunt אֱלֶיהָ, in errore versantur." Revera Targum ms. habet: לַהּ ימתח, וְלַהּ יסק. Cf. Kimchium in Comm. et חלופי מערבאי.

51, 3 ידרך alterum in versu, quippe non legendum, vocalibus caret. Vide 38, 16 et Nissim ad Talmud Nedarim 38.

51, 22 אִישׁ R 2. in textu אִשָּׁה, in margine אִישׁ ק׳.

51, 27 וְאַשְׁכְּנַז Nun pathachatum. Hier. notat: כֵּן.

51, 28 אֶת־פַּחוֹתֶיהָ Sonc. Brix. uti E 2. J. וְאֶת־ idque falso. Namque solummodo Num. 35, 5 et Ez. 34, 4 reperitur אֶת וְאֶת וְאֶת וְאֶת ex fide Masorae. Versus, de quo agimus, est unus de octodecim cum אֶת אֶת וְאֶת וְאֶת.

51, 34 כְּרֵשׂוֹ Hier. addit: כֵּן בהללי.

51, 37 בָּבֶל ׀ cum Pasek pariter atque post לְגַלִּים ׀ duce Masora.

51, 38 כַּגּוֹרֵי cum Cholem.

51, 43 כָּל־אִישׁ Mas. parva: סמך „indicium," sic h. l. esse scribendum, aliter ac 50, 40. Vide חלופי קריאה.

51, 46 וּמֹשֵׁל sic in edd. veteribus omnibus, uti E 1. 2. F. M. Mrg. Hier. R 1. 2. una cum Occidentalibus, at Orientales מֹשֵׁל sine Vav copul., testibus Mas. parva ms. et F., qui diserte adnotant: למדינ׳ משל, ומשל.

51, 50 הִלְכוּ Lamed raphatum ut postulat Imperativ. Kal, Masora.

51, 51 כְּלִמָּה Mem dagessatum, convenienter קְהִלָּה (*Michlol* 179). Athias et Jablonsk. perperam כְּלִימָה.

51, 55 נִתַּן שְׁאוֹן Tiphcha Mercha secundum Sonc. Brix. R 1. 2.

51, 56 קַשְּׁתֹתָם Schin dagessatum et Thav raphatum ex fide codd. Vide Jes. 5, 28. Ps. 37, 15.

51, 57 וְגִבּוֹרֶיהָ plene in codd. veteribusque edd. omnibus, et recte quidem.

51, 58 חוֹמַת sine Vav postremae in Sonc. Brix. subfragantibus F. Hier. Sic ubique toto in libro Jer. ad praeceptum Masorae. Vide 1, 18.

51, 59 בִּשְׁנַת R 2 בִּשְׁנָה, sed adjecta nota: בִּשְׁנַת ק׳, contra Masoram ad Jud. 1, 1 et *Ochla* 162. 163. Vide autem חלופי־ מערבאי.

51, 61 כְּבֹאֲךָ cum Caph quemadmodum 1 Sam. 10, 5. Masora.

Ibid. וְרָאִיתָ וְקָרָאתָ cum Sakeph magno in editione Jablonsk. et R 2. convenienter regulae. Edd. plurimae interpungunt:

וְרָאִיתָ וְקָרָאתָ cum Sakeph parvo et Gaja, rationem Ben-Naphtali secutae. Vide *Metheg-Setzung* § 39 not. Sonc. Brix.: וְרָאִיתָ וְקָרָאתָ.

51, 64 הָרָעָה cum Rebia, vide *Thorath emeth* 68.

52, 1 בְּמָלְכוֹ Beth dagessatum in Sonc. Brix. Mrg. R 2. Vide Ps. 23, 3.

52, 2 יהויקם defective sine Jod pariter atque 27, 1. Masora: ב׳ חסר. Vide חלופי מערבאי.

52, 3 הָיְתָה בִּירוּשָׁלַםִ his cum accentibus in Sonc. Brix. et codd. quemadmodum 2 Reg. 24, 20.

Ibid. הִשְׁלִיכוֹ h. l. penultima plene, contra 2 Reg. 24, 20 defective. He cum vocali Chirek, similiter ac הִשמדו (2 Reg. 10, 17), teste *Michlol* 72 [b].

52, 6 וְלֹא־הָיָה Mercha apud postremam in J. Hier. R 2. sicut 14, 4. 5. 1 Reg. 17, 7. 2 Reg. 25, 3. Cf. *Michlol* 5 [b].

52, 8 יְרֵחוֹ vide 39, 5.

52, 11 הפקֻדּוֹת plene cum Vav in codd. veteribusque edd.

52, 12 רַב cum Munach, non makkephatum in Sonc. Brix. R 2. Item v. 16. 26. 30 et רַב v. 14. 15. 19.

52, 20 הַיָּם אֶחָד sic h. l. in Brix. attestantibus B. C 1. E 1. F. J. Mrg. Masora: ב׳ i. e. bis huncce in modum, h. l. et 2 Chr. 4, 15. At 1 Reg. 7, 44 et 2 Reg. 25, 16 הַיָּם הָאֶחָד. Vide חלופי קריאה. Edd. vulgatae exhibent הָאֶחָד, addita nota: יתיר ה׳, repugnante tamen Masora. Vide Mas. fin. p. 22.

52, 23 הָרִמֹּנִים F. notat: ב׳ חסר, i. e. duo defective sine Vav, h. l. et Cant. 6, 11. Alterum in versu plene. Vide Masoram ad Ex. 28, 33.

Ibid. רָוְחָה Milel jubente Masora.

52, 29 שְׁמוֹנֶה prius in versu pertinet ad tria plene scribenda ex fide Mas. parvae ad h. l. Nota Mas. magnae impr. ad h. l. et Ez. 40, 31 תנינא דפסוק est mutanda in קדמא דפסוק, teste Masora ms.

Ibid. מִירוּשָׁלַםִ Sonc. Ven. 1515. 1521. 1615. Genuens. 1618. Plantin. Nissel. Hartman. Ben-Jsrael. Lombroso. Concord. et aliquot codd. הֶגְלָה מירושלם. At plerique codd. quorum in numero B. C 1. 2. E 1. 2. 3. F. H. Hier. J. Mrg. R 1. non agnoscunt הֶגְלָה, quod etiam R 2. exhibet vocalibus carens et expunctum.

52, 30 הֶגְלָ֗ה cum Rebia in Sonc. Brix. Ven. 1526 uti in C 2. E 2. Hier. J. Mrg. R 1. 2. idque jure.

52, 32 מִמַּ֫עַל ut fieri oportet, cum Rebia in Sonc., ducibus C 2. E 1. Hier. J., pariter atque מֵעַ֫ל 2 Reg. 25, 28.

52, 33 וְשִׁנָּ֔ה h. l. desinens in He, at 2 Reg. 25, 29 in Aleph.

Ibid. וְאָכַ֫ל tonus haeret in ultima, neque retrocedit, utpote iterum sequente servo, similiter ac יִשָּׁמַ֫ע בָּהּ 6, 7, וְשָׁכַ֫ב אִישׁ Num. 5, 13, וְנָתַ֫ן עֵץ Ez. 34, 27, פָּרַ֫שׂ רֶשֶׁת Thren. 1, 13, ומאָ֫ה אֶלֶף 1 Chr. 21, 5.

Ibid. חַיָּו cum Jod simplici in Chethib, sed in Keri חַיָּיו uti versu subsequente in ipso textu cum Jod duplice. Aliter 2 Reg. 25, 29. 30, ubi plene scriptum praecedit defectivo.

Clausula masoretica. Summa versuum mille et trecenti et sexaginta et quatuor, אלף ושלש מאות וששים וארבעה. Sic in C 2. F. P. Editiones vulgatae habent 1365, Orientalium rationem secutae. Cf. ad 38, 28.

II.

חלופי ספר ירמיהו

שבין בני מערבאי ובין בני מדנחאי.

Scripturae libri Jeremiae intra scholas Occidentales et Orientales controversae.

	מערבאי Occidentales (Palaestinenses):	מדנחאי Orientales (Babylonii):
3, 13.	פָּשָׁ֑עַתְּ	פָּשָׁ֑עְתְּ [1]
4, 8. 38, 25.	מִמֶּ֫נּוּ דגש	מִמֵּ֫נוּ רפי
4, 30.	בַּפּ֑וּךְ	בפיך כתיב בַּפּ֑וּךְ קרי [2]
5, 6.	יְשָׁדְדֵ֑ם	ישודדם כתיב, יְשָׁדְדֵ֑ם קרי [3]
5, 8.	מוזנים כתיב, מְיֻזָּנִים קרי	מְיֻזָּנִים כתיב וקרי [4]
5, 17.	בֹּטֵחַ חסר	בּוֹטֵחַ מלא [5]
6, 6.	עֵצָהֿ ה״א רפי	עֵצָהּ ה״א מפיק
Ibid.	כֻּלָּהּ	כלה כתיב כֻּלּוֹ קרי
7, 28.	מִפִּיהֶם	מִפִּיכֶם [6]
8, 4.	אִם־יָשׁוּב	אם־ישוב כתיב, אִם־יָשׁוּבוּ קרי [7]
8, 7.	וסוס כתיב וְסִיס קרי	וְסִיס כתיב וקרי [8]
9, 21.	הַשָּׂדֶה	האדמה כתיב, הַשָּׂדֶה קרי [9]

[1] Sic B. Item 13, 25. 50, 24.

[2] Sic B.

[3] Sic B.

[4] Sic B.

[5] Ita recte. Vide Argumenta ad h. l. et 12, 5. In Bibliis magnis haec varia lectio alieno loco posita est, id quod Norzium in errorem induxit.

[6] Vide Argumenta.

[7] Sic B.

[8] Ita recte secundum Masoram finalem p. 34 col. 1. Adstipulantur Cod. Tschufutkale No. 18ᵃ et B. In Tschuf. No. 7 de varietate lectionis adnotatur: מערב׳ ותור וסיס ועגור, למדנחא׳ ועגיר כתיב ועגור ק׳, unde concluseris Orientales et Occidentales etiam nomen avis ועגור diverse pronuntiavisse.

[9] Sic B.

	מערבאי Occidentales (Palaestinenses):	מדנחאי Orientales (Babylonii):
9, 23.	חֶסֶד מִשְׁפָּט	חֶסֶד וּמִשְׁפָּט
10, 13.	ארץ כתיב, הָאָרֶץ קרי	אָרֶץ כתיב וקרי
10, 18.	וַהֲצֵרֹתִי חסר	וַהֲצֵרוֹתִי מלא
11, 11.	וְלֹא אשמע	וְאַל אשמע
13, 18.	הִשְׁפִּילוּ מלא	הִשְׁפִּלוּ חסר [1]
13, 25.	שָׁכַחַתְּ	שָׁכַחְתְּ [2]
15, 14.	והעברְתי בר״ש	והעבדְתי בדל״ת [3]
15, 21.	עָרִיצִים מלא	עָרִצִים חסר [4]
17, 4.	תּוּקָד	תיקד כתיב, תּוּקָד קרי
18, 17.	אֱרְאֵם	אַרְאֵם בפתח [5]
18, 21.	וְתִהְיֶנָה חסר יו״ד	ותהְיֶינה מלא [6]
19, 3.	עַל המקום	אֶל המקום [7]
22, 14.	וספּוּן	וספין כתיב, וספּוּן קרי [8]
22, 16.	הִיא	הוא כתיב, הִיא קרי [9]
23, 35.	עַל רעהו	אֶל רעהו [10]
24, 1.	וַיְבִאֵם חסר	וַיְבִיאֵם מלא [11]
25, 2.	עַל־כָּל־עַם	עַל־עַם [12]
26, 8.	לדבר אֶל כל העם, קדמא דספרא	לדבר עַל כל העם
26, 24.	בֶּן שפן	בני שפן כתיב, בֶּן קרי [13]

[1] Sic P.

[2] Sic B. Cf. Argumenta ad Ez. 16, 4.

[3] Sic B.

[4] Vide Argumenta.

[5] Sic B. Vide לקוטי קדמוניות p. 142. אוצר נחמד III. p. 125.

[6] Sic Masora in F. ad Lev. 23, 17.

[7] Sic B. Vide Argumenta.

[8] Sic B.

[9] Sic B.

[10] Sic B. et P. in Variis Lectionibus atque Tschufutk. No. 7.

[11] Teste Masora in C. 4 (Pentateucho) ad Deut. 26, 9.

[12] Vide argumenta.

[13] Sic B. et Varietas Lectionis in P.

מדנחאי Orientales (Babylonii):	מערבאי Occidentales (Palaestinenses):	
יהויקים מלא [1]	יהויקם חסר יו״ד	27, 1.
על פני כָל־הארץ [2]	על פני הארץ	27, 5.
ואל צִדְקִיָּהוּ [3]	ואל צִדְקִיָּה	27, 12.
עַל העמודים [4]	אֶל העמודים	27, 19.
ויביאם בָּבֶלָה [5]	ויביאם בָּבֶל	28, 3.
ההוא כתיב הַהִיא קרי [6]	הַהִיא	28, 17.
הגילתי כתיב, הִגְלֵיתִי קרי	הִגְלֵיתִי	29, 7.
וכאחב כתיב, וּכְאַחְאָב קרי [7]	וּכְאֶחָב כתיב וקרי	29, 22.
החתום וְאֶת־המצוה כתיב ולא קרי [8]	החתום המצוה	32, 11.
הספר המקנה כתיב, סֵפֶר המקנה קרי [9]	הַסֵּפֶר המקנה כתיב וקרי	32, 12.
בני אדם כתיב, בני הָאָדָם קרי [10]	בני אָדָם	32, 19.
ושימו כתיב, וַיָּשִׂימוּ קרי	וַיָּשִׂימוּ	32, 34.
ונצרות כתיב, וּבְצֻרוֹת קרי	וּבְצֻרוֹת	33, 3.
צִדְקִיָּה [11]	צִדְקִיָּהוּ	34, 2.

[1] Vide ad 52, 2.

[2] In B. Itaque in textu ab Orientalibus recensito על פני הארץ tantummodo quater reperitur, id quod in B. ad Am. 5,8 expresse notatur (ד׳). Masora occidentalis quinque locos numerat, Mas. ms. ad Num. 11, 31.

[3] Sic B. Nostra Masora facit cum Occidentalibus. Vide etiam ad 34, 2.

[4] Sic B. et Varietas Lectionis in Tschufutk. No. 7. et P. Vide etiam Argumenta ad Ez. 13, 2.

[5] B. et Tschufutk. 7.

[6] Sic B.

[7] Ita recte cum B. Cf. *Zeitschr. für luther. Theologie* 1875. p. 611.

[8] Talmud quoque Babylonicus, recensionem Orientalium sequens, sic hunc locum in *Nedarim* 38 adducit. Aliter Masora nostra Occidentalis, vide *Dikduke hateamim* 62.

[9] Sic B.

[10] Recte B; id quod typis expressum exhibetur, obscuritate laborat.

[11] Ex auctoritate Masorae parvae ad h. l. Aliter 27, 12, ubi contraria varietas obtinet.

מדנחאי Orientales (Babylonii):	מערבאי Occidentales (Palaestinenses):	
עַל הארץ [1]	אֶל הארץ	35, 11.
בקרוא כתיב, כִּקְרוא קרי	כִּקְרוא	36, 23.
וקרעה כתיב, יִקְרעה קרי [2]	יִקְרעה	Ibid.
ואיי כתיב, וְאַיֵּה קרי [3]	ואיו כתיב, וְאַיֵּה קרי	37, 19.
ירושָׁלָֽם סוף פסוק [4]	ירושָׁלָֽם אתנחתא	38, 28.
שַׂר־אֶצֶר ב׳ מלין [5]	שַׂרְאֶצֶר	39, 3.
שַׂר־סְכִים ב׳ מלין [5]	שַׂרְסְכִים	Ibid.
אֶל ירמיהו [6]	עַל ירמיהו	39, 11.
אָנוּ כתיב וקרי [7]	אנו כתיב, אֲנַחְנוּ קרי	42, 6.
וּלְהַסֵּךְ [8]	וְהַסֵּךְ	44, 18.
בשנת כתיב, בַּשָּׁנָה קרי	בַּשָּׁנָה	45, 1.
ואת כל הארץ לִי הִיא כתיב, ואת כל הארץ היא קרי [9]	ואת כל הארץ הִיא	45, 4.
אֶל נהר פרת	עַל נהר פרת	46, 2.
קומה כתיב, קוּמוּ קרי [10]	קוּמָה כתיב וקרי	46, 16.
איך כתיב, אֵיכָה קרי	אֵיכָה	48, 17.
יהגה כתיב, אֶהְגֶּה קרי [11]	יֶהְגֶּה	48, 31.

[1] In P. et Tschufutkale 7, sed transposito ordine. Cf. Norzium.

[2] Sic B.

[3] Chethib Occidentalium exit in Vav, Orientalium in Jod, Keri utrorumque est וְאַיֵּה. Cf. Masoram ad Dan. 5. 2 Sam. 21.

[4] Vide Argumenta.

[5] Sic B. et Masora ms.

[6] Masora nostra, quae textum Occidentalem tuetur, hunc locum refert ad quatuor עַל־ירמיהו libri (Mas. ad 18,18). Orientales legunt אֶל ac proinde nonnisi tria עַל־ירמיהו numerant.

[7] Sic et P. in Varietate Lectionis.

[8] Vide Argumenta ad v. 17.

[9] Sic B.

[10] Item Jud. 18, 9 teste B, qui h. l. adnotat ב׳ דכתיב קומה וקרי קומו, ונעלה דשופטים׃.

[11] Sic B.

מדנחאי Orientales (Babylonii):	מערבאי Occidentales (Palaestinenses):	
כחִלִלִים חסר יוד קדמא	כחִלִילִים, תנינא דפסוק מלא דמלא	48, 36.
נתפשו כתיב, נִתְפָּשָׂה קרי	נִתְפָּשָׂה	48, 41.
הַנָּס כתיב וקרי	הניס כתיב, הַנָּס קרי	48, 44.
ושתו כתיב, יִשְׁתּוּ קרי [1]	יִשְׁתּוּ	49, 12.
יעדנו כתיב, יֹעִידֶנִּי קרי	יֹעִדֶנִּי קדמא דאדום	49, 19.
ומחשבֹתיו חסר [2]	ומחשבותיו מלא וֹ	49, 20.
שׁוֹבְבוּם כתיב וקרי	שובבים כתיב, שׁוֹבְבוּם קרי	50, 6.
אֶל בבל [3]	עַל בבל	50, 9.
כאַבִּרִים חסר יוד קדמא	כאַבִּירִים מלא דמלא	50, 11.
בימים הָהֵמָּה [4]	בימים הָהֵם	50, 20.
יָדָעַתְּ [5]	יָדַעַתְּ	50, 24.
אַל ידרך ידרך הדרך קשתו וְאַל יתעל [6]	אֶל ידרך ידרך הדרך קשתו וְאֶל יתעל	51, 3.
קמה כתיב, קָמוּ קרי [7]	קָמָה כתיב וקרי	51, 29.
מֹשֵׁל על משל [8]	ומֹשֵׁל על משל	51, 46.
בשנת כתיב, בַּשָּׁנָה קרי [9]	בִּשְׁנַת כתיב וקרי	51, 59.
יהויקִים מלא [10]	יהויקִם חסר יו״ד	52, 2.

[1] Sic B.

[2] Ita recte. Cf. Norzium.

[3] Ita recte teste B. Cf. Pinsker, *Einleitung* p. 128.

[4] Masora (ad 3, 16), utpote Occidentales sequens, hunc locum non habet in numero octo בימים הָהֵמָּה.

[5] Sic B. Vide 3, 13.

[6] Tschufutkale 7, itemque B.

[7] Sic B. Eodemque modo variat 1 Sam. 4, 15.

[8] Sic differunt teste Masora parva ms. Vide Argumenta.

[9] Sic B. Vide Argumenta.

[10] Sic F. P, quamquam inverso ordine. Occidentales hoc nomen hic et 27, 1 sine Jod ultimae scribunt, Orientales contra ubique plene יהויקים. Secundum indicem typis expressum varietas ad כְּכֹל pertineret, cujus loco כֹּל esset lectio Orientalium, at contradicit B.

III.

חלופי נקוד בספר ירמיהו
בין בן אשר ובין בן נפתלי.

Loci libri Jeremiae a Ben-Ascher et Ben-Naphtali diverse punctis signati.

(Omnes varietates asterisco distinctae depromptae sunt e libro ms. עדת דבורים, de quo vide *Dikduke hateamim* p. XXXII).

Ben-Naphtali:	Ben-Ascher:	
עַֽל־כָּל־אֲשֶׁ֣ר	עַֽל־כָּל־אֲשֶׁ֣ר	1, 7.*
הַֽמְּעֻלָּ֑ה	הַֽמְּעֻלָּֽה	2, 6.
כִּֽי־אִֽם תְּכַבְּסִי֙ [1]	כִּ֤י אִם־תְּכַבְּסִי֙	2, 22.
וַֽתֶּחֱנַ֥ף [2]	וַֽתֶּחֱנַ֥ף	3, 9.*
לָֽעָם־הַזֶּה֙ [3]	לָעָֽם־הַזֶּה֙	4, 11.*
הַֽמֶּרְחָ֔ק	הַמֶּרְחָ֔ק	4, 16.
לֽוֹא הֽ֑וּא [4]	לֽוֹא־ה֑וּא	5, 12.*
אֲשֶֽׁר־נִקְרָֽא שְׁמִ֖י [5]	אֲשֶׁ֥ר נִקְרָֽא־שְׁמִ֖י	7, 10.
אֶת־כָּל־הַֽמַּעֲשִׂ֥ים	אֶֽת־כָּל־הַֽמַּעֲשִׂ֥ים	7, 13.
לְֽמִן־הַיּ֗וֹם	לְמִן־הַיּ֗וֹם	7, 25.*
וְֽהַשְׁלִ֔יכִי [6]	וְהַשְׁלִ֔יכִי	7, 29.*
וְֽהָיְתָ֞ה [7]	וְהָֽיְתָ֞ה	7, 33.
וַֽיַּדְרְכ֤וּ	וַיַּֽדְרְכ֤וּ	9, 2.
יַֽעֲקֹ֔ב [8]	יַעְקֹ֔ב	9, 3.*

[1] Item 22, 24. 37, 10. Vide ad Jes. 10, 22.

[2] Similiter Deut. 6, 15. Jos. 24, 27. Jud. 9, 43. Vide ad Ps. 19, 11.

[3] Item 23, 32. Cf. *Metheg-Setzung* § 11.

[4] Etiam in S.

[5] Similiter 25, 29. Vide ad Iob. 1, 3.

[6] Similiter 10, 20. 31, 4. 32, 35. 38, 10. Vide *Metheg-Setzung* § 39. not.

[7] Masora partes Ben-Ascheri sequitur (vide Mas. finalem p. 23 col. 7) Vide ad Jes. 28, 4.

[8] Vide ad Gen. 27, 36.

Ben-Naphtali:	Ben-Ascher:	
לַֽמְקֹונְנוֹת [1]	לַֽמְקוֹנֲנוֹת	9, 16.
וֶֽאֵינָֽם	וְאֵינָֽם	10, 20.
אַֽל־בְּאַפְּךָ	אַל־בְּאַפְּךָ	10, 24.*
הוֹצְיאִי־אוֹתָם [2]	הֽוֹצִיאִֽי־אוֹתָם	11, 4.*
וֶֽעַד־הַיּ֥וֹם	וְעַד־הַיּ֥וֹם	11, 7.*
יִֽתְנַגְּפוּ	יִתְנַגְּפוּ	13, 16.*
מִֽתְנַבְּאִים	מִתְנַבְּאִים	14, 14.*
גַּֽם־כֹּהֵ֔ן	גַּם־כֹּהֵ֔ן	14, 18.*
בֶּֽן־יְחִזְקִיָּ֫הוּ	בֶּן־יְחִזְקִיָּ֫הוּ	15, 4.
לֹֽא יָשַׁ֫בְתִּי בְסוֹד מְשַׂחֲקִים	לֹֽא־יָשַׁ֫בְתִּי בְסוֹד־מְשַׂחֲקִים	15, 17.*
הֶ֫בֶל וְאֵ֫ין בָּם	הֶ֫בֶל וְאֵֽין־בָּם	16, 19.
וֶֽהָיָ֫ה [3]	וְהָיָ֫ה	17, 6.
אֶֽל־אִישׁ יְהוּדָה	אֶֽל־אִֽישׁ־יְהוּדָה	18, 11.
לְֽהִנָּבֵא [4]	לְהִנָּבֵא	19, 14.
עַֽל־הַכַּשְׂדִּים	עַל־הַכַּשְׂדִּים	21, 9.*
בֵּית מֶ֫לֶךְ	בֵּית־מֶ֫לֶךְ	22, 1.
כִּֽי־אִם יִהְיֶה [5]	כִּי אִם־יִהְיֶה	22, 24.*
אֵין חֵ֫פֶץ	אֵֽין־חֵ֫פֶץ	22, 28.
הַֽנִּבְּאִים	הַנִּבְּאִים	23, 16. 25·
אֵת אֲשֶׁר אָמְרוּ	אֵת אֲשֶׁר־אָמְרוּ	23, 25.
לָֽעָם־הַזֶּה	לָעָם־הַזֶּה	23, 32.*
מֶֽלֶךְ בָּבֶל	מֶֽלֶךְ־בָּבֶל	24, 1.
אֶֽת־כָּל־עֲבָדָיו	אֶת־כָּל־עֲבָדָיו	25, 4.
וֶּֽכְמַעֲשֵׂה [6]	וּכְמַעֲשֵׂה	25, 14.

[1] Vide 2 Chr. 5, 13.

[2] Vide 4, 11.

[3] Vide ad Hos. 2, 1.

[4] Verum 26, 12 etiam Ben-Ascher Gaja adjicit (*Metheg-Setzung* §. 39).

[5] Item Num. 24, 22. Jes. 10, 22.

[6] Similiter Ps. 90, 17. Vide ibi ad 19, 11.

Ben-Naphtali:	Ben-Ascher:	
וְהִֽתְגָּֽעֲשׁוּ [1]	וְהִתְגָּעֲשׁוּ	25, 16.*
אֲשֶֽׁר־נִקְרָֽא שְׁמִ֣י [2]	אֲשֶׁ֣ר נִקְרָֽא־שְׁמִ֣י	25, 29.*
וַֽיְלָלַת [3]	וִֽילְלַ֣ת	25, 36.
אֶֽל־כָּל־קְהַ֣ל	אֶל־כָּל־קְהַ֣ל	26, 17.
בֶּֽן־שְׁמַעְיָ֫הוּ מתג [4]	בֶּן־שְׁמַעְיָ֫הוּ	26, 20.*
הַֽנִּבְּאִ֣ים, הַֽנִּבְּאִ֣ים	הַנִּבְּאִים, הַנִּבְּאִ֣ים	27, 15. 16. 29, 21.
מְשַׁלֵּֽחֲךָ	מְשַׁלֵּחֲךָ	28, 16.*
וְהִֽתְפַּלְלוּ [5]	וְהִתְפַּלְלוּ	29, 7.
אֲשֶֽׁר־הִֽדַּחְתִּים	אֲשֶׁר־הִדַּחְתִּים	29, 18.*
וַֽיְדַבְּרוּ	וַיְדַבְּרוּ	29, 23.*
וְיִסַּרְתִּיךָ [6]	וְיִסַּרְתִּיךָ	30, 11. 46, 28.
וְֽנִבְנֵיתְ	וְנִבְנֵיתְ	31, 4.
וְֽעַל־בְּנֵי־צֹאן	וְעַל־בְּנֵי־צֹאן	31, 12.
אֶכְתֲּבֶנָּה פתח [7]	אֶכְתֳּבֶנָּה קמץ	31, 33.
לְֽהַעֲבִיר	לְהַעֲבִיר	32, 35.*
בַּמָּֽקוֹם־הַזֶּה [8]	בַּמָּקוֹם־הַזֶּה	33, 10.*
יוֹמָֽם־וָלַיְלָה [9]	יוֹמָם־וָלַיְלָה	33, 20.*
וְֽכָל־חֵילוֹ	וְכָל־חֵילוֹ	34, 1.
וּֽבְמִשְׂרְפוֹת	וּבְמִשְׂרְפוֹת	34, 5.
שֶׁ֣בַע שָׁנִים	שֶׁבַע־שָׁנִים	34, 14.

[1] Similiter Lev. 21, 1. 23, 44. Ez. 45, 17. Mi. 4, 9. Eccl. 12, 3. Neh. 10, 34. Vide *Metheg-Setzung* § 26.

[2] Haec varietas Bibliis quoque magnis ad marginem adnotata est. Editiones falso secundum Ben-Naphtali interpungunt, supra vero 7, 14 et 2 Chr. 7, 14 accentus recte se habent.

[3] Vide ad Gen. 27, 28.

[4] Pari modo 36, 12.

[5] Itidem 2 Chr. 6, 24.

[6] Vide ad Gen. 27, 28 et *Dikduke hateamim* § 13.

[7] Similiter Ez. 35, 6.

[8] Similiter 4, 11. 11, 14. 23, 32. 33, 20. 44, 14.

[9] Cf. *Metheg-Setzung* § 11.

Ben-Naphtali:	Ben-Ascher:	
אֲשֶֽׁר־שְׁלַחְתֶּם	אֲשֶׁר־שְׁלַחְתֶּם	34, 16.
שֻֽׁבוּ נָא	שֻׁבוּ־נָא	35, 15.
בֶּֽן־שְׁמַעְיָהוּ	בֶּן־שְׁמַעְיָהוּ	36, 12.*
יִקְרָעֶהָ	יִקְרָעֶהָ	36, 23.*
כִּי־אִם הִכִּיתֶם	כִּי אִם־הִכִּיתֶם	37, 10.
אֶֽת־יִרְמְיָהוּ [1]	אֶת־יִרְמְיָהוּ	37, 13. 38, 14.
אֲשֶֽׁר־נִבְּאוּ	אֲשֶׁר־נִבְּאוּ	37, 19.*
וַֽיְשַׁלְּחוּ	וַיְשַׁלְּחוּ	38, 6.*
וְֽהַֽעֲלִיתָ אֶת־יִרְמְיָהוּ [2]	וְהַעֲלִיתָ אֶת־יִרְמְיָהוּ	38, 10.*
וַֽיְשַׁלְּחֵם	וַיְשַׁלְּחֵם	38, 11.*
אֶֽל־צִדְקִיָּהוּ	אֶל־צִדְקִיָּהוּ	38, 17.*
אֶֽת־צִדְקִיָּהוּ	אֶת־צִדְקִיָּהוּ	39, 5.*
וַֽיִּשְׁחָטֵם	וַיִּשְׁחָטֵם	41, 7.*
בֶּֽן־הוֹשַֽׁעְיָה [3]	בֶּן־הוֹשַׁעְיָה	42, 1.* 43, 2.
לָֽגוּר־שָׁם [4]	לָגוּר־שָׁם	44, 14.*
הֲמֽבַּלְעָדֵי	הֲמִבַּלְעָדֵי	44, 19.
אִֽם־יִהְיֶה	אִם־יִהְיֶה	44, 26.*
וְֽיָדְעוּ [5]	וְיָדְעוּ	44, 28.
מִֽבֵּית אֵל	מִבֵּית אֵל	48, 13.*
מַה נִּֽהְיָתָה	מַה־נִּהְיָתָה	48, 19.*
וְֽלַמַּמְלְכוֹת	וּלְמַמְלְכוֹת	49, 28.*
וְֽמַעֲלֶה [6]	וּמַעֲלֶה	50, 9.*

---

[1] At 37, 21. 38, 6. 7. 13. et ipse Ben-Ascher Gaja apponit.

[2] In utroque vocabulo discrepant.

[3] Ben Naphtali gutturali Scheba simplex quiescens impertit (vide ad Ps. 19, 11) et syllabae primae (ante Makkeph) Gaja apponit sicuti 26, 20. 36, 12.

[4] Vide 4, 11.

[5] Sic et Ez. 28, 22. 34, 27. Mas. ms. ait: כל וְיָֽדְעוּ בגרשים לבן נפתלי געיא, בן אשר בלא געיא.

[6] Similiter 2, 6. Ps. 135, 7. Vide ibi ad 19, 11.

Ben-Naphtali:	Ben-Ascher:	
אֱֽל־יִדְרֹ֑ךְ	אֶֽל־יִדְרֹ֑ךְ	51, 3.*
כֹּ֥וס זָהָ֖ב	כֹּֽוס־זָהָ֖ב	51, 7.
וּֽנְסַפְּרָ֑ה	וּנְסַפְּרָ֑ה	51, 10.
וְֽרָאִ֕יתָ וְֽקָרָ֖אתָ [1]	וְרָאִ֕יתָ וְקָרָ֖אתָ	51, 61.
תְּֽשַׁע עֶשְׂרֵ֑ה [2]	תְּֽשַׁע־עֶשְׂרֵ֑ה	52, 12.*
אֲשֶׁ֣ר הָיָ֧ה פָקִ֣יד ׀ [3]	אֲשֶׁר־הָיָ֧ה פָקִ֣יד ׀	52, 25.*

IV.

פתחין באתנח וסוף פסוק בספר ירמיהו

Loci libri Jeremiae vocalem non productam in pausa retinentes.

2, 14.	היה לָבַֽז
3, 5.	לָנֶֽצַח
4, 11.	ולוא לְהָבַֽר
7, 10.	ואמרתם נִצַּֽלְנו
8, 5.	משבה נֶֽצַּחַת
8, 21.	בת עמי הָשְׁבָּֽרְתִּי
10, 11.	לא עֲבָֽדו
10, 25.	נוהו הֵשַֽׁמּו
13, 16.	ושית לַעֲרָפֶֽל
15, 10.	כלה מְקַלְלַֽוְני
22, 14.	ומשוח בַּשָּֽׁשַׁר
30, 16.	אתן לָבַֽז
32, 1.	שנה לנבוכדראצַּֽר
32, 44.	הַנֶּֽגֶב
35, 4.	שמר הַסַּֽף
37, 15.	הַכֶּֽלֶא
49, 2.	באש תִּצַּֽתְנָה
49, 28.	קֶֽדֶם
51, 27.	מני ואשכֲּֽנַז
51, 58.	באש יִצַּֽתּו
52, 24.	שמרי הַסַּֽף
52, 28.	הגלה נבוכדראצַּֽר
52, 29.	עשרה לנבוכדראצַּֽר

וכל לישן בָּבֶל, וכל לָבֶטַח דכוותהּ, בין באתנח בין בס״פ.

---

[1] Similiter Deut. 4, 19. Thren. 1, 11. 3, 40. 5, 21. Est. 8, 6. Vide Argumenta.

[2] Aeque ac 2 Reg. 25, 8. Cf. *Metheg-Setzung* §. 43.

[3] Eodem modo 2 Reg. 25, 19.

V.

פסקתא בספר ירמיהו

Loci libri Jeremiae lineola Pasek notati.

1, 13.	יי ׀ אלי
4, 1.	ישראל ׀ נאם
4, 19.	מעי ׀ אחילה
6, 11.	יי ׀ מלאתי
6, 14.	שלום ׀ שלום
8, 11.	וחברו
7, 9.	הגנב ׀ רצח
9, 2.	אל־רעה ׀ יצאו
11, 5.	אמן ׀ יי
12, 5.	רגלים ׀ רצתה
15, 12.	ברזל ׀ ברזל
17, 25.	מלכים ׀ ושרים
21, 7.	ואחרי כן ׀ נאם
Ibid.	עבדיו ׀ ואת העם
23, 6.	יי ׀ צדקנו
31, 40.	הפגרים ׀ והדשן
32, 44.	בספר ׀ וחתום
33, 2.	יי ׀ שמו
33, 16.	יי ׀ צדקנו
34, 1.	בבל ׀ וכל חילו
35, 15.	הנבאים ׀ השכם
Ibid.	ושלח ׀ לאמר
41, 10.	וישב ׀ ישמעאל
44, 25.	מלאתם ׀ לאמר
48, 20.	הילילו ׀ וזעקו
49, 24.	ורטט ׀ החזיקה
49, 37.	עליהם ׀ רעה
50, 14.	על בבל ׀ סביב
50, 29.	אל בבל ׀ רבים
51, 2.	לבבל ׀ זרים
51, 37.	בבל ׀ לגלים ׀ מעון, ב׳ בו

VI.

סדרים בספר ירמיהו לא, וסמניהון:

Sectiones libri Jeremiae masoreticae.

1, 1.	דברי ירמיהו
3, 6.	ויאמר יי אלי, דבתר הינטור לעולם
5, 1.	שוטטו בחוצות
6, 2.	הנוה והמענגה דמיתי
7, 23.	כי אם את הדבר הזה צויתי

9, 24. הנה ימים באים, דבתר כי אם בזאת יתהלל
12, 15. והיה אחרי נתשי אותם
15, 1. ויאמר יי אלי, דבתר היש בהבלי הגוים
17, 7. ברוך הגבר אשר יבטח
18, 19. הקשיבה יי אלי
20, 13. שירו ליי הללו
23, 7. לכן הנה ימים באים, דבתר בימיו תושע יהודה
25, 1. הדבר אשר היה, דבתר ושלחתי בם את החרב
26, 1. בראשית ממלכות יהויקים
27, 1. בראשית ממלכת יהויקם
29, 8. כי כה אמר יי, דבתר ודרשו את שלום
30, 10. ואתה אל תירא עבדי, דבתר ועבדו את יי
31, 33. כי זאת הברית אשר
32, 26. ויהי דבר יי, דבתר ואתה אמרת אלי
33, 17. כי כה אמר יי, דבתר בימים ההם תושע
35, 12. ויהי דבר יי, דבתר ונשב בירושלם
36, 27. ויהי דבר יי, דבתר ויצוה המלך את ירחמאל
38, 8. ויצא עבד מלך מבית
40, 1. הדבר אשר היה, דבתר כי מלט אמלטך
42, 12. ואתן לכם רחמים
44, 24. ויאמר ירמיהו אל כל העם
46, 27. ואתה אל תירא עבדי, דבתר ונתתים ביד
49, 1. לבני עמון כה אמר יי
50, 5. ציון ישאלו דרך הנה
51, 10. הוציא יי את צדקתינו
51, 59. הדבר אשר צוה ירמיהו

VII.

חלופי קריאה בספר ירמיהו

*Loci libri Jeremiae aliorumque librorum consimiles qui facile confunduntur.**)

לְהצילך נאם יי	1, 8 Primo
נאם יי לְהצילך	1, 19 Secundo
לֶאכל פריה וְטובה	2, 7 Jer.
לֶאכל אֶת פריה וְאֶת טובה	9, 36 Neh.
וְכֹהניהם ונביאיהם	2, 26 Primo
כֹּהניהם ונביאיהם	32, 32 Secundo
בָּגוֹדָה אחותה יהודה	3, 7 Primo et 3, 10 Tertio
בֹּגֵדָה יהודה אחותה	3, 8 Secundo
העל אלה לוא אפקֹד נאם יי	5, 9 Primo et 5, 29 Secundo
העל אלה לא אפקָד־בָּם נאם יי	9, 8 Tertio
וְאִם בגוי אשר	5, 9 Primo
אִם בגוי אשר	5, 29 Secundo et 9, 8 Tertio
גשם יוֹרה ומלקוש	5, 24 Jer.
גשם מוֹרה ומלקוש. וסמן יוֹמוֹ.	2, 23 Jo.
הֲגָנב רָצח ונאף	7, 9 Jer.
וְרָצח וְגָנב ונאף	4, 2 Hos.
כי מקטַנָּם ועד גדולָם כלּוֹ (בוי״), וּמִנביא ועד כהן כלּוֹ (בוי״)	6, 13 Primo
כי מקטֹן ועד גָּדוֹל כלֹּה (בהא), מִנביא ועד כהן כלֹּה (בהא)	8, 10 Secundo
ויִרַפְּאוּ את שבר עמי	6, 14 Primo
ויִרַפּוּ את שבר בַּת עמי	8, 10 Secundo
בעת פְּקַדְתִּים	6, 15 Primo

*) Locos librorum Jeremiae et Regum facile permiscendos in editione libri Regum, Deo volente, exhibebimus.

8, 12 Secundo	בעת פְּקֻדָּתָם
6, 22 Primo	בא מֵאֶרֶץ צפון
50, 41 Secundo	בא מִצפון
6, 22 Primo	וגוי גדול יֵעוֹר מירכתי ארץ
50, 41 Secundo	וגוי גדול וּמְלָכִים רַבִּים יֵעֹרוּ מירכתי ארץ
6, 23 Primo	אכזרי הוּא, עליך בת צִיּוֹן
50, 42 Secundo	אכזרי הֵמָּה, עליך בת בָּבֶל
6, 24 Primo	צרה החזיקתנוּ
50, 43 Secundo	צרה החזיקתהוּ
7, 2 Primo	וְקָרָאתָ שם את הדבר הזה
22, 1 Secundo	וְדִבַּרְתָּ שם את הדבר הזה. וסמן ויקרא אל משה וידבר (Lev. 1, 1.)
7, 2 Primo	ואמרת שִׁמְעוּ דבר יי כָּל יהודה
22, 2 Secundo	ואמרת שְׁמַע דבר יי מֶלֶךְ יהודה
7, 13 Primo	הַשְׁכֵּם ודבר
25, 3 Secundo	אַשְׁכִּים ודבר. וסמן, הַאַף תספה
7, 16 Primo	ואל תשא בעדם רנה ותפלה וְאַל תִּפְגַּע בִּי
11, 14 Secundo	ואל תשא בעדם רנה ותפלה
7, 31 Primo	אשר לא צויתִי ולא עלתה על לבי
19, 5 Secundo	אשר לא צויתִי וְלֹא דִבַּרְתִּי ולא עלתה על לבי
32, 35 Tertio	אשר לא צויתִים ולא עלתה על לבי
8, 2 Primo	לא יֵאָסְפוּ ולא יקברו לְדֹמֶן
16, 4 Secundo	לא יִסָּפְדוּ ולא יקברו לְדֹמֶן
16, 6 Tertio	לא יקברו ולא יִסְפְּדוּ לָהֶם
25, 33 Quarto	לא יִסָּפְדוּ וְלֹא יֵאָסְפוּ ולא יקברו לְדֹמֶן
8, 15 Primo	לְעֵת מרפֵּה והנה בעתה (ה״א)
14, 19 Secundo	וּלְעֵת מרפֵּא והנה בעתה (אל״ף)
9, 9 Primo	נָדְדוּ הלכו
50, 3 Secundo	נָדוּ הלכו
9, 14 Primo	לכן כה אמר יי צבאות אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל הנני מאכִילָם אֶת הָעָם הַזֶּה לענה

23, 15 Secundo	לכן כה אמר יי צבאות עַל הַנְּבִאִים הנני מאכִיל אוֹתָם לַענה
10, 13 Primo	ויַעֲלֶה נשאים מקצה הָאָרץ (קרי).
51, 16 Secundo	ויַעַל נשאים מקצה אָרץ
10, 16 Primo	כי יוצר הכל הוא וְיִשְׂרָאֵל שבט נחלתו
51, 19 Secundo	כי יוצר הכל הוא וְשבט נחלתו
10, 25 Jer.	שפך חמתך עַל הגוים אשר לא ידעוך ועל מִשְׁפָּחוֹת
79, 6 Psalm.	שפך חמתך אֶל הגוים אשר לא ידעוך ועל מַמְלָכוֹת. וחד פסוק סמן, כי הנני קרא לכל משפחות ממלכות (Jer. 1, 15)
10, 25 Jer.	כי אָכְלוּ את יעקב וַאֲכָלֻהוּ וַיְכַלֻּהוּ ואת נוהו השמו
79, 7 Psalm.	כי אכַל את יעקב ואת נוהו השמו
11, 11 Jer.	ולא אשמע אֲלֵיהֶם
8, 18 Ez.	ולא אשמע אוֹתָם
11, 20 Primo	ויי צבאות שֹׁפֵט צֶדֶק בֹּחֵן כליות ולב, סמן שצ״ב
20, 12 Secundo	ויי צבאות בֹּחֵן צַדִּיק רֹאֶה כליות ולב, סמן בצ״ר
11, 21 Primo	עַל אנשי ענתות
11, 23 Secundo	אֶל אנשי ענתות. וסמן עַל הכפרת, אֶל הכפרת (Ex. 25, 20)
14, 3 Primo	בשו וְהָכְלְמוּ וְחָפוּ ראשם
14, 4 Secundo	בשו אִכָּרִים חָפוּ ראשם
14, 8 Primo	מקוה ישראל מושיעו
17, 13 Secundo	מקוה ישראל יְהוָֹה כל עזביך
15, 13 Primo	חילך וְאוצרתיך לָבז אתן
17, 3 Secundo	חילך כָּל־אוצרתיך לָבז אתן
15, 14 Primo	והעברְתִּי את איביך בארץ לא ידעת
17, 4 Secundo	והעבדְתִּיךָ את איביך בארץ אֲשֶׁר לא ידעת. וסמן ר״ד

כי אש קָדְחָה באפי עֲלֵיכֶם תּוּקד	15, 14 Primo
כי אש קְדַחְתֶּם באפי עַד עוֹלָם תוקד	17, 4 Secundo
ולא יֵאָמֵר עוד חי יי	16, 14 Primo
ולא יֹאמְרוּ עוד חי יי	23, 7 Secundo
אשר העלה את בני ישראל מארץ צָפוֹן	16, 15 Primo
אשר העלה וַאֲשֶׁר הֵבִיא את זֶרַע בֵּית ישראל מארץ צפוֹנָה	23, 8 Secundo
אשר הִדִּיחָם שָׁמָּה וַהֲשִׁבֹתִים על אדמתם אֲשֶׁר נָתַתִּי לַאֲבוֹתָם	16, 15 Primo
אשר הִדַּחְתִּים שָׁם וְיָשְׁבוּ על אדמתָם׃ (ס״פ)	23, 8 Secundo
והיה כעץ שתול על מַים	17, 8 Jer.
והיה כעץ שתול על־פַּלְגֵי מָים	1, 3 Psalm.
וְלָתת לאיש כדרכיו כִּפרי מעלליו	17, 10 Primo
לָתת לאיש כדרכיו וְכִפרי מעלליו	32, 19 Secundo
ובאו בשערי הָעִיר הַזֹּאת מלכים וְשָׂרִים ישבים על כִּסֵּא דָוִד	17, 25 Primo
ובאו בשערי הַבַּיִת הַזֶּה מלכים ישבים לְדָוִד על כִּסְאוֹ	22, 4 Secundo
רֶגַע אדבר—לִנְתוֹשׁ וְלִנְתוֹץ וּלְהַאֲבִיד	18, 7 Primo
וְרֶגַע אדבר—לִבְנוֹת וְלִנְטֹעַ	18, 9 Secundo
לפני איביהם וּבְיַד מבקשי נפשם	19, 7 Primo
לפני איביהם וְלִפְנֵי מבקשי נפשם	49, 37 Secundo
לְכֹל הבתים אשר קטרו על גגתיהם לְכֹל צְבָא הַשָּׁמַיִם וְהַסֵּךְ נסכים לאלהים אחרים	19, 13 Primo
וְאֵת הבתים אשר קטרו על גגותיהם לַבַּעַל וְהִסִּכוּ נסכים לאלהים אחרים לְמַעַן הַכְעִסֵנִי	32, 29 Secundo
בחרב וּבָרעב ובדבר	21, 9 Primo
בחרב בָּרעב ובדבר	38, 2 Secundo
והיוצא וְנָפַל עַל הכשדים הַצָּרִים עֲלֵיכֶם וחיה והיתה לו נפשו לשלל	21, 9 Primo

והיצא אֶל הכשדים וחיה והיתה לו נפשו לשלל וָחָי	38, 2 Secundo
והצילו גזול מיד עוֹשֵׁק	21, 12 Primo
והצילו גזול מיד עָשׁוּק	22, 3 Secundo
לכן כה אמר יי אֶל יהויקים	22, 18 Primo
לכן כה אמר יי עַל יהויקים	36, 30 Secundo
צמח צַדִּיק וּמָלַךְ מֶלֶךְ וְהִשְׂכִּיל ועשה משפט וצדקה בארץ	23, 5 Primo
צמח צְדָקָה ועשה משפט וצדקה בארץ	33, 15 Secundo
בְּיָמָיו תושע יהודה וְיִשְׂרָאֵל יִשְׁכֹּן לבטח וזה שְׁמוֹ אשר יקְרְאוֹ יי צדקנו	23, 6 Primo
בַּיָּמִים הָהֵם תושע יהודה וִירוּשָׁלַםִ תִּשְׁכּוֹן לבטח וזה אשר יקרָא לָהּ יי צדקנו	33, 16 Secundo
חמה יצאה וְסַעַר מִתְחוֹלֵל	23, 19 Primo
חמה יצאה סַעַר מִתְגּוֹרֵר	30, 23 Secundo
לא ישוב אף יי־תתבוננו בה בִּינָה	23, 20 Primo
לא ישוב חֲרוֹן אף יי־תתבוננו בָהּ׃ ס״פ	30, 24 Secundo
מה עָנָה יי	23, 35 Primo
מה עָנָךְ יי	23, 37 Secundo
לְחרפה וּלְמשל לִשנינה וְלִקללה	24, 9 Primo
לְשמה וְלִשרקה וּלחרבות עולם	25, 9 Secundo
לְחרבה לְשמה לִשרקה וְלִקללה	25, 18 Tertio
לְאלה וּלְשמה וְלִשרקה וּלְחרפה	29, 18 Quarto
לְאלה וּלְשמה וְלִקללה וּלְחרפה	42, 18 Quinto et 44, 12 Sexto
לְחרבה וּלְשמה ולקללה	44, 22 Septimo
לְשמה לְחרפה לְחרב וְלִקללה	49, 13 Octavo
ושבו עַל האדמה אשר נָתַן יְיָ לכם	25, 5 Primo
ושבו אֶל האדמה אשר נָתַתִּי לכם	35, 15 Secundo
קול צַעֲקַת הרעים	25, 36 Jer.
קול יִלְלַת הרעים	11, 3 Sach.
לְכל גויי הארץ	26, 6 Primo et 33, 9 Secundo

בְּכל גויי הארץ. וסמן, לְכל באי שער, בְּכל באי שער (Gen. 23, 10. 18)	34, 8 Tertio
כי שקר הֵם נבאים לכם	27, 10 Primo et 14 Secundo
כי שקר הֵמָּה נבאים לכם	27, 16 Tertio
כי בְּשקר הֵם נבאים לכם	29, 9 Quarto
הנותרים בְּבֵית יי ובית מלך יהודה ובִירושלם בבלה	27, 18 Primo
הנותרים בֵּית יי ובית מלך יהודה וִירושלָֽם׃ ס״פ	27, 21 Secundo
כי סרה דִּבַּרְתָּ אֶל יי	28, 16 Primo
כי סרה דִבֶּר עַל יי	29, 32 Secundo
לְכָל הגולה אשר הִגְלֵיתִי מירושלם בבלה	29, 4 Primo
כָּל הגולה אשר שִׁלַּחְתִּי מירושלם בבלה	29, 20 Secundo
ואִכלו בת פִּרְיָן	29, 5 Primo
ואִכלו את פְּרִיהֶן	29, 28 Secundo
ואָכלו את פְּרִיהֶם	9, 14 Am.
ושבתי את שבות עמי ישראל וִיהוּדָה	30, 3 Jer.
ושבתי את שבות עַמִּי ישראל	9, 14 Am.
וְאַתָּה אל תירא עבדי יעקב	30, 10 Primo et 46, 27 Secundo
אַתָּה אל תירא עבדי יעקב	46, 28 Tertio
כי אתך אֲנִי נאם יי לְהוֹשִׁיעֶךָ	30, 11 Primo
נאם יי כי אתך אָֽנִי	46, 28 Secundo
אשר הֲפִצוֹתִיךָ שָּׁם אַךְ אתך	30, 11 Primo
אשר הִדַּחְתִּיךָ שָׁמָּה וְאתך	46, 28 Secundo
על רב עונך עצמו חטאתָֽיִךְ׃ ס״פ	30, 14 Primo
על רב עונך עצמו חטאתַיִךְ עָשִׂיתִי אֵלֶּה לָךְ	30, 15 Secundo
ונבנתה עִיר	30, 18 Primo
ונבנתה הָעִיר	31, 38 Secundo
אֲבות אָכלו בסר ושני בָנים תקהינה	31, 29 Jer.
אבות יֹאכלו בסר ושני הַבָּנים תקהינה	18, 2 Ez.
את סֵפר המקנה	11, 11 Primo et 11, 14 Tertio

את הַסֵּפֶר המקנה	11, 12 Secundo
כי אשיב את שבותם נְאֻם יְיָ	32, 44 Primo
כי אשיב את שבותם וְרִחַמְתִּים	33, 27 Secundo
לִקְרֹא דרור אִישׁ לְרעהו	34, 15 Primo
לִקְרֹא דרור איש לְאָחִיו וְאִישׁ לרעהו	34, 17 Secundo
ונשמע־לְכֹל אשר צונו	35, 8 Primo
ונשב־כְּכֹל אשר צונו	35, 10 Secundo
בשנה התשעית לְצִדְקִיָּהוּ מֶלֶךְ יְהוּדָה בחדש העשרי בא	39, 1 Primo
וַיְהִי בשנה התשעית לְמָלְכוֹ בחדש העשירי בֶּעָשׂוֹר לַחֹדֶשׁ בא	52, 4 Secundo
וְכל חילו אֶל ירושלם וַיָּצֻרוּ	39, 1 Primo
הוּא וְכל חילו עַל ירושלם וַיַּחֲנוּ	52, 4 Secundo
וַיִּברחו ויצאו לילה מִן הָעִיר	39, 4 Primo
יִברחו ויצאו מֵהָעִיר לילה	52, 7 Secundo
וַיֵּצֵא דרך הערבה	39, 4 Primo
וַיֵּלְכוּ דרך הערבה	52, 7 Secundo
וירדפו חיל כשדים אַחֲרֵיהֶם	39, 5 Primo
וירדפו חיל כשדים אַחֲרֵי הַמֶּלֶךְ	52, 8 Secundo
וַיַּעֲלֻהוּ אל נְבוּכַדְרֶאצַּר מלך בבל	39, 5 Primo
וַיַּעֲלוּ אתו אל מלך בבל	52, 9 Secundo
צדקיהו בְּרִבְלָה לעיניו	39, 6 Primo
צדקיהו לעיניו	52, 10 Secundo
וְאֵת כל חֹרֵי יהודה שחט מֶלֶךְ בָּבֶל	39, 6 Primo
וְגַם אֶת כל שָׂרֵי יהודה שחט בְּרִבְלָתָה	52, 10 Secundo
ואת יתר הָעָם הַנִּשְׁאָרִים	39, 9 Primo et Secundo et 52, 15 Tertio
ואת יתר הָאָמוֹן	52, 15 Quarto
הנפלים אשר נפלו עָלָיו	39, 9 Primo
הנפלים אשר נפלו אֶל מֶלֶךְ בָּבֶל	52, 15 Secundo
הגלה נבוזראדן רב טבחים בָּבֶל׃	39, 9 Primo
הגלה נבוזראדן רב טבחים	52, 15 Secundo et 52, 30 Tertio

וְהָיְתָה לְךָ נפשך לְשלל	39, 18 Primo
וְנָתַתִּי לְךָ אֶת נפשך לְשלל	45, 5 Secundo
אשר הפקיד מֶלֶךְ בָּבֶל	41, 2 Primo et 41, 18 Tertio
אשר הפקיד נְבוּזַרְאֲדָן	41, 10 Secundo
אשר הִפְקִיד נבוזראדן רב טבחים	41, 10 Primo
אשר הִנִּיחַ נבוזראדן רב טבחים	43, 6 Secundo
וילך לַעֲבֹר אל בני עמון	41, 10 Primo
וילך אל בני עמון	41, 15 Secundo
וְכל העם מִקטן ועד גדול	42, 1 Primo
וּלְכל העם לְמִקטן ועד גדול	42, 8 Secundo
אשר שמו אֶת פניהם לבוא מצרים	42, 17 Primo
אשר שמו פניהם לבוא אֶרֶץ מצרים	44, 12 Secundo
כל יהודה אֲשֶׁר בארץ מצרים	44, 24 Primo
כל יהודה הַיֹּשְׁבִים בארץ מצרים	44, 26 Secundo
יעלה כַּנהרות יתגָּעשו מֵימָיו	46, 7 Primo
יעלה וְכנהרות יתגֹּעשו מָיִם. וסמן הנקוד, גַּגֹּ	46, 8 Secundo
בבכי יעלה בֶּכִי כי בְּמוֹרַד חרונים צָרֵי צַעקת שבר שָׁמֵעוּ	48, 5 Jer.
בבכי יעלה בּוֹ כי דֶּרֶךְ חרונים זַעקת שבר יְעֹעֵרוּ	15, 5 Jes.
שמענו גאון מואב גֵּאֶה מאד גָּבְהוֹ וגאונו וְגאותו	48, 29 Jer.
שמענו גאון מואב גֵּא מאד גַּאותו וגאונו	16, 6 Jes.
עֶברתו וְלֹא כן בדיו לֹא כֵן עשו	48, 9 Jer.
וְעברתו לא כן בדָיו׃ ס״פ	16, 6 Jes.
הַגֶּפן שבמה	48, 32 Jer.
גפן שבמה	16, 8. 9 Jes.
על קיצך ועל בְּצירך שֹׁדֵד נפל	48, 32 Jer.
כִּי על קיצך ועל קְצירך הֵידָד נפל	16, 9 Jes.
ונאֶסְפָה שמחה וגיל מִכרמל	48, 33 Jer.
ונאֱסַף שמחה וגיל מִן הַכרמל	16, 10 Jes.

וְיַיִן מִיקָבִים השבתי לֹא ידרך הידד הֵידָד לֹא הֵידָד	48, 33 Jer.
יין בַּיְּקָבִים לֹא ידרך הַדֹּרֵךְ הידד הִשְׁבַּתִּי	16, 10 Jes.
מִזַּעֲקַת חשבון עַד אלעלה עד יהץ נָתְנוּ קולם	48, 34 Jer.
וַתִּזְעַק חשבון וְאלעלה עד יהץ נִשְׁמַע קולם	15, 4 Jes.
כִּי כל ראש קרחה וְכל זקן גרעָה. אתנחתא	48, 37 Jer.
בְּכל ראשָׁיו קרחה כָּל זקן גרוּעָה: ס״פ.	15, 2 Jes.
פחד ופחת ופח עליך יושב מוֹאָב נְאֻם יְיָ	48, 43 Jer.
פחד ופחת ופח עליך יוֹשב הָאָרֶץ	24, 7 Jes.
הנס מִפְּנֵי הפחד יפל אל הפחת והעלה מִן הפחת	48, 44 Jer.
וְהָיָה הנס מִקּוֹל תפחד יפל אל הפחת והעולה מִתּוֹךְ הפחת	24, 18 Jes.
כמהפכת סדם וַעמרה ושכניה אָמַר יי	49, 18 Primo
כמהפכת אֱלֹהִים אֶת סדם וְאֶת עמרה וְאֶת שכניה נְאֻם יי	50, 40 Secundo
לֹא ישב שָׁם איש ולא יָגוּר בָּהּ בן אדם	49, 18 Primo et 33 Secundo et 50, 40 Tertio
לֹא ישב בָּהֵן כָּל איש ולא יַעֲבֹר בָּהֵן בן אדם	51, 43 Quarto
לֹא ישארו עוללות	49, 9 Jer.
הֲלֹא ישאירו עללות	5 Obad.
וציר בגוים שָׁלוּחַ	49, 14 Jer.
וציר בגוים שֻׁלָּח	1 Obad.
כִּי הנה קטן נתתיך בגוים בזוי בָּאָדָם	49. 15 Jer.
הנה קטן נתתיך בגוים בזוי אַתָּה מְאֹד	2 Obad.
בחגוי הַסֶּלַע	Jer. 49, 16 et Cant. 2, 14
בחגוי סֶלַע	3 Obad.
כִּי תגביה כנשר קנך משם אוֹרידך נאם יי	49, 16 Jer.
אִם תגביה כנשר וְאִם בֵּין כּוֹכָבִים שִׂים קנך משם אורידך נאם יי	4 Obad.
כי ארגיעה אריצֶנּוּ	49, 19 Primo

כי ארגיעה אריצֵם	50, 44 Secundo
יעץ אל אֱדוֹם—אל יֹשְׁבֵי תֵימָן—עליהם נְוֵהֶם	49, 20 Primo
יעץ אל בָּבֶל—אל אֶרֶץ כַּשְׂדִּים—עליהם נָוֵהּ	50, 45 Secundo
וכל אנשי הַמִּלְחָמָה ידמו ביום ההוא נאם יי צבאות	49, 26 Primo
וכל אנשי מִלְחַמְתָּהּ ידמו ביום ההוא נאם יְיָ׃ ס״פ	50, 30 Secundo
וְלֹא תשב עוד לנצח ולא תשכון עד דור ודֹר׃ ס״פ	50, 39 Jer.
לֹא תשב לנצח ולא תשכון עד דור ודֹור. אתנחתא	13, 20 Jes.
ומלטו איש נפשו	51, 6 Primo
ומלטו איש אֶת נפשו	51, 45 Secundo
נשבע יְיָ צְבָאוֹת בְּנַפְשׁוֹ	51, 14 Jer.
נשבע אֲדֹנָי יְיֱ בְּקָדְשׁוֹ	4, 2 Amos
נשבע אֲדֹנָי יְיֱ בְּנַפְשׁוֹ	6, 8 Amos
כי שממות עולם תהיה נְאֻם יְיָ	51, 26 Primo
כי שממות עולם תהְיֶה׃ ס״פ	51, 62 Secundo
ופקדתי על פְּסִלֵי בָבֶל וְכל ארצה תֵּבוֹשׁ	51, 47 Primo
ופקדתי על פְּסִלֶיהָ וּבְכל ארצה יֶאֱנֹק חָלָל	51, 52 Secundo
ויגעו עמים בדי ריק ולאמים בדי אש וְיָעֵפוּ	51, 58 Jer.
וייגעו עמים בדי אש ולאמים בדי ריק יִעָפוּ	2, 13 Hab.

VIII.

Conspectus notarum masoreticarum.

A. *Varietas scriptionis et lectionis* (כתיב וקרי).

כְּתִיב Scriptum:	קְרִי Legendum:
1, 5. אצורך (h. e. אֲצוֹרְךָ)	אֶצָּרְךָ
2, 3. תבואתה (תבואָתָהּ)	תְּבוּאָתוֹ
2, 15. נצתה (נִצְּתָה)	נִצְּתוּ
2, 16. ותחפנס (וְתַחְפְּנֵס)	וְתַחְפַּנְחֵס

	כְּתִיב Scriptum:	קְרִי Legendum:
2, 20.	אעבוד (אֶעֱבוֹד)	אֶעֱבוֹר
2, 21.	כלה (כֻּלָּה), sic et 8,6. 10. 15,10. 20,7. 48,31. 38.	כֻּלּוֹ
2, 24.	נפשו (נַפְשׁוֹ)	נַפְשָׁהּ
2, 25.	וגורנך (וְגוֹרְנֵךְ)	וּגְרוֹנֵךְ
2, 27.	ילדתני (יְלִדְתָּנִי)	יְלִדְתָּנוּ
2, 33.	למדתי (לִמַּדְתִּי)	לִמַּדְתְּ
3, 2.	שגלת (שֻׁגַּלְתְּ)	שֻׁכַּבְתְּ
3, 4.	קראתי (קָרָאתִי)	קָרָאתְ
3, 5.	דברתי (דִּבַּרְתִּי)	דִּבַּרְתְּ
3, 7.	ותראה (וַתִּרְאֶה)	וַתֵּרֶא
3, 19.	תקראו (תִּקְרְאוּ)	תִּקְרְאִי
Ibid.	תשובו (תָּשׁוּבוּ)	תָשׁוּבִי
4, 5.	ותקעו (וְתִקְעוּ)	תִּקְעוּ
4, 19.	אחולה (אָחוּלָה)	אֹחִילָה
Ibid.	שמעתי (שָׁמַעְתִּי)	שָׁמַעַתְּ
4, 30.	ואתי (וְאַתִּי)	וְאַתְּ
5, 7.	אסלוח (אֶסְלוֹחַ)	אֶסְלַח
5, 8.	מוזנים (מוּזָנִים)	מְיֻזָּנִים
5, 24.	ויורה (וְיוֹרֶה)	יוֹרֶה
6, 7.	בור (בּוֹר)	בַּיִר
6, 21.	יאבדו (יֹאבֵדוּ)	וְאָבָדוּ
6, 25.	תצאי (תֵּצְאִי)	תֵּצֵאוּ
Ibid.	תלכי (תֵּלְכִי)	תֵּלֵכוּ
6, 29.	מאשתם (מֵאֶשְׁתָּם)	מֵאֵשׁ תַּם
7, 22.	הוציא (הוֹצִיא)	הוֹצִיאִי
8, 1.	ויוציאו (וְיוֹצִיאוּ)	יוֹצִיאוּ
8, 6.	במרצותם (בִּמְרֻצוֹתָם)	בִּמְרוּצָתָם
8, 7.	וסוס (וְסוּס)	וְסִיס
9, 7.	שוחט (שׁוֹחֵט)	שָׁחוּט
10, 13.	ארץ (אָרֶץ)	הָאָרֶץ

	כְּתִיב Scriptum:	קְרִי Legendum:
10, 17.	יושבתי (יוֹשַׁבְתִּי)	יוֹשֶׁבֶת
13, 16.	ישית (יָשִׁית)	וְשִׁית
13, 20.	שאי (שְׂאִי)	שְׂאוּ
Ibid.	וראי (וּרְאִי)	וּרְאוּ
14, 3.	צעוריהם (צְעוֹרֵיהֶם)	צְעִירֵיהֶם
14, 14.	ואלול (וֶאֱלוּל)	וֶאֱלִיל
Ibid.	ותרמות (וְתַרְמוּת)	וְתַרְמִית
15, 4.	לזועה (לְזְוָעָה), sic et 24, 9. 29, 18. 34,17.	לְזַעֲוָה
15, 8.	אלמנותו (אַלְמְנוּתוֹ)	אַלְמְנוֹתָיו
15, 9.	באה (בָּאָה)	בָּא
15, 11.	שרותך (שֵׁרוֹתִךָ)	שֵׁרִיתִךָ
15, 16.	דבריך (דְּבָרֶיךָ)	דְּבָרְךָ
16, 16.	לדוגים (לְדַוָּגִים, cf. Ez. 47, 10)	לְדַיָּגִים
17, 8.	ירא (יִרֶא)	יִרְאֶה
17, 9.	כדרכו (כְּדַרְכּוֹ)	כִּדְרָכָיו
17, 11.	ימו (יָמוֹ)	יָמָיו
17, 13.	יסורי (יְסוּרַי)	וְסוּרַי
17, 19.	עם (עָם)	הָעָם
17, 23.	שומע (שׁוֹמֵעַ)	שְׁמוֹעַ
17, 24.	בה (בָּהּ)	בּוֹ
18, 3.	והנהו (וְהִנֵּהוֹ)	וְהִנֵּה הוּא
18, 10.	הרעה (הָרָעָה)	הָרַע
18, 15.	שבולי (שְׁבוּלֵי)	שְׁבִילֵי
18, 16.	שרוקת (שְׁרוּקֹת)	שְׁרִיקֹת
18, 22.	שיחה (שִׁיחָה)	שׁוּחָה
18, 23.	והיו (וְהָיוּ)	וְיִהְיוּ
19, 2.	החרסות (הַחֲרָסוֹת)	הַחַרְסִית
19, 15.	מבי (מֵבִי), sic et 39, 16.	מֵבִיא
21, 9.	יחיה (יִחְיֶה), sic et 38, 2.	וְחָיָה
21, 12.	מַעַלְלֵיהֶם	מַעַלְלֵיכֶם

	כְּתִיב Scriptum:	קְרִי Legendum:
22, 4.	ועבדו (וְעַבְדוֹ)	וַעֲבָדָיו
22, 6.	נושבה (נוֹשָׁבָה)	נוֹשָׁבוּ
22, 18.	הדה (הֹדָה)	הֹדוֹ
22, 23.	ישבתי (יֹשַׁבְתִּי)	יֹשַׁבְתְּ
Ibid.	מקננתי (מְקֹנַנְתִּי)	מְקֻנַּנְתְּ
23, 18.	דברי (דְּבָרִי)	דְּבָרוֹ
25, 7.	הכעסוני (הִכְעִסוּנִי)	הַכְעִסֵינִי
25, 13.	והבאותי (וַהֲבִאוֹתִי, cf. v. 9)	וְהֵבֵאתִי
25, 27.	וקוו (וּקְווּ)	וּקִיוּ
26, 6.	הזאתה	הַזֹּאת
26, 18.	מיכיה (מִיכָיָה)	מִיכָה
28, 1. / 32, 1.	בשנת (בִּשְׁנַת, cf. 46, 2)	בַּשָּׁנָה
29, 14.	שביתכם (שְׁבִיתְכֶם)	שְׁבוּתְכֶם
29, 23.	הוידע	הַיּוֹדֵעַ
31, 21.	הלכתי (הָלָכְתִּי)	הָלָכְתְּ
31, 38.	יָמִים	יָמִים בָּאִים
31, 39.	קוה (קְוֵה a קָוֶה sicut קְנֵה a קָנֶה Ez. 40,5)	קַו
31, 40.	השרמות (הַשְּׁרֵמוֹת)	הַשְּׁדֵמוֹת
32, 4.	עינו (עֵינוֹ)	עֵינָיו
32, 23.	ובתרותך (וּבְתֹרוֹתֶךָ)	וּבְתוֹרָתְךָ
32, 35.	החטי (הַחֲטִי, vide 19, 15)	הַחֲטִיא
33, 8.	לכול (לְכוֹל)	לְכָל־
33, 26. / 49, 39.	אשוב (אָשׁוּב)	אָשִׁיב
34, 11.	ויכבישום (וַיַּכְבִּישׁוּם)	וַיִּכְבְּשׁוּם
37, 4. / 52, 31.	הכליא (הַכְּלִיא)	הַכְּלוּא
37, 13. 14.	יראייה (יִרְאִיָּה)	יִרְאִיָּה
37, 19.	ואיו (וְאַיּוֹ)	וְאַיֵּה
38, 11.	הסחבות (הַסְּחָבוֹת)	סְחָבוֹת
38, 16.	את אשר (אֵת אֲשֶׁר)	אֲשֶׁר
39, 12.	כי אם (כִּי אִם)	כִּי

	כְּתִיב Scriptum:	קְרִי Legendum:
40, 3.	דָּבָר	הַדָּבָר
40, 8.	עופי (עוֹפַי)	עֵיפַי
40, 16.	תעש (תַּעַשׂ)	תַּעֲשֵׂה
41, 17.	כמוהם (כְּמוֹהֶם)	כְּמֹהֶם
42, 6.	אנו (אָנוּ)	אֲנַחְנוּ
42, 20.	התעתים (הִתְעֶתִים)	הִתְעֵיתֶם
43, 10.	שפרורו (שַׁפְרוּרוֹ)	שַׁפְרִירוֹ
43, 11.	ובאה (וּבָאָה, vide 15, 9)	וּבָא
46, 11.	הרביתי (הִרְבֵּיתִי)	הִרְבֵּית
48, 4.	צעוריה (צְעוֹרֶיהָ)	צְעִירֶיהָ
48, 5.	הלחות (הַלֻּחוֹת)	הַלֻּחִית
48, 7.	כמיש (כְּמִישׁ)	כְּמוֹשׁ
Ibid.	יחד (יָחַד)	יַחְדָּו
48, 18.	ישבי (יֹשְׁבִי)	וּשְׁבִי
48, 20.	הילילי (הֵילִילִי)	הֵילִילוּ
Ibid.	וזעקי (וּזְעָקִי)	וּזְעָקוּ
48, 21.	מופעת (מוֹפָעַת)	מֵיפָעַת
48, 27.	נמצאה (נִמְצָאָה)	נִמְצָא
48, 44.	הניס (הֵנִיס)	הַנָּס
49, 25.	תְּהִלָּה	תְּהִלַּת
49, 28.	נבוכדראצור (נְבוּכַדְרֶאצּוֹר, vide conspectum ad Esra 2, 1)	נְבוּכַדְרֶאצַּר
49, 30.	עֲלֵיהֶם	עֲלֵיכֶם
49, 36.	עולם (עוֹלָם)	עֵילָם
49, 39.	שבית (שְׁבִית)	שְׁבוּת
50, 6.	היה (הָיָה)	הָיוּ
Ibid.	שובבים (שׁוֹבָבִים)	שׁוֹבְבוּם
50, 8.	יצאו (יֵצֵאוּ)	צֵאוּ
50, 11.	תשמחי (תִשְׂמְחִי)	תִשְׂמְחוּ
Ibid.	תעלזי (תַעַלְזִי)	תַעַלְזוּ
Ibid.	תפושי (תָפוּשִׁי)	תָפוּשׁוּ

	כְּתִיב Scriptum:	קְרִי Legendum:
50, 11.	ותצהלי (וְתִצְהֲלִי)	וְתִצְהֲלוּ
50, 15.	אשויתיה (אֲשׁוּיֹתֶיהָ)	אֲשְׁיוֹתֶיהָ
50, 29.	אַל־יְהִי	אַל־יְהִי־לָהּ
50, 44.	ארוצם (אֲרוּצֵם)	אֲרִיצֵם
51, 3.	ידרך אל־ידרך (אֶל־יִדְרֹךְ יִדְרֹךְ)	אֶל־יִדְרֹךְ
51, 13.	שכנתי (שֹׁכַנְתִּי)	שֹׁכַנְתְּ
51, 34.	אכלנו (אֲכָלָנוּ)	אֲכָלַנִי
Ibid.	הממנו (הֲמָמָנוּ)	הֲמָמַנִי
Ibid.	הציגנו (הִצִּיגָנוּ)	הִצִּיגַנִי
Ibid.	בלענו (בְּלָעָנוּ)	בְּלָעַנִי
Ibid.	הדיחנו (הֱדִיחָנוּ)	הֱדִיחָנִי
52, 1.	חמיטל (חֲמִיטַל)	חֲמוּטַל
52, 11.	בבית (בְּבֵית)	בֵית
52, 21.	קומה (קוֹמָה)	קוֹמַת
52, 32.	מְלָכִים, sine art.	הַמְּלָכִים
52, 33.	חַיָּו	חַיָּיו

B. *Notae masoreticae.*

א׳ נָחָה Aleph quiescens. 40, 1.

ב׳ בְּפַתַּח Beth cum Pathach. 2, 31.

דָּגֵשׁ אַחַר שׁוּרֶק Dages post Schurek. 11, 16. 31, 34.

ה׳ רָפָה He raphatum. 44, 19.

חֲצִי הַמִּקְרָא dimidium lectionis. 6, 7.

חֲצִי הַסֵּפֶר בַּפְּסוּקִים dimidium versuum libri. 28, 11.

י׳ בְּצֵרֵי Jod cum Zere. 17, 17.

יַתִּיר ה׳ abundans He. 26, 6. 38, 11. 48, 27.

יַתִּיר ו׳ abundans Vav. 1, 5. 33, 8. 49, 28.

יַתִּיר י׳ abundans Jod. 22, 23. 31, 21. 37, 13. 14. 45, 11. 51, 13.

כְּתִיב וְלֹא קְרֵי scriptum sed non legendum. 38, 16. 39, 12. 51, 3.

מָלֵא א׳ plene cum Aleph. 30, 16.

מָלֵא ו׳ plene cum Vav. 5, 25. 27, 1. 30, 18. 33, 26. 45, 27. 51, 19.

מִלְּעֵיל cum tono in penultima. 52, 23.

נוּן זְעֵירָא Nun minusculum. 39, 13.

פִּסְקָא בְּאֶמְצַע פָּסוּק intervallum in medio versu. 38, 28.

פַּתַּח בְּאַתְנַח Pathach apud Athnach. 7, 10. 8, 5. 21. 10, 11. 49, 2. 51, 27. 58. 52, 28. 29.

פַּתַח בס״פ (בְּסוֹף פָּסוּק) Pathach in fine versus. 2, 14. 4, 10. 10, 25. 15, 10. 22, 14. 30, 16. 32, 1. 35, 4.

צ׳ זְעֵירָא Zade minusculum. 14, 2.

קָמֵץ בְּזָקֵף Kamez (pausale) apud Sakeph. 2,19. 3,21. 4,18. 6,5.10. 9,18. 10,2.20. 16,19. 17,8.11. 20,8. 22,14.20. 35,7. 40,7.

קָמֵץ בְּטִפְּחָא Kamez apud Tiphcha. 3, 9. 8, 1. 13, 13.

קָמֵץ בְּפַשְׁטָא Kamez apud Paschta. 6, 26. 8, 6. 25, 30. 35, 7.

קָמֵץ בִּסְגֹּלְתָּא Kamez apud Segolta. 31, 8.

קְרִי וְלֹא כְתִיב legendum sed non scriptum. 31, 38. 50, 29.

ר׳ בְּדָגֵשׁ Resch dagessatum. 22, 22. 39, 12.

C. *Clausula masoretica.*

Macte esto! Summa versuum libri Jeremiae mille et trecenti et sexaginta et quattuor, signum אִשָּׁה כְּטָל (א׳ = 1000, ש = 300, ה = 5, כ = 20, ט = 9, ל = 30). Medius eorum est versus 28, 11. Sectiones libri sunt triginta et una, signum אֵל (א = 1, ל = 30). Loci ejus pasekati sunt triginta duo, signum לֵב (ל = 30, ב = 2). Anni libri pertinent a tredecimo anno Josiae, regis Judae, filii Amonis, ad domum primam deletam, anni quadraginta et unus et sex menses et decem dies.

חֲזָק׃ סְכוּם הַפְּסוּקִים שֶׁל סֵפֶר יִרְמְיָהוּ אֶלֶף וּשְׁלֹשׁ מֵאוֹת וְשִׁשִּׁים וְאַרְבָּעָה, וְסִמָּן אִ״שָּׁה כְּטָל. וְחֶצְיוֹ וַיֹּאמֶר חֲנַנְיָה (28, 11). וּסְדָרָיו אֶחָד וּשְׁלֹשִׁים, וְסִמָּן אֵל. וּפִסְקוֹתָיו שְׁלֹשִׁים וּשְׁתַּיִם, וְסִמָּן לֵב׃ שְׁנוֹת הַסֵּפֶר מִן שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה שָׁנָה לְיֹאשִׁיָּהוּ בֶּן־אָמוֹן מֶלֶךְ יְהוּדָה עַד שֶׁחָרֵב הַבַּיִת הָרִאשׁוֹן, אַרְבָּעִים וְאַחַת שָׁנָה וְשִׁשָּׁה חֳדָשִׁים וַעֲשֶׂרֶת יָמִים׃

INDEX

OMNIUM QUAE HAEC JEREMIAE EDITIO CONTINET.

Gebunden bei Purgold, Marburg.